

BIZKAIKO POPULA- ZIOAREN KIROL OHITURAK 2020

Koordinazioa eta edizioa:

Bizkaiko Foru Aldundiaren
Euskara, Kultura eta Kirol Saila

Zuzendaritza:

Bizkaiko Foru Aldundiaren
Kirol Zerbitzua

Ikertaldea:

Marian Ispizua Uribarri eta Patricia Campelo Martínez
CIVERSITY
Euskal Herriko Unibertsitatea / Universidad del País Vasco

© Argazkiak:

Hibai Agorria

Diseinua:

Moriwase

ISBN: 978-84-7752-673-5

LG: BI-1904-2020

BIZKAIKO POPULAZIOAREN KIROLO OHITURAK 2020

AURKIBIDEA

0

SARRERA

or. 10

1

GAIAREN
EGOERA

or. 14

2

TXOSTENAREN
METODOLOGIA
ETA EGITURA

or. 24

29 2.1. Txostenaren egitura
30 2.2. Laginen diseinua

6

SOILIK OINEZ
IBILTZEN DEN
POPULAZIOA

or. 92

7

POPULAZIO
KIROLARIA

or. 104

8

POPULAZIO
AKTIBOA:
JARDUERAK
ETA PROFILAK

or. 126

97 6.1. Deskribapen
soziodemografikoa
98 6.2. Inguruarekiko harremana
100 6.3. Ohiko instalazioak
eta espazio publikoak
102 6.4. Kirola ulertzeko modua
103 6.5. Giza aholkularitza
eta aholkularitza teknikoa

111 7.1. Deskribapen
soziodemografikoa
113 7.2. Ohiko instalazioak
118 7.3. Espazio publikoak
119 7.4. Espazio berrien beharra
120 7.5. Kirola ulertzeko modua
123 7.6. Giza aholkularitza
eta aholkularitza teknikoa
124 7.7. Kirolean egindako gastua

131 8.1. Gehien egiten diren
jarduerak eta kirolak
137 8.2. Populazio aktiboaren
profila, egindako jardueren
eta kirolen arabera

3

BIZKAIKO POPULAZIOAREN DENBORA LIBREA

or. 32

-
- 37** 3.1. Denbora libre eskuragarria
- 43** 3.2. Bizkaiko populazioaren aisialdiko jarduerak eta nahi dituzten aisialdiko jarduerak

4

BIZKAIKO POPULAZIOAREN KIROL OHITURAK

or. 50

-
- 60** 4.1. Deskribapen soziodemografikoa
- 65** 4.2. Inguruarekiko harremana
- 70** 4.3. Ekitaldietan parte hartzea eta kirol boluntariotza
- 71** 4.4. Kirola ulertzeko modua
- 74** 4.5. Giza aholkularitza eta aholkularitza teknikoa
- 78** 4.6. Familiako ohiturak
- 80** 4.7. Euskararen erabilera eta jarduera fisikoa eta kirola

5

POPULAZIO SEDENTARIOA

or. 82

-
- 87** 5.1. Deskribapen soziodemografikoa eta jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko aurretiazko harremana
- 89** 5.2. Jarduera fisikoa eta kirola ez egiteko arrazoiak
- 90** 5.3. Etorkizunean jarduera fisikoa eta kirola egiteko aukera
- 91** 5.4. Kirola ulertzeko modua

9

HARAGO ARAKATZEN: BIZKAIKO JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN INGURUKO IKUSPEGI ESPEZIFIKOAK

or. 152

-
- 157** 9.1. Generoa eta kirola
- 165** 9.2. Adingabeak bere kargu dituen 25etik 49 urtera arteko populazioa
- 169** 9.3. Espazio publikoen erabilera
- 172** 9.4. 5.000 biztanle baino gutxiagoko herrietako populazioaren kirol ohiturak
- 176** 9.5. Bilboko populazioaren kirol ohiturak

10

ONDORIOAK

or. 182

11

BIBLIOGRAFIA

or. 192

GALDETEGIA

or. 196

HITZAURRE

Gaur egun, kirola pertsonen bizi-kalitatean eragiten duen funtsezko faktoreetako bat bezala aitortzen da; eta hori dela eta, beren herritarren ongizatea hobetzeaz (hainbat ikuspuntutatik, esate baterako: balioetan oinarritutako hezkuntza, berdintasuna, inklusioa, gizarte-kohesioa, ingurumen-iraunkortasuna, garapen ekonomikoa edo ohitura osasuntsuen sustapena) arduratzen den gizarte aurreratu ororen xedea da kirolaren inguruko lehentasunezko azterlana egitea.

Baina, kirolariak al gara bizkaitarrak? zer kirol-jarduera egitea dugu gustuko? non gustatzen zaigu egitea kirola? edo, zer hizkuntzatan izaten ditugu harremanak kirola egiten dugunean? Hauek, Bizkaiko herritarren kirol-jarduerarekin zerikusia duten galderen lagin txiki bat besterik ez dira; eta Bizkaiko Foru Aldundiko Kirol Zerbitzuak egindako “Bizkaiko populazioaren kirol ohitura ” izenburuko azterketaren bidez galdera horiei erantzun nahi zaie.

Azterlan honetan agertzen diren datuei esker, Foru Aldundia eta Bizkaiko kirol sistema osatzen duten erakunde guztiak (udalak, federazioak, klubak, elkarteak, enpresak eta abar) hobeto prestatuta egongo dira kirolaren munduan egunetik egunera sortzen diren aukerak aprobetxatzeko. Hala, geroz eta aldakorragoak diren lurraldeko herritarren joerei eta beharrezanei erantzungo dieten ekimen publiko zein pribatuak ezarri nahi dira.

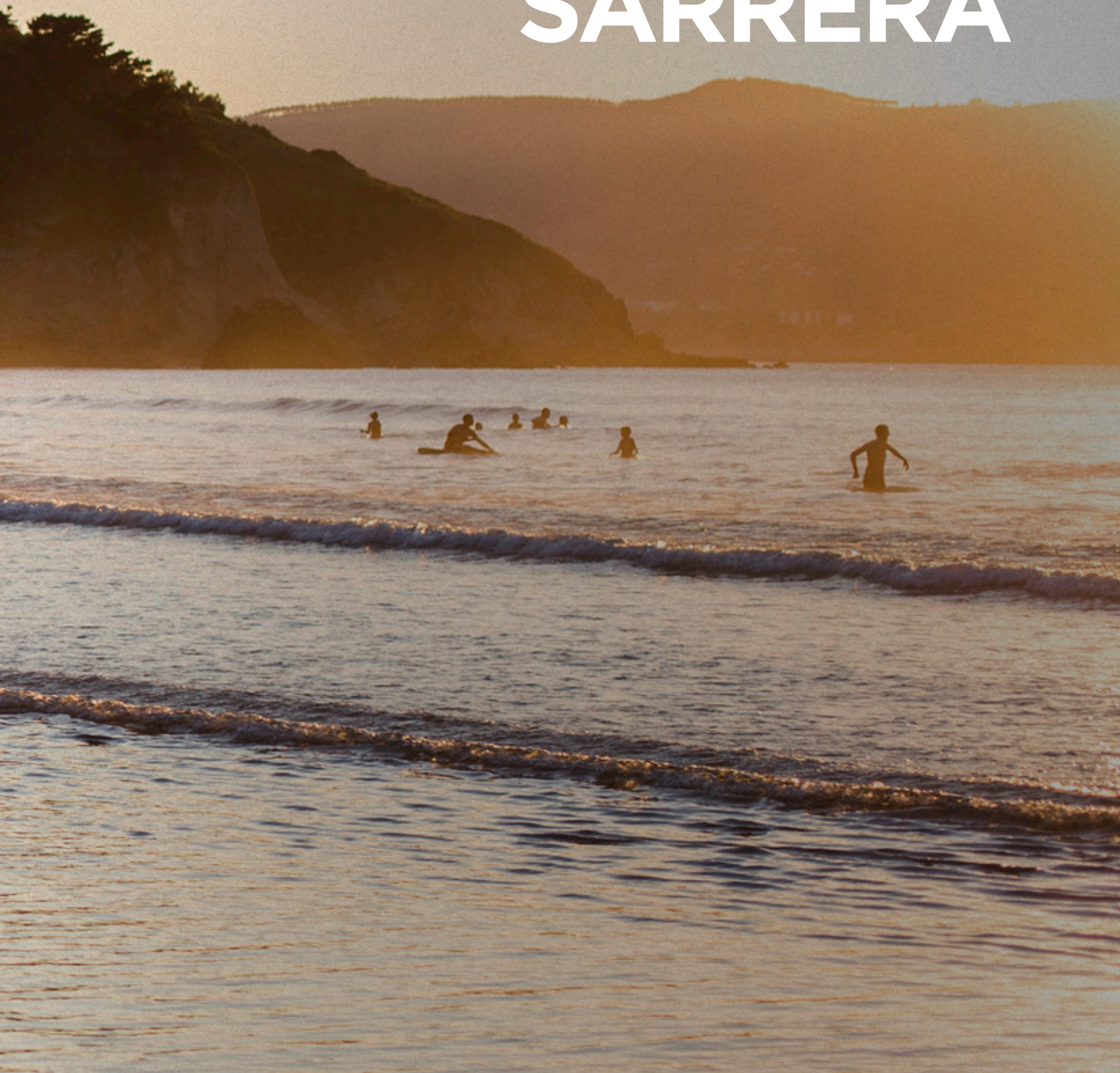
Hori guztia gure lurraldean kirola egiteko dauden aukerak handitu eta hobetzera bideratuta dago. Hala, egingo den hurrengo azterlanean jasota geratu dadin, ez bakarrik bizkaitarren kirol-jarduera nabarmen handitu dela, baizik eta kirola osasuntsuagoa, parekideagoa, inklusiboagoa eta iraunkorragoa dela; azken batean, guztiok harroago (ahal bada) sentiarazten gaituen kirola.

LOREA BILBAO IBARRA

EUSKARA, KULTURA ETA KIROL DIPUTATUA

SARRERA

SARRERA

Gaur egun, kirola egitea gero eta orokortuago dago egungo gizarteetako dinamika sozialetan. Oro har, populazioak gero eta kirol gehiago egiten du, baina, batez ere, jakitun da, gero eta gehiago, jarduera fisikoa egin beharra dagoela bizitza ohitura osasun-garriak izateko.

Gainera, praktika dinamikoa da, hori egiteko moduari dagokionez. Hainbat azterlanek aldaketak hauteman dituzte, esaterako, pertsona bakoitzaren egoerarako egokitzapen handiagoa, eta, gehienbat, espazio irekiak erabiltzearekin gero eta integratua dagoen praktika: ez dago hain lotuta ohiko kirol ekipamenduekin, eta gehiago egiten da natur edo hiri espazioetan. Espazio horietan, bat egiten dute erabilera horrek eta helburu sozialagoak dituztenek.

Kirol ohituren azterketa horietatik nabarmendu beharra dago oinez ibiltzeko edo paseatzeko jarduera, oso egonkortuta eta zabaldua baitago gure gizarteetan, baita hiri inguruetan ere. Bertan, gero eta ohikoagoa da, eta aukera ematen du giza talde guztietan eta bizitzako edozein egoeratan jarduera fisikoa egiteko. Hori dela eta, administrazio publikoek aintzakoagotzat jotzen dute egoera, eta baliabide gehiago bideratzen dituzte herritarrek erabiltzeko espazio gehiago sortzera eta eraldatzera.

Foru Aldundiko Kirol Zerbitzua ere jabetzen da egoeraz, eta Bizkaiko populazioak jarduera fisikoren eta kirolaren inguruan dituen ohiturak eta jarre-
rak ezagutu behar zituela planteatu zuen. Testuin-

guru, azterlan kuantitatibo hau egin da, egoeraren xehetasunak ezagutzeko inkesta baten bitartez.

Azterlan honen abiapuntua Bizkaiko Foru Aldundia-
ren enkargu bat da, eta haren helburua da Bizkaiko Lurralde Historikoko populazioaren kirol ohiturak ikertzea. Asmoa da kirolaz gain jarduera fisikoarekin lotutako praktikak ezagutzea, kontzeptu zabalago eta gizartearen egoera berrira egokituago dagoen bat hartu baita oinarri gisa, jarraian ageri den eske-
man jasotakoa.

Lehenik eta behin, populazio sedentarioa eta popu-
lazio aktiboa banatu dira::

- Populazio sedentarioa osatzen dute jarduera fisikorik eta kirolirik egiten ez duten pertsonak.
- Populazio aktiboa, aldiz, bi taldek osatzen dute:
 - Kirolirik egiten ez duen baina jarduera ba-
kar gisa oinez egiten duen jendea.
 - Pertsona kirolariak; batetik, banakako
edo taldeko kirol jarduera egiten dutenak
(adibidez, korrika egitera joatea, edo bizi-
kletaz ibiltzea), eta, bestetik, kirol arautua
(lehiatzen, edo lehiatzeko aukerarekin)
edo gidatua (gimnasioa, adibidez) egiten
dutenak.)¹

Iturria: Kirol Zerbitzua, Bizkaiko Foru Aldundia

¹ Kirolariak ibiltzera ere irten ohi dira. Hala ere, txosten honetan, ibiltzera irten besterik egiten ez duten pertsonak aparteko taldetzat hartu dira, talde horrek hartzen duen populazioaren bolumena eta ezaugarri bereziak kontuan hartuta.

1

GAIAREN EGOERA

Zaila da azterlanak bata bestearekin konparatzea; izan ere, aztertutako inkestetan ezberdinak dira jarduera fisikoarekin, kirolarekin eta zehaztutako kirol modalitateekin lotutako kontzeptuen definizioak, eta erabilitako terminologia eta neurketa irizpideak.

Europar Batasunak jarduera fisikoaren eta kirolaren inguruan egindako azken barometroaren arabera, Europako biztanleen % **60k** eta Espainiakoaren % **57k** diote inoiz edo ia inoiz ez duela jarduera fisikorik edo kirolik egiten, eta Europako opulazioaren % **7k** eta Espainiakoaren % **7k** diote erregulariki egiten dutela.

Azterlan honetan bertan ikusi da inaktibitate tasa **10** puntu handiagoa dela emakumezkoetan, eta adinak gora egin ahala handitu egiten dela bi kasuetan, nahiz eta bi generoen arteko ezberdintasuna handiagoa den gazteenen artean.

Horrez gain, ikus daiteke jarduera fisikoa egiten duen Espainiako populazioaren **% 15** asteen behin eta hiru bider artean ibiltzen direla oinez, **% 74k** asteen **4** eta **7** bider artean egiten dutela, eta kasu guztien hiru laurdenetan gutxienez ordubete ibiltzen direla. Jarduera fisiko gehiena espazio irekietan egiten da (**% 53**).

CISek egindako azken azterlanari erreparatuz gero (**2015**), ikus dezakegu **15** urtetik gorakoen **% 53k** kirola egiten dutela aldian-aldian edo noizean behin.

%60
GIZONAK

%47
EMAKUMEAK

Gizonen **% 60k** eta emakumezkoen **% 47,5ek** egiten dute kirola, eta tasa adinaren arabera aldatzen da: adinak gora egin ahala kirolak behera egiten du.

Euskal Autonomia Erkidegoan kirola egiten dute **15** urtetik gorakoen **% 47k**, CISen arabera; beraz, jarduera handieneko **6** erkidegoetako bat da, eta **2010**etik ia ehuneko hamar puntu egin du gora.

1. GAIAREN EGOERA

Ispizuak eta Campelok 2014an planteatu zuten moduan, ezberdintasuna dago denbora libretzat eta aisialditzat jotzen denaren artean. Denbora libreaz hitz egin ohi dugunean, erreferentzia egiten diogu *“nahitaezko zereginetara eta zeregin okupazionala, hau da, ikasketetara, etxeko lanetara eta etxetik kanpokoak bezalakoetara bideratzen ez dugun eguneroko denbora”*ri (García Ferrando 1997:27). Aldiz, aisialdiaz ari garenean, ezin dugu esan zereginik gabeko denboraz ari garela, baizik eta geure kabuz aukeratutako jardueraren bat egiteaz (tartean, “ezer ez egitea”), denbora librean egiten dena eta gustagarria zaiona hura egiten duenari. Beraz, aisialdia gaur egun giza esperientziaren alortzat jotzen da, garapen pertsonal eta sozialaren esparru bat, helburu bat dena, *“pertsonari alderdiren batean hazteko eta garatzeko aukera ematen diona. Bizipen aski subjektiboa da, zentzua ematen diona pertsona baten existentziari, haren desirekin, beharrekina eta/edo itxaropenekin hertsiki lotutako hautu pertsonal baten emaitza baita”* (Ispizua eta Monteagudo 2001: 250).

Hainbat azterlanek heldu diote populazioaren denbora librearen erabilerari, eta, zentzuzkoa denez, gehienen aztergaia da populazioak jarduera fisikoarekin eta kirolarekin duen harremana. Horietako asko, gainera, gai horretara bideratuta daude, denbora libreko ohiturekin lotutako egoera abiapuntu badute ere. Populazio zehatzen kirol jarduerak, esaterako, ikasleenak, espezifikoki jorratzen dituzten azterlanak ere topa ditzakegu, baita osasunarekin lotutako azterlanak ere, Osasun Inkestak bezalakoak (estatukoak edo autonomikoak), informazio garrantzitsua ere ematen dutenak.

Jarraian, gure azterketaren xedearekin lotutako azterlan garrantzitsuenak aurkeztu ditugu.

Estatu mailan, honako hauek nabarmendu ditzakegu:

- CIS-CSD azterlanak: Kirol ohiturak (Manuel García Ferrando zuzendari), 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005 eta 2010. Eta azkena, 2015ean egina.
- CISen barometro batzuetan sartutako galdera batzuk.

- INEren azterlanak: Denboraren erabileraren inkesta, 2002-2003 eta 2009-2010.
- Osasun inkesta nazionalak.
- Europako azterlanak, datuak herrialdeka xehakaturik dituztenak.

Euskal Autonomia Erkidegoan:

- CISen eta INEren azterlanak, autonomia erkidegoka xehakaturakoak.
- Prospekzio Soziologikoen Kabineteak egindako azterlanak (“EAEko biztanleak eta kirola”, 2004an egindakoa, “Kirola egiteko ohitura eta jokabide bortitzak kirol lehiaketetan”, 2011n egindakoa).
- “EAEko kirol ohituren inkesta”, Deloitte Eusko Jaurlaritzaren Kirol Zuzendaritzarentzat egindakoa, euskal herritarren kirol ohiturei buruzkoa, 2008an egina.
- Eroskiren kontsumo barometroa, jarduera fisikoaren inguruko informazioa biltzen baitu (2003, 2004 eta 2007).
- Aventok beste organismo eta erakundeek sortutako datuekin egindako azterlana.
- Osasun inkestak, populazioaren sedentarismo eta jarduera tasak neurtzen saiatzen direnak (1994, 1997, 2002, 2007, 2013 eta 2018).
- EUSTATEk egindako Bizi Baldintzen Inkesta (1989, 1994, 1999, 2004 eta 2009).
- EUSTATEk egindako Denboraren Aurrekontuen Inkestak, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013 eta 2018.

Bizkaiko Lurralde Historikoan, badaude hainbat azterlan ere, kasu guztietan Foru Aldundiak gildatutakoak: Ispizua (2001), Calderón (2007), edo 2017an Deustuko Unibertsitateko Aisialdiko Ikasle-tan Insitutuko ikerketa taldeak egindako Bizkaiko ikasleen kirol ohiturei buruzkoa.

Azterlan horiek guztiek abiapuntu gisa balio dute, baina ez dute fenomeno fisikoa eta kirolarena neurtzeko modu bera; horrenbestez, ezin dira emaitzak zehazki konparatu, baina, horietan oinarrituta, egoera jakin bat hartu dezakegu abiaburu gisa, eta ikus dezakegu zein garrantzi eta posizio duen Bizkaiko biztanleriak.

Eskuragarri dugun azterlan berriena Europako Batzordeak 2017an egindakoa da (2018an argitaratua). Kirolaren eta jarduera fisikoaren inguruko barometro bat da, 15 urtetik gorako 28.000 pertsonari egindako inkesta baten emaitzak jasotzen ditu. Europar Batasuneko biztanleak ziren guztiak, eta horietatik 1.024 Espainian bizi ziren. Beraz, Europarako eta Espainiarako ondorioak aurkez daitezke bertatik.

Lan horretan ikus daiteke Europako populazioaren % 60k eta Espainiakoaren % 57k diotela inoiz edo ia inoiz ez dutela jarduera fisikorik edo kirolik egiten, eta Europako populazioaren % 7k eta Espainiakoaren % 7k diotela erregulariki egiten dutela.

Generoaren eta adin tartearen arabera ezberdintasunak bi kolektiboetan hauteman daitezke: Europako emakumeen % 64k eta Espainiakoaren % 63k ez dute jarduera fisikorik edo kirolik egiten inoiz edo ia inoiz; aldiz, ehuneko horiek txikiagoak dira gizonen kasuan (Europakoaren % 56 eta Espainiakoaren % 51).

Adinari dagokionez, bi populazio taldeetan eta bi generoetan garbia dirudi adinak gora egin ahala jarduera fisikoa murriztu egiten dela, baina abiapuntua ezberdina da: gazteenetan generoaren arabera ezberdintasuna nabarmenagoa da (Espainiaren kasuan, jarduera fisikorik egiten ez duten gizon gazteenak, 15 eta 24 urte artekoak, % 20 dira; aldiz, emakumezkoetan, adin berean, % 40ra heltzen da), eta helduenetan tasa antzekoa da (55 urtetik gorako gizonen % 66 eta emakumezkoen % 70 dira pertsona sedentarioak).

Espainiaren datuei bakarrik erreparatzen badiegu, eta, hitzez hitz jarraitzen badiegu azterlan horretan kontuan hartutako erantzunen kategoriei, ikus dezakegu populazioaren % 11k “*erregulariki*” egiten dituztela jarduera fisikoak (esaterako, bizikletaz mugitzea edo lorezaintza) kanpoan, eta horri % 23 gehitu behar zaizkio “*nolabaiteko erregularitasunez*” egiten dituztenak.

Gutxienez 10 minutu segidan oinez zein maiztasunez ibiltzen diren galderari erantzunez, ikus dezakegu jarduera fisikoa egiten duen Espainiako populazioaren % 15 astean behin eta hiru bider artean ibiltzen direla, eta % 74 astean 4 eta 7 egun artean, eta lau kasutik hiruk gutxienez ordubete ematen dutela.

Espainiako populazioak egindako jarduera fisiko gehiena parkeetan edo kanpoko espazioetan egiten da (*outdoor*) (% 53), baina etxean egitea ere oso ohikoa da (% 16). % 10 inguruk (berriz ere azterlano kategoriei jarraituz) jarduera fisikoa kirol klub batean egiten dute, eta antzeko ehunekoak egiten du kirol zentro batean. % 18k gimnasioan egiten dute (*HealthKit* edo *fitness centre*).

1.1. TAULA Kirola edo jarduera fisikoa egiteko arrazoiak (erantzun anitzekoa %)

	EB	Espainia
Osasuna hobetzea	54	59
Egoera fisikoa hobetzea	47	38
Erlaxatzea	38	34
Ondo pasatzea	30	25
Errendimendu fisikoa hobetzea	28	37
Pisua kontrolatzea	23	22
Itxura fisikoa hobetzea	20	31
Lagunekin egotea	19	15
Adinaren eraginei aurre egitea	14	10
Autoestimua hobetzea	12	10

Iturria: Europako Batzordearen Barometroa, 2017

Antzeman daitekeen moduan, osasuna edo egoera fisiko eta psikologiko ona mantentzea (erlaxatzea) funtsezko arrazoiak dira jarduera fisikoa egiteko, baina sozialitatea bezalako alderdiak ere, adibidez, ondo pasatzea edo lagunekin egotea, oinarrikoak dira ohiturari eusteko.

1.2. TAULA Kirola gehiagotan egitea eragozten duten arrazoiak (erantzun anitzekoa %)

	EB	Espainia
Denbora falta	40	47
Motibazio edo interes falta	20	21
Gaixotasuna edo baliaezintasuna	14	13
Garestiegia da	7	4
Ez ditut lehia jarduerak gustuko	6	5
Lesio arriskuak izutzen nau	5	5
Ez daukat kirola egiteko lagunik	3	1
Ez dago instalazio egokirik gertu	3	2
Baztertuta sentitzen naiz beste parte hartzaileekin alderatuta	1	0
Kirola erregularoki egiten dut	17	16
Beste batzuk	7	5
Ez dakit	3	1

Iturria: Europako Batzordearen Barometroa, 2017

Denbora falta oraindik ere jarduera fisikoa eta kirola mugatzeko kausa garrantzitsua da, baita, ordea, interes edo motibazio falta eta osasunarekin lotutako arrazoiak ere.

Oro har, bizitokiaren inguruko jarduera fisikoetarako eskaintzaren eta tokiko kirol klubek egiten dutenaren inguruko iritzia hobea da Espainiako populazioaren artea Europakoan baino. Ohikoagoa da ere, dena den, tokiko autoritateek jarduera fisikoaren alorrean herritarren alde nahikoa egiten ez dutenen iritzia.

Espainiako populazioaren % 4k eta Europakoaren % 6k bakarrik adierazi dute kirol jarduerak egitera bideratutako boluntariotza jardueretan lagundu dutela.

Berariaz Espainian egindako datuei dagokienez, eta CISek "Populazioaren kirol ohiturei" buruz 2015ean egindako azken inkestako datuetan oinarrituta, ikus dezakegu 15 urtetik gorako pertsonen erdiek baino gehiagok (% 53,5) kirola egin zutela aurreko urtean, aldian-aldian edo noizbehinka; horietatik % 19,5ek dioela egunero egiten duela, eta % 46,2k astean behin behintzat egiten duela dioela. Azterlan horretan bertan ikusten da kirol praktika gutxitu

egiten dela adinak aurrera egiten duen neurrian: 20 urtetik beherakoen % 87k egin zuten kirola, eta, aldiz, 75etik gorakoen % 10ek bakarrik.

Sexuari erreparatuz gero ere ezberdintasun nabarmenak ikus daitezke, gizonen ia % 60k egiten baitituzte kirol jarduerak, eta emakumeen kasuan, aldiz, datua % 47,5 inguruan baitago.

Jardueran ezberdintasunak ikusteko beste aldagai batzuk dira prestakuntza akademikoa eta lan egoera.

Azterlan horretan nabarmendu zen % 45,9k nahia-go duela kirola aire zabalean egin, % 24k nahia-go duela leku itxietan, eta % 30i berdin zaiola. Gainera, inkesta egin zutenen bosten batek esan zuen etxean kirola egiten duela, eta hamarretik seik esan zuten ohiko kirol instalazioak erabiltzen zituztela.

Kirolarien heren batentzat sasoian egotea da kirola egiteko motibazio nagusia, eta horri % 15 gehitu behar dizkiogu, esan zutenak osasuna dela arrazoi nagusia. % 23k esan zuten ondo pasatzeko egiten zutela.

Azterlan guztietan bezala, denbora falta da kirola ez egiteko gehien azaldutako arrazoiak (% 44), baina azpimarragarria da kirol egiten ez dutenen bosten batek esan zuela ez zuela kirol egiten interesik ez zuelako.

CISen azterlanean, EAE kirol tasa handiena duten erkidegoen artean dago, Balearren (% 54,2), Nafarroaren (% 53,3), Kataluniaren (% 50,6), Madrilen (% 50,5) eta Valentziako Erkidegoaren (% 47) ondoren. Esan beharra dago aurreko inkestarekin alderatuta, 2010ean egindakoarekin, kirol jarduera ia ehuneko hamar puntu igo dela (% 37,6tik % 46,9ra).

Testuinguru hurbilago batetik, eta Denboraren Aurrekontuen azken inkestaren datuetatik abiatuta, sakon aztertuta (Eustat, 2014), gaiak gure autonomia erkidegoan duen egoera planteatzen dezakegu. Jarduera fisikoari dagokionez, bi egitate daude nabarmentzeko: batetik, esan dugun moduan, paseatzea aisialdi jardueren moduan nahikoa zabaldua dago, eta aztertutako aldian sarri ibiltzen diren pertsonak (gutxienez astean behin) % 75 eta % 78 artean daude; eta, bestetik, kirola egiten dutenen ehuneko asko hazi da, eta etengabe.

Aztertutako lehen urtean (2003) biztanleen % 32,5ek zioten kirola egiten zutela gutxienez astean behin, 2009an tasa % 50ekoa zen. Horrekin batera, gainera, kirol munduarekin lotutako beste jarduera batzuetan partaidetza handitu egin da: mota horretako ikuskizunetan bertaratzea hazi egin da, eta garbi dago jende gehiagok irakurtzen duela kirol prentsa, % 23tik % 33ra hazi baitzen aztertutako aldian (Ispizua eta Campelo, Eustat, 2014).

Orain dela gutxi Eustatek 2018an egindako Denboren Aurrekontuen Inkesta berriaren inguruan argitaratutako prentsa oharren datuen arabera:

“Aisialdi aktiboari emandako denbora (kirola egitea, paseatzea edo txangoak egitea, Interneten nabigatzea eta abar) 2013an baino 6 minutu luzeagoa da. Populazioaren % 63,1ek egiten dute apartatu horretan sartutako jarduerak; beraz, azken bosturtekoan baino ehuneko 1,5 puntu gutxiagok. EAEko biztanleriak denbora gehien ematen duen aisialdi aktiboko jarduera paseatzea eta txangoak egitea da; jarduera hori nabarmen areagotzen da asteburuetan, bereziki igandeetan. Orduan, populazioaren % 53,6k egiten dute jarduera hori, 2 ordu eta 34 minutuz, batez beste (Prentsa oharra, 2019ko ekainaren 26an, DAI 2019, www.eustat.eus).

2

TXOSTENAREN METODOLOGIA ETA EGITURA

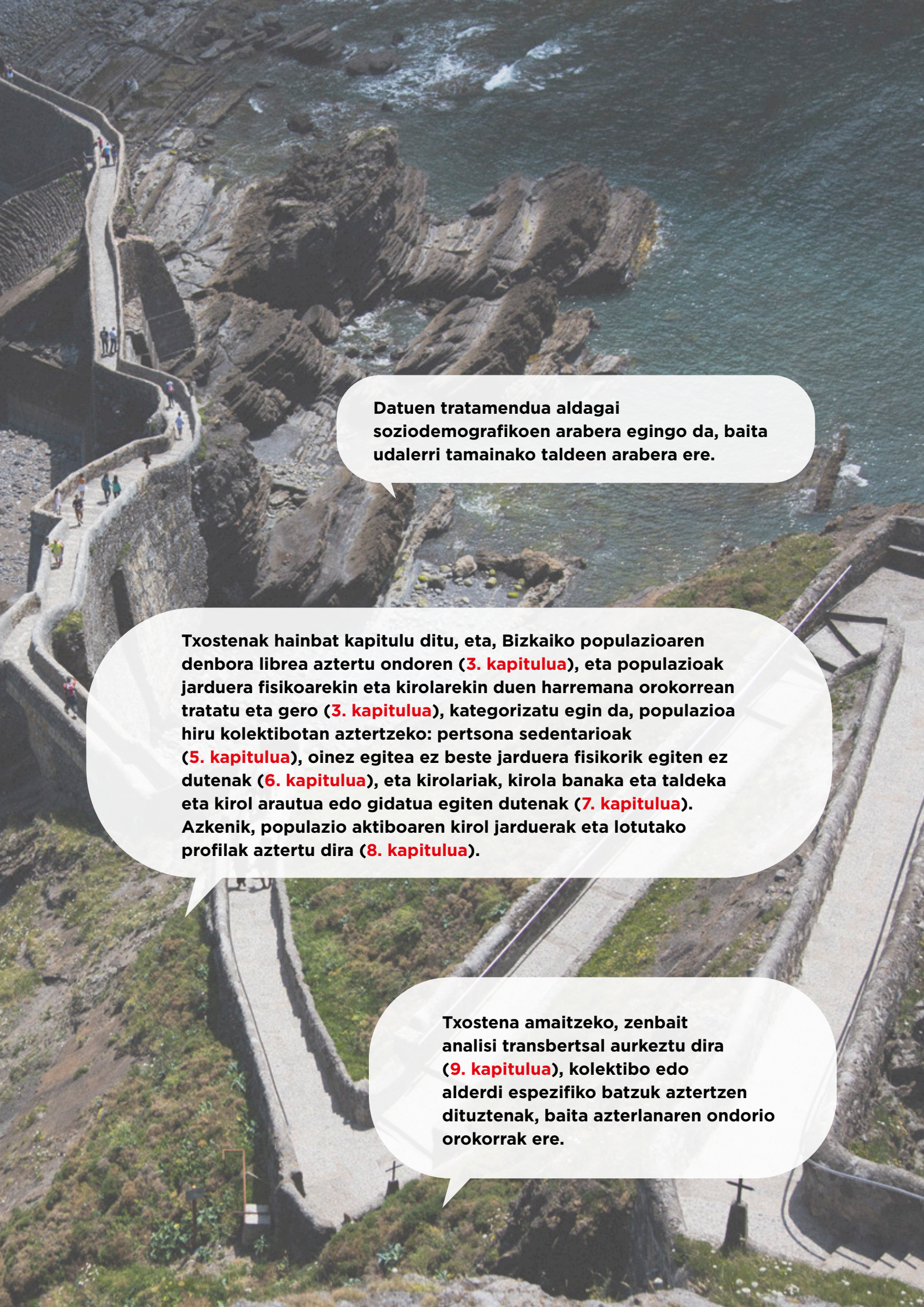

Aurrez aurreko inkesta,
kalean.

Etapa anitzeko laginketa ez-
probabilistikoa, udalerrien tamainaren
eta eskualdearen arabera estratifikatua,
sexu eta adin kuotei jarraituz.

Guztira **933** inkesta egin dira, beraz,
datu globaletarako **% 95eko** konfiantza
mailarekin egin da lan + **% 3,2ko** errore
marjinerako.

Bilboko udalerriak, datuen tratamendu
espezifikorako, ordezkaritza handiagoa du
(**386** inkesta), eta, beraz, datu horiek haztatu
egin dira lurralde historiko osorako tratamendua
egiteko.

Datuen tratamendua aldagai
soziodemografikoen arabera egingo da, baita
udalerrri tamainako taldeen arabera ere.

Txostenak hainbat kapitulu ditu, eta, Bizkaiko populazioaren denbora libreaz aztertu ondoren (**3. kapitulua**), eta populazioak jardura fisikoarekin eta kirolarekin duen harremana orokorrean tratatu eta gero (**3. kapitulua**), kategorizatu egin da, populazioa hiru kolektibotan aztertzeko: pertsona sedentarioak (**5. kapitulua**), oinez egitea ez beste jardura fisikorik egiten ez dutenak (**6. kapitulua**), eta kirolariak, kirola banaka eta taldeka eta kirol arautua edo gidatua egiten dutenak (**7. kapitulua**). Azkenik, populazio aktiboaren kirol jarduerak eta lotutako profilak aztertu dira (**8. kapitulua**).

Txostena amaitzeko, zenbait
analisi transbertsal aurkeztu dira
(**9. kapitulua**), kolektibo edo
alderdi espezifiko batzuk aztertzen
dituztenak, baita azterlanaren ondorio
orokorrak ere.

2. TXOSTENAREN METODOLOGIA ETA EGITURA

Txosten honen helburua da lurralde historikoko populazioaren jarduera fisikoarekin lotutako ohiturak ezagutzea.

Aztertu beharreko populazioa da Bizkaian erroldatutako 16 urtetik gorakoena; izan ere, adin horretatik beherakoan ohiturak aurreko lan batean aztertu ziren, probintziako eskoletako populazioen jarduera fisikoa aztertzen zuenean.

Biztanleek jarduera fisikoarekin duten harremana ezagutzeko, inkesta bat egin zaie, *ad hoc* azterlan honetarako prestatu dena, eranskinetan jasotakoa. Inkesta hori 2019ko urrian 933 pertsonak osatutako ordezkapen lagin bati helarazi zitzaion, eta lagina banatzeko lehentasuna aintzat hartu ziren udalerriaren tamaina (5 mailatan), sexua eta adina. Lagina hasieratik handiagoa zen konfiantza maila eta errore marjina onargarriak bermatzeko behar ziren balioekin alderatuta, *a priori* ez baitzen ezagutzen jarduera fisikoa edo kirola egiten zuten pertsonen ehunekoa, ezta pertsona sedentarioena ere; izan ere, horiek ere badira azterlanaren xedea, ohitura osasungarriak hobetu ditzaketen populazio interesgarria baita hori ere.

Beraz, eskuratutako informazioaren analisiak hainbat azterketa maila izango ditu Populazioaren denbora libreko ohiturak eta haren lehentasunak aurkeztuko dira, Bizkaiko biztanleriak jarduera fisikoarekin eta kirolarekin duen harremana deskribatuko da, eta, gero, horretatik eratorritako kolektiboak aztertuko dira: pertsona sedentarioak, kirola ez beste jarduera fisikoa egiten dutenak, eta, azkenik, kirolariak.

Esan gabe doa kolektibo horietako bakoitzari dagokion laginak konfiantza maila txikiagoa eta errore marjina apur bat handiagoa duela lagin orokorrak baino; dena den, lagina handia denez, onargarriak dira horiek ere.

Kasu guztietan, datuak garrantzitsutzat jo ditugun aldagaien arabera aztertuko dira: sexua, adina, lanbidea, ikasketa maila eta bizi diren udalerriaren tamaina. Bizitokiaren eskualdea ez da aldagai garrantzitsua izango analisisan, lurralde historikoaren populazioaren banaketa dela eta; izan ere, Bilbo Handiko eskualdean bizi dira biztanleriaren % 75 baino gehixeago, eta gainerako % 25ek ere banaketa ezberdina dute gelditzen diren beste 6 eskual-

deetan: Durangaldea (% 8,4), Arratia-Nerbioi (% 2,02), Enkarterria (% 2,78), Markina-Ondarroa (% 2,27), Gernika-Bermeo (% 3,97) eta Plentzia-Mungia (% 4,96).

Aipatutako populazio talde bakoitzean gai orokor batzuk jorratuko dira, baita bakoitzarentzako gai espezifiko batzuk ere.

2.1. TXOSTENAREN EGITURA

Txosten guztiz enpiriko honen hasieran, aztertu beharreko fenomeno zedarritzen saiatzen da, lurralde historikoko populazioak duen denbora libre eskuragarria eta hura zein jardueretarako erabiltzen duten ezagutuz, baita zein jardueretarako erabili nahiko luketen ere.

Gaiaren lehen inguraketa horren ondoren, jarduera fisikoarekin lotutakoen alderdiak aztertuko dira.

Bizkaiko populazioak jarduera fisikoarekin eta kirolarekin duen harremanari dagokionez, honako aldagai hauek ere aztertu dira, pertsonen jarduera fisikoarekin duten harremanaren arabera beren ezaugarriak ezagutzeko aukera emango duten aldagai soziodemografiko funtsezkoen gain: kiroleko inguru fisikoarekiko harremana, kirola ulertzeko modua, esparru fisiko eta kirolekiko soziaziazioa, kirol ekitaldietako partaidetza eta aholkularitza beharra.

Jarduera horrekin 16 urtetik gorako biztanleek duten harremana aztertu ondoren, sakonago analizatuko dira hiru kolektibo zehatz: lehenik eta behin, funtsean sedentarioak diren pertsonak, aitortzen dutenak ez dutela jarduera fisikorik eta kirolik egiten; jarduera egiten dutela diotenak, baina oinez bakarrik ibiltzen direnak; eta, azkenik, kirola egiten dutela diotenak, banakakoa zein taldekoa, arautua zein gidatua.

Populazio sedentarioari dagokionez, helburua izango da talde hori osatzen duten pertsonen tipologia ikustea, kirola ikusteko duten era, jarduera fisikoa ez egiteko arrazoia, eta hori egiteko aukera. Horren ondoren, kirola ez beste jarduera fisikoren bat egiten duten pertsonen, eta, zehazki, oinez ibiltzen direnen, ezaugarriak aztertuko dira, baita aurretik kirol jarduera fisikoarekin zuten harremana.

Azkenik, xehetasun handiagoz hartu ditugu kirolariak, eta beren ezaugarriak eta ohiturak deskribatuko ditugu, baita jarduera fisiko ohikoenak zehazki eta xehe-xehe aztertuko ere (nahiz eta gehienetan joera moduan egingo dugun).

Txostenak hainbat kapitulu ditu, eta, Bizkaiko populazioaren denbora libre aztertu ondoren (3. kapitulua), eta populazioak jarduera fisikoarekin eta kirolarekin duen harremana orokorrean tratatu ondoren (4. kapitulua), kategorizatu egin da, galdetegiko 4. galderaren arabera populazioa hiru kolektibotan aztertzeko: pertsona sedentarioak (5. kapitulua), oinez egitea ez beste jarduera fisikorik egiten ez duten aktiboak (6. kapitulua), eta kirolariak, kirola banaka eta taldeka (formal edo informala) eta kirol arautua edo gidatua egiten dutenak (7. kapitulua).

8. kapitulan, kontuan hartuta oinez bakarrik egiten duten pertsonak ditugula; oinez egiten duten eta kirol bat edo gehiago egiten dutenak ere bai; eta beste batzuk kirola bakarrik egiten dutenak, bat edo gehiago aldi berean; populazio aktiboaren praktiketan sakondu da, baita pertsonen profileen eta jarduera egiten duten moduan ere, egiten dituzten jarduera fisikoak (oinetz egin) edo kirolekoak (kirol ezberdinak) bereiziz. Horretarako, aztertutako populazioaren % 1ek baino gehiagok egindako jardueri bakarrik erreparatuko diegu.

Txostena amaitzeko, zenbait analisi transbertsal aurkeztu dira (9. kapitulua), kolektibo edo jarduera fisikoari eta kirolaren ikuspegi espezifiko batzuk aztertzen dituztenak. Zehazki, hoako hauek aztertu

dira: adingabeak beren kargu dituzten 25 eta 49 urte artekoen kolektiboa, udalerri txikietan bizi diren kirol ohiturak (5.000 biztanletik beherakoetan), eta Bilboko biztanleen kirol ohiturak (100. biztanletik gorako udalerri bakarra baita), lurralde historikoko hiriburua delako. Horrez gain, azterlanean jarduera fisikoa egiteko espazio publikoen erabilera ere ikertu da. Genero aldagaiari dagokionez, berariaz jorratu da, berezko apartatu batean.

Amaitzeko, azterlanaren ondorio orokorrak aurkeztu dira.

2.2. LAGINEN DISEINUA

Guztira 933 inkesta egin dira Bizkaia osorako. Laginak % 95eko konfiantza maila du, eta + % 3,2 inguruko errore marjina datu globalentzat, baina beheragoko estratuentzako ondorioak ateratzean, errore marjina handiagoa izango da, noski. Zundaketa oinarririk ez dagoenez, etapa anitzeko diseinu ez-probabilistikoa da, zeinean estratuak ezarri diren udalerrien tamainen arabera, gainera, eskualdeak kontuan hartuz, eta udalerriak ausaz hautatuko diren estratu bakoitzerako. Udalerrien tamainen arabera lan egin ahal izateko, eta inguraketak egiteko, lagina modu ez proportzionalen banatu da, eta, beraz, haztatu egin beharko da lurraldekako datuak tratatzeko.

Horretarako, EUSTATEk emandako datuak erabili dira, Bizkaiko udalerri bakoitzeko erroldarenak, eta herri horiek bost estratutan banatu dira.

2.1. TAULA Lagina udalerriaren tamainaren arabera eta haztaperen faktoreak

	Populazioaren kop.	Populazioaren %	Hartutako lagina	Laginaren %	Haztaperen faktorea
100.000tik gora (Bilbo)	342.810	30,05	386	41,37	0,7263
20.000-100.000	449.420	39,40	250	26,79	1,4706
10.000-20.000	133.432	11,70	108	11,46	1,0112
3.000-10.000	146.816	12,87	119	12,86	1,0094
<3000	68.184	5,98	70	7,50	0,7937
Guztira	1.140.662		933		

Behin udalerriak beren biztanleriaren tamainaren arabera banatutakoan, udalerriak ausaz hautatu dira, ez soilik beren tamainaren arabera, baita eskualdearen arabera ere.

Hurrengo taulan ikus daitekeenez, eskualde handienen, esaterako, Bilbo Handiaren eta Durangaldearen, ordezkartza apur bat txikiagoa da, eta biztanle gutxiago dituztenena, aldiz, handixeagoa, azken horiei ordezkartza emateko.

2.2. TAULA Laginaren banaketa, udalerriaren eta eskualdearen tamainaren arabera

	Bilbo Handia	Durangaldea	Arratia Nerbioi	Enkarterri	Markina Ondarroa	Gernika Bermeo	Plentzia Mungia	Guztira
100.000tik gora	Bilbo							386
12.000 eta 100.000 artean	Barakaldo Santurtzi Sestao Portugalete Getxo Leioa Erandio Galdakao Basauri	Durango						250
10.000 eta 20.000 artean	Arrigorriaga Trapaga Etxebarri	Ermua Zornotza				Gernika Bermeo	Mungia Sopelana	108
3.000 eta 10.000 artean	Ortuella Muskiz Berango Derio/ Zamudio Sondika	Abadiño/ Elorrio Berriz/ Zaldibar	Igorre	Balmaseda Güeñes	Markina Ondarroa Lekeitio		Plentzia Gorliz	119
3.000 baino gutxiago			Orozko/ Zeberio Zeanuri	Karrantza Sopuerta/ Galdames	Ispaster Munitibar/ Bolibar	Mundaka/ Busturia Sukarrieta	Bakio Laukiz	70
Guztira	680	68	29	32	33	36	47	933
Laginaren %	72,88	7,28	3,10	3,42	3,53	4,71	5,03	
Populazioaren %	75,53	8,44	2,02	2,78	2,27	3,97	4,96	

Behin inkestak banatzeko udalerriak ausaz aukeratu ondoren (ezaugarri berberak dituztenean), horiek sexuaren eta adinaren arabera kuota proporzionalei jarraituz banatu ziren, eta inkestak aurrez aurre egin ziren, kalean (inkestagile batekin).

Taulan ikus dezakegunez, lurralde historikoko hiriburuaren informazioa xehe-xehe tratatzeko, Bilbok ordezkartza handia du, 386 inkestako lagin espezifiko baitu; beraz, % 95eko konfiantza maila eta + % 5eko errore marjina bermatzen da udalerriko datuetarako.

Hori dela eta, datuak lurralde historikoaren mailan tratatzeko, eta horiek lurralde mailan dagokien

zama izan dezaten, emaitzak haztatu egin dira, 2.1. taulan azaldu den moduan. Lurraldearen hiriburua-ren kasuan, inkestak proportzionalki banatu dira barrutien artean, sexu eta adin kuotei jarraituz.

Laburpen moduan, lagina 16 urtetik gorako gizonez (% 47,3) eta emakumez (% 52,7) osatuta dago, eta, guztira, populazio orokorraren antzeko adin tarteen ehunekoak ditu: % 11,6k 16 eta 24 urte artean dituzte; % 13,6k 25 eta 34 urte artean; % 24,1ek 35 eta 49 urte artean; % 24,9k 50 eta 64 urte artean; eta, azkenik, % 25,7k 65etik gora.

3

**BIZKAIKO
POPULAZIOAREN
DENBORA
LIBREA**

Gizonen % 64k eta emakumeen % 48k diote lanegunetan hiru ordu libretik gora dituztela; beraz, alderantziz irakurriz gero, gizonen % 36k eta emakumezkoen % 52k egunean hiru ordu libre baino gutxiago dituzte.

%77
GIZONAK

%61
EMAKUMEAK

Jaiegunetan, ezberdintasuna mantendu egiten da: gizonen % 77k 5 ordu libre baino gehiago dituzte, eta, aldiz, emakumeen % 61k bakarrik du horrenbeste denbora.

Lanegunetan, gizonen eta emakumeen denbora librearen arteko ezberdintasun handienak 50 urtetik gorakoan artean daude, baina 24tik beherakoetan ere nabarmenak dira.

Oro har, biztanleen **% 35,5ek** diote beren denbora librean oinez ibiltzen direla edo paseatu egiten dutela, eta **% 28,5ek** diote kirola egiten dutela. Dena den, ezberdintasunak daude gizonen eta emakumezkoen artean: gizonen **% 32k** eta emakumeen **% 38k** oinez egiten dute, baina gizonen **% 37,2k** eta emakumeen **% 20,7k** kirola egiten dute.

Adin taldeen arabera, ikus dezakegunez, adinak aurrera egin ahala, denbora librean oinez egiten duten pertsonen ehunekoa areagotu egiten da, eta kirola egiten dutenena, murriztu.

Kirola egiten dutenen ehunekoa hazi egiten da diru sarreren maila handitu ahala, eta hazkunde lineala du, hilean **1.000** eurotik beherako sarrerak dituztenen arteko **% 13,6tik**, hilean **4.000** euro baino gehiago jasotzen dituztenen arteko **% 50,9ra** arte.

3. BIZKAIKO POPULAZIOAREN DENBORA LIBREA

3.1. DENBORA LIBRE ESKURAGARRIA

Bizkaiko populazioak jarduera fisikoarekin eta kirolarekin duen harremanera inguratzeko planteatu genuen galdetzea zenbat denbora libre duen eskuragarri; izan ere, horrek eragin zuzena du lanegunetan eta jaiegunetan kirola egiteko aukeran. Zentzuzkoa den moduan, hori lotuta dago ere aldagai soziodemografikoe-kin, baita lan egoerarekin ere.

Populazioaren erdiak baino gehiagok hiru ordu edo gehiago ditu libre astean; baina denbora eskuragarri hori aldatu egiten da generoaren arabera: gizonen ia bi herenek (% 64) diote egunean 3 ordutik gora dituztela libre egunean, eta, zehazki, % 23k 3 eta 5 ordu artean; % 41ek 5 ordutik gora dituztela diote. Emakumezkoen kasuan, ordea, soilik % 48k diote 3 ordutik gora dituztela, eta ez da % 30era iristen 5 ordu libretik gora dituztenen portzentajea.

3.1. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? (%)

	Lanegunetan			Jaiegunetan		
	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Ordubete baino gutxiago	3,8	5,1	4,5	2,3	3,9	3,1
1-3 ordu	32,4	46,7	39,9	8,6	17,7	13,4
3-5 ordu	22,2	19,7	20,9	11,3	16,9	14,3
5 ordu baino gehiago	41,4	28,3	34,5	77,3	60,9	68,7
ED/EE	0,2	0,2	0,2	0,5	0,6	0,5
Guztira	100 (442)	100 (492)	100 (933)	100 (441)	100 (491)	100 (933)

Jaiegunetan, ezberdintasunak handitu egiten dira: guztira, populazioaren % 73k diote hiru ordutik gora dituztela; gizonen kasuan ia % 80k dituzte 5 ordu baino gehiago, baina emakumezkoen % 60k bakarrik diote horrenbeste dutela.

Adin aldagaiari dagokionez, ikus dezakegu analisia ezberdintasunak daudela, eta, logikoki, garrantzia hartzen dute laneko adinean daudenen artean, bereziki asteko egunetako ohiturei erreparatuz gero.

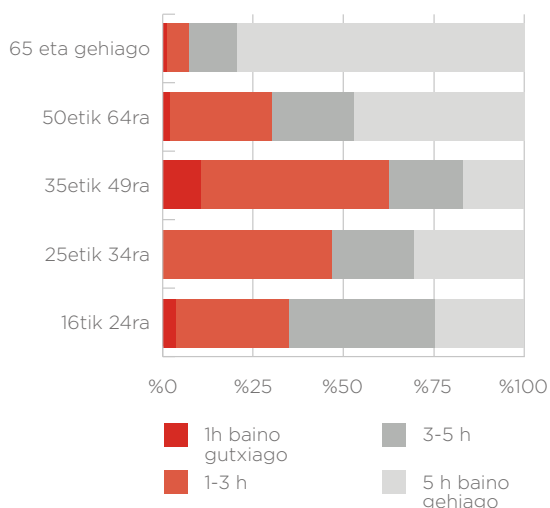
3.2. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? (%)

	Lanegunetan					Guztira
	16 eta 24 artean	25 eta 34 bitartean	35 eta 49 bitartean	49 eta 64 bitartean	65 eta gehiago	
Ordubete baino gutxiago	5,6	0	9,8	4,3	1,7	4,5
1-3 ordu	43,5	52,8	55,4	43,3	13,8	39,9
3-5 ordu	31,5	26	19,6	18,9	16,3	20,8
5 ordu baino gehiago	19,4	21,3	15,2	33,0	67,9	34,5
ED/EE				0,4	0,4	0,2
Guztira	100	100	100	100	100	100 (932)

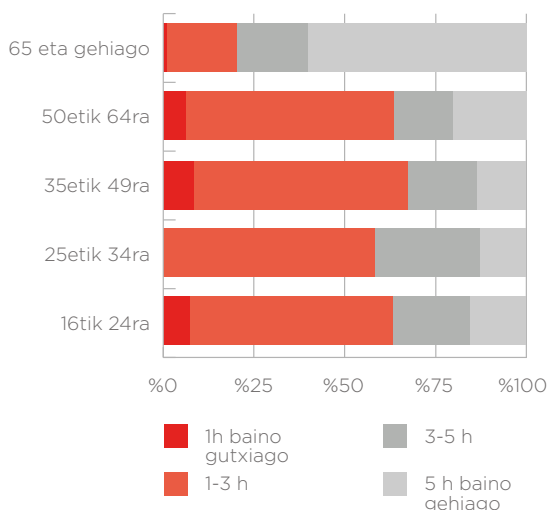
Aurreko taulan ikus daitekeenez, aldaketa handiak daude adin taldeen artean, eta adin nagusieneko estratuek dute denbora libre gehien, gehienbat lan egoera dela eta. Aisialdiko jardueretarako denbora gutxiena duten estratuak dira 25 eta 49 urte artekoak. Zentzuzkoa da, laneko bizitzako une gorenean baitaude, eta horiek baitute familiako erantzukizun gehien, dela haurrak zaindu behar dituztelako, dela gurasoen zaintza-gatik.

Generoari dagokionez, interesgarria iruditu zaigu denbora libre adin taldeen eta generoaren arabera banatzea, eta ezberdintasun nabarmen eta interesgarriak topatu ditugu.

3.1. GRAFIKOA Denbora libre lanegunetan, gizonak

3.2. GRAFIKOA Denbora libre lanegunetan, emakumeak

Adin talde guztietan ikusten dugu emakumeek denbora libre gutxiago dutela, eta ezberdintasunak oso nabarmenak dira, kasu guztietan, 35 eta 49 urte artekoetan salbu, horietan denbora librearen banaketa oso antzekoa baita. Bitxia da ezberdintasun handienak dituzten adin taldeak 24tik beherakoak eta 50etik gorakoak direla. Ulertzen da, hein batean, talde nagusienetan oraindik gailentzen dela etxeko lanen eta zaintzen ardura emakumeen gain gelditzearen ideia. Hori hainbat azterlanetan jasota dago, eta horietan ikus dezakegu etxeko lanen eta zaintza lanen banaketak azalpena ematen diotela gizonen eta emakumeen denbora librearen banaketa ezberdintasunari. Nolanahi ere, hori gertatzen da ere gazteen artean (16-24 urte): emakumeen % 63,5ek diote lanegunetan 3 ordu libre baino gutxiago dituztela; gizonen kasuan, aldiz, % 35ek bakarrik dio denbora hori duela aisialdirako.

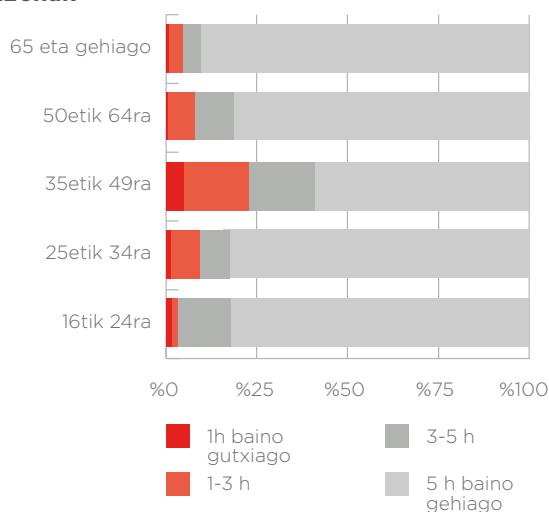
Jaiegunetan ere ezberdintasunak nabarmenak dira adin taldeen artean. Beste behin, ikus dezakeguenez, beren bizitzako egoera tarteko, 35 eta 49 urte artekoek dute denbora libre gutxi: horien laurden batek 3 ordu libre baino gutxiago ditu. Kasu honetan, gazteenak dira denbora libre gehien dutenak, zentzuzkoa den moduan ikasle gehien duen taldea delako eta, oro har, laneko eta etxeko erantzukizunik ez dutelako: haien ia % 90ek diote 3 ordu baino gehiago dituztela, eta ia hiru laurdenek dituzte 5 ordu baino gehiago. Antzeko denbora dute 65 urtetik gorakoek, baina ezberdintasuna da azken horietan ia ez dagoela ezberdintasunik asteko egunetan dutenarekin.

3.3. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? (%)

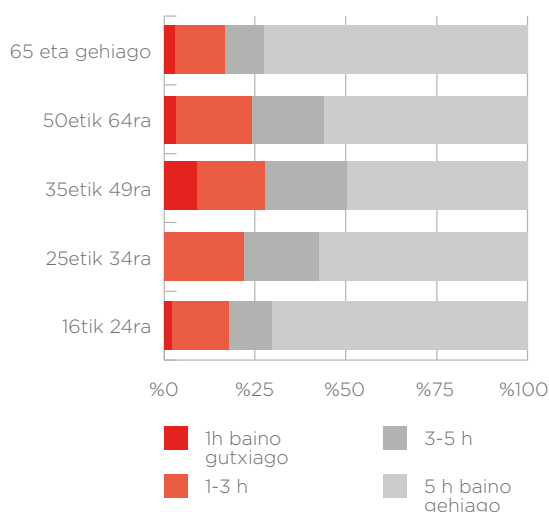
	Jaiegunetan					
	16 eta 24 bitartean	25 eta 34 bitartean	35 eta 49 bitartean	49 eta 64 bitartean	65 eta gehiago	Guztira
Ordubete baino gutxiago	1,9	0,8	7,1	2,2	2,1	3,1
1-3 ordu	9,3	15,7	18,2	13,8	9,6	13,5
3-5 ordu	13,0	14,2	20,0	15,5	8,3	14,3
5 ordu baino gehiago	75,9	69,3	54,2	67,7	79,2	68,6
ED/EE	0		0,4	0,9	0,8	0,5
Guztira	100	100	100	100	100	100 (933)

Jaiegunetan, beste behin, ezberdinak topatzen ditugu adinaren eta generoaren aldagaiak aldi berean esploratuz gero. Lanik gabeko egunak diren arren, emakumezkoek berdin hautematen dute denbora libre gutxiago dutela, eta beraz, gutxiago dute eskuragarri. Ezberdintasun nabarmenenak adin ertainekoen artean daude, baina nagusien eta gazteen artean ere badaude.

3.3. GRAFIKOA Denbora librea jaiegunetan, gizonak

3.4. GRAFIKOA Denbora librea jaiegunetan, emakumeak

Analisian **lan egoera** txertatu dugu, lanegunetako eta jaiegunetako denbora libre eskuragarria aztertzen jarraitzeko; izan ere, esan gabe doa eragina duela jardura fisikoa edo kirola egiteko aukeran:

3.4. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? Lanegunak okupazioaren arabera (%)

	Laneguna					
	Lan egiten du	Langa-bea	Erretiro-duna	Ikaslea	Etxeko lanak	Guztira
Ordubete baino gutxiago	6,9	2,3	1,6	2,7	3,5	4,5
1-3 ordu	54,8	41,4	12,3	40,0	36,8	39,8
3-5 ordu	22,7	14,9	14,2	40,0	21,1	21
5 ordu baino gehiago	15,6	41,4	71,5	17,3	36,8	34,5
ED/EE			0,4			
Guztira	462	87	253	75	57	

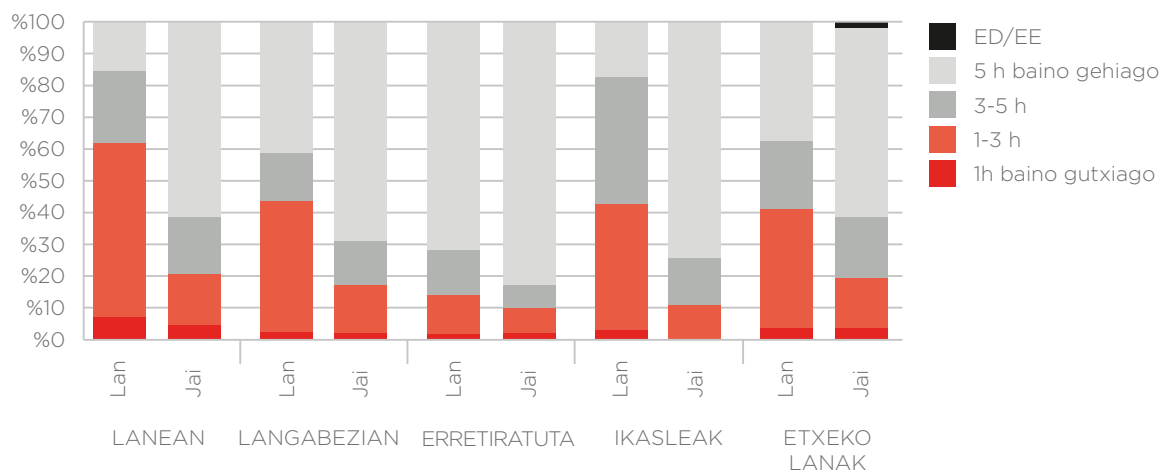
Okupazioaren araberrako denbora libre eskuragarriari dagokionez, zentzuzkoa den moduan, erretirodunek dute denbora libre gehien bai asteko egunetan bai jaiegunetan; gainera, ezberdintasun txikiena ere haien artean dago. Hala ere, deigarria da familiako erantzukizun faltagatik ikasleei hazten zaiela gehien denbora librea asteko egunen eta jaiegunen artean.

3.5. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? Jaiegunak okupazioaren arabera (%)

	Festivo					
	Lan egiten du	Langa-bea	Erretiro-duna	Ikaslea	Etxeko lanak	Guztira
Ordubete baino gutxiago	4,3	2,3	2,0	0	3,5	3,1
1-3 ordu	16,5	14,9	7,9	10,7	15,8	13,4
3-5 ordu	17,6	14,0	7,1	14,7	19,3	14,4
5 ordu baino gehiago	61,1	69,8	82,2	74,7	59,6	68,6
ED/EE	0,4		0,8		1,8	0,5
Guztira	462	87	253	75	57	932

Analisi sakona egiten saiatu gabe, hurrengo grafikoan agerian gelditzen da egunen eta okupazio taldeen arteko ezberdintasuna.

3.5. GRAFIKOA Denbora libre lanegunetan eta jaiegunetan, okupazioaren arabera

Udalerriaren tamainari dagokionez, nahiz eta a priori pentsa daitekeen ezberdintasunak daudela udalerri handietan eta txikietan bizi direnen denbora librearen artean, ikus dezakegu bizitokiaren dagoen herriaren tamainak ez duela eragin garrantzitsurik denbora libre eskuragarrian, ez asteko egunetan ez jaiegunetan, behintzat ez linealki.

Ezberdintasun txiki bat hauteman da, ordea, udalerri handienetan, eta, bereziki, Bilboren eta udalerri txikien artean, landa eremuko 3.000 biztanletik

beherakoen artean. Azken horietan (eta datuak tentuz erabiliz, lagina txikia baita), badirudi denbora libre eskuragarria gutxiago dela, bai asteko egunetan bai jaiegunetan. Bilbon % 37k 5 ordu libre baino gehiago dituzte lanegunetan, eta % 70ek jaiegunetan; aldiz, 3.000 biztanletik beherako udalerrietan, % 30,9k dituzte 5 ordu libre baino gehiago asteko egunetan, eta populazioaren erdiak baino pixka bat gehiagok bakarrik (% 57) ditu 5 ordu libre baino gehiago jaiegunetan.

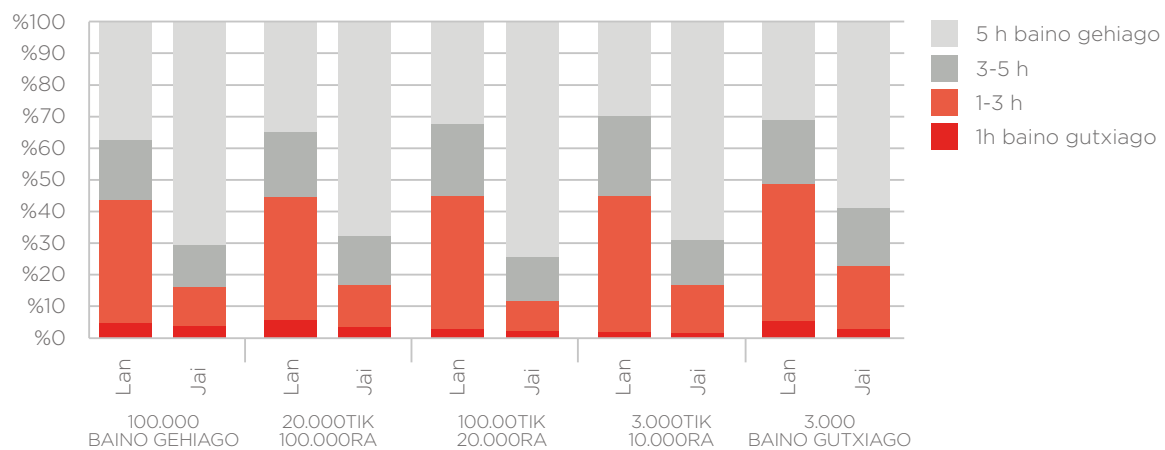
3.6. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? Lanegunak eta jaiegunak, udalerriaren tamainaren arabera (%)

	100.000tik gora		20.000 eta 100.000 bitartean		10.000 eta 20.000 bitartean		3.000 eta 10.000 bitartean		3.000 baino gutxiago	
	Lan.	Jai.	Lan.	Jai.	Lan.	Jai.	Lan.	Jai.	Lan.	Jai.
Ordubete baino gutxiago	4,6	3,5	5,7	3,2	2,7	1,8	1,7	1,6	5,4	2,5
1-3 ordu	38,7	12,4	38,8	13,5	42,2	10,1	42,8	15,0	43,6	19,6
3-5 ordu	18,9	12,8	20,4	15,2	22,9	13,7	25,2	14,2	20,0	17,8
5 ordu baino gehiago	37,3	70,1	35,0	67,6	32,1	74,3	29,4	68,3	30,9	57,1
Guztira	100		100		100		100		100	

* Gaur egun Bizkaian ez dago zehazki 100.000, 20.000, 10.000 edo 3.000 biztanle duen udalerririk.

Beste behin, datuak grafikoki azaldu dira, hobeto ikusteko.

3.6. GRAFIKOA Denbora libre lanegunetan eta jaiegunetan, udalerrien tamainaren arabera

3.2. BIZKAIKO POPULAZIOAREN AISIALDIKO JARDUERAK ETA NAHI DITUZTEN AISIALDIKO JARDUERAK

Bizkaiko biztanleek beren denbora libre eskuragarrian egiten dituzten jarduerak ezagutzeko, hainbat aukera eman ziren, eta horien artean hiru ohikoenak aukeratzeko eskatu zitzairen. Gainera, eskatu zitzairen eskainitakoen artean egin nahi zituzten bi jarduera aukeratzeko.

Beste azterlan batzuetan gertatzen den bezala, noski, jarduerekin beraiekin aldi berean egin daitezkeen jarduera sozialenak hautatu ziren gehien; eta, zentzu horretan, nabarmenak dira familiarekin, bikotekidearekin (inkesta egin dutenen erdiek baino gehiagok aukeratu zuten), eta lagunekin (% 48) egotea. Jarduera horiek gehien egiten direnak izateaz gain, gehien egin nahi direnak dira.

Herritarren heren batek egiten dituen telebista ikus-tea edo Interneten nabigatzea bezalako jardueraz gain, jarduera fisikoarekin lotutakoak dira ohikoenak eta, batez ere, desiratuenak.

Kontuan hartuta jarduera bat baino gehiago aukeratzeko eskatu zela, eta horiek aldi berean egin daitezkeela, ikus dezakegu inkesta egin dutenen % 35,5ek paseatu egiten dutela, % 28,5ek kirola egiten dutela diotela, eta % 7,5ek mendira edo txangoan irteten direla diote. Nabarmentzekoa da jarduera horiek direla desiratuenak (sozialez gain, horiekin bateragarriak baitira) Bizkaiko biztanleen artean: ia laurden batek egin nahi du kirola, beste hainbesteri gustatuko litzaioke mendira edo txangoan irtetea denbora librean, eta % 17k paseatu nahiko luke.

3.7. TAULA Egiten diren eta egin nahi diren denbora libreko jarduerak (%)

	Egiten dira (3 erantzun)	Egin nahi dira (2 erantzun)
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	56,6	30,2
Lagunekin egon	47,9	28,8
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	33,4	9,6
Oinez ibili, paseatu	35,5	17,3
Kirola egin	28,5	22,8
Liburuak edo aldizkariak irakurri	15,9	7,8
Irratia edo musika entzun	10,5	4,2
Zinemara edo antzokira joan	7,6	9,6
Kirola ikusi	7,5	2,6
Mendira edo txangoan irten	7,5	22,2
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	4,9	5,2
Lorategia zaindu	2,3	2,5
Dantzatzerara joan	2,3	3,8
Elkarte edo klubena batera joan	1,5	1,9
Bilera politiko edo sindikaletara joan	0,2	0,6
Beste batzuk	7,0	5,5
Ezer berezirik ez egin	11,5	6,8
	100	100

Iturria: Europako Batzordearen Barometroa, 2017

Kulturarekin lotutako jarduerak ere nabarmenak dira herritarren artean: % 16k diote liburuak edo aldizkariak irakurtzen dituztela, % 10,5ek diote irratia edo musika entzuten dutela, eta % 7,6k diote zinemara edo antzokira joaten direla (eta % 10ek joan nahiko lukete). Denbora librea “kirola ikustera” bideratzeak ere antzeko ehunekoa du (% 7,5).

Jarduera fisikoarekin lotutako jarduerari erreparatuz gero, ezberdintasuna ikus dezakegu, lanegunetako eta jaiegunetako denbora librearen arabera. Bi-

txia da astegunetan eta jaiegunetan denbora libre gehiago izan ahala, denbora gehiago ematen dela paseatzen; aldiz, kirol gehien egiten dutenak dira lanegunetan 1-3 ordu eskuragarri edo 3-5 ordu eskuragarri dituztenak (horien % 33 inguruk egiten dute kirola, bi kasuetan. Hala ere, kontuan hartu beharra dago kirol arautu asko egiteko denbora mugatua dela, haien arauengatik edo ohiko instalazioetan egiten direnez kantxa erreserbatu behar delako, denbora mugarekin.

3.8. TAULA Jarduera egiten duten pertsonak, denbora libre eskuragarriaren arabera (%)

	Denbora libre lanegunetan				Denbora libre jaiegunetan			
	Ordubete baino gutxiago	1-3 ordu	3-5 ordu	5 ordu baino gehiago	Ordubete baino gutxiago	1-3 ordu	3-5 ordu	5 ordu baino gehiago
Oinez ibili	10,7	33	29,4	44,9	12,8	36	35,7	36,4
Kirola egin	1,7	33,6	32,7	23,8	7,7	24,2	33,8	29,5
Kirola ikusi	9,2	7	11	5,6	8,2	3,9	10,2	7,6
Mendira edo txangoan irten	7,0	7,1	7,9	7,8	2,5	7,1	5,8	8,2
	100	100	100	100	100	100	100	100

Jaiegunen kasuan, kirola, gehienbat, denbora libre gehien dutenek egiten dute (3-5 ordu eskuragarri dituztenen % 34k eta 5 ordu baino gehiago dituztenen % 29,5ek). Esan gabe doa kontuan hartu behar dela kategorizazio horretan ez direla aintzakotzat hartu beste aldagai batzuk, adibidez, adina.

3.9. TAULA Jarduera egiten duten edo egin nahi duten pertsonak, generoaren arabera (%)

	Egiten dira		Egin nahi dira	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	54,5	58,4	28,8	31,4
Lagunekin egon	46,0	49,6	26,2	31,2
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	33,0	33,7	9,1	10,1
Oinez ibili, paseatu	32,1	38,5	17,6	17,0
Kirola egin	37,2	20,7	28,8	17,4
Liburuak edo aldizkariak irakurri	13,3	18,1	7,8	7,8
Irratia edo musika entzun	11,3	9,8	5,2	3,3
Zinemara edo antzokira joan	7,5	7,8	7,6	11,4
Kirola ikusi	13,2	2,3	3,9	1,3
Mendira edo txangoan irten	9,8	5,4	22,5	21,9
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	2,6	6,9	3,7	6,5
Lorategia zaindu	3,5	1,3	3,1	2,0
Dantzatzera joan	0,7	3,8	2,0	5,5
Elkarte edo klub batera joan	1,6	1,4	2,3	1,6
Bilera politiko edo sindikaletara joan	0,5	0	1,1	0,2
Beste batzuk	5,2	8,7	4,1	6,8
Ezer berezirik ez egin	9,5	13,3	-	-
	100	100	100	100

Genero aldagaiari erreparatuz gero, taulan ikus dezakegunez, ez dago ezberdintasun handirik emakumezkoek eta gizonezkoek denbora librean egiten dituzten jardueren artean, jarduera fisikoarekin eta, batez ere, kirolarekin lotutakoetan salbu. Gizonek kirol gehiago egiten dute emakumezkoek baino beren denbora librean, eta ehuneko ezberdintasuna ia 17 puntukoa da. Hori desiretan ere islatzen da: emakume baino gizon gehiagok egin nahi dute kirola beren denbora librean, % 10 puntu baino apur bat gehiagoko ezberdintasuna dago: gizonen % 28,8k eta emakumeen % 17,4k egin nahi zuten kirola beren denbora librean.

Paseatzearen jarduera fisikoari erreparatuz gero, emakumeak gizonak baino apur bat gehiago ibiltzen dira (% 38, eta % 32), baina denbora librean

paseatu nahiko luketen gizonen eta emakumeen ehunekoak antzekoak dira: % 17 inguru, bi kasuetan. Horren azalpena izan daiteke paseatzeaz ari garenean jarduera “libre” batez ari garela, ez delako beharrezkoa (baina bai gomendagarria) prestaketarik egitea, ez delako aurretik planifikatu behar eta ez delako beste pertsonarik behar, eta, beraz, nahi duenak inolako mugarik gabe egin dezakeelako, beste kirol jarduera batzuekin gertatzen ez den moduan.

Adin estratuaren arabera ezberdintasunak ere badaude: gazteenek egiten dute kirol gehien, eta kirol praktika murriztu egiten da adinak aurrera egin a hala; dena den, aurkakoa gertatzen da paseoeekin, tasa handitu egiten baita adinak gora egin ahala, eta, beraz, zaharrenak dira gehien ibiltzen direnak.

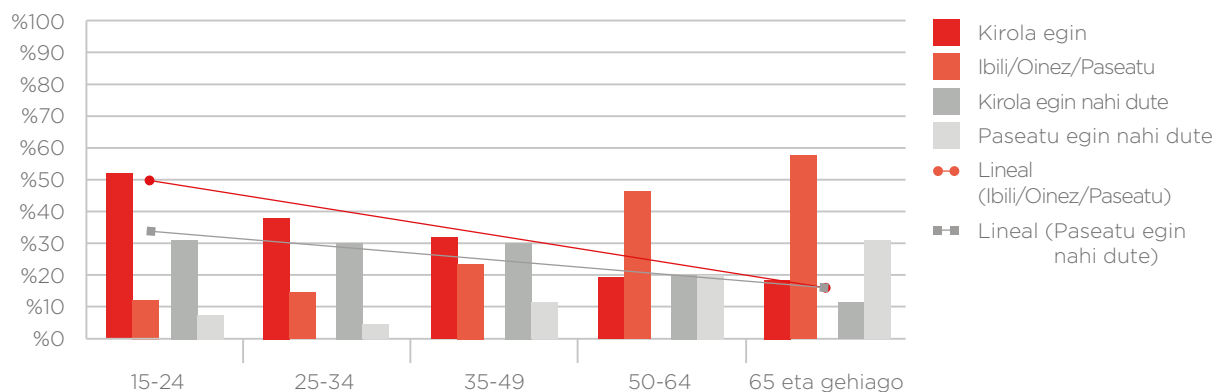
3.10. TAULA Jarduera egiten duten pertsonak, adin taldearen arabera (%)

	16-24 urte	25-34 urte	35-49 urte	50-64 urte	65 urte eta gehiago
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	42,0	63,4	69,9	58,7	45,0
Dantzatzer joan	3,0	4,9	3,1	0,3	1,8
Zinemara edo antzokira joan	9,6	12,4	10,2	6,0	3,5
Kirola egin	52,2	38,1	32,1	19,3	18,4
Oinez ibili, paseatu	12,2	14,5	23,4	46,4	57,8
Kirola ikusi	14,8	10,1	6,7	7,4	3,5
Ezer berezirik ez egin	8,2	9,1	13,1	13,1	11,2
Lagunekin egon	72,0	59,6	48,7	45,3	32,5
Mendira edo txangoan irten/ bidaiatu	7,8	9,6	7,2	10,8	3,2
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	32,4	23,7	30,5	30,2	44,7
Liburuak edo aldizkariak irakurri	13,0	15,7	16,8	17,2	15,1
Bilera politiko edo sindikaletara joan	0,0	1,7	0,0	0,0	0,0
Elkarte edo klub batera joan	1,6	0,6	1,0	1,3	2,5
Irratia edo musika entzun	16,0	14,2	10,1	8,4	8,6
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	0,0	2,5	2,4	3,6	11,8
Lorategia zaindu/brikolajea	0,7	2,2	3,0	2,4	2,4
Musika tresna bat jo	1,3	2,3	1,4	1,2	0,0
Beste batzuk	7,0	2,7	5,0	7,7	10,6

*talde bakoitzeko kopuruaren tamaina txikiak ez du aukera ematen aldi berean adina eta sexua aztertzeko.

Jarraian, jarduera fisikoarekin lotutako jardueri erreparatuta, ikus dezakegu ezberdintasunak daudela egiazko praktikaren eta desiren artean, adin bakoitzean berea.

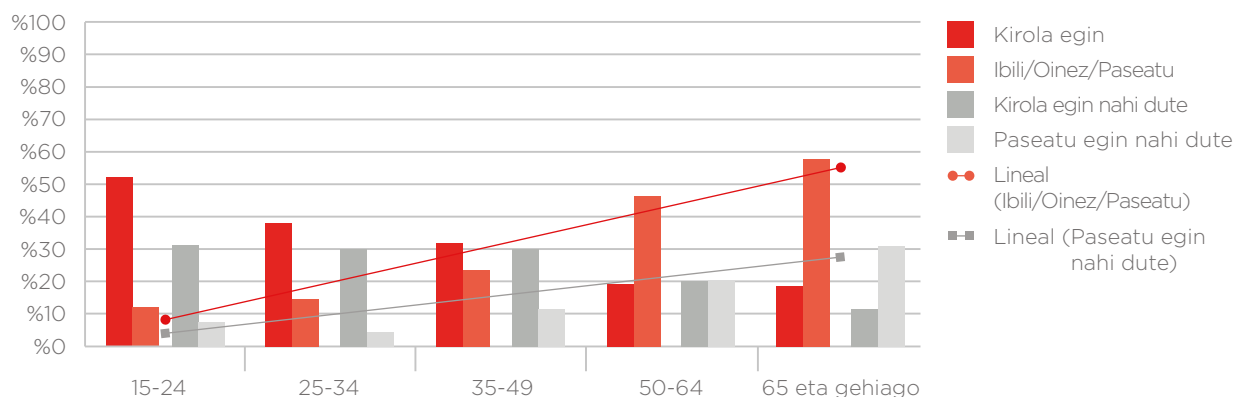
3.7. GRAFIKOA Egindako eta desiratutako jarduera, adin tartearen arabera

Kirolaren praktikan erreparatuz gero, ikus dezakegu errealitatea eta desira murriztu egiten direla adinak aurrera egin ahala, baina badago datu bitxi bat: praktika argi eta garbi murrizten da, baina kirola egiteko desira mantendu egiten da, 49 urtera arte; orduan, jaisten hasten da, eta paseatzera irteteko gogoia areagotzen da.

Oinez ibiltzera joateko gogoia areagotu egiten da adinarekin, baina pasoaren egiazko praktika are handiagoa da.

3.7. GRAFIKOA Egindako eta desiratutako jarduera, adin tartearen arabera (2)

Aurreko grafikoetan ikus dezakegunez, kirola egitearen eta paseatzearen errealitatearen eta desiraren arteko harremanak ez diete antzeko eredu jarraitzen: kirolaren kasuan, praktika eta desira murrizten dira, bat egin arte; baina paseatzearen kasuan, ia bat datozen puntu batetik hasi eta errealitatea eta desira handitzen dira, eta, azkenean, askoz jende gehiago da paseatzen duena (baldin-

tza fisiko gutxi dituelako eta oso malgua delako) paseatu nahiko lukeena baino.

Nahiz eta adinaren aldagaiari oso lotuta egon, ez dugu aipatu gabe utzi nahi **okupazioaren eta** denbora librean egiten den **jardueraren** arteko harremana.

3.11. TAULA Jarduera egiten duten pertsonak, okupazioaren arabera (%)

	Lan egiten du	Langabea	Erretiroduna	Ikaslea	Etxeko lanak
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	65,8	51,1	47,7	38,2	55,7
Dantzatzera joan	2,5	3,5	1,2	3,3	2,6
Zinemara edo antzokira joan	10,2	8,1	5,1	6,0	0,0
Kirola egin	31,2	19,5	20,3	64,7	10,0
Oinez ibili, paseatu	25,8	32,7	56,5	12,7	55,6
Kirola ikusi	8,0	9,9	4,3	16,1	1,8
Ezer berezirik ez egin	14,6	4,6	10,3	5,6	7,7
Lagunekin egon	53,0	49,6	29,0	70,3	56,4
Mendira edo txangoan irten/ bidaia	9,2	9,4	4,8	7,0	3,1
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	24,8	44,6	40,4	30,3	59,4
Liburuak edo aldizkariak irakurri	16,7	16,6	17,1	11,3	8,7
Bilera politiko edo sindikalekara joan	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Elkarte edo klubaren batera joan	0,6	0,8	2,6	4,3	0,0
Irratia edo musika entzun	11,0	14,9	7,7	13,4	9,0
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	2,1	2,0	11,2	0,0	9,5
Lorategia zaindu/brikolajea	1,9	4,7	2,9	1,1	1,3
Musika tresna bat jo	1,5	2,6	0,3	1,0	0,0
Beste batzuk	4,0	8,9	11,8	6,9	7,8
	100	100	100	100	100

*talde bakoitzeko kopuruaren tamaina txikiak ez du aukera ematen aldi berean adina eta sexua aztertzeko.

Udalerriaren tamainari dagokionez, ikusi dugu denbora libre eskuragarriaren kantitatearen ezberdintasunak txikiak direla udalerriaren tamainaren arabera, baina antzeko zerbait gertatzen da egindako jarduerekin lotuta, hurrengo taulan ikus dezakegun

moduan. Bertan, soilik jarduera fisikoarekin lotutako eta ezberdintasun handiak agertzen dituzten jarduerak nabarmendu ditugu.

3.12. TAULA Jarduera egiten duten edo egin nahi duten pertsonak, udalerriaren tamainaren arabera (%)

	100.000tik gora	20.000 eta 100000 bitartean	10.000 eta 20000 bitartean	3.000 eta 10000 bitartean	3.000 baino gutxiago
HONAKO HAU EGITEN DUTE					
Kirola egin	25,6	29,6	22,2	37	30
Oinez ibili	35,8	30,8	36,1	47,1	38,6
Kirola ikusi	9,8	4,0	12,0	8,4	7,1
Mendira edo txangoan irten	7,5	7,6	5,6	7,6	10,0
Lorezaintza, brikolajea	1,8	0,4	3,7	3,4	12,9
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	38,6	31,6	33,3	30,3	25,7
HONAKO HAU EGIN NAHI DUTE					
Kirola egin	21,0	23,6	17,6	28,6	24,3
Oinez ibili	15,0	16,4	22,2	16,8	25,7
Kirola ikusi	2,3	1,6	4,6	3,4	4,3
Mendira edo txangoan irten	28,8	20,0	16,7	21,0	17,1
	100	100	100	100	100

Datuek joerak bakarrik erakusten dituzte ETA, beraz, tentuz jorratu behar dira, udalerrri txikietan inkestak gutxi egin direlako. Horietan esan dute biztanleek jarduera fisiko gehien egiten dutela. Kirolaren kasuan, 3.000 eta 10.000 biztanle artean dituzten herrietan bizi direnen % 37k eta, 3.000tik beherakoetan % 30ek, diote kirola egiten dutela denbora librean, baina tasa ez da zifra horietara heltzen udalerrri handiagoetan. Kirol gutxien udalerrri ertainetan egiten da, 10.000 eta 20.000 biztanle artekoetan.

Denbora librean paseatu egiten duen pertsona gehien duten udalerrriak dira 3.000 eta 10.000 biztanle artean dituztenak: horietan, pertsonen ia erdiek denbora librean oinez egiten dute. Kasu honetan, paseatu egiten dutenen tasa txikiena duten udalerrriak dira 20.000 eta 100.000 biztanlekoak dira.

Bi jarduera nabarmen jaso ditugu: denbora telebista ikusten edo Interneten nabigatzen ematen dutenen

tasa nabarmen murrizten da bizi diren udalerrriaren tamaina murriztu ahala, eta alderantzizko harremana dago, zentzuzkoa den moduan, bizitokien ezaugarriak tarteko, lorategia zaintzearekin edo brikolajearekin lotutako jarduerak egiten dituztenen tasaren kasuan.

Denbora librean egin nahiko lituzketen jarduerari dagokionez, funtsezko ezberdintasun bat dago mendira joateko edo txangoan irteteko gogoei dagokionez: nabarmenagoa da udalerrri handienetan, eta txikitu egiten da udalerrri txikienetan. Kirola egiteko edo paseatzera ateratzeko desirari dagokionez, udalerrri txikietan eskari handiena duten aisialdiko jarduerak izateko joera txiki bat dago.

Diru sarrearen mailari dagokionez, ezberdintasun nabarmenak ikus ditzakegu jarduera jakin batzuetan, honako taula honetan ikus daitekeenez.

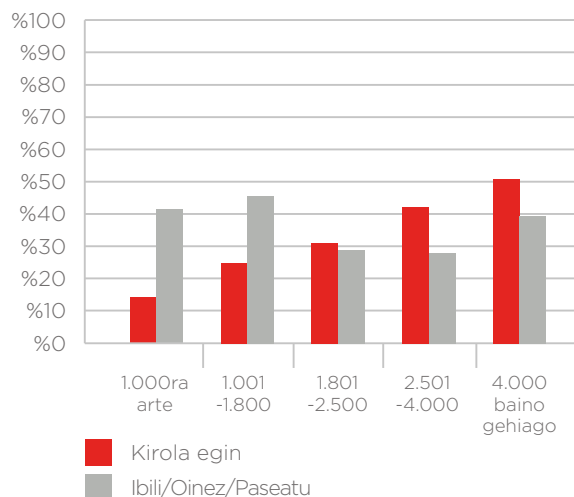
3.13. TAULA Jarduera egiten duten pertsonak, aitortutako hileko diru sarrearen arabera (euroak hilean) (%)

	Gehienez 1.000	1.001-1.800	1.801-2.500	2.501-4.000	4.000tik gora
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	49,8	56,4	67,1	63,6	54,5
Dantzatzerara joan	5,2	2,	1,8	1,5	0,0
Zinemara edo antzokira joan	3,0	7,9	7,3	5,1	21,7
Kirola egin	13,6	23,9	30,3	41,4	50,9
Oinez ibili, paseatu	41,0	45,2	28,3	27,1	38,9
Kirola ikusi	4,3	7,0	4,3	5,5	6,8
Ezer berezirik ez egin	19,6	9,1	12,8	7,9	23,8
Lagunekin egon	28,4	41,8	51,6	62,0	45,7
Mendira edo txangoan irten/bidaia	5,5	5,1	12,0	9,3	10,1
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	44,7	39,9	26,5	25,0	17,0
Liburuak edo aldizkariak irakurri	15,1	14,5	22,1	18,4	10,2
Bilera politiko edo sindikaletara joan	0,0	0,0	0,	2,2	0,0
Elkarte edo klubaren batera joan	0,0	1,6	1,2	1,5	0,0
Irratia edo musika entzun	16,4	10,5	10,7	9,4	0,0
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	11,2	5,4	2,4	1,5	0,0
Lorategia zaindu/brikolajea	1,8	2,6	5,2	0,0	0,0
Musika tresna bat jo	3,4	0,0	2,4	1,6	0,0
Beste bat	8,9	7,2	4,9	7,5	6,8

Inkesta egin dutenetako askok beren diru sarrerren inguruko daturik eman ez duten arren (% 36), ikus dezakegu erantzun dutenen artean ezberdintasun handiak daudela: zenbat eta diru sarrera handiagoak izan, orduan eta kirol gehiago egiten da; aldiz, paseoen kasuan, erlazioa ezberdina da; izan ere, denbora librean gutxien paseatzen dutenak dira familian 1.801 eta 4.000 euro arteko diru sarrerak dituztenak. Antzeko tasak daude muturreko taldeetan, diru sarrera txikienak eta handienak dituzten taldeetan.

Jarduera posible guztietan sakonduko ez dugun arren, ez baita lan honen helburua, ez dugu erreferentziarik gabe utzi nahi **ikasketa mailak duen** denbora libre erabiltzeko moduan duen **eragina** eta, batez ere, jarduera fisikoa egitearekin lotutakoetan (datuak tentuz landu behar dira, talde batzuetan inkesta kopuruak oso txikiak direlako, baina, gutxi gorabehera bada ere, interesgarria iruditzen zaigu txostenean sartzea).

3.8. GRAFIKOA Egindako eta desiratutako jarduera, diru sarrerren arabera

3.14. TAULA Jarduera egiten duten pertsonak, ikasketa mailaren arabera (%)

	LH amaitu gabe	EGB, LH amaituta	Bigarren Hezkuntza	Lanbide Heziketa erd.	Batx. BUP COU	Lanbide Heziketa goi.	Unibertsitate erd.	Unibertsitate goi.	Dokt.
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	50,7	54,4	52,4	59,6	50,8	56,7	59,5	61,8	57,0
Dantzatzera joan	0,0	1,4	1,7	3,5	2,2	2,	3,1	2,8	0,0
Zinemara edo antzokira joan	0,0	4,9	5,2	7,8	6,5	10,3%	7,2	11,2	25,7
Kirola egin	2,6	15,6	39,9	26,3	35,0	35,3	24,7	38,8	60,0
Oinez ibili, paseatu	33,5	50,4	21,4	27,1	31,0	37,3	49,0	29,4	18,5
Kirola ikusi	2,6	4,4	16,3	7,3	10,8	11,	6,2	7,0	0,0
Ezer berezirik ez egin	39,6	10,9	16,2	14,4	11,0	7,3	7,2	7,2	0,0
Lagunekin egon	19,0	40,7	59,7	51,8	50,9	46,2	53,0	53,2	44,6
Mendira edo txangoan irten/ bidaiatu	1,9	1,7	2,4	13,1	9,1	4,3	8,1	10,4	12,7
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	57,0	44,6	34,0	28,3	37,1	29,5	27,7	22,0	17,2
Liburuak edo aldizkariak irakurri	5,2	9,8	6,9	15,8	19,9	13,5	31,0	19,5	25,9
Bilera politiko edo sindikaletara joan	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,8	0,0
Elkarte edo kluban batera joan	0,0	1,4	2,4	0,9	2,1	0,0%	0,0	2,0	8,5
Irratia edo musika entzun	14,0	12,2	17,2	9,8	8,3	11,	5,7	9,0	16,9
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	7,5	7,3	1,7	7,5	1,0	2,7	2,8	4,4	4,6
Lorategia zaindu/brikolajea	4,1	3,5	1,9	1,2	2,8	2,7	1,5	1,7	0,0
Musika tresna bat jo	0,0	1,4	0,0	1,4	1,5	1,0	2,9	0,4	0,0
Beste bat (zein?)	11,7	8,3	8,6	7,6	4,6	4,7	2,8	7,1	8,5

4

BIZKAIKO POPULAZIOAREN KIROLO OHITURAK

POPULAZIOAREN DESKRIBAPENA, KIROLAREKIN LOTUTA

%18

Bizkaiko biztanleen **% 17,6k** diote ez dutela jarduera fisikorik eta kirolrik egiten.

%39

% 39,1ek diote kirolrik ez dutela egiten, baina oinez egitera edo paseatzera irteten direla.

%30

% 29,6k diote jarduera fisikoa egiten dutela, banaka edo taldean.

%15

% 15,1ek diote kirol arautu edo gidatua egiten dutela.

Datuetatik abiatuta, zenbatetsi dezakegu Bizkaian **172.000** pertsona sedentario daudela, **383.000** direla kirolrik egiten ez dutenak baina jarduera fisikoa bai paseatu egiten dutelako, eta **437.000** pertsona inguruk egiten dutela kirola (dela kirol jarduera moduan, dela kirol arautu edo gidatu moduan).

Sedentarismo tasa handiena udalerri handienetan dago, eta, beraz, Bilbo Handian.

%51
GIZONAK

%40
EMAKUMEAK

Analisia bideratzen badugu eta espezifikoki egindako jarduera fisikoaren inguruan galdetzen badugu, eta ez aisialdiko jardueren inguruan orokorrean, ikus dezakegu emakume sedentarioen ehunekoa apur bat handiagoa dela gizonezkoena baino, emakumezkoak gizonak baino gehiago ibiltzen direla oinez eta, batez ere, gizonezkoek kirol gehiago egiten dutela: gizonen **% 50,7k** kirola egiten dute, eta soilik emakumeen **% 39,9k**.

Nahiz eta **35** eta **65** urteren artean sedentarioen proportzioa apur bat handiagoa den (**% 20** inguru), ez da ezberdintasun handirik antzeman adin taldeen artean sedentarismo tasan (**% 14** eta **% 20** artean dabil); aldiz, egindako jarduera fisiko mota aldatzen da: adinak gora egin ahala, paseo gehiago eta kirol gutxiago egiten da, eta adina zenbat eta txikiago, orduan eta kirol gehiago eta paseo gutxiago.

60% | **65** urtetik gorakoen
% 60k paseatu egiten dute denbora librean.

16-24 urte arteko taldean eta **25-34** urte artekoan, ia **% 70ek** egiten dute kirol jardueraren bat (banakakoa/taldekoa edo arautua/gidatua).

Orokorrean, sedentario tasa handiagoa da beren kargu seme-alabak dituztenen artean.

POPULAZIOEK INSTALAZIOEKIN DUTEN HARREMANA

Biztanleen % **67** ez dira inoiz joaten kirol instalazio publikoetara, eta % **84**raino heltzen da instalazio pribatuetara joaten ez direnen tasa.

Populazioaren % **80,8k** diote etxetik kirol instalazio publiko hurbilenera oinez **15** minutu baino gutxiago dagoela, eta % **13,4k** diote **15** eta **30** minutu artean dagoela.

Instalazio publikoei dagokienez, populazio osoaren %**19,6k** diote kirola egitera bakarrik joaten direla instalazio publikoetara; % **6k**, aldiz, udan igerilekura joaten direla (edo eguzkia hartzera), eta % **3,3k** diote kirol ikuskizunak ikustera joaten direla.

Biztanleen % **29k** uste dute ohiko instalazio gehiago behar direla, eta, gehienbat, igerilekuak (aire zabalekoak eta estaliak), aire zabaleko kirol anitzeko pistak eta aparailuen/muskulazioko gelak edo gimnasiako/zunbako edo pilateseko gelak.

Igerileku estaliak eta aire zabalekoak, gehien eskatzen dituzten ekipamenduak, bi kasuetan biztanleen % **8k** eskatzen dituzte.

% 31k uste dute biztanleei espazio publiko gehiago eman behar zaizkiela, eta, batez ere, honako hauek eskatzen dituzte: bidegorriak (biztanleen **% 20k**), bideak eta zidorrak (% inkesta egin dutenen **% 11k**, guztira) eta parke bioosasungarriak eta kalisteniakoak (azken horiek inkesta egin dutenen **% 4k** baino apur bat gutxiagok).

Udal instalazio publikoen kuotei dagokienez, **% 30ek** uste dute egokiak direla, baina **% 26** inguruk irizten diote altuegiak direla. Biztanleen **% 33k** diote ez dakitela zenbatekoak diren.

EKITALDIETAN PARTE HARTZEA ETA KIROL BOLUNTARIOTZA

Inkesta egin dutenen **% 28k** diote erakundeek edo enpresek antolatutako kirol ekitaldi herrikoietan parte hartu dutela (maratoi herrikoiak, krosak, txapelketa solidarioak eta abar); aldiz, **% 57k** diote inoiz ez dutela egin eta asmorik ez dutela.

Populazioaren ia **% 12k** kirol ekitaldiren batean boluntariotza jardueretan hartu dute parte.

KIROLAREN BALORAZIOA

“Sasoi onean egoteko aukera” da gehien gustatzen zaiena Bizkaiko biztanleen **% 45i** baino gehiagori, eta harrera ona duten beste alderdi batzuk dira “on egiten duela, aldartea hobetzen duela” (**% 13**), “dibertsio eta entrenamendu giroa” (**% 11,6**) edo “erlaxatzeko balio duela” (**% 10,8**).

Biztanleen **% 20k** ez diote ezer txarrik ikusten kirolari, baina antzeko kopuru baten ustez okerrena “kirol profesionala eta dirua” da; **% 12k** uste dute okerrena lesioak direla (**% 12,2**), eta antzeko kopuru batek uste du okerrena kirolarekin batera doan borroka eta lehia dela.

Aldeko jendearen ehuneko handiena duen esaldia (**% 1era** ez da heltzen ados ez dagoenen ehunekoa) da “Emakumezkoek egindako kirolak gizonek egindakoaren balorazio eta sustapen berbera izan beharko luke”.

Biztanleen **% 90** oso ados daude esaldi honekin: “Kirola osasun iturria da, sasoi onean egoten laguntzen du”; eta **% 80** baino apur bat gehiago ados daude esaldi honekin: “Tentsioak eta umore txarra askatzeko aukera ematen du”.

KIROL AHOLKULARITZA

Biztanleen **% 17k** diote aholkularitza jasotzen dutela kirol praktika edo jarduera posibleen inguruan, **% 21ek** diote gustatuko litzaiekeela aholkularitza jasotzea, eta **% 61ek** uste dute ez dela beharrezkoa.

% 17,5ek erabiltzen dute jarduera fisikoarekin ea kirol jarduerarekin lotutako aplikazioen bat, eta **% 14k** uste dute erabiltzera heldu litezkeela. Antzeko iritzia dute webguneen erabileraren inguruan. **% 7,5ek** diote baten bat erabiltzen dutela, eta **% 16k**, erabiltzera heldu litezkeela.

Zentzu horretan, biztanleen **% 47k** uste dute administrazioak aplikazio espezifiko bat sortuz gero jarduera fisikoa egitea erraztuko litzatekeela.

KIROL SOZIALIZAZIOA

Bizitzan zehar kirolarekin harremana izan duten gurasoak dituztenek kirol ohitura sendagoak dituzte.

4. BIZKAIKO POPULAZIOAREN KIROL OHITURAK

Bizkaiko populazioak jarduera fisikoarekin duen harremana hobeto ezagutzeko, eta egiten den jarduera mota zehatza aztertu aurretik, erantzun bakarreko galdera bat egin zen, eskatzen zuena lau aukera hauen artean hautatzeko:

- Ez dut kirola egiten, bere horretan, baina jarduera fisikoa bai, oinez egitera irteten bainaiz.
- Banakako edo taldeko kirol jarduera egiten dut, korrika egitera edo bizikletaz ibiltzera irteten bainaiz.
- Kirol arautua (lehiatu egiten naiz edo aukera dago) edo gidatua (gimnasioa eta abar) egiten dut.
- Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.

Kirol Zerbitzuaren proposamen horren bitartez, populazioa jarduera fisikoaren arabera bereizi nahi zen, orokorrean, jarduera fisikoarekiko loturaren mailak banatu ahal izateko, modalitate guztiak hartzeko, arinenetik hasi eta gogorrenera.

Hortik abiatuta, ikus dezakegu populazioaren bosten batera ere ez dela heltzen jarduerarik egiten ez duen populazioa, sedentariotzat jo daitekeena, eta kirol arautua edo gidatua egiten dutenen kopurua antzekoa da eta, beraz, lotura handia dute.

16 urtetik gorakoen heren batek, gutxi gorabehera, dio ez duela kirola egiten bere horretan, baina ez dela sedentarioa, jarduera fisikoa egiten duelako eta oinez ibiltzera irteten delako; aldiz, % 30ek diote banakako edo taldeko kirol jarduera egiten dutela, lehiatu ez arren.

4.1. TAULA Bizkaiko populazioa, jarduera fisikoarekin eta kirol jarduerarekin lotuta

	Populazioaren %*	Zenbatetsitako populazioa**
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	17,6	172.000
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	39,1	383.000
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	29,6	290.000
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	15,1	147.800
Guztira	100 (933)	979.910

* Ehunekoen batura % 100 baino handiagoa da, 16 pertsonak 2 aukera hautatu dituztelako, kirol jarduerarekin lotutako biak, zehatz-mehatz. ** Zenbatespenak zifra handiekin egin dira, zifrak biribilduz, eta horregatik ez datoz guztiz bat ehunekoekin.

Zenbatespenen ehunekoak alderatzen baditugu talde bakoitzean kokatzen den pertsona kopuruarekin, zifra garrantzitsuak topatuko ditugu, aukera emango digutenak lurralde historikoko herritarrek kirol jarduerarekin eta jarduera fisikoarekin duten egoera ikusteko. Zentzu horretan, ikus dezakegu Bizkaian 172.000 pertsona sedentario inguru daudela, eta komeniko litzateke horientzat programa espezifikoak egitea, jarduera fisikoa egitea sustatzeko.

Zifra orokorrak pozgarriak dira, ordea: 16 urtetik gorako 383.000 pertsonak esaten dute ez dutela kirolik egiten bere horretan, baina denbora librean oinez ibiltzera irteten direla. Horrenbestez, administrazioak haien eskariak ezagutu beharko ditu, eta haien beharretara egokitu beharko da, jarduera hori errazteko espazioak sortuz, hiri parkeak edo bideak, eta populazio talde ezberdinek partekatzen duten praktika osasungarri hori errazteko bideak hobetuz.

Halaber, uste dugu banakako edo taldeko kirol jarduera edo kirol gidatu, arautu edo lehiakorra egiten dutenak batuz gero (inkesta egin dutenen % 43 dira), ia milioi erdi pertsonak (gutxi gorabehera 437.000k) egiten dute kirola beren denbora librean, eta administrazioak horri ere erreparatu behar dio.

Autonomia erkidegoetako lizentzia kopuruen datu eguneratuagoak badaude ere (2018), Kiroletako Goi Kontseiluak 2015ean emandako datuen arabera, estatu osoan populazioaren % 9,8k dute federazio fitxa (% 8,4 lizentzia), aldiz, Euskal Autonomia Erkidegoan ehunekoak populazioaren % 14,4koa da (% 12,2k du lizentzia).

Gure azterlanean, inkesta egin zuten 933 lagunetatik 87k dute federazio fitxa, baina batzuk kirol batean baino gehiagotan daude federatuta. Guztira, 73 daude federatuta, hau da, Bizkaiko populazioaren % 7,75 daude kirolen batean federatuta (76.4000 pertsona inguru), % 6 kirol batean eta % 1,75 batean baino gehiagotan.

² "Banakako edo taldekako kirol-jarduera" agertzen denean, banakako edo taldekako kirol-jarduera da, hala nola bizikletan ibiltzera irtetea, "Kirol arautua edo gidatua egiten dut", esaldiak esan nahi du kirol arautua dela (lehiatuz edo lehiatzera iritsiz) edo gidatua (gimnasioa, etab.).

4.2. TAULA Kirol jarduera eta jarduera fisikoaren eta norbera bizi den udalerriaren tamainaren erlazioa (%)

	100.000tik gora (Bilbo)	20.000 eta 100.000 bitartean	10.000 eta 20.000 bitartean	3.000 eta 10.000 bitartean	3.000 baino gutxiago	Guztira
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	17,6	21,1	15,7	10,1	14,3	17,1
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	38,6	36,4	44,4	46,2	34,3	39,3
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	30,8	28,0	24,1	31,9	41,4	30,2
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	15,5	16,0	16,7	13,4	10,0	15,1
Kop.	(386)	(250)	(108)	(119)	(70)	(933)

* Ehunekoen batura % 100 baino handiagoa da, 16 pertsonak 2 aukera hautatu dituztelako, kirol jarduerarekin lotutako biak, zehatz-mehatz.

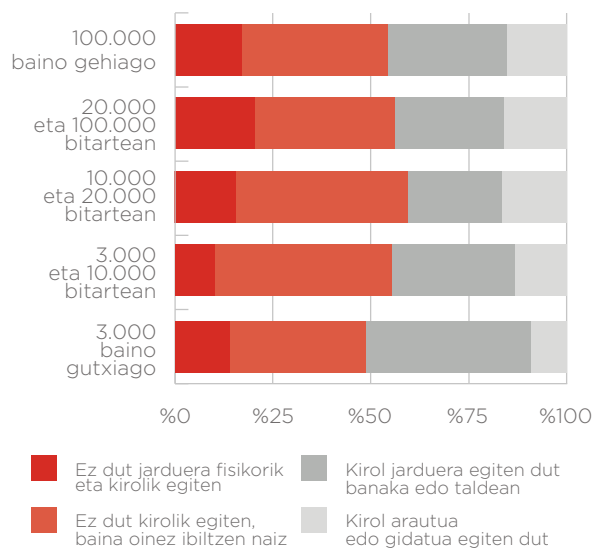
4.1. DESKRIKAPEN SOZIODEMOGRAFIKOA

Udalerrien tamainari dagokionez, ikus dezakegu sedentarismo tasa handiagoak daudela 20.000 biztanletik gorako herrietan, bai 20.000 eta 100.000 artean dituztenetan (% 21,1ek ez dute inolako jarduera fisikorik egiten) bai Bilbon (100.000 biztanletik gorako Bizkaiko udalerri bakarra; bertan, ia % 18k diote sedentarioak direla). Durango izan ezik, gainerako horrelako herri guztiak Bilbo Handiko eskualdean daude. Halaber, proportzioan oinez pertsona gehien ibiltzen diren udalerriak tartekoak dira, 3.000 eta 20.000 biztanle artekoak.

Praktikari dagokionez, eta joera moduan bakarrik nabarmendu daitekeen arren (lagina txikia delako), ikus dezakegu banakako edo taldeko kirol jardueraren tasa handiagoa dela udalerri txikietan, eta badirudi bertan egiten dela lehia kirol gutxien ere.

Kirol jarduera modu bateratuan jorratzen badugu, kirol jarduera edo kirol arautu edo gidatua izanda ere, gauza bitxi bat ikus dezakegu: hurrengo grafikoan adierazten den moduan, udalerri txikienak eta populatuena, hau da, Bilbo, dira kirol gehien egiten den udalerriak, aldiz, tarteko udalerrietan, 10.000 eta 20.000 biztanle artean dituztenetan, egiten da kirol gutxien.

Bilbok, beraz, haren populazioaren egitura dela eta, sedentarismo tasa handienetako bat du, baina baita kirolari tasa altuenetako bat ere.

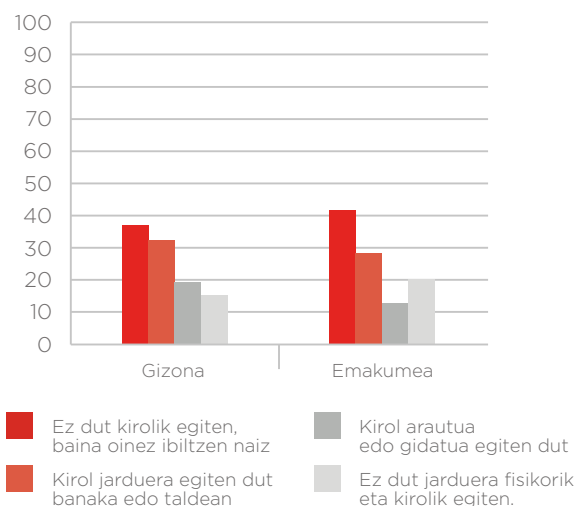
4.1. GRAFIKOA Populazioa jarduera fisikoarekin lotuta, udalerrien tamainaren arabera

Generoari dagokionez, gure inguruko beste azterlan batzuetan ikus daitekeen moduan, jarduera fisikoa egitea baldintzatu egiten du, bereziki kirola, baina ezberdintasunak gero eta txikiagoak dira.

4.3. TAULA Kirol jarduera fisikoaren eta generoaren erlazioa (%)

	Hombre	Mujer
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	15,0	20,0
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	36,7	41,3
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	32,1	27,5
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	18,6	12,4
	100	100

4.2. GRAFIKOA Populazioaren eta jarduera fisikoaren arteko erlazioa, generoaren arabera (%)

Grafikoan ikus daitekeen moduan, ezberdintasuna dago gizonen eta emakumeen jarduera tasen artean: emakumezkoak gehiago irteten dira oinez egitera gizonak baino, baina haiek baino sedentarioagoak ere badira, aldiz, gizonek kirol gehiago egiten dute. Gizonen erdiek egiten dute kirola, eta, emakumeen kasuan, hamarretik lauk (% 40) egiten dute. Ezberdintasuna nabariagoa da kirol arautu edo gidatuaren kasuan.

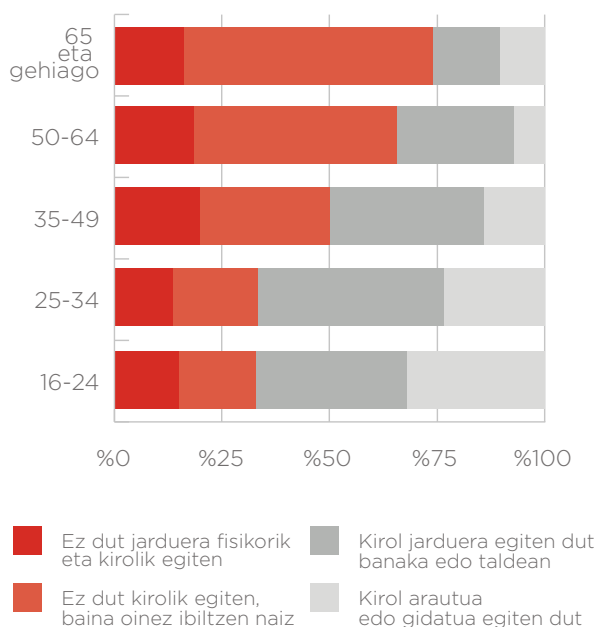
Adinari erreparatuz gero, antzeko beste azterlan batzuetan gertatzen den moduan, Bizkaiko Foru Aldundiak duela 25 urte egindako kirol ohituren azterlanean dagoeneko deskribatu zen joera mantentzen da: hurrengo grafikoan ikus daitekeenez, jarduera fisikoa egiten dutenen tasa antzeko mantentzen da adinak aurrera egin ahala, baina, esan gabe doa, egindako jarduera mota aldatzen da.

4.4. TAULA Kirol jarduera fisikoaren eta adin taldearen elrazioa (%)

	16-24	25-34	35-49	50-64	65 eta gehiago	Guztira
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	15,7	14,2	20,4	19,0	16,3	17,6
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	18,5	20,5	30,7	47,6	57,9	39,1
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	36,1	44,1	36,4	27,2	15,4	29,7
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	33,3	24,4	14,7	7,3	10,4	15,2
	100	100	100	100	100	100

* Adin taldeen arabera populazioen tamainak txikiak direnez, ezin da beste aldagai soziodemografikoen arabera ondorio zehatzik atera.

4.3. GRAFIKOA Populazioaren eta jarduera fisikoaren erlazioa, adinaren arabera (%)

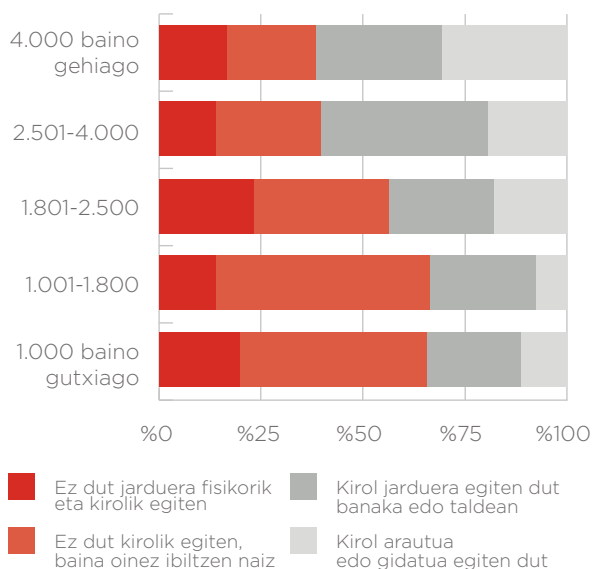
Gazteenak gutxi ibiltzen dira, baina banakako kirol jarduera edo taldekoa egiten dute, baita lehia kirola ere. Azken aukera horiek indarra galtzen dute bizi zikloaren amaieran, eta baldintza fisiko pertsonaletara egokitu egiten dira, oinez ibiltzearen alde. Jarduera fisikorik egiten ez dutenen, sedentarioen, tasa, mantendu egiten da, bizitzaren erdiko zikloan izan ezik. 35 eta 65 urte artean, jarduera fisikorik egiten ez dutenen ehunekoa handitu egiten da beste taldeekin alderatuta, funtsean bizitzako aldi horretan laneko eta familiako erantzukizunak areagotu egiten direlako.

Familiaren hileko **diru sarrearen** eta jarduera egitearen arteko loturari erreparatuz gero, zenbat eta diru gehiago hilabeteen, orduan eta kirol gehiago. Dena den, paseatzeak aurkako joera du; izan ere, diru sarrera txikienak dituzten kolektiboak dira oinez gehien ibiltzen direnak, eta diru gehien dutenek gutxiago paseatzen dute beren denbora librean, jarduera hori beste mota batzuetako kirol jarduerekin ordeztzen baitituzte. Gainera, kirol arautua edo gidatua egiten dutenen tasa handiena dute azkeneko taldekoek.

4.5. TAULA Kirol jarduera fisikoaren eta familiaren hileko diru sarrearen lotura (euroak) (%)

	1.000 baino gutxiago	1.001-1.800	1.801-2.500	2.501-4.000	4.000tik gora
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	20,0	14,1	23,4	14,3	18,2
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	47,1	53	33,1	25,5	23,8
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	23,3	25,6	26,6	41,2	33,3
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	11,8	8,1	17,7	19,6	33,3
	100	100	100	100	100

4.4. GRAFIKOA Populazioaren eta jarduera fisikoaren arteko erlazioa, diru sarreraren arabera (%)

Aitortutako egoera zibilar dagokionez, aisialdiko jarduerari lotuta interpretatzen zaila da aldagai hori, baina banatutako edo dibortziatutakoak dira, baita alargunak ere (zentzuzkoa da, adinarekin lotuta dagoelako), gehien paseatzen dutenak, eta, aldi berean, kirol gutxiena egiten dutenak.

Halaber, aipatutako kolektiboa kontuan hartu gabe, kirol jarduerarekin lotutako bi kategoriak batera aztertuta, ikus dezakegu banatutakoek edo dibortziatutakoek eta ezkontutakoek askoz kirol gutxiago egiten dutela (% 26,4 eta % 37,3 hurrenez hurren) ezkongabeek edo izatezko bikote baten parte direnek baino (% 61,7 eta % 59).

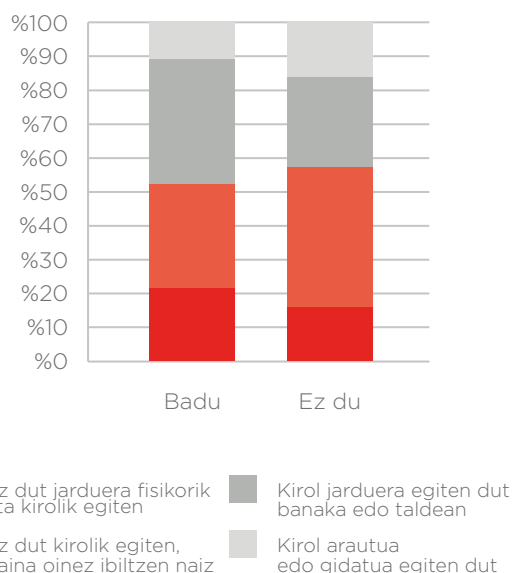
4.6. TAULA Kirol jarduera eta jarduera fisikoaren eta norbera aitortutako egoera zibilararen erlazioa (%)

	Ezkongabea	Ezkondua	Izatezko bikotea	Banatua/ dibortziatua	Alarguna
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	15,7	18,4	24,2	11,8	20,6
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	29,4	45,1	21,2	62,3	52,4
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	37,1	26,7	34,8	20,6	19
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	24,6	10,6	24,2	5,8	7,9
	100	100	100	100	100

Adinarekin lotura handia badu ere, **seme-alaba adingabeak** edukitzeak ere eragiten du jarduera fisikoa egitean, eta adigabeak beren kargu dituztenen bosten batek dio jarduera fisikorik egiten ez duela. Kolektibo horretan gehiengoak banakako edo taldeko kirol librea egiten dute, lehiatu gabe, ofizialki behintzat. Horren arrazoia da kirol horrek askatasun handiagoa ematen duela, inoren mendean ez zaudelako, eta malguagoa dela.

Adingabeak beren kargu ez dituztenen artean, paseatzea da nagusi, baina horren egiazko arrazoia da talde horretan daudela populazioko adin nagusiena dutenak. Era berean, talde horretan gazteenak egoitea da bertan kirol arautu edo lehia kirol eta kirol gidatu gehien egitearen arrazoia.

4.5. GRAFIKOA Populazioaren eta jarduera fisikoaren arteko erlazioa, seme-alabak edukitzearen edo ez edukitzearen arabera (%)

4.7. TAULA Kirol jardueraren eta jarduera fisikoaren eta seme-alabak edukitzearen arteko erlazioa (%)

	Badu	Ez du
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	22,1	16,2
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	31,1	42
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	37,4	27
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	11,1	16,6

Azkenik, gai horren inguruko elementu interesgarri bat adierazi behar da: adingabeak beren kargu dituztenen artean, tartean adin ertainekoak dauden arren, sedentario ehuneko handiagoa dago, beren familiako erantzukizunaren ondorioz denbora gutxiago dutelako.

4.2. INGURUAREKIKO HARREMANA

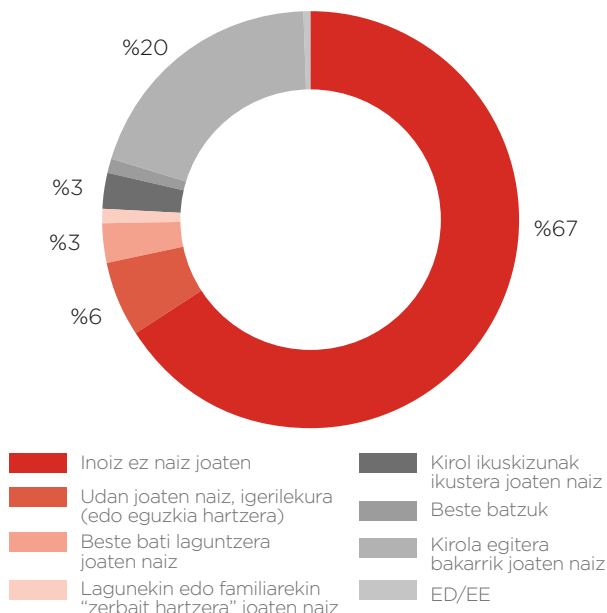
Ohiko kirol instalazioak populazio osoak erabil ditzake, baina ikus dezakegu ehuneko txiki batek erabiltzen dituela: bi herenek ez dituzte erabiltzen instalazio publikoak, eta % 80 baino apur bat gehiagok ez dituzte pribatuak erabiltzen.

Ohiko instalazio publikoak eta pribatuak erabiltzen dituztenen artean ezberdintasunak daude ere, erabileraren helburuaren arabera. Zentzuzkoa den moduan, bi kasuetan, bertaratzeko arrazoi nagusia kirola egitea da, baina instalazio publikoen kasuan, populazioaren % 6k gehienbat udan erabiltzen ditu, igerilekura joateko edo eguzkia hartzeko. Txikia bada ere, ehuneko jakin bat beste pertsona batzuei laguntzeko joaten da (% 2,7), edo kirol ikuskizunak ikusteko (% 3,3). Aukera horiek ez dira ohikoak instalazio pribatuetan.

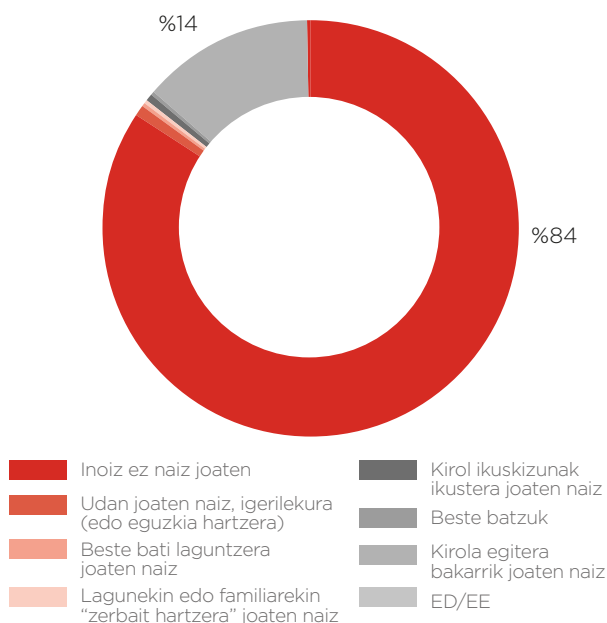
4.8. TAULA Kirola egitea gorabehera, noizbait joaten al zara kirol instalazio publiko edo pribatuetara? (%)

	Instalazio publikoetara	Instalazio pribatuetara
Inoiz ez naiz joaten	67,0	84,3
Udan joaten naiz, igerilekura (edo eguzkia hartzera)	6,0	0,9
Beste bati laguntzera joaten naiz	2,7	0,2
Lagunekin edo familiarekin "zerbait hartzera" joaten naiz	0,6	0,2
Kirol ikuskizunak ikustera joaten naiz	3,3	0,8
Beste batzuk	0,6	0,2
Kirola egitera bakarrik joaten naiz	19,6	13,3
ED/EE	0,2	0,1
Guztira	100	100

4.6. GRAFIKOA Instalazio publikoetara joateko helburua

4.7. GRAFIKOA Instalazio pribatuetara joateko helburua

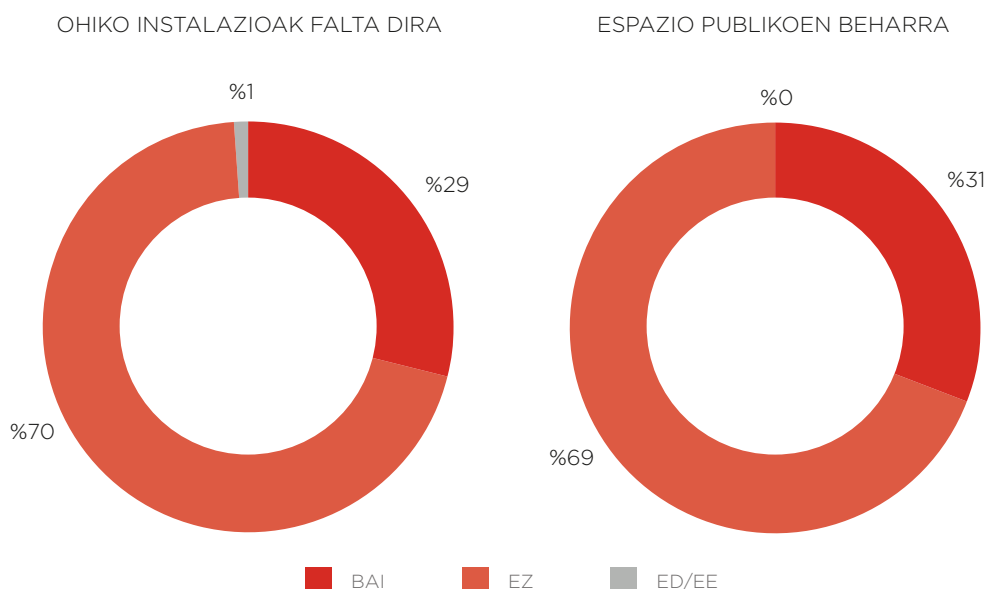
Distantzia ezin da arazo bat izan ohiko kirol instalazioetara joateko, galdetu zaien % 80en kasuan oinez 15 minutu baino gutxiagora baitaude, eta populazioaren ia % 95ek oinez 30 minutu baino gutxiagora baitutuzte. % 5 baino txikiagoa da etxetik gertuen dagoen instalazio publikora garraiobideren bat erabili behar dutenen ehunekoa, eta oso jende gutxi ez daki non dagoen (% 0,1 inguru).

4.9. TAULA Etxetik zenbatera dago kirol instalazio publiko hurbilena? (%)

Oinez 15 minutu baino gutxiagora	80,8
Oinez 15-30ra	13,4
Garraiobideren bat erabili behar da, eta 15 minutu baino gutxiagora dago	3,1
Garraiobideren bat erabili behar da, eta 15-30 minutura dago	1,0
Garraiobideren bat erabili behar da, eta 30 minutu baino gehiagora dago	,1
Ez dakit non dagoen instalazio hurbilena	,1
ED/EE	1,5
Guztira	100

Dagozkien kapituluetan ikusiko dugunez, kirola egiten dutenen % 84,5ek diote oinez 15 minutu baino gutxiago behar dituztela, eta % 96k 30 minutu baino gutxiago. Soilik oinez ibiltzen direnen artean, % 81,3k 15 minutu baino gutxiago behar dituzte, eta % 93k ordu erdi baino gutxiago.

Bizkaia ondo hornituta dago jarduera fisikoa egiteko instalazioz, bai kirol instalazio ohikoei bai jarduera egiteko espazio publikoei dagokienez (bidegorriak, kirola egiteko egokitutako parkeak eta abar). Aurrerago kolektibo ezberdinek praktiken arabera duten eskaria aztertuko dugun arren, ikus dezakegu oro har biztanleen heren batek gutxienez uste duela ohiko kirol instalazio gehiago sortu behar direla, eta antzeko kopuru batek uste duela espazio publikoak sortu behar direla, jarduera fisikoa egiteko egokituak.

4.8. GRAFIKOA Espazioen eskaria

Ohiko instalazio zehatzak behar direla dioten artean, ikus dezakegu gehien eskatutakoa igerilekuak direla, aire zabalekoak eta estaliak (bi kasuetan % 25 gainditzen dute, hau da, populazioaren ia % 10), izan ere, hara jendea ez da kirola egitera soilik joaten, barruan daude ere gehienbat udan eguzkia hartzeko edo bainatzeko joaten direnen desioak.

4.10. TAULA Zure ustez, zein ohiko instalazio behar dira? (%)

	Kop.	Falta direnekin alderatuta	Populazio osoarekin alderatuta
Tenis pista	23	8,3	2,46
Aire zabaleko igerilekua	77	27,5	8,25
Aire zabaleko kirol anitzeko pista	35	12,7	3,75
Igerileku estalia	78	27,8	8,36
Kirol anitzeko pista estalia	27	9,6	2,89
Futbol zelaia	19	6,7	2,03
Atletismo pista	20	7,1	2,14
Pilotalekua	22	7,8	2,35
Rokodromoa	16	5,8	1,71
Aparailu gela/Muskulazio aretoa	31	11,0	3,32
Gimnasia/zunba/pilates gela	32	11,4	3,43
Guztira		100 (279)	100 (933)

Kirol anitzeko pistak, aparailu gelak eta muskulazio aretoak, eta gimnasia/zunba/pilates gelak eta abar ere eskatzen dira. Kasu horietan, zerbait zehatza eskatzen dutenen % 10 baino apur bat gehiago dira, Bizkaiko populazioaren % 3,5 inguru. Uste dugu garrantzitsua dela kirola egiten dutenen iritzia, eta, horregatik, xehe-xehe jorratuko da, espezifikoki, talde horri emandako kapituluan.

Kirolerako espazio publikoei dagokienez, ikus dezakegu eskaria handiagoa dela. Espazio horiek jarduera fisikoa askoz modu askeagoan eta mal-

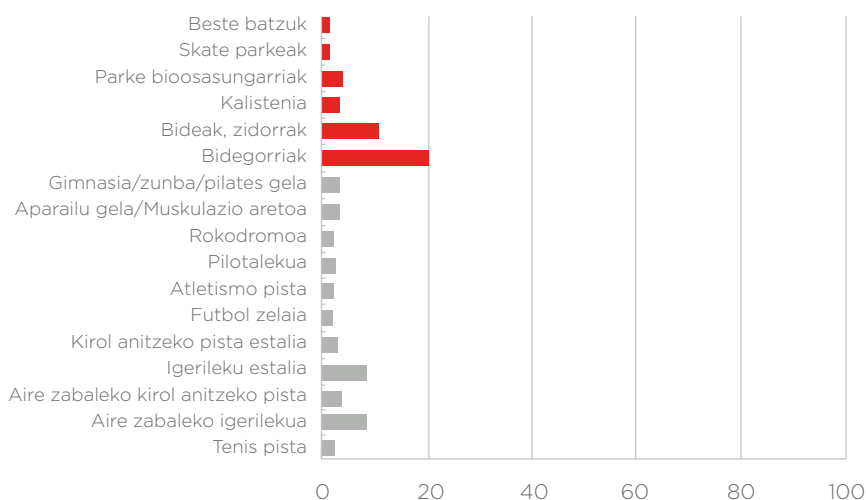
guagoan egiteko aukera ematen dute eta, beraz, erabiltzeko potentziala handia da. Zentzu horretan, jarduera egiteko espazio gehiago eskatzen dituztenen bi herenek bidegorri gehiago eskatzen dituzte (inkestak egin dituztenen % 20k uste dute beharrezkoak direla), % 34,6k (hau da, inkesta egin dutenen % 10ek) nabarmentzen dute bide eta zidor gehiago behar direla, Bizkaian aisialdi denboran oinez jende asko ibiltzen baita, eta, batera kontatuz gero, % 20k baino gehixeagok (populazioaren % 7, guztira) eskatzen dute parke bioosasungarriak edo kalistenia-koak sortzea.

4.11. TAULA Zure ustez, zein espazio publiko behar dira?

	Kop.	Falta direla diotenekin alderatuta (%)	Populazio guztiarekin alderatuta
Bidegorriak	191	67,0	20,5
Bideak, zidorrak	99	34,6	10,6
Kalistenia	32	11,1	3,4
Parke bioosasungarriak	35	12,2	3,7
Skate parkeak	15	5,3	1,6
Beste batzuk	14	5,0	1,5
Guztira		100 (286)	100 (933)

Interesagarria iruditzen zaigu hurrengo grafikoan irudikatzea jarduera fisikoa egiteko espazio ohikoen eta hirikoen eskaria, populazio guztiarena, hautemateko zeintzuk eskatzen diren gehien, haiei lehentasuna eman ahal izateko.

4.9. GRAFIKOA Espazioen eskaria (2) (populazio guztiaren %)

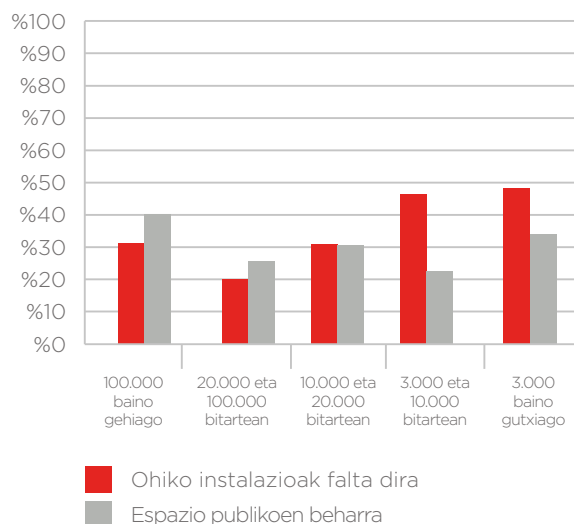
Udalerrien tamainaren arabera, zentzuzkoa den moduan, eskariak ez dira berdinak Bizkaian; are gehiago, ezberdintasun nabarmenak daude. Garbi dago udalerri txikienetan eskatzen da ohiko kirol instalazio gehien. 10.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan bizi den populazioaren erdiak ia uste du beharrezkoak direla. Bilbok 100.000 biztanle gehiago ditu, eta hamarretik lauk uste dute espazio gehiago behar direla kirola egiteko.

4.12. TAULA Ohiko instalazio edo espazio publiko gehiago behar direla uste dutenen ehunekoa, udalerrien tamainaren arabera

	100.000tik gora	20.000 eta 100.000 bitartean	10.000 eta 20.000 bitartean	3.000 eta 10.000 bitartean	3.000 baino gutxiago
Ohiko instalazioak falta dira	31,7	20,1	31,2	46,3	48,2
Espazio publikoak falta dira	40,4	25,3	30,3	22,5	33,9

Hurrengo grafikoan adierazi da udalerri talde bakoitzeko populazioak hautemandako beharrak, bai ohiko instalazioenak bai jarduera fisikoa egiteko espazio publikoenak, udalerriaren tamainaren arabera.

4.10. GRAFIKOA Espazioen eskaera, udalerrien tamainaren arabera (%)

Jarraian, udalerri talde bakoitzean gehien eskutako instalazio zehatzak zeintzuk diren laburtzen saiatu gara (inkesta egin dutenen %), baina badakigu tamainen arabera multzokatu arren udalerri bakoitzaren beharrak duen eskaintzaren arabera-koak direla:

100.000 biztanle baino gehiago	• Bidegorriak (% 20,9) • Aire zabaleko igerilekua (% 18,2) • Bideak eta zidorrak (% 10,9)
20.000 eta 100.000 bitartean	• Bidegorriak (% 17,8) • Bideak eta zidorrak (% 8,6)
10.000 eta 20.000 bitartean	• Bidegorriak (% 20,9) • Aire zabaleko igerilekua (% 18,2) • Bideak eta zidorrak (% 10,9) • Igerileku estalia (% 14,7)
3.000 eta 10.000 bitartean	• Aire zabaleko igerilekua (% 13,2) • Bidegorriak (% 12,3)
3.000 biztanle baino gutxiago	• Igerileku estalia (% 24,92) • Bidegorriak (% 21,36)

Ohiko instalazioetara sartzeko tarifak aztertuz gero, ikus dezakegu populazioaren heren batek dioela ez dituela ezagutzen, eta antzeko ehuneko batek uste duela egokiak direla. Hala ere, Bizkaiko populazioaren laurden bati baino apur bat gehiagori (% 26,7) gehiegizkoak iruditzen zaizkie.

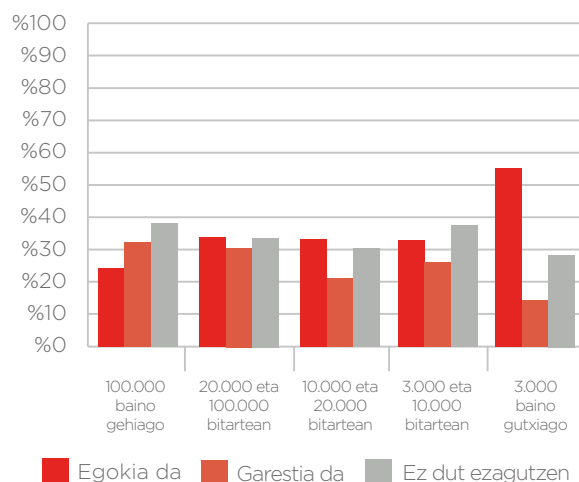
4.13. TAULA Zer iruditzen zaizu zure udalerriko instalazio publikoetako kuota/abonamendu sistema? (%)

Ez dut ezagutzen	33,2
Egokia iruditzen zait	30,3
Garestiegia da	26,7
Txartel bakarrak instalazio guztietarako balio behar izango luke	2,3
Ez litzateke kuota gehigarriak ordaindu beharko padela, tenisa eta abar bezalako kirolak egiteko	4,3
Abonamenduak inguruko udalerrietan erabili ahal izan beharko lirateke.	0,6
Instalazio batzuk erabiltzeko ez litzateke abonamendurik edo txartelik beharko (footing pistak, adibidez)	0,2
Beste batzuk	0,9
ED/EE	1,3
Guztira	100

Kuoten inguruko iritzia udalerrien tamainaren arabera aztertzen badugu, eta soilik gehien nabarmendutako aukerei erreparatuz gero, ikus dezakegu udalerri handienetan jende gehiagori iruditzen zaiola kuotak garestiegiak direla txikienetan baino, eta 3.000 biztanletik beherakoetan jotzen dira egokitzat.

Nabarmena da zenbat jende ez duen kuoten edo abonamenduen sistema ezagutzen, esaterako, Bilbon eta 3.000 eta 10.000 biztanle arteko herrietan biztanleen heren batek ez du ezagutzen.

4.11. GRAFIKOA Kuota sistemaren inguruko iritzia, udalerrien tamainaren arabera (%)

4.3. EKITALDIETAN PARTE HARTZEA ETA KIROL BOLUNTARIOTZA

Bizkaiko populazioak antolatutako kirol ekitaldietan duen parte hartzea ezagutzeko, galdetegian honako galdera hau zegoen: Inoiz parte hartu al duzu erakundeek (udalak, aldundiak), zure enpresak edo beste batek, edo GKE batek antolatutako kirol ekitaldiren batean, esaterako, maratoi herrikoi batean, kros batean edo txapelketa solidarioren batean?

Oso ohikoak diren arren, eta nahiz eta oso arrazoi solidarioengatik, herritarren parte hartzea sustatzeko edo jarduera edo erakunderen bat sustatzeko antolatzen diren, inkesta egin dutenen erdiek baino gehiagok (% 63,7) diote ez dutela inoiz erakunde publikoek edo pribatuek antolatutako horrelako kirol ekitaldi batean parte hartu, baina, gainera, % 56,9k diote ez dutela parte hartzeko inolako asmorik.

Dena den, Bizkaiko populazioaren heren batek baino apur bat gehiagok (% 34,7) dio parte hartu dutela, baina biztanleen ia % 7k diote parte hartu zuen arren ez luketela errepikatuko. Antzeko ehuneko bat dago parte hartu ez duena, baina egoera egokia bada parte hartuko lukeena.

4.14. TAULA Inoiz parte hartu al duzu erakundeek (udalak, aldundiak), zure enpresak edo beste batek, edo GKE batek antolatutako kirol ekitaldiren batean, esaterako, maratoi herrikoi batean, kros batean edo txapelketa solidarioren batean? (%)

Bai, eta berriz egingo nuke	27,9
Bai, baina ez dut berriz parte hartzeko asmorik	6,8
Ez dut parte hartu, baina aukera planteatu dezaket	6,8
Ez, eta ez dut egiteko inolako asmorik	56,9
ED/EE	1,6
Guztira	100

Kirol antolakuntzan boluntariotza beti da garrantzitsua, baina, batez ere, garrantzitsua da txapelketa edo lasterketa herrikoi edo solidarioak badira. Hain zuzen, ikus dezakegu biztanleen % 12k noizbait parte hartu duela horrelako kirol ekitaldiren batean, klub batean edo federazioen batean, boluntario gisa.

4.15. TAULA Boluntario moduan aritzen al zara klub, federazio edo kirol ekitaldiren batean? (%)

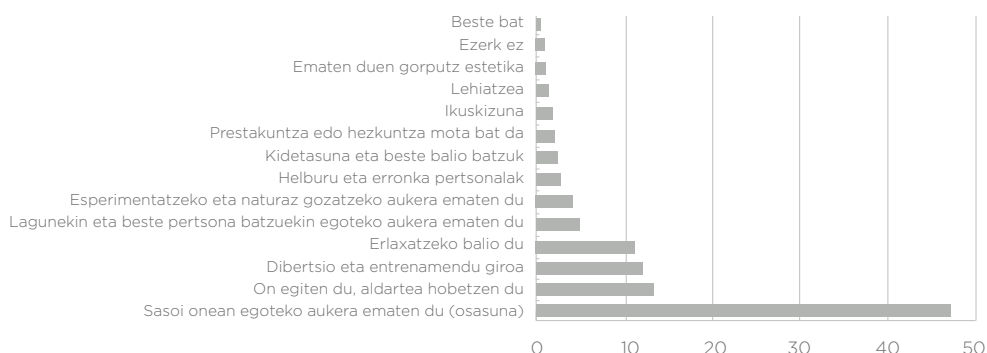
Bai, ekitaldi eta txapelketa puntualetan	8,3
Bai	2,2
Bai, ekitaldi puntualetan eta denboraldian zehar	1,4
Ez, ez dut parte hartzen	88,1
Guztira	100

Boluntariotza jardueretan gehienbat modu puntualetan hartzen da parte (biztanleen % 10 inguruk egin izan dute), baina % 3 inguruk laguntzen du, borondatez, klub batean, federazio batean edo eskola kirolean, denboraldian zehar.

4.4. KIROLA ULERTZEKO MODUA

Aurrerago aztertuko dugu kolektibo bakoitzak jarduera fisikoarekin duen harremanaren arabera kirola nola ulertzen duten, ikus dezakegu Bizkaiko biztanleria osoarentzat osasun fisikoarekin eta psikologikoarekin lotutako gaiek harreman handia dutela kirolaren alderdi positiboekin.

4.12. GRAFIKOA Kirola egin zein ez egin, zer da kirolek gustuko duzuna? (%)

Biztanleen ia erdiek diote “sasoi onean egoteko aukera” dela kirolaz gehien gustatzen zaiena; aldiz, % 13 diote “ondo sentiaraztea eta aldartea hobetzea” gustuko dutela. Horri gaineratu behar zaio hamarretik ia bik nabarmentzen dutela dibertsio eta entrenamendu giroa gustuko dutela. Antzeko kopuru batek dio erlaxatzeko balio duela. Alderdi sozialak, aipatutako giroa eta dibertsioa bezalakoak, garrantzitsuak dira ere galderak erantzun dituztenen % 4,5entzat, nabarmentzen baitute lagunekin eta beste pertsona batzuekin egoteko aukera ematen duela.

Naturarekin kontaktuan egotea eta hartaz gozatzea biztanleen ia % 4k aipatzen dute.

Genero ikuspegitik, badaude gai interesgarriak, hurrengo taulan ikus daitekeenez.

4.16. TAULA Kirola egin zein ez egin, zer da kirolek gustuko duzuna? Generoaren arabera (%)

	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Sasoi onean egoteko aukera ematen du (osasuna)	45,5	47,7	46,6
Dibertsio eta entrenamendu giroa	12,9	10,6	11,6
Lagunekin eta beste pertsona batzuekin egoteko aukera ematen du	3,2	5,5	4,5
Esperimentatzeko eta naturaz goatzeko aukera ematen du	4,1	3,7	3,8
Erlaxatzeko balio du	8,8	12,6	10,8
On egiten du, aldartea hobetzen du	11,3	14,5	13,0
Helburu eta erronka pertsonalak	3,8	0,8	2,3
Lehiatzea	2,0	0	1,0
Ikuskizuna	2,5	0,4	1,4
Prestakuntza edo hezkuntza mota bat da	2,3	0,8	1,5
Kidetasuna	2,3	1,6	1,9
Ematen duen gorputz estetika	0	1,2	,7
Ezer ez	0,9	0,4	,6
Beste bat	0,5	0,2	,3
Guztira	442	491	100

Orokorrean, Estatu edo Europako azterlanetan ondorioztatzen den moduan, kirolek gustukoena dutena sasoi onean egotea da, baina zenbait ezberdintasun daude erantzuten dutenen sexuari erreparatu gero: emakumeentzat erlaxatzea edo aldartea hobetzea eta on egitea garrantzitsuagoa da, eta dibertsioa apur bat gehiago nabarmentzen dute gizonak.

Horrez gain, bostetik batek ez dio ezer txarra ikusten kirolari, baina azpimarratu beharra dago % 20ri ez zaiela batere gustatzen kirol profesionala eta mugitzen duen dirua. Hori da kirolari lotutako alderdi negatiboenetako bat.

4.13. GRAFIKOA Kirola egin zein ez egin, zer da kirolaz gutxien gustatzen zaizuna? (%)

Kirolari lotutako borroka eta lehia nabarmentzen dute alderdi negatibo gisa inkesta egin dutenen % 10ek baino apur bat gehiagok, hamarretik ia batek, ordea, kirol arrakastaren gurtza jotzen du negatibotzat.

Kirol jarduerari lotutako lesioak ere kirolaren alderdi negatibotzat jotzen dute % 12,2k, baita nekagarria izatea (% 6) eta tentsioa edo estresa eragitea ere (% 2,8).

Nahiz eta ohiko aukera bat ez den, genero ezberdintasuna nabarmendu dute % 7k kirolak egun duen berezko alderdi negatibo gisa.

Beste behin, ezberdintasunak daude gizonen eta emakumeen pertzepzioan.

4.17. TAULA Eta, zer da gutxien gustatzen zaizuna? Generoaren arabera (%)

	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Borroka, lehia	10,2	12,8	11,6
Kirol profesionala eta dirua	19,5	18,1	18,8
Konpromisoa, sakrifizioa	1,6	1,4	1,5
Kirol arrakastaren gurtza	10,7	7,7	9,2
Tentsioa, estresa	2,9	2,6	2,8
Publizitatea	2,0	1,4	1,7
Nekagarria da oso	4,5	7,3	6,0
Lesioak	15,0	9,8	12,2
Kirol batzuen kostua/laguntza gutxi	5,7	5,3	5,5
Genero ezberdintasuna	5,4	8,5	7,0
Beste gauza batzuk	2,7	3,3	2,9
Ezer negatiborik ez du	19,3	20,3	19,9
ED/EE	0,5	1,4	1,0
Guztira	442	491	100

Lesioak alderdi negatibo gisa nabarmentzen dituzte gizonak, emakumeek baino gehiago, % 5eko ezberdintasuna baitago. Kirol arrakastaren gurtza ere gizonak nabarmentzen dute gehiago.

Borroka, lehia eta nekea dira emakumeek gehien aipatutako alderdiak. Genero ezberdintasuna ere negatibotzat jotzen dute emakumeen % 8,5ek, eta gizonen artean ez da % 5,5era heltzen.

Kirola ulertzeko moduari dagokionez, zenbait esaldi planteatu ziren, eta adostasun maila adierazi behar zen.

4.18. TAULA Kirola ulertzeko modua (%)

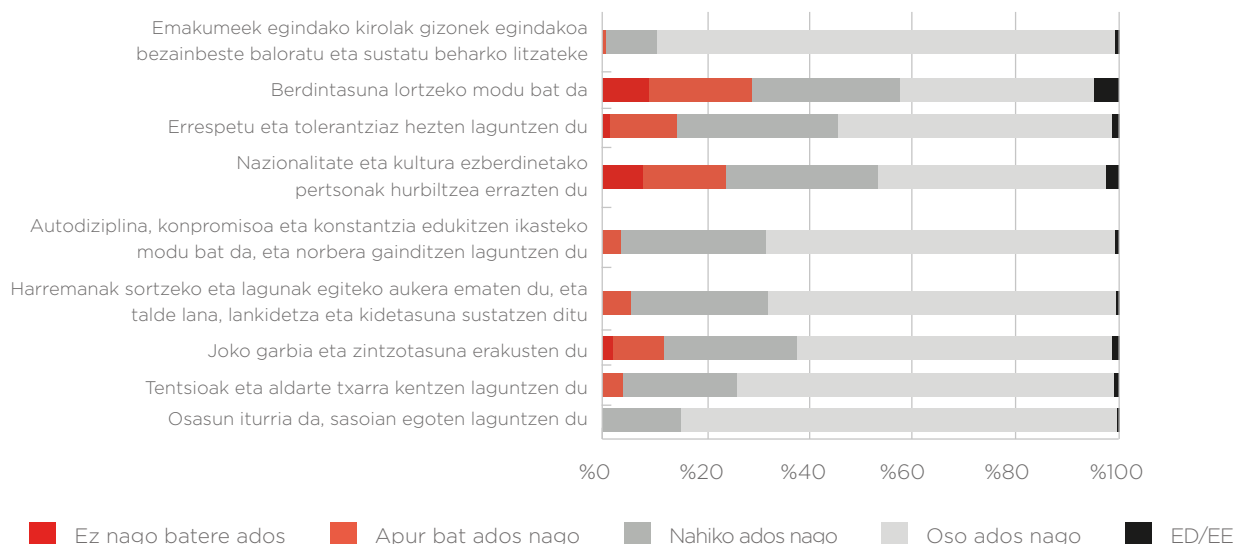
	Ez nago batere ados	Ez nago oso ados	Nahiko ados nago	Oso ados nago	ED/EE
Osasun iturria da, sasoiaren egoten laguntzen du	0	0,5	14,1	85,4	0,1
Tentsioak eta aldarte txarra kentzen laguntzen du	0,5	3,3	22,2	73,2	0,8
Joko garbia eta zintzotasuna erakusten du	1,6	10,2	25,4	61,4	1,4
Harremanak sortzeko eta lagunak egiteko aukera ematen du, eta talde lana, lankidetzak eta kidetasuna sustatzen ditu	0,2	5,1	26,4	68,1	0,2
Autodiziplina, konpromisoa eta konstantzia edukitzea ikasteko modu bat da, eta norbera gaingaitzen laguntzen du	0,5	2,7	28	68,5	0,4
Nazionalitate eta kultura ezberdinetako pertsonak hurbiltzea errazten du	7,9	16	29,2	44,8	2,1
Errespetu eta tolerantziak hezten laguntzen du	1,4	12,7	31,4	53,2	1,3
Berdintasuna lortzeko modu bat da	8,9	19,9	28,4	38	4,9
Emakumeek egindako kirola gizonak egindakoa bezainbeste baloratu eta sustatu beharko litzateke	0,2	0,6	9,6	89	0,5

Ikus daitekeenez, populazioaren zati handiena oso ados dago planteatutako proposamen gehienekin, eta, espero zitekeen moduan, nabarmentzekoa da hamarretik bederatzik uste dutela “emakumeek egindako kirola gizonak egindakoa bezainbeste baloratu eta sustatu beharko litzatekeela”.

Dena den, uste dugu badagoela oso joera interesgarri bat: alderdi orokorrenak, inklusioarekin eta

berdintasunarekin lotutakoak, dira desadostasun handiena dutena. Biztanleen ia % 30 ez daude ados (edo hein batean dago ados) kirola berdintasuna lortzeko modu bat dela esatearekin, ia % 25 nazionalitate eta kultura ezberdinetako pertsonak hurbiltzen laguntzen duela esatearekin, eta ia % 15 ez datoz bat errespetu eta tolerantziak hezten laguntzen duela esatean.

4.14. GRAFIKOA Kirola ulertzeko modua

4.5. GIZA AHOLOKULARITZA ETA AHOLOKULARITZA TEKNIKOA

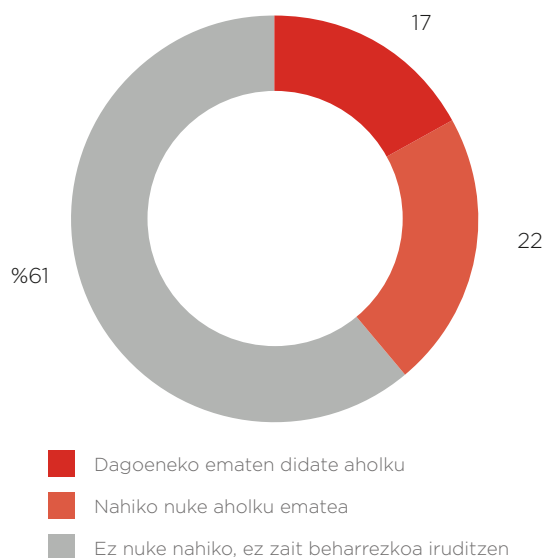
Hainbat pertsonak profesionalak dituzte beren kirol jarduerak planifikatzeko eta, hain zuzen, ikusi dugu % 17k aholkularitza jasotzen dutela haien praktika egokien inguruan. Beste aldean, ikus dezakegu inkesta egin dutenen erdiek baino gehiagok (% 61,2) ez dutela beharrezkotzat jotzen inork aholku ematea, eta ez luketela nahiko.

4.19. TAULA Nahiko zenuke norbaitek aholku ematea zuretzako kirol praktika edo jarduerak egoki diren inguruan? (%)

Dagoeneko ematen didate aholku	17,1
Nahiko nuke aholku ematea	21,7
Ez nuke nahiko, ez zait beharrezkoa iruditzen	61,2
Guztira	100

Emakumeak eta gizonak bereiziz gero, ikus dezakegu ezberdintasun txiki bat badagoela: gizonen % 20k nahiko lukete aholkularitza, eta emakumeen % 23k. **Adinari dagokionez**, 25 eta 34 urte arteko taldeak (% 26) eta 35 eta 49 artekoak (% 31) dira aholkularitza jasotzeko prestutasun handiena dutenak.

4.15. GRAFIKOA Nahiko zenuke norbaitek aholku ematea zuretzako kirol praktika edo jarduerak egoki diren inguruan?

Muturren artean, ikus dezakegu biztanleen bosten batek nahiko lukeela kirol praktika edo jarduerak egokien inguruko aholkulariren bat eduki.

Egiten duten jarduerak fisikoari erreparatuz gero, ikus dezakegu aholkularitza eskaria aldatu egiten dela.

4.19. TAULA Aholkularitza, jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko erlazioaren arabera (%)

	Dagoeneko ematen didate aholku	Aholkularitza nahiko nuke	Ez da beharrezkoa
Ez dut kirol eta jarduera fisikorik egiten	2,4*	16,5	81,1
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	7,1	20,8	72,1
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	25,3	26	48,7
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	43	23,9	33,1

*Jarduera egitea gomendatzen zaien baina egiten ez duten pertsonak izan daitezke.

Logikoki, zenbat eta arautuagoa praktika, orduan eta aholkularitza gehiago; hain zuzen, jarduera arautua edo gidatua egiten dutenen % 43k dute aholkularitza. Nabarmena da kirol jarduerarik egiten ez duten arren oinez ibiltzen direnen bosten batek nahiko lukeela aholkularitza eduki; are gehiago, jarduera fisikorik egiten ez dutenen hamarretik ia bik eskertuko luke aholkularitza motaren bat.

Beste alderdi interesgarri bat praktiken jarraipena egiteko lotuta dago teknologia berrien erabilera-ekin edo, zehazkiago, jarduera fisikoa egitearekin

4.20. TAULA Kirol jarduerarekin edo jarduera fisikoarekin lotutako Interneteko aplikazioen bat erabiltzen duzu? (%)

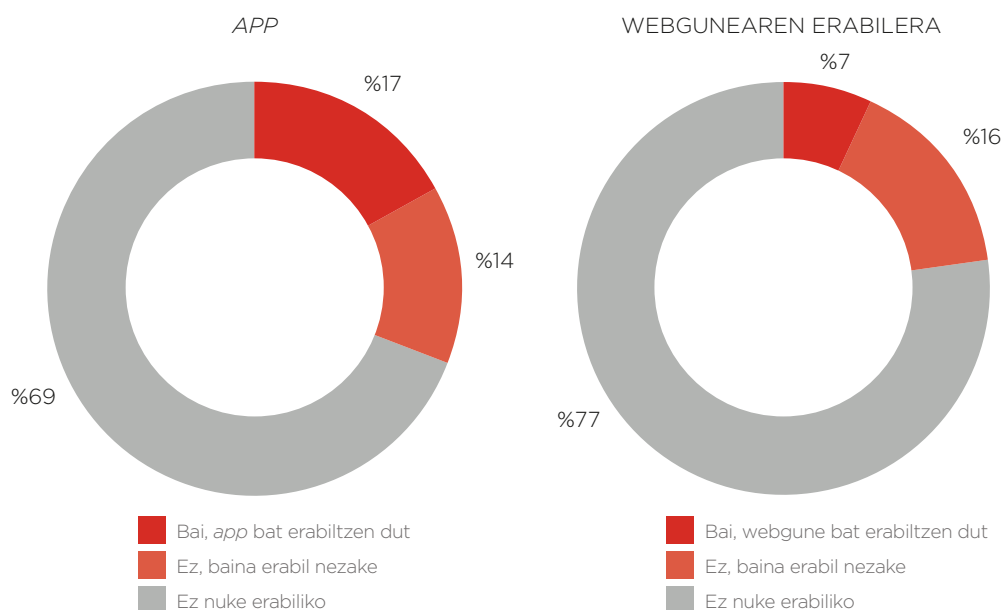
	Aplikazioa	Webgunea
Bai, erabiltzen dut	17,5	7,4
Ez, baina erabil nezake	13,7	16,2
Ez nuke erabiliko	68,8	76,4
	100	100

lotutako aplikazio informatikoeekin. Zentzu horretan, ezagutu behar da nortzuek erabiltzen dituzten, baina baita nortzuek erabiliko lituzketen ere.

Jarduera fisikoa eta kirolekoa monitorizatzeko aplikazioak inkesta egin dutenen bostetik batek erabiltzen ditu ia (% 17), baina beste % 13k erabil diote erabiltzera heldu litezkeela.

Webgune espezializatuak erabiltzeari dagokionez, gaur egun populazioaren % 7,4k erabiltzen dituzte, jarduera fisikoa egiten dutenek eta egiten ez dutenek, baina % 16k diote erabiltzera heldu litezkeela.

4.16. GRAFIKOA Kirol jarduerarekin edo jarduera fisikoarekin lotutako Interneteko aplikazioen bat erabiltzen duzu?

Beste behin, genero arrakala txiki bat topatu dugu: gizonak emakumeek baino gehiago erabiltzen dituzte kirol praktikara edo jarduera fisikora bideratutako aplikazioak (% 20 gizonak, % 15 emakumeek) eta webguneak (% 9 eta % 6). Bi kasuetan, joera handiagoa dute horiek erabiltzeko (nahiz eta inoiz ez duen % 15 gaintzen, % 5 puntuko ezberdintasuna dago bi kasuetan, gizonen alde).

Adinari erreparatuz gero, aplikazioen erabilera antzekoa da adin tarte gazteenetan, 49 urtera heldu arte. Hortik aurrera, nabarmen jaisten dira erabilera eta erabiltzeko prestutasuna. Webguneak gazteenek erabiltzen dituzte, argi eta garbi, eta, zehazkiago, 25 urtetik beherakoek.

Bi kasuetan, oinez ibiltzen diren edo jarduera fisikoa egiten duten pertsonen bakarrik begiratzuz gero, erabileraren tasa aldatu egiten da.

4.21. TAULA Teknologiaren erabilera jarduera fisikoa eta kirolean laguntzeko (aplikazioak eta webguneak), jarduera fisikoarekiko edo kirol jarduerarekiko harremanaren arabera

APLIKAZIOA				GUZTIRA
	ERABILTZEN DUT	ERABIL NEZAKE	EZ NUKE ERABILIKO	
Ez dut kirol eta jarduera fisikorik egiten	1,2	9,8	89	100
Ez dut kirol egiten, baina oinez ibiltzen naiz	17,2	9	73,8	100
Kirol jarduera	22,8	20,5	57,2	100
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	29,6	17,6	52,8	100
WEBGUNEAK				
Ez dut kirol egiten eta jarduera fisikorik egiten	0,6	9,1	90,3	100
Ez dut kirol egiten, baina oinez ibiltzen naiz	2,2	9,9	87,9	100
Kirol jarduera	11,6	25,6	62,8	100
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	22,4	22,4	55,2	100

Kirola egiten dutenen laurden batek, gutxi gorabehera (kirol jarduera egiten dutenen % 23k eta kirol arautua edo gidatua egiten dutenen ia % 30ek) kirol aplikazioen bat erabiltzen dute, eta nabarmentzekoa da bi kolektibo horietan erabiltzera heldu litezkeen tasa: kasu honetan, biztanleriaren beste bosten bat prest legoke aplikazio espezifiko bat erabiltzeko bere kirol praktikan laguntzeko.

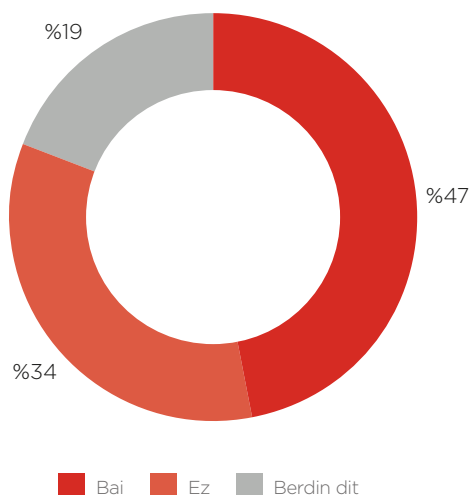
Bitxia da administrazioak sortutako aplikazio bat balitz populazioaren gehiengoak, zehazki ia % 47k, ekintza positibotzat joko lukeela jarduera fisikoa egitea errazteko.

4.22. TAULA Uste duzu administrazioak (udala, aldundia edo Eusko Jaurlaritzak) horretarako aplikazio espezifiko bat sortuz gero jarduera fisikoa egitea erraztuko lukeela? (%)

Bai	46,9
Ez	33,9
Berdin dit	19,2
Guztira	100

Gizonek, beste behin, positiboagotzat jotzen dute administrazioak aplikazio bat sortzea emakumeek baino (gizonen % 48, eta emakumeen % 45), eta gazteek, beste behin, gehiago estimatzen dute zerbitzu horrek ekarriko lukeen aukera: 25 urtetik beherakoek % 59ri aukera ona iruditzen zaie, eta ehuneko linealki murrizten da % 30ean jarri arte, 65 urtetik gorakoek kasuan.

4.17. GRAFIKOA Uste duzu administrazioak (udala, aldundia edo Eusko Jaurlaritza) horretarako aplikazio espezifiko bat sortzeak jarduera fisikoa egitea erraztuko lukeela?

Zentzuzkoa den moduan, kirola egitea errazteko aplikazio bat erabiltzeko prestutasun handiena kirola egiten dutenek luketen arren, ezin dugu aipatu gabe utzi oso harrera ona izango lukeela denbora librean oinez ibiltzen direnen artean (% 39,5) eta kirolik eta jarduera fisikorik egiten ez dutenen artean (% 37k diote erabiliko luketela).

4.23. TAULA Uste duzu administrazioak (udala, aldundia edo Eusko Jaurlaritza) horretarako aplikazio espezifiko bat sortzeak jarduera fisikoa egitea erraztuko lukeela? Jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko harremanaren arabera (%)

	BAI	EZ	BERDIN DIT
Ez dut kirol eta jarduera fisikorik egiten	37	32,1	30,9
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	39,5	41,4	19,2
Kirol jarduera	57,2	26,4	16,3
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	57,3	32,9	9,8

4.6. FAMILIAKO OHITURAK

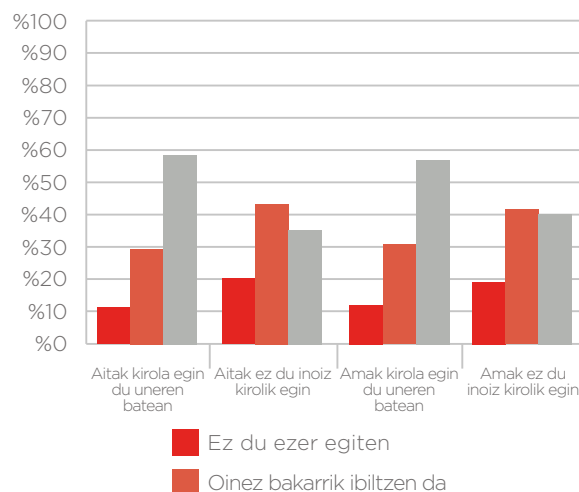
Apartatu honetan, ez dugu aztertu gabe utzi nahi Bizkaiko biztanleen jarduera fisikoak familian duen eragina eta Horretarako, inkesta bete zutenei gurasoek bizitzan zehar kirolarekin izandako harremanaren inguruan galdetu zitzairen.

4.24. TAULA Esan diezadakezu zure gurasoek kirola egiten zuten edo egiten duten? (%)

	Aita	Ama
Beti egin du kirola (gaztetan eta nagusitan)	22,4	15,2
Kirola egiten zuen gazteagoa zenean	11,7	8,9
Kirola egiten du, baina nagusia dela hasi da egiten	2,3	3,7
Ez du kirolik egin	62,1	71,5
ED/EE	1,4	0,7
Guztira	100	100

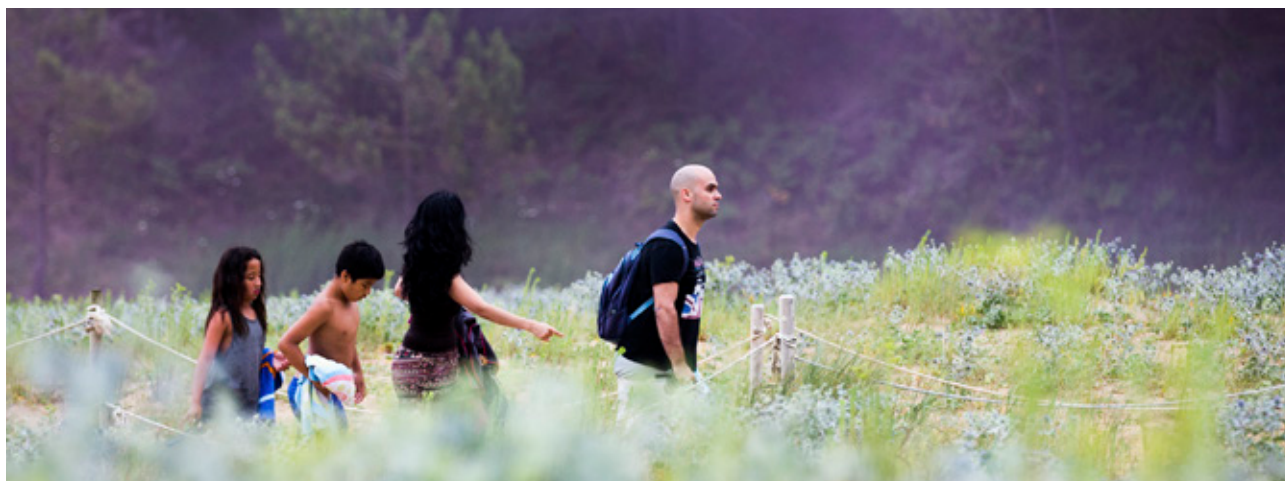
Logikoa den arren inkesta egin dutenen adinak eragina izatea beren aitek eta, batez ere, amek kirolarekin eta jarduera fisikoarekin izan duten harremanean, aztertzen saiatu gara nola eragiten duen gurasoek kirol praktikarekin duen harremanak kirol sozializazioan. Datu interesgarriak topatu ditugu:

4.18. GRAFIKOA Gurasoek kirolarekin eta jarduera fisikoarekin duten erlazioa (%)

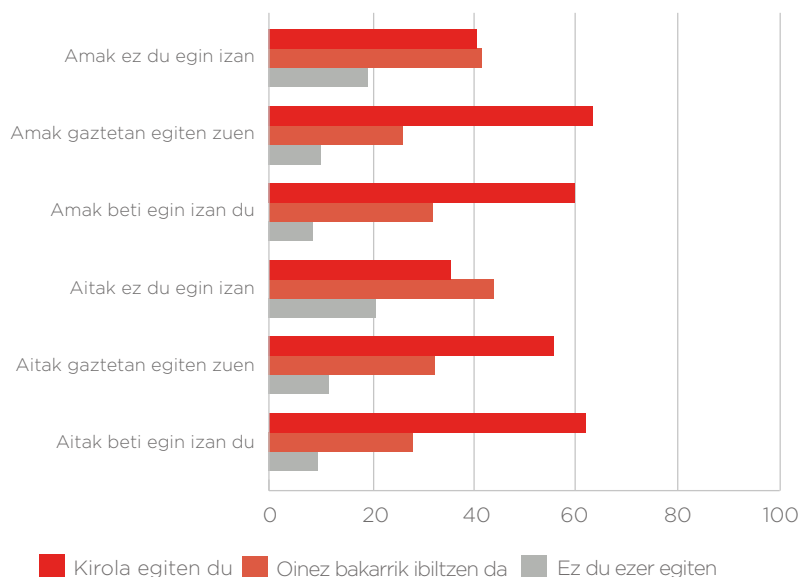

Antzeman dezakegunez, herritarren jarduera fisikoa hein handi batean beren gurasoenak baldintzatzen du: bizitzaren momenturen batean kirolarekin harremana izan duten gurasoak dituztenek kirol ohitura finkatuagoa dutela ikus dezakegu. Kirolarekin loturarik izan **ez** duen aita dutenen ehuneko bost baino gehiago (% 20) sedentarioak dira, baina kirola egin duen aita dutenen hamarretik bat bakarrik, eta amaren eragina aztertuz gero, ikus dezakegu bat datorrela.

Gaia xehetasun handiagoz aztertuz gero (nahiz eta taldeko kopuruak txikiak diren), ikus dezakegu ezberdintasunak daudela amaren eta aitaren praktika etengabekoa izan bada edo gazteak zirenean bakarrik heldu bazioten.

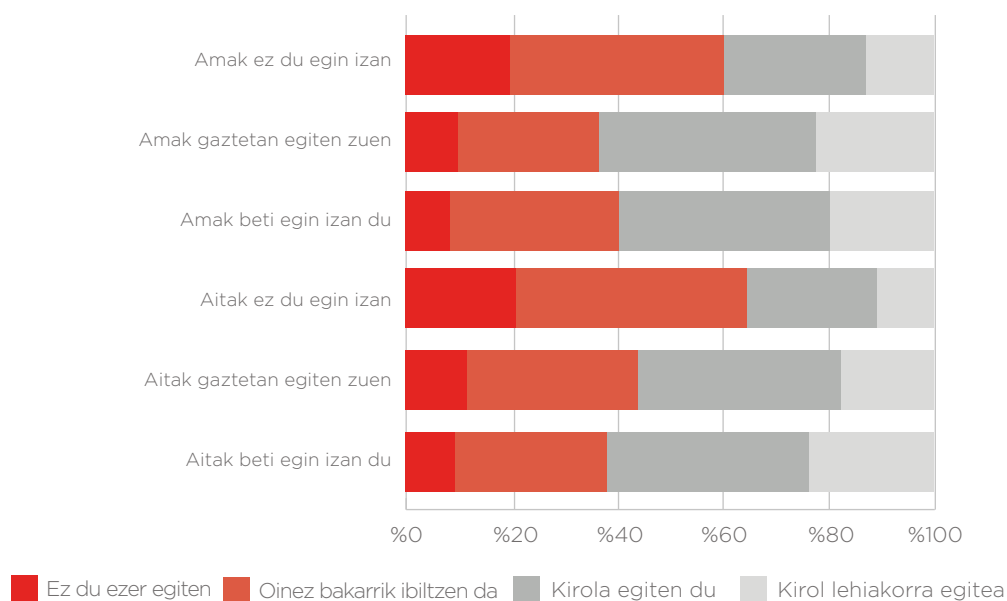

4.19. GRAFIKOA Gurasoen eta biztanleen kirol jardueraren erlazioa (%)

Zentzu horretan, ikus daiteke kirol gehien egiten dutela (lehiatu ala ez) bizitzaren unerren batean –gazteak zirela edo beste edozein adinekin– kirola egin duten gurasoak (ama zein aita) dituztenek, eta, aldiz, jarduera fisiko gutxien egiten dutela (kirola, edo kirola eta ibiltzea) kirolarekin harreman txikiena izan duten gurasoak dituztenek.

4.19. GRAFIKOA Gurasoen eta biztanleen kirol jardueraren erlazioa (2)

4.7. EUSKARAREN ERABILERA ETA JARDUERA FISIKOA ETA KIROLA

Interesgarria iruditzen zaigu jakitea zein hizkuntza erabiltzen duten jarduera fisikoa eta kirol jardueran egiten dutenek jarduera berean dabilzanekin. Harreman horietan bereizi egin ditugu taldeko, entrenamenduko edo jarduerako kideen artekoak, eta talde kidearekikoak.

4.25. TAULA Jarduera fisikoa egiten dutenek beren kideekin eta entrenatzaileekin komunikatzeko darabilten hizkuntza (%)

	Gaztelania	Euskara	Biak	Guztira
Kideekin hitz egiteko	77,6	8,0	14,5	100
Entrenatzaileekin hitz egiteko	73,2	7,7	19,1	100

Jarduera fisiko moduan oinez bakarrik ibiltzen direnen artean, hau da, gehienbat adinekoak direnen artean, esan dezakegu gehienak gaztelaniaz aritzen direla (% 77,6), aldiz, % 8 jarduten dira gehienbat euskaraz oinez ibiltzean, eta % 14,5ek bi hizkuntzak erabiltzen dituzte, berdin.

Oro har, kirola egiten dutenei erreparatuz gero (banakako kirol jarduera edo taldekoa, esaterako, korrika edo bizikletaz ibiltzera ateratzea, edo kirol arautua edo gidatua), ikus dezakegu hamarretik zazpi (% 71,3) jarduten direla kideekin gaztelaniaz, % 8,5 euskaraz, eta % 20,2, bi hizkuntzetan. Entrenatzaileekin gehienbat gaztelania darabilte (% 74,2), % 7,8 euskaraz aritzen dira, eta % 18, bi hizkuntzetan.

Egiten duten kirol jarduera zehatzari erreparatuz gero, eta kontuan hartuta gazteak direla kirol arautu edo gidatu gehien egiten dutenak, honako datu hauek ditugu:

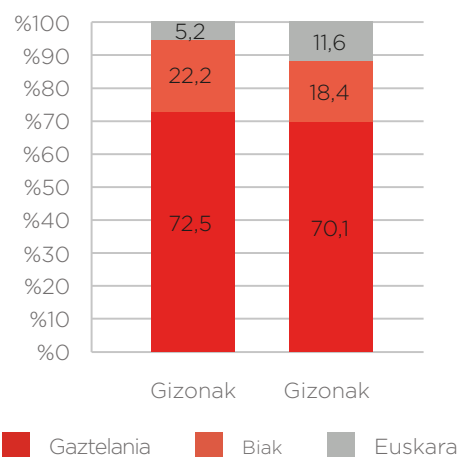
4.26. TAULA Jarduera fisikoa egiten dutenek beren kideekin eta entrenatzaileekin komunikatzeko darabilten hizkuntza, jarduera motaren arabera (%)

	Kideekin				Entrenatzaileekin			
	Gaztelania	Euskara	Biak	Guztira	Gaztelania	Euskara	Biak	Guztira
Kirol jarduera	72,7	9,3	18,0	100	76,6	9,6	13,8	100
Kirol arautua edo gidatua	70,2	7,4	22,3	100	73	5,0	22,0	100

Nahiz eta kasu guztietan gaztelaniaz gehiago egiten den, ikus daiteke bi hizkuntzak berdin erabiltzea ohikoagoa dela kirol arautuan edo gidatuan banakako edo taldeko kirol jardueran baino, bai kideekin bai entrenatzaileekin.

Informazio gehiago eman diezaguketen ezaugarri zehatz batzuei erreparatuz gero, zenbait datu eraz ditzakegu, **generoaren arabera**:

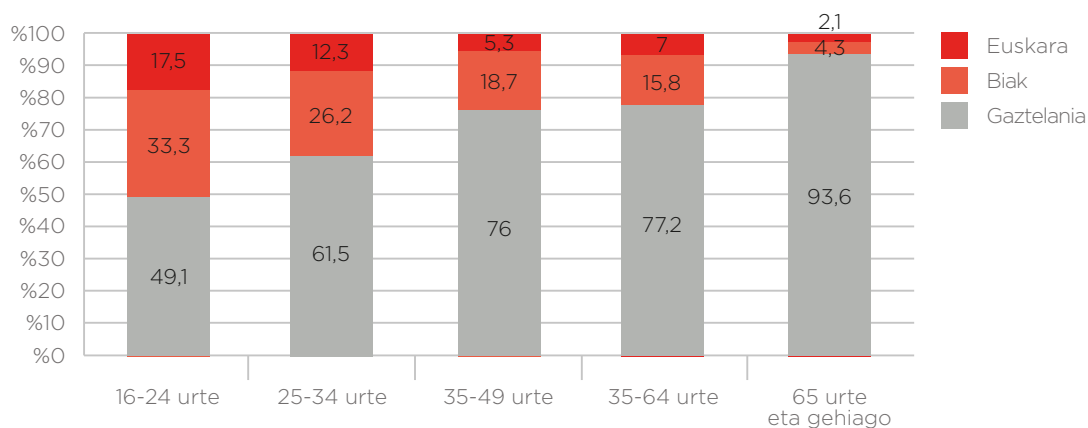
4.20. GRAFIKOA Banakako edo taldeko kirol jarduera edo kirol arautua edo gidatua egiten dutenek kideekin darabilten hizkuntza, generoaren arabera

Badirudi emakumeek gehiago erabiltzen dutela euskara bakarrik gizonek baino (% 11,6 emakumeek, % 5,2 gizonek), baina ezberdintasuna txikiagoa da bi hizkuntzak erabiltzen dituzten gizon-emakumeetan.

Adin tarteen artean badago ezberdintasuna.

4.21. GRAFIKOA Banakako edo taldeko kirol jarduera edo kirol arautua edo gidatua egiten dutenek kideekin darabilten hizkuntza, adin taldearen arabera

Hauteman daitekeenez, kideen artean komunikatzeko euskararen erabilera ohikoagoa da gazteen artean, eta nabarmendu beharra dago horien artean ere ohikoagoa dela bi hizkuntza ofizialak berdinean erabiltzea.

Ez zaigu egokia iruditzen gauzak errepikatzea, baina azpimarratu egin nahi dugu antzeko zerbait gertatzen dela entrenatzen dituztenekin: 16-24 urtekoen artean % 57 aritzen dira gaztelaniaz bakarrik, % 15 euskaraz eta % 25 bietan. 25-34 urtekoetan, % 57k egiten dute talde teknikoarekin gaztelaniaz, % 9,5ek euskaraz eta % 33k bietan.

Udalerriaren tamainak ere badu zerikusia: Bilbon eta, orokorrean, 20.000 biztanletik gorako udalerrietan,

kirolarien % 80 baino gehiago komunikatzen da gaztelaniaz bakarrik, ez da % 5era heltzen euskaraz bakarrik aritzen direnen ehunekoa, eta % 10 eta 15 artean aritzen dira bi hizkuntzetan. Udalerri txikienetan, egoera bestelakoa da: 3.000 biztanletik beherako udalerrietan, harreman gehienak euskaraz dira (% 41), edo euskaraz eta gaztelaniaz berdinean (% 29); 3.000 eta 10.000 artekoetan % 47,6 gaztelaniaz dira, % 31 euskaraz eta % 21,4 bietan.

Beste alderdi bat ere interesgarria iruditzen zaigu: berdinaren artean eta entrenatzaileekin erabilitako hizkuntza, kirola egiteko erabilitako espazioaren arabera.

4.27. TAULA Banakako edo taldeko kirol jarduera edo kirol arautua edo gidatua egiten dutenek kideekin eta entrenatzaileekin darabilten hizkuntza, kirola egiteko lekuaren arabera (%)

		Gaztelania	Biak	Euskara	Guztira
Natur edo hiri gunea		72,9	18,7	8,4	100
Instalazio publikoak	Kideekin	67,9	22	10	100
	Entrenatzaileekin	68,9	21,2	10	100
Instalazio pribatuak	Kideekin	72,6	23,6	3,8	100
	Entrenatzaileekin	77,2	19,8	3	100

Ikus daitekeenez, kirola instalazio publikoetan egiten dutenek euskara gehiago erabiltzen dutela, bai kirola berarekin egiten dutenekin bai entrenatzaile eta begiraleekin.

5

POPULAZIO SEDENTARIOA

PERTSONA SEDENTARIOEN DESKRIBAPENA

Kolektibo horrek Bizkaiko populazioaren % 17,1 hartzen du, hau da, 16 urtetik gorako 172.000 pertsona inguru.

Talde horretako profila gehienbat 50 urtetik gorakoek osatzen dute (% 51), eta gehienbat emakumeek (talde horretako % 59,6).

Taldeak generoaren arabera aztertuz gero, ikus dezakegu emakumeen % 20 eta gizonen % 15 direla sedentarioak.

Adin tarteen artean sedentarioena 35-49 urtekoa da (% 20,5), eta, hurrengoa, 50-64 urtekoa.

Adingabeak norberaren kargu izateak eragina du, egoera horretan daudenen % 22k ez baitu jarduera fisikorik egiten.

AURREKO HARREMANA ETA KIROLA UZTEA

Kolektibo horren % 39,3k kirola 20 urte baino lehenago utzi zuten, eta % 45ek, 25 zituztenerako.

Talde horretako hiru laurdenek baino gehiagok diote amak ez zuela kirolik egiten, eta antzeko kopuru batek gauza bera dio aitaren inguruan.

Kirol sozializazioa ere nabarmena da: talde horretan, gehienek onartzen dute jarduera fisikoarekin lotura handirik ez dutela izan bizitzan zehar: % 23k diote eskola garaian bakarrik egin zutela, antzeko ehuneko batek dio jarduera fisiko askorik ez duela inoiz egin, eta % 13k, inoiz ez dutela erregulariki egin.

Pertsona sedentarioen % 39k diote kirola lanarekin edo zaintzarekin lotutako betebeharren ondorioz utzi zutela, baina ez da ahaztu behar bosten batek (% 20) gustuko ez zuelako utzi zutela, eta hamarretik batek baino apur bat gehiagok osasunarekin, lesioekin edo gaixotasunekin lotutako arrazoiak tarteko.

EGUN KIROLAREKIN DUTEN HARREMANA ETA KIROLA EGITEKO AUKERAK

Egun kirola ez egiteko arrazoi nagusiak dira laneko obligazioak (% 27), kirola gustatzen ez zaiela (% 23,4), osasuna (% 18) edo familiako obligazioak (% 16,1).

Sedentarioen erdiek baino pixka bat gehiagok (% 57,7) diote beren esku bakarrik balego, gustura egingo luketela kirolen edo jardueraren bat, eta erabilgarritasuna ikusteak egitera bultzatuko lituzkeela. % 21ek diote gimnasia motaren bat egin nahiko luketela, eta % 13k oinez ibili nahiko luketela.

% 16k diote aholkularitza jasotzea gustatuko litzaiekeela.

5. POPULAZIO SEDENTARIOA

Apartatu honetan, jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez dutela onartzen dutenen kolektiboa aztertu da. Kolektibo hori aztertzea gero eta garrantzitsua da, kirol politika publikoak herritar guztientzako programa espezifikoak ezartzera bideratzeko aukera ematen baitu. Lehenik era behin, kolektibo horren ezaugarri orokorrak deskribatuko dira, jarduera fisikoarekin edo kirolarekin aurretik zuen harremanari erreparatuz. Gero, jarduera fisikorik edo kirolik ez egiteko arrazoiak aztertuko ditugu, eta etorkizunean jarduera egiteko aukera baloratzen duten modua. Azkenik, kirola ulertzeko modua aztertu da. Gai interesagarria da, kolektibo horrek kirolik egiten ez duela baitio.

5.1. DESKTRIBAPEN SOZIODEMOGRAFIKOA ETA JARDUERA FISIKOAREKIKO ETA KIROLAREKIKO AURRETIAZKO HARREMANA

Aurrena, kolektibo sedentarioaren tamaina azaldu behar dugu: inkesta egin dutenen % 17,1ek diote ez dutela inolako jarduera fisikorik edo kirolik egiten, hau da, 160 pertsonak. Beraz, erantzunen analisiak, garrantzitsua den arren, ez oso erakusgarria, estatistikoki. Hala ere, funtsezkoa da jarduerarik ez egitearen arrazoiak ezagutzera inguratzea, baita kirola edo jarduera fisikoa egiteko jarduerari heltzeko etorkizuneko aukerak ere.

Jarraian jasotako taulan ikus daiteke sedentarismo tasak apur bat aldatzen direla udalerriaren tamainaren arabera.

5.1. TAULA Jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez duten pertsonak, udalerriaren tamainaren arabera

Udalerriaren biztanle kopurua	Kop.	%
100.000 baino gehiago, Bilbo	68	17,6
20.000 eta 100.000 bitartean	53	21,2
10.000 eta 20.000 bitartean	17	15,7
3.000 eta 10.000 bitartean	12	10,1
3.000 baino gutxiago	10	14,3
BIZKAIA, guztira	160	17,1

Profilari dagokionez, kirolik eta jarduera fisikorik egiten ez dutenen hamarretik sei emakumezkoak dira (% 59,6), eta erdiak baino gehiago, 50 urtekoak (% 51). Egoera zibilari erreparatuz gero, ia erdiek diote ezkontuta daudela (% 50,7). Diru sarrerei dagokionez, % 10,3k 1.000 euro baino gutxiagokoak dituzte hilean, % 23k 1.000 eta 1.800 artean, eta % 11k baino gutxiago jasotzen dituzte hilean 2.500 euro baino gehiago.

Populazio taldeak bereziz gero, aldagai soziodemografiko batzuen arabera, ikus dezakegu gizonezkoen % 15ek eta emakumezkoen % 20k ez dutela jarduera fisikorik edo kirolik egiten, eta, adinari erreparatuz gero, 5.2. taulan ageri den moduan, ikus dezakegu sedentario tasa handiena duen taldea 35-64 urte artekoa dela, bertan % 20k baitiote ez dutela kirolik edo jarduera fisikorik egiten.

5.2. TAULA Jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez duten pertsonak, adin tartearen arabera (%)

16-24 urte	15,7
25-34 urte	14,2
35-49 urte	20,4
50-64 urte	19
65 urte edo gehiago	16,3

* taldeak txikiak direnez, ezin ditugu generoaren arabera banatu.

Egoera zibilaren arabera datuen analitik ez dirudi datu esanguratsurik atera denik: bikotekidearekin bizi direnen ehuneko handiago batek ez du kirolik edo jarduera fisikorik egiten, honako taula honetan ikus daitekeenez:

5.3. TAULA Jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez duten pertsonak, egoera zibilaren arabera (%)

Ezkongabeak	15,7
Ezkonduak	18,4
Izatezko bikoteak	24,2
Bananduak	11,8
Alargunak	20,6

Seme-alaba adingabeak izateak badirudi gehiago baldintzatzen duela jarduera fisikoa eta kirola. Adingabeak beren kargu dituztenen % 22k ez dute kirolik edo jarduera fisikorik egiten eta, aldiz, ondorengorik ez dutenen artean ehunekoa % 16,2ra jaisten da.

Hezkuntzaren aldagaiari dagokionez, badirudi ezberdintasun esanguratsuak daudela: sedentarioen % 33,3k ez dituzte amaitu lehen mailako ikasketak. Ikusi da korrelazio positiboa dagoela ikasketen eta jarduera fisikoa eta kirola egitearen artean.

5.4. TAULA Jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez duten pertsonak, ikasketen arabera (%)

Lehen Hezkuntza amaitu gabe	33,3
EGB, Lehen Hezkuntza	22,6
Bigarren Hezkuntza - Arte eta lanbideak	18,6
Erdi mailako heziketa zikloak	22,7
Batxilergoa, BUP, COU	16,9
Goi mailako Lanbide Heziketa	9,5
Erdi mailako unibertsitate ikasketak	5,8
Goi mailako unibertsitate ikasketak	12,8
Doktoregoa edo graduondokoa	5,6

Sedentarioen kolektiboa aztertzean esanguratsua izaten da kirolarekin aurretik zuten harremana aztertzea. % 23,3k aitortzen dute jarduera fisikoa edo kirola eskola garaian bakarrik egin zutela, % 23,2k inoiz ez dutela jarduera fisikorik egin, eta % 13,5ek diote inoiz ez dutela kirolik eta jarduera fisikorik erregularik egin. Antza denez, kirolaren sozializazioa oso aldagai garrantzitsua da, kirol ohitura urteetan zehar mantentzean eragina duena. Beraz, erakunde publikoek alderdi horretan eragin dezakete.

5.5. TAULA Kirolik edo jarduera fisikorik egin duzu aurretik? (%)

Bai, bere garaian federazio fitxa nuen	13,8
Bai, baina inoiz federazio fitxarik izan ez badut ere, kirola sarri egiten nuen	12,3
Bai, ez dut inoiz federazio fitxarik izan, baina jarduera fisikoa nahiko sarri egiten nuen	14,5
Bai, baina inoiz ez dut jarduera fisiko askorik egin	22,6
Inoiz egin dudana jarduera fisiko edo kirol bakarria eskola kirola izan da	23,2
Inoiz ez dut kirola edo jarduera fisikoa erregularik egin	13,5
Guztira	100

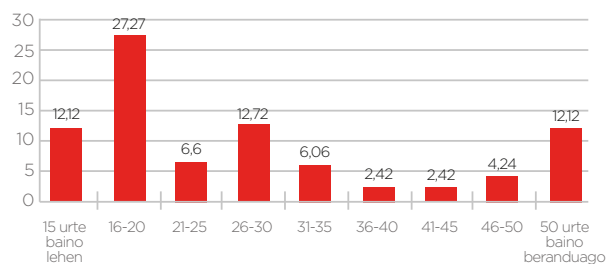
Uneren batean jarduera fisikoa edo kirola egin zuen baina sedentarioa den kolektiboaren gako bat ohitura hori galdu zuten adina da. 5.1. grafikoan azal-

tzen denez, % 58,7k jarduera 30 urte baino lehen utzi zuten, eta % 39,9k, 20 urte baino lehen (% 45 dira 25 urte betetzerako utzia zutenak).

Beste analisi batek aukera ematen du ikusteko kirola edo jarduera fisikoa egiten ez duten hiru pertsonatik batek 16 eta 25 urte artean abandonatu zuela, eta % 12k 16 urte baino lehen.

Berretsi da garrantzi handia duela nerabezaroan eta helduaroaren hasieran kirola sozializatzeak. Gainera, jarduera fisikoa edo kirola uzten dutenen ehunekoa nabarmen jaisten da 30 urtetik aurrera. Sentsibilizazio kanpainak kolektibo hori har dezakete xede gisa, jarduera fisikoa eta kirola 30 urte baino lehen utzi zutenak.

5.1. GRAFIKOA Zein adinekin utzi zenion kirola egiteari? (%)

Kirol sozializazioaz ari bagara, eragile garrantzitsuenetako bat aztertu beharrean gaude, hau da, gurasoak, eta haiek kirolarekin izan duten harremana.

5.6. TAULA Esan diezadakezu zure gurasoek kirola egiten zuten edo egiten duten? (%)

	Aita	Ama
Beti egin du kirola (gaztetan eta nagusitan)	13,0	7,2
Kirola egiten zuen gazteagoa zenean	8,2	5,3
Kirola egiten du, baina nagusia dela hasi da egiten	3,9	6,6
Ez du kirolik egin	74,2	80,3
ED/EE	0,6	0,6
Guztira	100	100

Pertsona sedentarioen artean, % 80,3k diote amak ez duela kirolik egin, eta % 74,2k, aitak ez duela kirolik egin; beraz, berretsi egiten da gertuko senideek kirol ohitura sortzearekin duten garrantzia.

5.2. JARDUERA FISIKOA ETA KIROLA EZ EGITEKO ARRAZOIAK

Sedentarioak direla dioten pertsonen % 38,9k onartzen dute jarduera fisikoa edo kirola uzteko arrazoiak laneko edo zaintzako obligazioak direla. % 20,5ek diote ez zitzaiela gustatzen, eta % 13k osasunagatik edo lesioengatik utzi zuten. Badirudi laneko bizitza uztartzea betikotu egiten dela kirol jarduera mugatzeko edo ezabatze elementu gisa. Interresgarria da nabarmentzea hautatutako arrazoen artean ez dagoela inguruan instalaziorik ez egotea, eskaintza interesgarria ez izatea edo plaza falta.

5.7. TAULA Zergatik utzi zenion jarduera fisikoa/kirola egiteari? (arrazoi nagusia)

	Kop.	%
Laneko obligazioek eragotzi egin zidaten	36	22,0
Ez nuen gustuko	34	20,5
Familiako obligazioengatik (etxea edo pertsonak zaindu)	28	16,9
Osasunagatik/lesioengatik/gaixotasunengatik	21	13,0
Ikasketak utzi nituelako eta, haiekin batera, kirola ere bai	15	9,3
Desmotibazioagatik	3	1,8
Lehen behartuta egiten nuelako eta orain ez nagoelako behartuta	2	1,5
Fisikoki asko nekatzen hasi nintzelako	2	1,3
Esperientzia txarrak izan nituelako (ALFERGURA)	1	0,6
Lagunak aldatu nituelako eta berriek ez dutelako kirol egiten	1	0,4
ED/EE	21	12,7
Guztira	165	100

Gizonen eta emakumeen arteko ezberdintasunak zehazten saiatuz gero, eta hurbilketa bat egiten saiatzen bagara, ikus dezakegu ez dagoela ezberdintasun handirik eta populazio txikiekin lanean ari garela, baina gizonek gehien aipatutako arrazoia laneko obligazioak direla (% 26k aipatu dituzte, eta emakumeen % 19k); emakumeen kasuan, aldiz, "kirola gustuko ez izatea" % 27k aipatzen dute (eta gizonen % 12,5ek soilik).

Beste behin, lana da jarduera fisikoa eta kirola gaur egun ez egitearen arrazoi nagusia (% 27). Bigarrena, % 23,4rena, gustuko ez izatea; % 18,3rena osasuna edo lesioak; eta % 16,1ena familiako obligazioak.

5.8. TAULA Une honetan, zergatik ez duzu jarduera fisikorik/kirol egiten?

	Kop.	%
Laneko obligazioengatik ezin dudalako	44	27,0
Ez dudalako gustuko	39	23,4
Osasunagatik/lesioengatik/gaixotasunengatik	30	18,3
Familiako obligazioengatik (etxea edo pertsonak zaindu)	26	16,1
Desmotibazioagatik	9	5,4
Ikasketak utzi nituelako eta, haiekin batera, kirola ere bai	6	3,9
Fisikoki asko nekatzen hasi nintzelako	4	2,3
Nire inguruan inork ez duelako kirol egiten	2	1,3
Esperientzia txarrak izan nituelako (ALFERGURA)	2	1,1
Lagunak aldatu nituelako eta berriek ez dutelako kirol egiten	1	0,4
Lehen behartuta egiten nuelako eta orain ez nagoelako behartuta	1	0,9
Guztira	165	100

Taldeak txikiak ziren arren, joera orokorren bat ikus dezakegu. Kasu honetan, emakumeen % 27k diote kirol egiten gustuko ez dutelako; gizonetan, aldiz, bostetik batek bakarrik aipatzen du arrazoi hori.

Familiako obligazioek ere gehiago baldintzatzen dute emakumeen praktika: % 19k aipatzen dute, eta gizonen kasuan, aldiz, soilik % 12k. Laneko arrazoiak dira, ordea, gizonen gehien aipatzen dituztenak, baina gizonen eta emakumeen artean ehuneko hiruko ezberdintasuna bakarrik dago (gizonen % 29,7k aipatu dute, eta emakumeen % 26k).

5.3. ETORKIZUNEAN JARDUERA FISIKOA ETA KIROLA EGITEKO AUKERA

Jarduera fisiko/kirola egiteko asmoa honako taula honetan dago jasota. % 57,7k diote beren esku balego jarduera fisiko edo kirolen bat egitea gus-tatuko litzaiekeela. Ezezkoa eman dutenen artean sakonduz gero (% 42,3), heren batek ez dio arra-zoirik bilatzen ohitura horrekin hasteko. Badirudi badagoela kontzientziazio lana egiten jarraitzeko beharra kirola egitearen onuren inguruan popula-zioaren zati horrekin.

5.9. TAULA Zure esku bakarrik balego, gustatuko litzaizuke kirolen edo jarduera fisikoren bat egitea?

	Kop.	%
Bai	95	57,7
Ez	70	42,3
	165	100

5.10. TAULA Zerk bultzatuko zintuzke hori egitera? (erantzun bakarra)

	Kop.	%
Ezerk ez	25	35,7
Erabilgarritasuna ikusteak	16	22,8
Beste jarduera batzuegatik nekatuta ez egoteak	9	12,8
Lesiorik edo osasun arazorik/gaixotasunik ez izateak	7	10
Denbora gehiago edukitzeak	6	8,5
Presio medikoak	3	4,3
Beste batzuk	4	5,7
Guztira	70	100

* generoen arabera kolektiboak txikiak direnez, ezin da analisi xehetik egin.

Inkesta egin duten sedentarioen kolektiboa erreferentzia gisa hartuta, egingo luketen jarduera edo kirolari dagokionez, gimnasia kategorian multzokatu-tako jarduerak dira hautatuenak (gogorra, arina edo

musikarekin egindakoa), kolektibo horren % 21,7k aukeratu baititu, eta ibiltzea % 13,5ek hautatu du.

5.11. TAULA Egin nahiko zenukeen kirola edo jarduera

	Kop.	%
Ibiltzea	22	13,5
Igeri egitea	11	6,5
Igeriketa	7	4,2
Gimnasia gogorra	14	8,7
Gimnasia arina	12	7,0
Bestelako gimnasia, musikarekin	10	6,0
Boxeo, arte martzialak, defentsa pertsonaleko borroka (batera)	7	4,2

Azkenik, apartatu honetan, nabarmendu beharra dago kirol egiten ez dutenen % 97,8k onartzen dutela ez direla inoiz joaten kirol instalazio pribatu edo publikoetara. Gainera, biztanleen % 70,6k diote etxetik kirol instalazio publiko hurbilenera oinez 15 minutu baino gutxiago dagoela, eta % 21ek diote 15 eta 30 minutu artean dagoela.

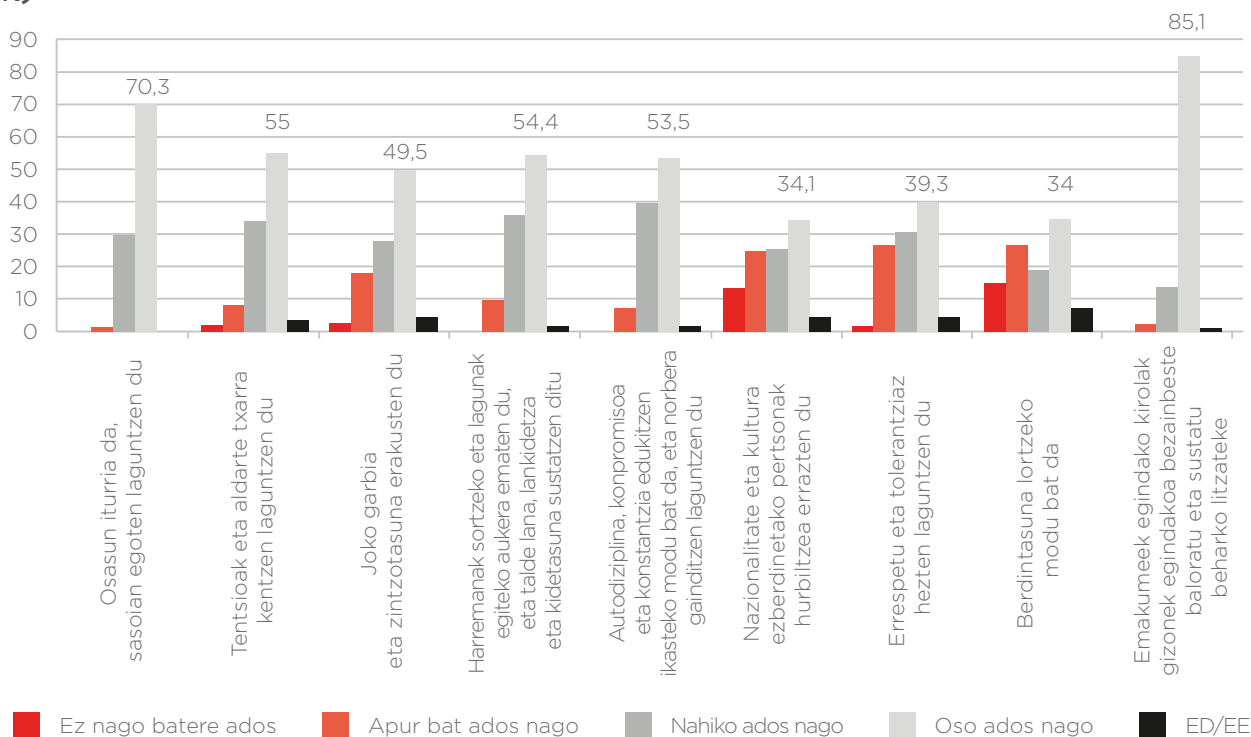
Datu hori azpimarragarria da, kontuan hartuta kirolari kasuan % 84,5ek diotela 15 minutura baino gutxiagora dagoela, eta % 11,5ek diotela 15 eta 30 minutu dituztela oinez.

Pertsona sedentarioen kolektibo horren inguruko emaitza interesgarri batada % 20k diotela ohiko kirol instalazio gehiago behar direla, eta antzeko ehuneko batek pentsatzen duela ariketa egiteko prestatutako hiri gunek falta direla. Dagokion apartatuan ikusiko den moduan, kirolari kasuan instalazio gehiago egin behar direla uste dutenen ehunekoa % 40koa da.

5.4. KIROLA ULERTZEKO MODUA

Sedentarioen, hau da, jarduera fisikoa edo kirola egiten ez dutenen, inguruko azken analisi blokea da kirola ulertzeko duten iritzia edo modua. Badirudi jarduera fisikoak edo kirolak dakartzan balioak garbi aitortzen direla. Azpimarratzekoa da kolektibo horretako pertsonen gehiengoak uste duela emakumek egindako kirolak gizonak egindakoaren balorazio eta sustapen bera beharko lukeela. Kiroletik gustukoaren dutenari dagokionez, ez egitea alde batera utzita, bitik ia batek dio sasoi fisiko onean egotea dela (osasuna). Estetikari lotutako arazoak % 3rentzat dira garrantzitsuak. Gutxien erakartzen dituzten alderdiei galdetuta, erantzunak askotarikoagoak dira: % 16,2k onartzen dute nekagarria dela, % 15,4 diote kirol profesionala eta dirua ez dutela gustuko, eta % 20k ez dute ezer negatiborik ikusten.

5.2. GRAFIKOA Badakizunez, kirola ulertzeko eta baloratzeko modu asko daude. Jarraian, hainbat esaldi irakurriko dizkizugu, hainbat iritzi jasotzen dituztenak kirolaren inguruan, oro har (gehienez bi erantzun) (%)

5.12. TAULA Nahiko zenuke norbaitek aholku ematea zuretzako kirol praktika edo jarduera egoki posibleen inguruan?

	Kop.	%
Dagoeneko ematen didate aholku	4	2,7
Nahiko nuke aholku ematea	27	16,2
Ez nuke nahiko, ez zait beharrezkoa iruditzen	133	81,1
Guztira	165	100

Azkenik, kirol aholkularitza beharraz galdetuta, kolektibo sedentario horretako gehiengoak (% 81,1) uste du ez dela beharrezkoa edo ez lukeela nahiko, baina, gure zerbitzuak ezartze aldera, balora daiteke % 16k diotela nahiko lukeela norbaitek ariketa posibleen inguruan aholku ematea.

6

**SOILIK
OINEZ IBILTZEN
DEN POPULAZIOA**

JARDUERA FISIKOARI DAGOKIONEZ SOILIK OINEZ IBILTZEN DIRENEN DESKRIBAPENA

Inkesta egin dutenen % 39 inguruk diote oinez ibiltzen direla (383.000 pertsona inguru), gehienbat 50 urtetik gorako pertsonak (% 68,5k 50etik gora dituzte), eta gehienak emakumeak (% soilik paseatu egiten dutenen % 55).

Oinez ibiltzen direnen % 38 erretiroan daude, eta % 10 langabezia.

Oinez ibiltzen diren emakumeen tasa apur bat handiagoa da gizonena baino (% 41,3 eta % 36,7) eta adinarekin argi eta garbi hazten den jarduera bat da (24 urtetik beherakoen artean % 18,5 ibiltzen da oinez, eta % 58ra heltzen da 65 urtetik gorakoen artean).

Banatutakoak eta alargunak dira gehien ibiltzen direnak, eta laneko jarduerari erreparatuz gero, jarduera hori gehien egiten dutenak etxeko lanez arduratzen diren pertsonak, erretirodunak eta langabeak dira.

ERABILITAKO ESPAZIOAK

Logikoki, ia kolektibo osoak erabili ditu hiri gunek (jarduera bakar moduan oinez ibiltzen direnen % **74,2k** erabili dituzte hiriko bideak edo ibilbideak) edo gune naturalak (oinez ibiltzen direnen % **37,5ek** erabili dituzte natur guneetako bideak edo zidorrak) jarduera fisikoa egiteko, eta aipatu dute horiek erabiltzeko arrazoi nagusia ohitura dela.

Denbora librean oinez ibiltzen direnen % **15ek** uste du bidegorri gehiago egin behar direla, eta % **9k** bide eta zidor gehiago.

AHOLKULARITZA

% **20,9k** nahiko lukete beren egoerara egokitutako praktika edo kirol jarduera posibleen inguruan aholku ematea, eta % **17k** diote aplikazioen bat erabiltzen dutela (% **9k** diote ez dutela erabiltzen, baina erabiltzera heldu daitezkeela).

Administrazioak emandako webgune bat izanez gero, % **39,3k** diote jarduera fisikoa egitea erraztuko lieketela.

6. SOILIK OINEZ IBILTZEN DEN POPULAZIOA

Apartatu honetan erreparatuko diegu kirol egiten ez dutela baina oinez ibiltzen direnez jarduera fisikoa egiten dutela diotenei, eta haien ezaugarriak eta jardura fisikoarekin edo kirolarekin aurretik zuten harremana deskribatuko ditugu. Zentzu horretan, oinez bakarrik ibiltzen direnez ari gara, eta ez oinez ibiltzen direnak eta gainera kirola egiten dutenak.

Inkesta egin dutenenen % 39 inguruk diote oinez ibiltzen direla, eta horien profila ezarri nahi izanez gero, ikus dezakegu % 55,5 emakumezkoak direla, eta % 44,5 gizonezkoak.

Soilik oinez ibiltzen direnen gehiengoa 50 urtetik gorakoak dira, kolektiboaren % 68,5, guztira (% 30,3k 50 eta 64 urte artean dituzte, eta % 38,2k, 65etik gora). Logikoki, adinaren aldagaia oso lotuta dago okupazioarekin, eta, horri dagokionez, topatu dugu jardura fisiko moduan soilik oinez ibiltzen direnen % 38,2 erretirodunak direla, eta % 10 langabezian daudela.

Aurrekoari lotuta, ikus dezakegu % 11k hilean 1.000 euro baino gutxiagoko diru sarrerak dituztela, eta % 39k 1.001 eta 1.800 euro jasotzen dituztela.

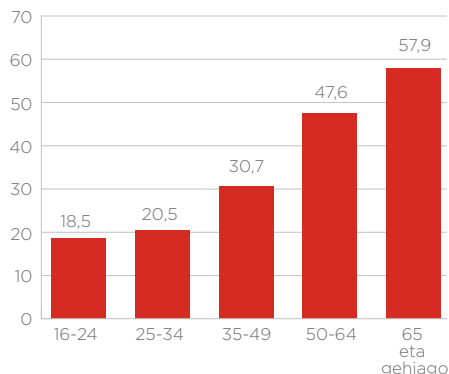
Halaber, nabarmentzekoa da % 38k lehen mailako ikasketak edo beheragokoak dituela.

6.1. DESKRIKAPEN SOZIODEMOGRAFIKOA

Adierazi dugun moduan, Bizkaiko biztanleen % 39,1ek (933 pertsonatik 365ek) diote ez dutela kirola egiten, bere horretan, baina jardura fisikoa egiten dutela, oinez ibiltzeko ohitura dutelako. Proportzio handia da, kontuan hartu behar duguna gure lurralde historikoan espazio publikoak planifikatzean. Proportzio hori handixeagoa da emakumeen kasuan: seitik lau ibiltzen dira erregulariki (% 41,3), eta gizonen % 36,7 soilik ibiltzen dira.

Zentzuzkoa den moduan, ariketa hori adinarekin hazi egiten da, 6.1. grafikoan ikus daitekeen moduan. Datu ezaguna da, eta gurea bezalako beste gizarte garatuekin bat datorrena. Hala ere, garrantzitsua da jardura hori adinekoen artean sustatzen jarraitzea, bereziki Bizkaian aurrean dugun zahartze demografikoa kontuan hartuta.

6.1. GRAFIKOA Oinez ibiltzen diren pertsonak, adinaren arabera (%)

Egoera zibilak (adinarekin hertsiki lotutako aldagaia) berretsi egiten digu joera hori, eta datu deigarri gisa nabarmendu beharra dugu jardura fisiko edo kirol jardura bakar gisa oinez ibiltzen diren pertsonen proportzioa banatutako eta/edo dibortziatutako artean (% 62,3).

6.1. TAULA Oinez ibiltzen diren pertsonak, egoera zibilararen arabera (%)

Ezkongabea	25,4
Ezkondua	45,1
Izatezko bikotea	21,2
Banatua/dibortziatua	62,3
Alarguna	52,4

Zentzu horretan, kirol jardura hori baldintzatzen duen bizitzako egoera nagusia da seme-alaba adingabeak izatearena. Kirola, aisialdiko beste jardura batzuk bezala, baldintzatu egiten du egoera horrek. Adingabeak bere kargu ez dituztenen % 42 ibiltzen dira oinez, eta badituztenen % 31,1.

Ikasketa mailak kolektibo horren inguruko errealitate interesgarri bat azaltzen digu: ikasketa maila txikiak dituztenen % 60 ibiltzen da oinez, ia; eta proportzio hori jaitsi egiten da unibertsitateko ikasketak dituztenen artean, % 24,6ra.

6.2. TAULA Oinez ibiltzen diren pertsonak, ikasketa mailaren arabera (%)

Lehen Hezkuntza bukatu gabe, ikasketarik ez	59,0
EGB, Lehen Hezkuntza amaituta, ikasketen egiaztagiria	45,2
Bigarren Hezkuntza, Arte eta lanbideak edo antzekoa	28,6
Erdi mailako heziketa zikloak	34,4
Batxilergoa, BUP, COU	35,2
Goi mailako prestakuntza zikloak, Lanbide Heziketa	40,5
Erdi mailako unibertsitate ikasketak	50,0
Unibertsitate ikasketak edo goi mailako ikasketak teknikoak	24,6
Doktoretza edo graduondokoa	27,8

Okupazioari lotutako egoera pertsonalari dagokionez, oinez ibiltzen direnen ehuneko handiagoa topatzen dugu beren burua erretirodun gisa definitzen dutenen eta "Etxeko lanak" kategorian sartzen dutenen artean. Generoak eta, batez ere, adinak baldintzatzen dute egoera hori.

6.3. TAULA Oinez ibiltzen diren pertsonak, okupazioaren arabera (%)

Lan egiten du	31,3
Langabea	42,4
Erretiroduna	55,1
Ikaslea	14,7
Etxeko lanak	58,9

Diru sarrerei dagokionez, nahiz eta kalkulua egiteko taldea zati batzuetan txikia den, aukera ematen digu joerak ikusteko. Diru sarrera handienak dituzten taldeetan gutxiago ibiltzen dira oinez. 2.501 eta 4.000 euro arteko diru sarrerak dituztenen kolektiboan, % 25,5ek diote oinez ibiltzen direla; aldiz, 1.001 eta 1.800 euro arteko diru sarrerak dituztenen artean, % 53koa da proportzioa.

6.4. TAULA Oinez ibiltzen diren pertsonak, hileko diru sarreren arabera (%)

1.000 euro arte	47,1
1.001 eta 1.800 bitartean,	53,0
1.801 eta 2.500 bitartean,	33,1
2.501 eta 4.000 bitartean,	25,5
4.000tik gora	23,8
ED edo EE, diru sarrerei galderari	33,2

6.2. INGURUAREKIKO HARREMANA

Oinez ibiltzera ateratzen direnen gehiengoak zuzenean etxetik oinez edo bizikletaz irtenda egiten dute (% 95,8). Ez dira garraio publiko edo pribatuan mugitzen, ehuneko txiki bat soilik: oinez ibiltzea da ingurumenean eragin txikiena duen jardura, kontu erraza, baina gakoa egungo gizarte jasangarrien paradigmak.

6.5. TAULA Azken bi hilabeteetan erabili al dituzu hiri edo natur gunek kirola/jarduera fisikoa eiteko? (%)

Bai	98,0
Ez	2,0

Horri dagokionez, datuek berretsi egiten dute jardura hori aire zabalean egiten dela, eta % 98k hiri guneeetan edo natur guneeetan egiten dutela. Espazioen tipologia sakonduz, hiri bideak eta ibilbideak dira oinez ibiltzen direnek gehien erabiltzen dituztenak: % 74,2k aukeratu dituzte lehen, bigarren edo hirugarren aukera gisa, eta kolektibo horretakoen % 61,5en lehen aukera da.

Menduko bideak eta zidorrak dira oinez ibiltzen direnek gehien erabiltzen dituzten bigarren aukerak, % 37,5ek hautatu baitituzte lehen, bigarren edo hirugarren aukera moduan. Hirugarren aukera bidegorriak (% 18,8) dira, eta, laugarrena, parke bioosungarriak, hiru aukeretakoren batean % 17,3 sartu baitituzte. Interesgarria da kalistenia espazioen erabileraren inguruko datua: oinez ibiltzen direnen % 5,5ek sartu dute aukeraren batean.

6.6. TAULA Hiri guneak edo natur guneak erabiltzen dituztenei, zehazki zeintzuk erabiltzen dituzu gehienbat? (gehienez 3)

	1. aukera		2. aukera		3. aukera		ERANTZUN ANITZ	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Kirol anitzeko hiriko pista	0	0	1	0,2	0	0	3	0,8
Bidegorriak	29	8,1	27	7,3	10	2,7	66	18,8
Kolesterolaren ibilbideak	6	1,6	6	1,7	1	0,2	13	3,5
Hiriko bideak/ibilbideak	224	61,5	35	9,5	12	3,4	271	74,2
Kalistenia	5	1,3	7	1,9	8	2,1	20	5,5
Parke bioasungarriak	25	7,0	26	7,2	12	3,3	63	17,3
Mendiko bideak, zidorrak	67	18,4	52	14,2	18	4,9	137	37,5
Beste batzuk	1	0,2	1	0,2	1	0,4	3	0,8
Guztira	358	98,0	154	42,2	62	17,0		
Ez du horrelako espazio publikorik erabili (edo hiru baino gutxiago erabili dituzte)	7	2,0	211	57,8	303	83,0		
Guztira	365	100	365	100	365	100	365	100

Jarduera horretarako espazioen lehentasunari arrazoiek ematen diote testuingurua: ohiturak mugitzen ditu oinez ibiltzen direnen taldekoen % 41,5, eta % 28,6 naturarekiko kontaktuak.

6.7. TAULA Zein da espazio horiek erabiltzeko arrazoi nagusia (bat soilik)? (%)

Ordutegien askatasuna handiagoa delako	5,4
Jarduera informalagoa delako	10,6
Merkeagoa delako	,8
Naturarekiko kontaktuagatik	28,6
Atseginagoa eta dibertigarriagoa delako	10,3
Ohituragatik	41,5
Ibilbidea baliatzen dut (lana, etxea, kirola)	2,7
Guztira	100

Kirol egiten ez duten baina oinez ibiltzen direnen % 84,5ek diote inoiz ez direla instalazio publikoetara joaten, baina % 6,4k diote udan eguzkia hartzera joaten direla, eta % 3,6k, kirol ikuskizunak ikustera joaten direla. Kirol egiten ez duten baina erregularki oinez ibiltzen direnez jarduera fisikoa egiten dutenen % 98,5 ez dira inoiz joaten kirol instalazio pribatuetara.

Badirudi ohitura elementu gako bat dela soilik oinez ibiltzen direnentzat espazio naturalak erabiltzeko (% 41,5); kirolarien artean (horien artean oinez ibiltzen diren pertsona asko dago ere) arrazoi hori soilik % 24k aukeratu zuten. Dena den, naturarekiko kontaktua kirolarien % 37k aukeratu zuten hiri guneak edo natur guneak erabiltzeko arrazoi gisa, eta oinezkoen artean % 28k aukeratu dute.

6.3. OHIKO INSTALAZIOAK ETA ESPAZIO PUBLIKOAK

Kirol instalazio eta espazioen inguruan hautemanda-ko beharrari dagokionez, lehen analisi batek erakusten digunez, *a priori* positiboa da, kolektibo horren % 81,3k kirol instalazio publiko bat baitute beren etxetik oinez 15 minutura baino gutxiagora, eta % 12k hamabost eta hogeita hamar minutu artean dute. Lehen emaitza horrek planteatzen digu jarduera fisikoa edo kirola ez egitearen arrazoia ez dela inguruan kirol instalazio publikorik ez edukitzea.

6.8. TAULA Etxetik zenbatera dago kirol instalazio publiko hurbilena?

	Kop.	%
Oinez 15 minutu baino gutxiagora	297	81,3
Oinez 15-30ra	44	12,0
Garraibideren bat erabili behar da, eta 15 minutu baino gutxiagora dago	18	4,9
Garraibideren bat erabili behar da, eta 15-30 minutura dago	3	0,8
Ez dakit non dagoen instalazio hurbilena	1	0,3
ED/EE	2	0,6
Guztira	365	100

Kontuan hartzen badugu aztertutako gainerako taldeentzat instalazioak zein distantzian dauden edo zein distantziatara daudela hautematen den, erlazio bat sumatu daiteke distantziaren eta praktika motaren artean: sedentarioen % 70,6k diote oinez 15 minutura baino gutxiagora dagoela; aldiz, oinez ibiltzen direnen % 81ek eta kirola egiten dutenen % 84,5ek diote 15 minutu baino gutxiago behar dituztela oinez kirol instalazio hurbilenera heltzeko.

Horretan sakonduz gero, esanguratsua da horien % 23,1ek bakarrik pentsatzea ohiko kirol instalazio gehiago behar direla. Beharrezkotzat jotzen dituztenen % 33,3k uste dute aire zabaleko igerilekuren bat behar dela, eta % 21,4k, igerileku estaliren bat. Garrantzitsua da oso gutxi (guztizkoaren % 5ek soilik uste dutela ohiko kirol instalazio mota bat baino gehiago behar dela.

6.9. TAULA Zure ustez, zein ohiko instalazio behar dira?

	1. aukera		2. aukera		Erantzun anitz, oinezko guztiak
	Kop.	%	Kop.	%	%
Tenis pista	5	1,3	0	0	1,4
Aire zabaleko igerilekua	28	7,7	1	0	7,9
Aire zabaleko kirol anitzeko pista	6	1,7	2	0	2,1
Igerileku estalia	18	4,9	5	0	6,3
Kirol anitzeko pista estalia	8	2,2	5	0	3,5
Futbol zelaia	2	,7	0	0	0,5
Atletismo pista	2	,6	1	0	0,8
Pilotalekua	4	1,0	3	0	1,9
Rokodromoa	3	1,0	0	0	0,8
Aparailu gela/Muskulazio aretoa	5	1,3	0	0	1,4
Gimnasia/zunba/pilates gela	3	,7	0	0	0,8
Guztira	84	23,1	0	0	
Ez da behar	281	76,9	0	0	
Guztira	365	100			

Gainera, kirola egiteko prestatutako hiri guneen beharraz galdetutakoan, jarduera fisiko bakar gisa oinez ibiltzen direnen kolektibo horren % 73,7k aitortzen duten ez dagoela. Behar dela uste dutenei galdetuta (kontuan hartuta 96 pertsonaren iritzia aztertzeak joerez hitz egiteko aukera ematen digula soilik), bi-degorrien beharra azaltzen da lehen aukera gisa, eta, bigarren aukera moduan, bide eta zidorrena.

6.10. TAULA Kirola egiteko prestatutako hiri espazioak falta dira

	Kop.	%
Bai	96	26,3
Ez	269	73,7
Guztira	365	100

6.11. TAULA Zeintzuk?

	1. aukera		2. aukera		Erantzun anitzekoa, oinezko guztiak
	Kop.	%	Kop.	%	%
Bidegorriak	52	53,6	4	10,9	15,1
Bideak, zidorrak	24	25,1	13	38,8	9,2
Kalistenia	7	7,4	2	6,6	2,6
Parke bioosasungarriak	7	7,7	8	22,9	4,1
Skate parkeak	1	,8	3	9,6	1,1
Beste batzuk	5	5,3	4	11,2	2,4
Guztira	96	100	34	100	
Ez da behar	269		332		
Guztira	365		365		

6.4. KIROLA ULERTZEKO MODUA

Kirola ulertzeko kolektibo bakoitzak duen modua da kirol ohiturak azaltzeko aldagaietako bat. Gainera, kirolak emakumeen eta gizonen berdintasunarekin eta kulturen eta jatorrien dibertsitatearekin duen harremanari buruz galdetutakoan, Bizkaiko populazioak gure egungo gizartearen balio horien inguruan duen iritzia ikus daiteke.

Osasunaren, sasoi onean egotearen eta kirolaren arteko lotura ere aitortzen dute kirol jarduera edo jarduera fisiko bakar gisa oinez ibiltzen direnen artean, % 99,1 ados edo oso ados baitago. Ildo beretik, % 94,9k diote tentsioak eta aldarte txarra uxatzen dituela. Joko garbiaren eta zintzotasunaren inguruan hezteari dagokionez, % 86k uste dute kirolak balio horiek transmititzen dituela, eta % 92,7 ren iritziz sozializatzeko modu ona da, aukera ematen duelako harremanak sortzeko eta lagunak

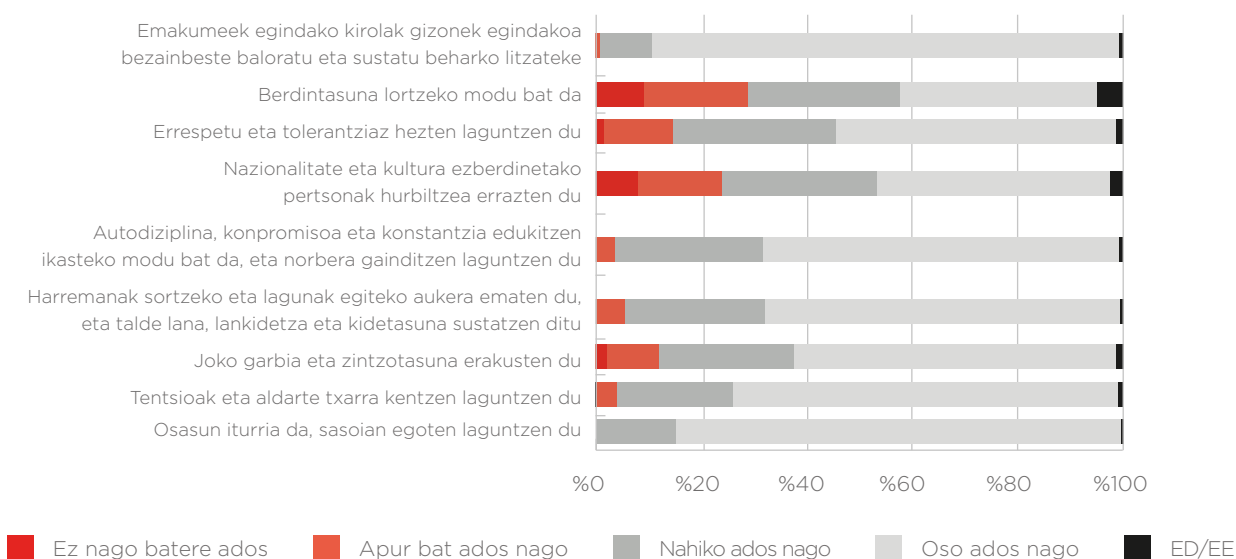
egiteko, eta taldeko lana, lankidetzeta eta kidetasuna sustatzen dituelako.

Oso adierazgarriak dira, baina ez horren irmoak, beste nazionalitate eta kultura batzuetara kirolaren bitartez inguratzeari buruzko erantzunak, jaitsi egiten baita oso ados edo nahiko ados dauden ehunekoa, % 69,7ra; % 9,1ek diote ez daudela ados.

Adostasun handiagoa dago emakumezkoen kirolaren garrantziaz ari garenean: % 99,1ek uste dute gizonen egindakoaren balorazio eta sustapen berbera izan beharko lukeela. Esanguratsua da inork ez duela aukeratu batere ados ez egotearen aukera.

Hala ere, kirola berdintasuna lortzeok modutzat jotzeari dagokionez ez dago hainbesteko adostasunik: % 62,5ek uste dute baietz, eta % 10,1 ez daude batere ados.

6.2. GRAFIKOA Kirola ulertzeko era (%)

Apartatu horrekin jarraitzeko, eta kontuan hartuta kirol egiten ez dutela, soilik oinez ibiltzen direnek kirolek gustukoena dutena da “aukera ematen duela sasoi fisiko onean egoteko”, jarraian ageri den taulan ikus daitekeenez. “Erlaxatzea” eta “aldarteari on egiten dio, hobetu egiten du” dira bigarren eta hirugarren erantzunak.

6.12. TAULA Zer duzu gustuko kirolek?

	Kop.	%
Sasoi onean egoteko aukera ematen du (osasuna)	165	45,2
Dibertsio eta entrenamendu giroa	28	7,7
Lagunekin eta beste pertsona batzuekin egoteko aukera ematen du	20	5,6
Esperimentatzeko	21	5,8
eta naturaz goatzeko aukera ematen du	53	14,6
Erlaxatzeko balio du	49	13,3
On egiten du, aldarte hobetzen du	6	1,7
Helburu eta erronka pertsonalak	1	,4
Lehiatzea	5	1,3
Ikuskizuna	4	1,0
Prestakuntza edo hezkuntza mota bat da	9	2,6
Kidetasuna	3	,8
Ezerk ez	365	100

Aitzitik, kirola gutxien gustatzen zaien artean, % 22,7k diotenez, ez dute “ezer negatiboa ikusten”, eta % 20,8k “kirol profesionala eta dirua” hautatu dute.

6.13. TAULA Eta, zer da gutxien gustatzen zaizuna?

	Kop.	%
Borroka, lehia	47	12,7
Kirol profesionala eta dirua	76	20,8
Konpromisoa, sakrifizioa	5	1,5
Kirol arrakastaren gurtza	27	7,4
Tentsioa, estresa	14	3,8
Publizitatea	4	1,2
Nekagarria da oso	20	5,4
Lesioak	30	8,1
Kirol batzuen kostua/laguntza gutxi	20	5,5
Genero ezberdintasuna	17	4,8
Beste gauza batzuk	17	4,6
Ezer negatiborik ez du	83	22,7
ED/EE	5	1,5
Guztira	365	100

6.5. GIZA AHOLKULARITZA ETA AHOLKULARITZA TEKNIKOA

Aholkularitzari dagokionez, oinez ibiltzen direnen % 72ri ez zaie beharrezkoa iruditzen. Nahiz eta soilik % 20,9k dioten aholkularitza jasotzea nahiko luketela, aintzat hartzeko moduko ehunekoa da. % 7,1 jasotzen dute aholkularitza. Aplikazioen erabilerari dagokionez, % 17,1ek erabiltzen dituzte, % 8,9k aitoritzen dute erabiltzera heldu daitezkeela, eta % 74k ez lukete erabiliko. Webgunea erabiltzeak harrera okerragoa du: % 87,9k diote ez luketela erabiliko.

6.14. TAULA Nahiko zenuke norbaitek aholku ematea zuretzako kirol praktika edo jarduera egoki posibleen inguruan?

	Kop.	%
Dagoeneko ematen didate aholku	26	7,1
Nahiko nuke aholku ematea	76	20,9
Ez nuke nahiko, ez zait beharrezkoa iruditzen	263	72,1
Guztira	365	100

6.15. TAULA Aplikazio edo webgune bat erabiltzen dut

	Aplikazio bat erabiltzen dut		Webgune bat erabiltzen dut	
	Kop.	%	Kop.	%
Bai	63	17,1	8	2,2
Ez, baina erabil nezake	33	8,9	36	9,9
Ez nuke erabiliko	270	74,0	321	87,9
Guztira	365	100	365	100

6.16. TAULA Uste duzu administrazioak (udala, aldundia edo Eusko Jaurlaritza) horretarako aplikazio espezifiko bat sortzeak jarduera fisikoa egitea erraztuko lukeela?

	Kop.	%
Bai	144	39,3
Ez	151	41,5
Berdin zait	70	19,2
Guztira	365	100

Azkenik, aurrekoari lotuta, nabarmentzekoa da soilik oinez ibiltzen direnen ehunekoa, administrazioak helburu horrekin aplikazio bat jarri gero jarduera fisikoa egiten lagunduko liekeela erantzuten dutenena.

7

KIROLARIAK

KIROLARIEN DESKRIBAPENA

Zenbatetsi da Bizkaian **16** urtetik gorako **437.000** pertsonak egiten dutela kirola (**290.000k** kirol jarduera eta **147.000k** kirol arautu edo gidatua).

Horien **% 53** gizonak dira, eta **% 47** emakumezkoak, eta adin guztietakoak.

Kirolarien ehunekoari taldeka erreparatuz gero, ikus dezakegu gizonen **% 50,7k** egiten dutela kirola, eta emakumeen **% 39,9k**, eta jarduera murriztu egiten dela adinak aurrera egin ahala: **% 69,4** dira gazteenen artean, eta **% 25,8** 65 urtetik gorakoen artean.

Kirol jarduera ez dago lotuta norbera bizi den herriaren tamainarekin, tamaina guztietan kirol jardueraren tasa **% 40** eta **50** artean baitago.

KIROL INSTALAZIOAK ERABILTZEA

Bizkaian ekipamenduetarako irisgarritasun ona dago, **% 84k** kirol instalazio publiko bat baitaukate oinez **10** minutu baino gutxiagora.

Hamar kirolaritik zortzi zuzenean etxetik irteten dira jarduera fisikoa eginez, oinez edo bizikletaz, **% 10** autoz joaten dira instalazio batera, eta **% 3** garraio publikoan joaten dira.

Oro har, helburua kontuan hartu gabe, biztanleen % 58k noizean behin erabiltzen dituzte ohiko kirol instalazio publikoak, eta % 44k, pribatuak.

Kirol erabilerari bakarrik erreparatuz gero, ikus dezakegu biztanleen ia % 75ek egiten dutela kirola ohiko instalazioetan. Horietatik % 65,8k publikoetan eta % 44,2k pribatuetan. Beraz, ikus daiteke % 9k bi motak berdin erabiltzen dituztela.

Instalazio publikoak erabiltzen dituztenek funtsean prezioagatik egiten dute (% 32k diote merkeagoak direla), edo ez dagoelako beste ekipamendu motarik, edo uste dutelako instalazioak hobeak direla. Ia % 20k uste dute zerbitzuak eta begiraleak ere hobeak direla.

Instalazio publikoetan balorazio onena ordutegiak, sarbideek eta emandako ikastaroek dute.

Ohiko instalazio pribatuak darabiltzaten kirolariek nabarmentzen dute tratu pertsonalizatuagatik erabiltzen dituztela (% 63,3) eta instalazioak hobeak direlako (% 25).

Instalazio pribatuetan balorazio onena dute ordutegiek, emandako ikastaroek eta kirol begiraleek.

HIRIKO EDO NATURAKO ESPAZIO PUBLIKOEN ERABILERA

Kirolarien % **85ek** hiriko edo naturako espazio publikoak erabili dituzte azken bi hilabeteetan kirola egiteko.

Horiek erabiltzeko funtsezko arrazoiak dira naturarekiko kontaktua, ohitura eta praktika informala izateak ematen duen malgutasuna eta ordutegi askatasuna.

Oinez bakarrik egiten dutenak kontuan hartu gabe, kirola egiten dutenek gehienbat hiriko bideak edo ibilbideak (% **56,8**, hau da, populazioaren % **24,5**), mendiko bide edo zidorrak naturalak (kirolarien % **44**, hots, populazioaren % **19,07**) edo bidegorriak (kirolarien % **25**, alegia, populazioaren % **10,8**) erabiltzen dituzte.

ESPAZIO ETA INSTALAZIO BERRIEN ESKARIA

Kirolarien % **60k** uste dute ez dela ohiko instalazio gehiago behar, eta antzeko ehuneko batek uste dute ez direla hiri edo natur espazio berriak behar kirola egiteko.

Instalazio edo espazio berriak eskatzen dituztenen artean, gehien eskatutakoak dira igerilekuak (estaliak eta aire zabalekoak, kirolarien % **27k** eskatzen dituzte), aparailu gelak (% **14**) eta gimnasiakoak, eta tenis pistak (azken horiek kirolarien % **12k** eskatzen dituzte).

Hiri eta natur espazioei dagokienez, gehien eskatutakoa bidegorriak dira (kirolarien % **28**), baita bideak edo zidorrak ere (% **12,6**).

% **4k** parke bioosasungarri gehiago eskatzen dituzte, eta antzeko ehuneko batek, kalistenia espazioak.

KIROL JARDUERAREN INGURUKO ALDERDIAK

% 44k diote kirolaz gustukoen dutena dela “sasoi fisiko onean egoteko aukera”, **% 17,5ek**, aldiz, “dibertsio eta entrenamendu giroa”, eta **% 14k**, on egiten duela eta aldartea hobetzen duela.

Kirolariei gutxien gustatzen zaiena da kirol profesionala eta mugitzen duen dirua (**% 18,3**), lesioak (**% 17,8**), borroka eta lehia (**% 11,2**) eta kirol arrakastaren gurtza (**% 11,1**).

AHOLKULARITZA ETA LAGUNTZA TEKNOLOGIKOA

Kirolarien **% 32k** diote aholkua jasotzen dutela kirola egiteko, eta **% 24,7k** jaso nahiko lukete.

% 24k aplikazioen bat erabiltzen dute (eta **% 19,5ek** erabili ahalko lukete), eta **% 15ek** webgune espezifikoren bat (eta **% 24,7k** erabili ahalko lukete).

% 57,7k uste dute administrazioak sortutako webgune espezifiko batek erraztu egingo liekeela jarduera fisikoa egitea.

Kirolarien **% 43k 1-30** euro artean gastatzen dituzte kuotatan, eta **% 24k 1-20** euro artean materialean eta abarretan; gainerako zerbitzu gehigarriak, esaterako, coachak, fisioterapiak edo azterketa medikoek gastua dakarkiete soilik kirolarien **% 1i**.

7. POPULAZIO KIROLARIA

7.1. DESKRIBAPEN SOZIODEMOGRAFIKOA

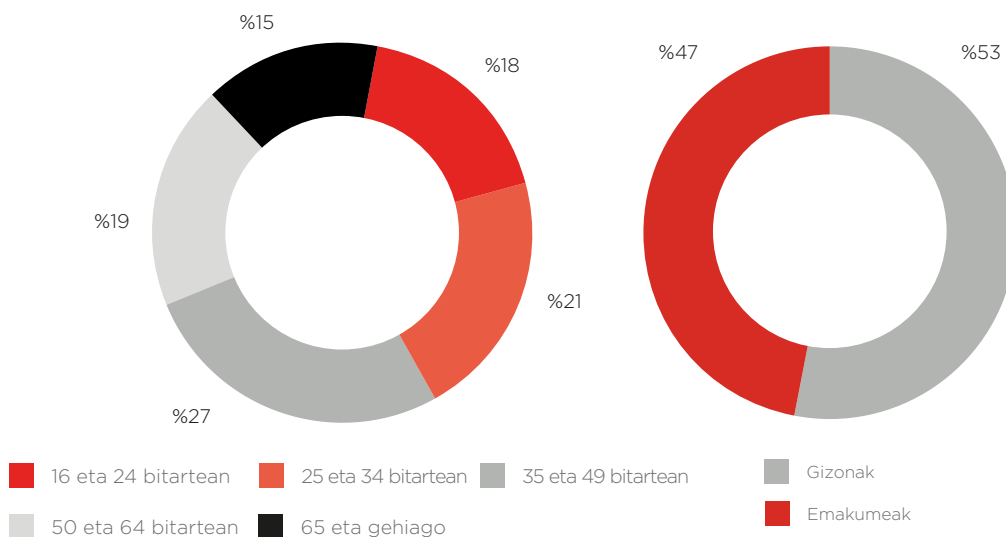
Kapitulu honetan aztertuko dugu beren denbora librean kirola egiten dutenak, hau da, “Jarduera fisikoa, kirola edo oinez egiten duzu?” galderan “Kirol jarduera banaka edo taldean egiten dut, adibidez, korrika, bizikleta” edo “Kirol arautua (lehiatuta, edo lehiatzeko aukerarekin) edo gidatua (gimnasioa eta abar) egiten dut” erantzun dutenak.

403 pertsona daude egoera horretan, hau da, inkesta egin dutenen % 43,19. Lagin horretatik abiatuta,

grosso modo, zenbatetsi dezakegu Bizkaian 16 urte-tik gorako 437.000 pertsonak egiten dutela kirol jarduera (290.000) edo kirol arautu edo gidatua (147.000).

Populazio talde horri profil bat esleitzen saiatuz gero, ikus dezakegu % 52,8 gizonezkoak direla eta % 47,2 emakumezkoak, eta aztertutako adin tarte guztietako pertsonak daudela.

7.1. GRAFIKOA Kirolarien profila, generoaren eta adinaren arabera

Egoera zibilar dagokionez, % 40 ezkongabeak dira, eta % 40 ezkonduak. Horrez gain, talde horretan hainbat ikasketa mailatako jendea ikus dezakegu: % 29k goi mailako unibertsitate ikasketak dituzte, eta % 3 graduondoko bat ere bai, % 13k bakarrik dauzkate Lehen Hezkuntzako edo gutxiagoko ikasketak.

Kontuan hartzen badugu kirola egiten dutenen okupazioa, erdiek baino apur bat gehiagok lana egiten dute, baina % 17 erretirodunak dira, % 10, langabeak, % 14,2, ikasleak, eta % 2,1ek etxeko lanak egiten dituzte.

7.1. TAULA Kirolarien profila, okupazioaren arabera (%)

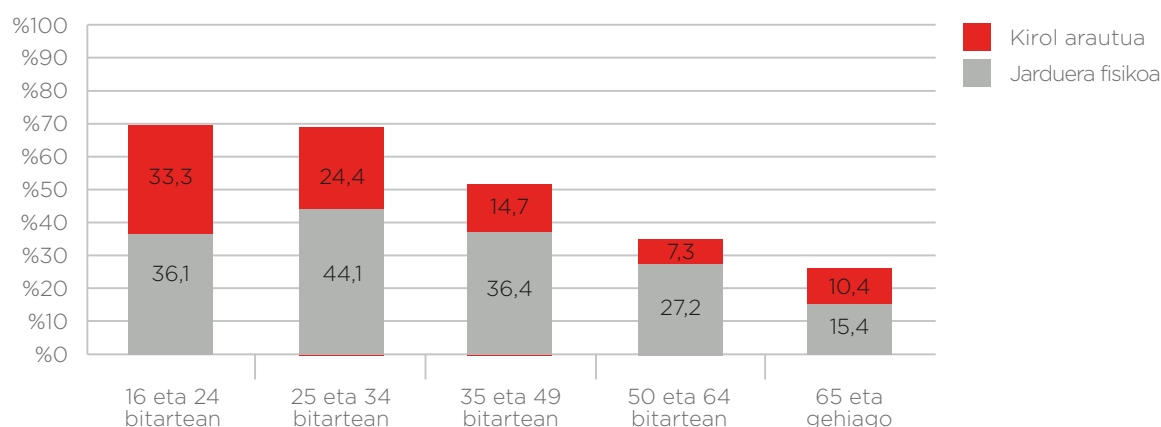
Lan egiten du	56,6
Langabea	10,1
Erretiroduna	17,1
Ikaslea	14,2
Etxeko lanak	2,1
	100 (403)

Horregatik guztiagatik, nahiz eta kirolariaren profila irudikatzean irudi finko eta estereotipatu samarra daukagun, ikus dezakegu Bizkaiko kirolarien profila heterogeneoa dela zeharo, eta kirola posizio eta talde sozial guztietan zabaldua dagoela.

Populazioa zatikatuz gero, antzeman dezakegu gizonen eta emakumeen artean ezberdintasuna dagoela; izan ere, gizonezkoen artean kirolaritzat jo daitezke % 50,7, eta emakumezkoen artean soilik % 39,9.

Beste kapitulu batzuetan ikusi dugunez, nahiz eta jarduera fisikoa egitea konstante mantentzen den bizitzan zehar, kirola murriztu egiten da adinak aurrera egin ahala, eta kirol jarduerari eta kirol arautu edo gidatuari eragiten dio murrizketa horrek. Kirol gehien gazteenen artean egiten da (34 urtetik beherakoen % 69k egiten dute kirola, eta mailaka jaisten da, eta, 65 urtetik gorakoen artean, biztanleen % 25ek egiten dute kirolen bat).

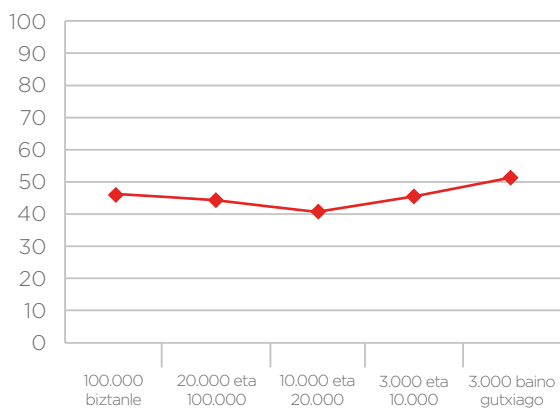
7.2. GRAFIKOA Kirola edo jarduera fisikoa, adinaren arabera

Udalerriak tamainaren artean banatuz gero, ikus dezakegu ez dagoela ezberdintasun nabarmenik bertan egiten den kirolari dagokionez.

Populazioaren kirol jarduerak hurrengo kapituluan jorratuko ditugu, eta, horiek deskribatu aurretik, kirola nola eta non egiten den aztertuko dugu.

7.3. GRAFIKOA Kirola edo jarduera fisikoa udalerriaren tamainaren arabera (%)

Bizkaiko kirolari gehienek (% 82,2) diote zuzenean etxetik oinez edo bizikletaz joaten direla kirola egitera; horrek erakusten du, alde batetik, instalazioak oso irisgarriak direla, eta, bestetik, jarduera fisikoa egiteko asmo handia dagoela. Hain zuzen, denbora librean kirola egiten dutela dioten gehiengoa oinez ibiltzen da denbora librean, zehazki, kirola egiten dutenen % 45.

% 1,7k diote kirola etxean egiten dutela, eta gainerrakoek diote autoa hartu behar dutela (% 11,5ek), edo garraio publikoa (% 3,4), kirola egiten duten espaziora joateko (hirikoa edo ohiko instalazioa).

7.2. TAULA Ohituraz, etxetik irteten zarenetik, zenbat denbora behar duzu kirola/jarduera fisikoa egiten hasi arte?

	N	%
Zuzenean jarduera fisikoa egitera irteten naiz, edo oinez edo bizikletaz joaten naiz	331	82,2
Autoz joaten naiz instalazio batera	40	10,0
Autoz joaten naiz hiri gunera batera	6	1,5
Garraio publikoz joaten naiz instalazio batera	13	3,2
Garraio publikoz joaten naiz hiri gunera batera	1	0,2
Beste bat (kirola etxean ?)	12	2,9
Beste bat (autoz joaten naiz landa gunera batera 5)		
Guztira	403	100

Kirola egiteko lekuraino autoz edo garraio publikoz heltzeko egin beharreko distantziari dagokionez, denboran neurtzea erabaki dugu, eta ikusi dugu % 3k 10 minutu baino gutxiago behar dituztela, eta, beraz, oinez joan ahalko lirakeela eta ziurrenik ez luketela 30 minutu baino gehiago beharko, baina denbora librearen eskasiak hein handi batean baldintzatu egiten du aukera hori. Halaber, hamar kirolaririk ia batek 10 eta 20 minutu behar ditu autoz edo garraio publikoz kirola egiten duen lekura joateko.

Ehuneko erlatiboki txikia bada ere, ikus dezakegu % 3k ordu baino gehiago behar duela, baina kontuan hartu behar da kategoria horretan daudela asteburuko kirolariak ere, mendian ibiltzera doazanak eta abar.

7.3. TAULA Autoz edo garraio publikoz bazoaz, zenbat denbora behar duzu? (%)

Autoz edo garraio publikoz 10 minutu baino gutxiago	2,9
Autoz edo garraio publikoz 10 eta 20 minutu artean	9,4
Autoz edo garraio publikoz 10 eta 20 minutu artean	1,1
Autoz edo garraio publikoz ordu erdi baino gehiago	2,7
Ez dut autorik edo garraio publikorik erabiltzen	83,8

7.2. OHIKO INSTALAZIOA

Bizkaiko populazio osoa aztertzen duen kapituluaren nabarmendu dugunez, populazioaren gehiengoak ohiko instalazioak ditu bizitokitik gertu.

Kirolarien kasuan, % 84,5ek diote 15 minutu baino gutxiago behar dituztela instalazio publiko hurbilenera heltzeko, eta % 11,5ek diote 15 eta 30 minutu artean behar dituztela oinez. % 4k bakarrik hartu behar dute autoa edo garraio publikoa hara heltzeko.

Ohiko instalazioen erabilerari erreparatzen badiogu, lehen galderak ohiko erabilerari egiten zion erreferentzia, eta kirola ez ziren hainbat alderdi jasotzen zituen:

7.4. TAULA Ohiko instalazioen erabileraren helburuak (%)

	Instalazio publikoak	Instalazio pribatuak
Inoiz ez naiz joaten	41,9	65,9
Udan joaten naiz, igerilekura (edo eguzkia hartzera)	6,5	1,0
Beste bati laguntzera joaten naiz	2,9	0,4
Lagunekin edo familiarekin "zerbait hartzera" joaten naiz	1,0	0,4
Kirol ikuskizunak ikustera joaten naiz	4,0	1,5
Beste batzuk	,7	0,5
Kirola egitera bakarrik joaten naiz	42,6	30,1
ED/EE	,4	0,3
Guztira	100	100

Antzeman dezakegu kirolarien % 41,9k diotela ez dituztela erabiltzen ohiko instalazio publikoak, eta % 65,9k, pribatuak; horrek esan nahi du kirola egiten dutenen erdiek baino gehiagok erabiltzen dituztela instalazio publikoak (% 58), eta % 44k pribatuak darabiltzatela. Zentzu horretan, ikus dezakegu batzuek instalazio mota bata edo bestea berdin erabiltzen dutela: kirola egiten dutenen % 15ek biak erabiltzen dituzte, eta, kirola egiteko bakarrik, kirolarien % 8,5 inguruk.

Horrez gain, hamarretik lauk diote instalazio publikoak soilik kirola egiteko erabiltzen dituztela, eta hamarretik hiruk ohiko instalazio pribatuak soilik kirola egiteko darabiltzate.

Beste galdera ohiko espazioak jarduera fisikoa edo kirola berariaz egiteko erabiltzeari zegokion.

Oro har, ikusten dugu kirolarien hiru laurdenek ohiko instalazioak erabiltzen dituztela kirol arautu edo gidatua edo banakako edo taldeko kirol jarduerak egiteko. Bi kirolaritik batek ohiko instalazio publikoak erabiltzen ditu kirola egiteko, eta, aldiz, hirutik batek pribatuak erabiltzen ditu.

7.5. TAULA Erabilitako ohiko instalazioak (%)

	Kirol instalazi publikoak	Kirol instalazio publikoak
Erabiltzen ditu	48,5	32,5
Ez ditu erabiltzen	25,2	41,0
Ez du ohiko instalaziorik erabiltzen	26,3	26,5
	100 (403)	100 (403)

Ohiko instalazioak erabiltzen dituztenen artean, hau da, kirolarien % 73,6k, eta kontuan hartuta pertsona bakarrak publikoak eta pribatuak erabil ditzakeela, % 65,8k instalazio publikoak erabiltzen dituzte, eta % 44,2k pribatuak: horrek berresten du % 10 inguruk erabiltzen dituztela biak.

Kirolariak instalazio batzuk edo besteak erabiltzera bultzatzen dituzten arrazoiak aztertuz gero, ikusiko dugu ezberdinak direla, ohiko instalazioak publikoak edo pribatuak diren.

7.4. GRAFIKOA Instalazio publikoak erabiltzen dituztenek aipatutako arrazoiak (%)

Ekipamendu publikoen erabilerari erreparatuz gero, orokorrean, eta bi arrazoi nagusiak batera tratatuz, ikus dezakegu prezioa (% 33k hautatua) eta inguruan bestelako instalaziorik eza (% 26,6) direla horiek erabiltzera bultzatzen duten arrazoi nagusiak, baina garrantzitsua da ere kirolariek instalazio publikoak positiboki baloratzen dituztela: lautik batek uste dute (% 25) instalazioak hobeak direla, eta bostetik ia batek, zerbitzuak eta begiraleak hobeak direla.

Biztanleek arrazoi bakarra hautatu behar izan balute, titulartasun publikoko instalazioak erabiltzera bultzatzen dituzten arrazoiak lehenetsi ahal izateko, ikus dezakegu kirolariek gehien baloratzen dutena prezioa dela (% 31k), eta, hurrengoa, inguruan bestelako instalaziorik ez egotea (% 26). Hurbiltasuna eta instalazio publikoak hobeak direla uste izateak dira inkesta egin dutenen hamar pertsonatik batek aukeratutakoak.

7.6. TAULA Instalazio publikoak erabiltzen dituztenen arrazoiak (%)

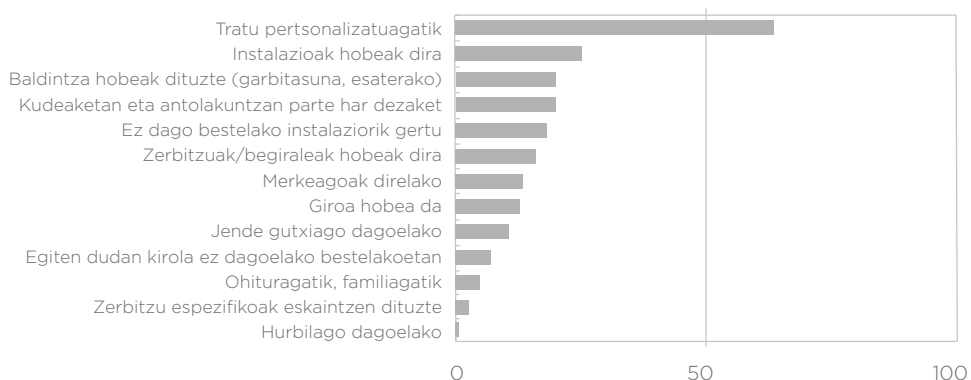
	1. arrazoa	2. arrazoa	Erantzun anitz
Merkeagoak direlako	31,2	3,1	32,8
Jende gutxiago dagoelako	2,8	4,6	4,6
Ez dago bestelako instalaziorik gertu	25,9	,8	26,6
Giroa hobea da	4,0	2,3	5,1
Kudeaketan eta antolakuntzan parte har dezaket	3,0	6,1	6,1
Baldintza hobeak dituzte (garbitasuna, esaterako)	,7	5,6	3,0
Instalazioak hobeak dira	10,5	27,9	24,6
Zerbitzuak/begiraleak hobeak dira	,7	37,9	18,9
Egiten dutan kirola ez dagoelako bestelakoetan	7,7	10,3	12,8
Hurbilago dagoelako	11,9	,8	12,3
Ohituragatik, familiagatik	1,5	,8	2,0
Zerbitzu espezifikoak eskaintzen dituztelako: <i>personal trainer, dietista, eta abar</i>		0,5	0,5
Guztira	100	100	

Instalazio pribatuei dagokienez, ikus dezakegu bertan emandako tratu pertsonalizatua dela bertara joateko arrazoi nagusienetako bat eta, hain zuzen, hori da erabiltzaileen % 63k nabarmendutakoa, baina ez da gutxietsi behar instalazio horiek publikoak baino hobeak direla uste dutenen ehunekoa, ia % 25 dira eta.

Aipatutako beste arrazoi bat da baldintzak hobeak direla (garbitasuna, adibidez), edo haien kudeaketan edo antolakuntzan parte har daitekeela. Arrazoi horiek biak aipatzen dituzte kirolarien % 20k.

Ezin da aintzakotzat hartu gabe utzi erabiltzaileen % 18k diotela ez dagoela bestelako instalaziorik gertu.

7.5. GRAFIKOA Instalazio pribatuak erabiltzen dituztenek aipatutako arrazoiak (erantzun anitzekoa) (%)

Instalazio pribatuak aukeratzeko arrazoiak lehenetsiz gero, ikus dezakegu erantzunak heterogeneoagoak direla, eta “tratamendu pertsonalizatua” dela horiek aukeratzeko bigarren arrazoi nagusia, baina arrazoi nagusi moduan indarra hartzen du

inguruan instalazio publikorik ez egoteak (% 17,2), baita instalazio pribatuak hobetzat jotzeak (% 13,3), giroak (% 11,8) edo hango zerbitzuak edo begiraleak hobeak iruditzeak (% 10,4).

7.7. TAULA Instalazio pribatuak erabiltzen dituztenek honako arrazoi hauek ematen dituzte (%)

	1. arrazoaia	2. arrazoaia	Erantzun anitzekoa
Merkeagoak direlako	11,2	3,6	13,1
Jende gutxiago dagoelako	9,4	2,7	10,7
Ez dago bestelako instalaziorik gertu	17,2	1,8	18,3
Giroa hobe da	11,8	2,7	12,9
Kudeaketan eta antolakuntzan parte har dezaket	9,0	16,4	19,8
Baldintza hobeak dituzte (garbitasuna, esaterako)	4,7	24,4	19,8
Instalazioak hobeak dira	13,3	19,1	25,2
Zerbitzuak/begiraleak hobeak dira	10,4	8,3	16,0
Egiten dutan kirola ez dagoelako bestelakoetan	2,5	7,4	6,8
Hurbilago dagoelako	4,6	11,0	1,1
Ohituragatik, familiagatik	3,0	2,6	4,5
Tratu pertsonalizatuagatik	,6	62,5	63,3
Zerbitzu espezifikoa eskaintzen dituzte: <i>personal trainer</i> , dietista eta abar.	2,4		2,4
	100	100	100

Inkesta egin zutenei ere eskatu zitzaizen hautatzeko erabiltzen zituzten instalazioetan gehien baloratzen zuten alderdia, bai publikoena bai pribatuena, ikusteko zein alderdi diren gustukoenak, bi instalazio motak ezberdindu ahal izateko.

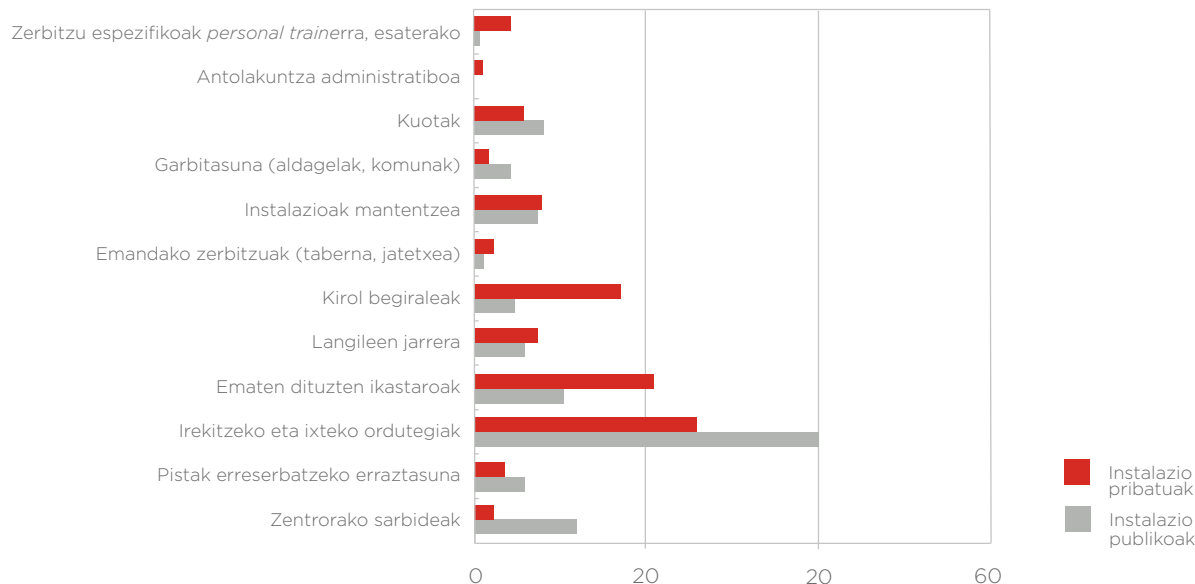
7.8. TAULA Zer baloratzen dute gehien erabiltzaileek instalazio publiko eta pribatuetan? (%)

	Instalazio publikoak	Instalazio pribatuak
Zentrarako sarbideak	11,8	2,2
Pistak erreserbatzeko erraztasuna	5,9	3,6
Irekitzeko eta ixteko ordutegiak	40,0	25,9
Ematen dituzten ikastaroak	10,2	20,9
Langileen jarrera	5,9	7,5
Kirol begiraleak	4,8	16,9
Emandako zerbitzuak (taberna, jatetxea)	1,1	2,2
Instalazioak mantentzea	7,2	7,7
Garbitasuna (aldagelak, komunak)	4,3	1,9
Kuotak	8,0	5,8
Antolakuntza administratiboa		1,1
Zerbitzu espezifikoa <i>personal trainerra</i> , esaterako	0,7	4,2
Guztira	100 (196)	100 (131)

Taulan ikus daitekeenez, bi instalazio motetan irekitzeko eta ixteko ordutegia da baloratuena, baina nabar-menagoa da instalazio publikoen kasuan.

Hortik aurrera, ezberdintasunak nabarmenak dira, grafiko honetan ikus daitekeenez.

7.6. GRAFIKOA Zerbitzuen balorazioa, instalazio pribatu eta publikoen arabera (%)

Kuotak eta, batez ere, zentrorako sarbideak baloratzen dituzte instalazio publikoetako erabiltzaileak eta, aldiz, kirol begiraleak eta emandako ikastaroak (baita, askoz hein txikiagoan, *personal trainerra* bezalako zerbitzu espezifikoak ere) baloratzen dituzte, gehienbat, instalazio pribatuak darabiltzateneak.

Populazio osoari egin zitzaion ere bizi ziren udalerriko instalazio publikoetako kuota sistemen inguruko iritziari buruzko galdera zehatza, eta, kirolarien iritziari erreparatuz gero, ikus dezakegu % 21ek diotela ez dituztela ezagutzen eta, ezagutzen dituztenen artean, % 39k uste dutela egokiak direla eta % 28k garestiak direla. Aipatu daiteke ere hamar kirolaritik ia batek uste duela pista edo igerilekua erreserbatzeak ez lukeela kostu gehigarririk eduki behar.

Aztertutako beste alderdi bat da ekipamenduen erabileraren inguruko pertzepzioarena. Sarritan entzuten da instalazio publikoetan jende gehiegi ibiltzen dela, eta arrazoi hori erabiltzen da ere hainbat esparrutan, administrazio publikoari kritika egiteko. Dena den, erabiltzaileengandik eskuratutako datuetara joz gero, kontuan hartuta udalerri bakoitzeko egoera berezia dela, ikus dezakegu ez dela % 20ra heltzen “normalean jende gehiegi dagoela” uste dutenen ehunekoa, eta galdera egin zaien ia erdiek uste dute “jendea ikusten duen arren ez dagoela gainezka”. Soilik % 21,5ek sentitzen dute hori ordu jakin batzuetan.

7.9. TAULA Zein iritzi dute instalazio mota bakoitzeko erabiltzaileek erabiltzaile kopuruaren inguruan? (%)

	Instalazio publikoetako erabiltzaileak	Instalazio pribatuak erabiltzaileak
Normalean jende gehiegi dago	17,8	11,8
Jende badago ere, ez dago gainezka	46,9	47,0
Udan bakarrik egoten da gainezka	3,4	,6
Ordu batzuetan egoten da gainezka	21,5	11,5
Jende gehiago etor liteke	8,4	26,4
Gutxiegi erabiltzen da	2,0	2,8
Guztira	100 (196)	100 (131)

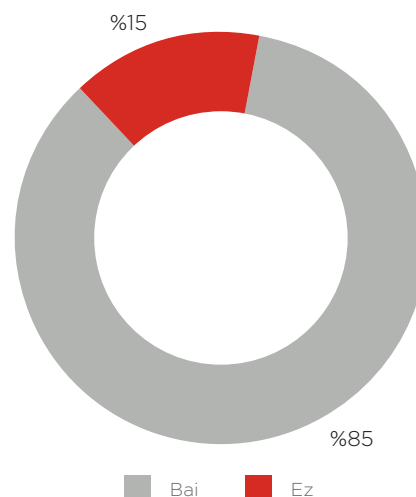
Instalazio pribatuez ari bagara, gainezka egotearen sententzia txikiagoa da: % 11,8k uste dute jende gehiegi joaten dela, eta antzeko ehuneko batek uste du ordu batzuetan gainezka egoten dela. Nabarmenezkoa da ere erabiltzaileen laurden batek uste duela “jende gehiago joan litekeela”.

7.3. ESPAZIO PUBLIKOAK

Kirol jarduera gero eta malguagoa da, eta pertsona asko ez dira ohiko instalazioetara joaten kirol jarduera egitera. Gero eta gehiago erabiltzen da espazio publikoa ariketa egiteko. Hori ez da soilik gertatzen kirol arautu gabea egiten dutenen artean: espazio publikoa gero eta gehiago erabiltzen da ere banakako entrenamendu gidatuetarako edo taldeak entrenatzeko.

Ikus dezakegu kirolarien % 85ek erabili dituztela espazio mota horiek azken bi hilabeteetan kirola egiteko.

7.7. GRAFIKOA Azken bi hilabeteetan erabili al dituzu hiri edo natur guneak kirola/jarduera fisikoa egiteko?

7.10. TAULA Hiri guneak edo natur guneak erabiltzen dituztenei, zeintzuk erabiltzen dituzu gehienbat? (gehienez 3)

	1. aukera	2. aukera	3. aukera	Kirolarien %	Populazio osoaren %
Kirol anitzeko hiriko pista	5,6	1,6	1,2	8,43	3,64
Bidegorriak	13,6	8,8	2,6	25,06	10,82
Kolesterolaren ibilbideak	3,3	1,7	,9	5,95	2,57
Hiriko bideak/ibilbideak	37,6	15,6	3,5	56,82	24,54
Kalistenia	,8	1,3	,4	2,23	0,96
Parke bioosasungarriak	6,1	2,7	1,9	6,20	4,71
Mendiko bideak, zidorrak	17,2	18,6	8,5	44,16	19,07
Beste batzuk	0,9	0,8	19,0	0,99	9,0
Guztira, erabiltzen dituztenak	85,1	51,0	81,0		
Erabiltzen EZ dituztenak	14,9	49,0	100		
Guztira	100			100 (403)	100 (933)

“Beste espazio batzuk” erabiltzen dituztenen artean aipatu dira hondartza (% 0,7), errepidea, frontoia edo futbol zelaiak (% 0,25 aukera bakoitza).

Taulan ikus dezakegunez, hiri edo natur guneak gehien kiroleko jarduera fisikoa egiteko erabiltzen dira. Erdiek baino gehiagok (% 56,8) hiri bideak edo ibilbideak erabiltzen dituzte, eta % 44,1ek mendiko bide edo zidor naturalak. Bidegorriak ere erabiltzen ditu banakako edo taldeko kirola edo kirol arautu edo gidatua egiten dutela dioten laurden batek. Parke bioosasungarriak (% 6,2) edo kalistenia-kiak,

batera hartuta, hamar kirolaritik ia batek erabiltzen ditu, eta antzekoa da hiriko kirol anitzeko pistak erabiltzen dituztenen kopurua (% 8,4).

Edonola ere, apartatu honetan kirola egiten duten espazio horiek erabiltzen duten moduari heldu diogu, eta ezin dugu aipatu gabe utzi oinez egiteko erabilitako espazioak, esaterako, hiriko edo mendiko bideak eta zidorrak direla gehienbat oinez egiten dutenek asko erabilitako “ekipamendu” bat, eta, horrenbestez, kontuan hartu behar ditugula horiek ere, haien garrantzia egiaz ezagutzeko.

Kirolariek espazio horiek kirola egiteko erabiltzeko arrazoi nagusia da haiek ahalbidetzen duten “naturarekiko kontaktua” (% 36,7), baina garrantzitsuak dira ere beste arrazoi batzuk, esaterako, ohitura (% 24) edo haiek ematen duten malgutasunarekin lotutako arrazoiak. Azpimarratzekoa da “praktika informalagoa” (% 14,6) errazten dutela edo “ordutegi askatasun handiagoa” ematen dutela (% 11,6)

7.11. TAULA Zein da espazio horiek erabiltzeko arrazoi nagusia (bat soilik)?

	Hiri gunek erabiltzen dituztenen %
Ordutegien askatasuna handiagoa delako	11,9
Jarduera informalagoa delako	14,6
Merkeagoa delako	1,8
Naturarekiko kontaktuagatik	36,7
Atseginagoa eta dibertigarriagoa delako	9,2
Ohituragatik	24,0
Ibilbidea baliatzen dut (lana, etxea, kirola)	1,8
Guztira	100 (343)

7.4. ESPAZIO BERRIEN BEHARRA

Populazio guztiarekin egin dugun moduan, kirola egiten dutenek aipatutako espazio berrien beharra aztertu dugu, eta ikusi dugu haien % 60k uste dutela ez dela ohiko instalazio gehiago behar, eta ehuneko berdinak uste du ez dela kirola egiteko hiri edo natur espazio gehiago behar.

Espazio gehiago behar direla uste dutenen artean (kirolarien % 40), eskari ohikoenak dira igerileku estaliak (% 27,3) eta aire zabalekoak (% 26,7), aparailu gelak (% 14,3) edo gimnasia/zunbakoak, pilatesekoak (% 12,4) edo tenis pistak (% 11,8).

Datu horiei, ordea, ñabardurak egin dakizkieke; izan ere, kontuan hartuz gero kirolarien egiazko eskaria (behar berririk ez dagoela uste dutenak barne), eskariak txikiagoak dira: kirolari guztien % 10ek baino apur bat gehiagok eskatzen dituzte igerileku estaliak eta aire zabalekoak, eta % 5 inguru dira aparailu/muskulazio aretoak, gimnasiako, zunbako edo pilateseko aretoak edo tenis pistak behar direla uste dutenak.

7.12. TAULA Kirolariek eskatutako ohiko espazioak

	1. aukera		2. aukera		Guztira Erantzun anitzekoa	
	Kirolarien %	Behar direla uste dutenen %	Kirolarien %	Behar direla uste dutenen %	Kirolarien %	Behar direla uste dutenen %
Tenis pista	3,1	7,8	1,4	8,4	4,7	11,8
Aire zabaleko igerilekua	10,4	26,0	,2	1,1	10,6	26,7
Aire zabaleko kirol anitzeko pista	4,7	11,9	,5	3,2	5,21	13,0
Igerileku estalia	8,7	21,8	2,3	13,8	10,9	27,3
Kirol anitzeko pista estalia	,8	2,0	1,4	8,4	2,2	5,5
Futbol zelaia	1,5	3,9	1,7	10,2	3,2	8,1
Atletismo pista	2,1	5,3	1,2	6,9	3,4	8,6
Pilotalekua	2,3	5,7	1,0	5,8	3,2	8,1
Rokodromoa	1,2	2,9	1,6	9,7	2,9	7,4
Aparailu gela/ Muskulazio aretoa	3,0	7,4	2,7	16,1	5,7	14,3
Gimnasia/zunba/pilates gela	2,1	5,3	2,8	16,4	4,9	12,4
Guztira	40,0	100 (161)	16,8	100 (161)	40	100 (161)
Ez dute uste gehiago behar direnik	60,0		83,2		60	
Guztira	100 (403)		100 (403)		100 (403)	

Kirola egiten dutenen % 39k uste dute hiri espazio gehiago behar direla jarduera egiteko, eta gehien erreparatzen diote bidegorrien (% 73) beharrari eta bide eta zidorrenari (% 32,6).

Datu horiei ere egin dakizkieke ñabardurak, kirolari guztiei erreparatuz gero: kasu horretan, ikus dezakegu % 28,2k eskatzen dutela bidegorri gehiago egitea, eta, aldiz, % 12,6k uste dutela bide eta zidor gehiago behar direla. % 4 inguruk eskatzen dituzte kalistenia guneak, eta antzeko ehuneko batek, parke bioosasungarriak.

7.13. TAULA Kirolariek eskatutako hiri eta natur espazioak

	1. aukera		2. aukera		Guztira Erantzun anitzekoa	
	Kirolarien %	Behar direla uste dutenen %	Kirolarien %	Behar direla uste dutenen %	Kirolarien %	Behar direla uste dutenen %
Bidegorriak	27,1	71,6	0,5	3,7	28,2	73,1
Bideak, zidorrak	4,6	11,8	8,0	55,1	12,6	32,6
Kalistenia	2,0	5,2	2,4	16,9	4,4	11,5
Parke bioosasungarriak	1,7	4,4	2,4	16,5	4,2	10,8
Skate parkeak	1,7	4,4	,9	6,5	2,7	7,0
Beste batzuk	1,0	2,6	,2	1,2	1,2	3,2
Guztira	38,8	100 (156)	14,4	100 (156)	38,8	100 (156)
Ez dute uste gehiago behar direnik	61,2		85,6		61,2	
Guztira	100 (403)		100 (403)		100 (403)	

Galdetegian emandako erantzunak ez beste espazio batzuk behar direla diotenek boxeo parkeak, parkeak orokorrean, txakurrentzako guneak edo haurrentzako gune berdeak eskatzen dituzte.

7.5. KIROLA ULERTZEKO MODUA

Galdera populazio osoari egin bazitzaion ere, jarraian azalduko dugu kirola egiten dutenek kirola ulertzeok duten modua.

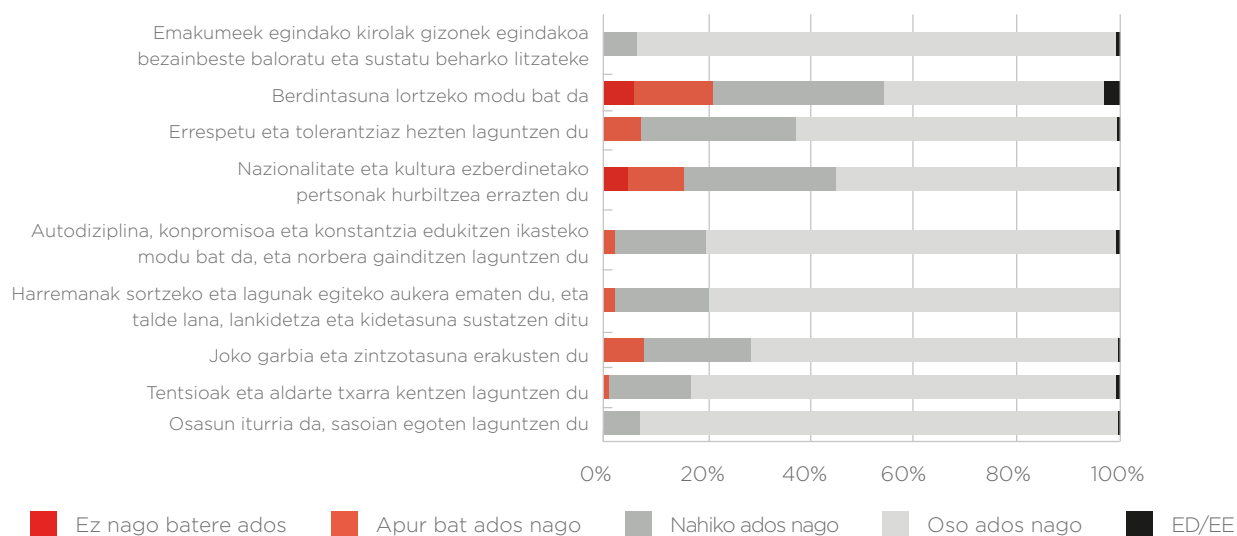
7.14. TAULA Kirola ulertzeko modua

	NA	PA	BA	MA	ED/EE
Osasun iturria da, sasoiaren egoten laguntzen du	0,0	0,0	6,8	93,0	0,2
Tentsioak eta aldarte txarra kentzen laguntzen du	0,3	0,7	15,4	83,3	0,4
Joko garbia eta zintzotasuna erakusten du	0,7	7,2	20,3	71,2	0,5
Harremanak sortzeko eta lagunak egiteko aukera ematen du, eta talde lana, lankidetzaren eta kidetasuna sustatzen ditu	0,2	1,7	18	80	
Autodisziplinaren, konpromisoaren eta konstantziaren edukitzearen ikasteko modu bat da, eta hori gaitzen laguntzen du	0,4	1,5	17,6	80,2	0,4
Nazionalitate eta kultura ezberdinetako pertsonak hurbiltzea errazten du	4,8	10,6	29,4	54,7	0,5
Errespetu eta tolerantziaren hezten laguntzen du	0,5	6,6	30,1	62,2	0,5
Berdintasuna lortzeko modu bat da	5,7	15,6	32,7	42,7	3,3
Emakumeek egindako kirolak gizonek egindakoa bezainbeste baloratu eta sustatu beharko litzateke	0,6	0,0	5,5	92,9	1,0

Beste behin, ikus dezakegu estamentu edo talde sozialen artean adostasun gutxiena duten gaiak direla kirola berdintasuna sustatzeko modu gisa ulertzearenak: % 20 ez du uste berdintasuna lortzeko modu bat denik, eta antzeko ehuneko batek, apur bat txikiagoak, ere ez du uste nazionalitate eta kultura ezberdinekoak hurbiltzea errazten duenik (% 15).

Kirolen bat egiten dutenen % 8k ere ez du uste kirolak errespetua eta tolerantzia, joko garbia eta zintzotasuna erakusten duenik.

7.8. GRAFIKOA Kirola ulertzeko modua

Kirolaz gehien eta gutxien gustatzen zaienaz ere galdetu zitzaion, eta ikusten dugu osasunak eta sasoi fisiko ona mantentzea dela kirola egiten dutenen ia erdiei gehien gustatzen zaiena; dena den, alderdi psikologikoagoak ere oso garrantzitsuak dira, % 14k baitiote “on egiten duela, aldarte hobetzen duela” edo “erlaxatzeko balio duela” (% 8,8, eta alderdi sozialak edo harremanei lotutakoak ere funtsezkoak dira kirolarien ehuneko handi batentzat. % 17k “dibertsio edo entrenamendu giroa” nabarmentzen dute, edo “lagunekin edo beste pertsona batzuekin egoteko” aukera ematen diela (% 4,2).

7.15. TAULA Zer duzu gustukoen kirolaz? (%)

Sasoi onean egoteko aukera ematen du (osasuna)	44,4
Dibertsio eta entrenamendu giroa	17,5
Lagunekin eta beste pertsona batzuekin egoteko aukera ematen du	4,2
Esperimentatzeko eta naturaz gozatzeko aukera ematen du	2,7
Erlaxatzeko balio du	8,8
On egiten du, aldarte hobetzen du	14,2
Helburu eta erronka pertsonalak	2,8
Lehiatzea	1,2
Ikuskizuna	,2
Prestakuntza edo hezkuntza mota bat da	1,3
Kidetasuna	1,7
Ematen duen gorputz estetika	0,4
Beste bat	0,7
Guztira	100

la lau kirolaritik batek (% 17,2) ez dio ezer negatiboa ikusten kirolari, baina batzuek lesioetarako aukera (% 17,8), edo borroka eta lehia (% 11,2) aipatzen dituzte.

Beste batzuek goi mailako kirolari lotutako alderdi batzuk aipatzen dituzte, esaterako, “kirol profesionala eta dirua” (% 18,3) edo kirol arrakastaren gurtza (% 11,1). Nabarmena da ere kiroleko genero ezberdintasunak balorazio okerrean jasotzen duela hamar kirolaritik baten kasuan.

7.16. TAULA Ea, zer da gutxien gustatzen zaizuna? (%)

Borroka, lehia	11,2
Kirol profesionala eta dirua	18,3
Konpromisoa, sakrifizioa	1,2
Kirol arrakastaren gurtza	11,1
Tentsioa, estresa	1,7
Publizitatea	2,3
Nekagarria da oso	2,2
Lesioak	17,8
Kirol batzuen kostua/laguntza gutxi	4,7
Genero ezberdintasuna	9,5
Beste gauza batzuk	2,4
Ezer negatiborik ez du	17,2
ED/EE	,4
Guztira	100

Inkestan berariaz jaso gabeko beste alderdi batzuk aipatu dituztenen artean, honako hauek nabarmendu dituzte: “abusua” (1), “gurasoen lehiakortasuna” (2), “futbolak mugitzen duena” (1), “bigorexia gehiegizkoa” (1), “epaileekiko errespetu falta” (1), “jendea autoz joaten da kirola egitera” (1), “kiroldegia garestia da” (1), “balio handiegia ematen zaio” (1).

7.6. GIZA AHOLKULARITZA ETA AHOLKULARITZA TEKNIKOA

4. kapituluan landu ditugunez asko azpimarratuko ez dugun arren, informazioa eman nahi dugu jarduera egiteko laguntzaren inguruan: ikus dezakegu kirolarien % 32k aholkularitza dutela kirola egiteko; % 24k eduki nahiko luketela; eta % 43k ez dutela eta ez zaiela beharrezkoa iruditzen.

7.17. TAULA Nahiko zenuke norbaitek aholku ematea zuretzako kirol praktika edo jarduera egoki posibleen inguruan?

	Kop.	%
Dagoeneko ematen didate aholku	129	32,0
Nahiko nuke aholku ematea	100	24,7
Ez nuke nahiko, ez zait beharrezkoa iruditzen	174	43,3
Guztira	403	100

Kirola egiten dutenen laurden batek aplikazio espezifikoren bat erabiltzen du, eta % 15ek, webguneren bat; aldiz, % 60k ez dituzte erabiltzen eta ez dute uste erabiliko lituzketenik.

7.18. TAULA Teknologia (aplikazioa edo webgunea) erabiltzea kirola egiteko

	Aplikazioen bat erabiltzen du		Webguneren bat erabiltzen du	
	Kop.	%	Kop.	%
Bai	98	24,4	60	15,0
Ez, baina erabil nezake	79	19,5	99	24,7
Ez nuke erabiliko	226	56,1	243	60,3
Guztira	403	100	403	100

Hala ere, kirolarien erdiek baino gehiagok uste dute administrazioak ad hoc egindako aplikazio batek erraztu egingo lukeela herritarrek jarduera fisikoa egitea.

7.18. TAULA Uste duzu administrazioak (udala, aldundia edo Eusko Jaurilaritza) horretarako aplikazio espezifiko bat sortzeak jarduera fisikoa egitea erraztuko lukeela?

	Kop.	%
Bai	233	57,7
Ez	112	27,8
Berdin zait	58	14,5
Guztira	403	100

7.7. KIROLEAN EGINDAKO GASTUA

Azkenik, interesgarria da jakitea kirolariek kirolarekin lotutako kontuetan hilean egiten duten gastua, zehazki kuotetan, zerbitzuetan eta kirol materialean egiten duten inbertsioari erreparatuz gero.

7.19. TAULA Kuotak (euroak hilean)

Gastua hilean	Kirolarien %
Ezerk ez	28,3
1 eta 10 euro artean	15,3
11 eta 20 euro artean	15,5
21 eta 30 euro artean	12,2
31 eta 40 euro artean	7,6
41 eta 50 euro artean	9,5
51 eta 60 euro artean	5,6
61 eta 100 euro artean	5,2
100 eurotik gora	1,6

Ikus dezakegunez, nahiz eta kirolarien % 23,8k dioten hileko kuotarik ordaintzen ez dutela, horren arrazoia izan daiteke kuotak beste norbaitek ordaintzen dizkiela (esaterako, gurasoek). Antzeman daiteke ia % 45 direla hilean 1-30 euro gastatzen dituztenak. 10 kirolaritik batek baino gehixeagok ordaintzen dituzte hilean 50 eta 100 euro artean, eta ia % 2k, 100 euro baino gehiago hilean.

Coachinga bezalako zerbitzu gehigarrietako gastua gutxienezkoa da, kirolarien % 1ek bakarrik gastatzen baitu horrelako zerbitzuetan.

7.20. TAULA Zerbitzuak (coach, fisio, azterketa medikoak eta abar)

Gastua hilean	Kirolarien %
Ezerk ez	98,8
1 eta 10 euro artean	0,7
50 edo gehiago	0,4

Kiroleko materialean egindako gastuari dagokionez, ikus dezakegu % 70era heltzen direla hilean horrelako gasturik egin ez dutela diotenak; eta % 17k hilean 10 euro baino gutxiago gastatzen dituztela.

% 10ek 10 eta 50 euro artean inbertitzen dituzte hilean materialetan, eta % 2 inguruk diote 60 euro baino gehiago gastatzen dituztela kiroleko materialetan eta abarretan, baina ohikoena da hilean 1 eta 20 euro artean gastatzea hilean materialetan eta abarretan (% 24).

7.21. TAULA Beste batzuk (materiala, adibidez)

Gastua hilean	Kirolarien %
Ezerk ez	70,3
Hilean 1 eta 10 euro artean	17,4
11 eta 20 euro artean	6,6
21 eta 50 bitartean,	4,1
60 eta 100 bitartean,	1,6
100 euro baino gehiago	0,2

8

POPULAZIO AKTIBOA: JARDUERAK ETA PROFILAK

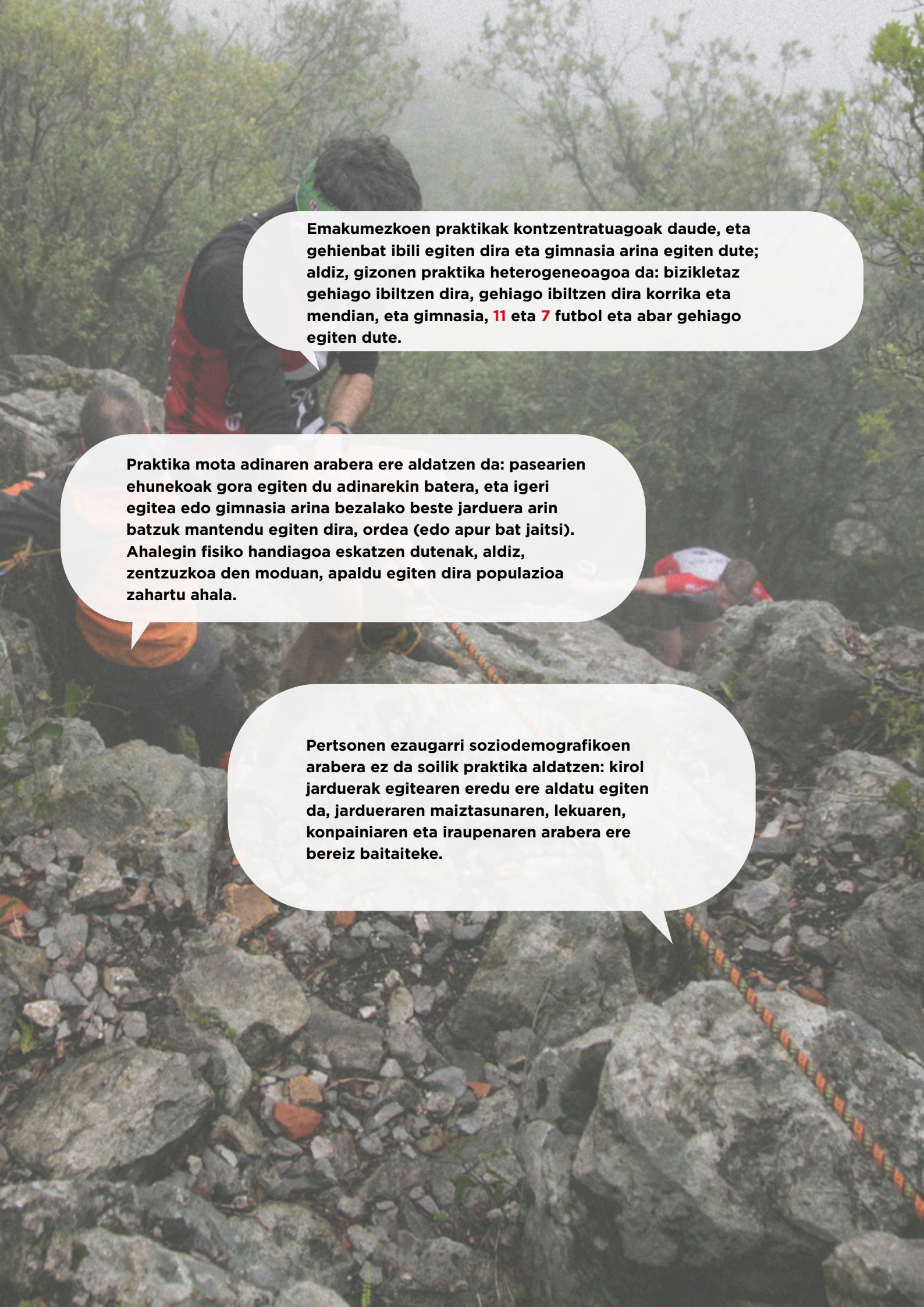

Jarduera fisiko eta kirol jarduera ohikoenak dira oinez egitea, gimnasiako hainbat aldaera, igeri egitea edo bizikletaz ibiltzea.

Bizkaiko biztanleen % 58,6k oinez egiten dute, hori baita jarduera fisiko ohikoena.

Hamar kirol diziplina biztanleen % 1ek baino gehiagok egiten dituzte (hau da, 16 urtetik gorako 9.800 pertsonak baino gehiagok: igeri, gimnasia arina, bizikletaz ibiltzea, gimnasia gogorra, korrika, mendian ibiltzea, 11 eta 7 futbola, muskulazioa (kulturismoa), musikarekin egiten diren beste jarduera fisiko batzuk eta padela.

Igeri egitean edo gimnasia gogorrean bezalako jardueretan, gizonen eta emakumeen ehunekoa antzekoa da, aldiz, beste batzuek genero profil garbia dute: emakumezkoa ibiltzeak edo gimnasia arinak, eta gizonezkoa bizikletak, korrika egiteak edo futbolak, esaterako.

Emakumezkoen praktikak kontzentratuagoak daude, eta gehienbat ibili egiten dira eta gimnasia arina egiten dute; aldiz, gizonen praktika heterogeneoagoa da: bizikletaz gehiago ibiltzen dira, gehiago ibiltzen dira korrika eta mendian, eta gimnasia, 11 eta 7 futbol eta abar gehiago egiten dute.

Praktika mota adinaren arabera ere aldatzen da: pasearien ehunekoak gora egiten du adinarekin batera, eta igeri egitea edo gimnasia arina bezalako beste jarduera arin batzuk mantendu egiten dira, ordea (edo apur bat jaitsi). Ahalegin fisiko handiagoa eskatzen dutenak, aldiz, zentzuzkoa den moduan, apaldu egiten dira populazioa zahartu ahala.

Pertsonen ezaugarri soziodemografikoen arabera ez da soilik praktika aldatzen: kirol jarduerak egitearen eredu ere aldatu egiten da, jardueraren maiztasunaren, lekuaren, konpainiaren eta iraupenaren arabera ere bereiz baitaiteke.

8. POPULAZIO AKTIBOA: JARDUERAK ETA PROFILAK

Kapitulu honetan Bizkaiko populazioaren % 1ek baino gehiagok egindako kirol jarduerak aztertuko dira. Lehenik eta behin, ikuspegi soziodemografikotik hurbilketa bat, generoa, adina, prestakuntza, diru sarrerak, egoera soziolaborala, udalerriaren tamaina eta seme-alabak edukitzea edo ez edukitzearen aldagaiak gurutzatuz egindakoa. Gero, aztertu egingo da jarduera bakoitza, egiteko lekua, antolatzailea, norekin egiten den, federazioarekiko harremana, maiztasuna eta iraupena.

6. kapituluaren kirola bere horretan egiten ez duten arren oinez ibiltzen direlako jarduera fisikoa egiten dutenak soilik aztertu dira, eta 7. kapituluaren jarduerak fisikoa banaka edo taldeka (korrika edo bizikleta) edo kirol arautua edo gidatua egiten dutenak; kapitulu honen ikuspegia, ordea, ezberdina da.

Atal honen helburua ez da jarduera fisiko edo kirol jardueraren bat egiteagatik definitutako populazio talde jakin bat deskribatzea (Bizkaiko populazioaren % 82), baizik eta biztanleek egindako jarduerak aztertzea, kontuan hartuta bertan bi taldeek egindako jarduerak sartuta daudela: oinez bakarrik egiten dutenak eta kirol jarduera egiten dutenak; gainera, azken horiek askotan hainbat jarduera egiten dituzte, kirol jarduera, kirol arautu edo gidatua eta paseoak.

8.1. GEHIEN EGITEN DIREN JARDUERAK ETA KIROLAK

Hurrengo taulan ageri dira populazioaren % 1ek baino gehiagok egindako jarduerak eta kirolak, hau da, inkesta egin dutenetatik hamarrek baino gehiagok egiten dituztenak.

Oinez egitea da, alde handiarekin, gehien egiten den ariketa edo kirola. Jarduera fisikoa egiten duten hamar pertsonatik zazpik onartzen dute oinez egiten dutela, eta, beraz, populazio osoko hamarretik ia sei dira. Halaber, ikus dezakegu kirol jarduera edo kirol arautua egiten dutenenen ehuneko handi bat ere ibiltzen dela oinez, eta, hain zuzen, populazioaren % 20k diote bi jarduerak egiten dituztela.

Bigarrena da, alde handiarekin, yoga, pilates, fitness, GAP eta abar bezalako gimnasia arina; kirola egiten duten pertsona aktiboen % 13,1ek egiten baitituzte horrelakoak, hau da, biztanleen % 10,7k, guztira.

Hirugarren postuan dago igeri egitea, kirola eta/edo jarduera fisikoa egiten dutenen % 12,2k egiten baitute, biztanle guztien % 10,7k. Bizikletaz ibiltzea da laugarrena (% 10,4, % 8,78), eta, bosgarrena, jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen % 9,6k egiten duten gimnasia gogorra, biztanle guztiek % 7,82k, alegia.

8.1. TAULA Bizkaiko biztanleek egindako jarduerak eta kirolak

Jarduera	Kop.	Jarduera fisikoa egiten dutenen %	Populazio osoaren %
Oinez ibili	547	% 71,2	% 58,6
Igeri egitea	93	% 12,2	10,70
Bizikletaz ibiltzea	80	% 10,4	8,68
Gimnasia arina (yoga, pilates, <i>fitness</i> , GAP eta abar)	101	% 13,1	10,71
Gimnasia gogorra (<i>spinning</i> , <i>crossfit</i> eta abar)	74	% 9,6	7,82
Musikarekin egiten den beste jarduera fisikoren bat (zumba, <i>bodypump</i> eta abar)	12	% 1,6	1,28
Muskulazioa, kulturismoa	23	% 3,0	2,46
Korrika	61	% 7,6	6,53
11 eta 7 futbola	33	% 4,3	3,53
Areto futbola	6	% 0,8	
Saskibaloia	7	% 1,0	
Igeriketa	8	% 1,0	
Mendian ibiltzea	54	% 7,1	5,78
Neguko kirolak	2	% 0,3	
Ehiza	3	% 0,3	
Boleibola	2	% 0,2	
Errugbia	7	% 0,9	
Frontoia, frontenisa	7	% 0,9	
Petanka edo bolo jokoa	1	% 0,2	
Irristaketa, monopatina	8	% 1,1	
Txirrindularitza	6	% 0,8	
Tenisa	1	% 0,2	
Padela	10	% 1,3	1,07
Squasha	1	% 0,1	
Golfa	4	% 0,6	
Surfa	4	% 0,5	
Itsas eskia	1	% 0,1	
Piragua, arrauna	1	% 0,1	
Ur azpiko jarduerak	4	% 0,5	
Atletismoa	3	% 0,4	
Triatloia	1	% 0,1	
Boxeo	2	% 0,3	
Arte martzialak	3	% 0,4	
Borroka, defentsa pertsonala	2	% 0,2	
Arrantza	2	% 0,3	
Beste kirol bat	21	% 2,7	
Guztira	1.196 erantzun	% 155,6 Kop.: 768	Kop.: 933

Honako taula honetan Bizkaiko populazioaren % 1ek hautatutako jarduera fisikoak eta/edo kirolak aukeratu dira, eta gero haien ezaugarrien ikuspegitik aztertuko dira.

8.2. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak

Jarduera	Kop.	Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen %	Populazio osoaren %
Oinez ibiltzea	547	71,2	58,6
Igeri egitea	93	12,2	10,7
Gimnasia arina	101	13,1	10,7
Bizikletaz ibiltzea	80	10,4	8,68
Gimnasia gogorra	74	9,6	7,82
Korrika	61	7,9	6,53
Mendian ibiltzea	54	7,1	5,78
11 eta 7 futbola	33	4,3	3,53
Muskulazioa, kulturismoa	23	3,0	2,46
Musikarekin egiten den beste jarduera fisiko bat	12	1,6	1,28
Padela	10	1,3	1,07

Generoaren arabera azalduak erakusten digu aldagai horrek oraindik ere ezberdintasunak dakartzala kirol ohiturei dagokienez. Emakumeak gizonak baino gehiago ibiltzen dira, 8.3. taulan ageri den moduan, eta, hain zuzen, jarduera fisikoa eta/edo kirola egiten dutenen emakumeen % 82 oinez ibiltzen dira. Gimnasia arina ere emakumeek gehiago aukeratzen duten jarduera bat da; % 16,7k hautatzen dute, eta gizonezkoen % 9,3k. Beste elementu

azpimarragarri bat da gizon gehiago ibiltzen direla txirrindularitzan, % 15, eta emakumezko gutxiago, % 6. Futbola eta mendian ibiltzea ere generoaren arabera aldatzen dira. 11 eta 7 futbola gutxiengoaren kirola da kirol jarduera egiten duten emakumeen artean (% 0,4), eta ez gizonentzat, % 8,4k egiten baitituzte. Mendian ibiltzeari dagokionez, antzeko joera dago: jardueraren bat egiten duten gizonezkoen % 9,6 ibiltzen dira, eta emakumezkoen % 4,7.

8.3. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, generoaren arabera

Jarduera	Gizonak			Emakumeak		
	Kop.	Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen %	Gizonezkoen %	Kop.	Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen %	Emakumezkoen %
Oinez ibiltzea	225	59,2	50,90	322	82,0	65,58
Igeri egitea	43	11,4	9,73	51	12,9	10,39
Gimnasia arina	35	9,3	7,92	66	16,7	13,44
Bizikletaz ibiltzea	56	15,0	12,67	24	6,0	4,89
Gimnasia gogorra	36	9,6	8,14	38	9,6	7,74
Korrika	44	11,7	9,95	17	4,3	3,46
Mendian ibiltzea	36	9,6	8,14	18	4,7	3,67
11 eta 7 futbola	32	8,4	7,24	1	0,4	0,20
Muskulazioa, kulturismoa	15	4,1	3,39	8	1,2	1,63
Musikarekin egiten den beste jarduera fisiko bat	3	0,8	0,68	9	2,4	1,83
Padela	7	1,9	1,58	2	0,6	0,41
Beste batzuk			0			65,58
Guztira	442			491		

Adina eta oinez ibiltzea korrelazio handiko bi aldagai dira: 8.4. taulan ageri denez, adin handienekoak dira gehien ibiltzen direnak. Oro har, gainerako praktiketan alderantzizko korrelazioa dago, adinarekin behera egiten baitu (igeri egitea bakarrik mantentzen da egonkor).

Gazteenen artean, nabarmena da % 18,52k gimnasia gogorra egiten dutela (25 eta 34 urte artekoetan, % 16 inguruan mantentzen da) eta % 15,7k 11 eta 7 futbola egiten dutela. Korrika eta bizikletaz ibiltzeak dituzte tasa handienak 25 eta 49 urte artekoetan (talde horretako % 10 eta % 15 artean dira egiten dutenak).

8.4. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, adinaren arabera

	16-24		25-34		35-49		50-64		65 eta gehiago	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	38	35,19	47	37,01	108	48,00	164	70,69	190	79,17
Igeri egitea	14	12,96	16	12,60	27	12,00	20	8,62	16	6,67
Gimnasia arina	14	12,96	15	11,81	18	8,00	18	7,76	36	15,00
Bizikletaz ibiltzea	10	9,26	19	14,96	26	11,56	18	7,76	7	2,92
Gimnasia gogorra	20	18,52	20	15,75	19	8,44	8	3,45	7	2,92
Korrika	13	12,04	18	14,17	21	9,33	7	3,02	2	0,83
Mendian ibiltzea	5	4,63	9	7,09	16	7,11	16	6,90	7	2,92
11 eta 7 futbola	17	15,74	10	7,87	6	2,67	0	0,00	0	0,00
Muskulazioa, kulturismoa	5	4,63	6	4,72	8	3,56	4	1,72	1	0,42
Musikarekin egiten den beste jarduera fisiko bat	4	3,70	4	3,15	4	1,78	0	0,00	0	0,00
Padela	1	0,93	1	0,79	1	0,44	6	2,59	0	0,00
BESTELAKOAK	0	0,00		0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Guztira	108	100	127	100	225	100	232	100	240	100

Errentari dagokionez, hileko diru sarreraren arabera neurtuta, erakusten digu diru sarrera txikiak dituztenak gehiago ibiltzen direla. Dena den, emaitza hori baloratzeko kontuan hartu behar da erantzun tasa ez dela oso altua, 8.5. taulan ikus daitekeen moduan.

8.5. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, hileko diru sarreraren arabera

	Gehienez 1.000		1.001-1.800		1.801-2.500		2.501-4.000		4.000 euro baino gehiago		ED/EE	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	59	69,41	185	68,52	60	48,39	45	45,92	8	36,36	190	56,89
Igeri egitea	6	7,06	19	7,04	9	7,26	16	16,33	3	13,64	41	12,28
Gimnasia arina	6	7,06	29	10,74	13	10,48	9	9,18	0	0,00	35	10,48
Bizikletaz ibiltzea	4	4,71	23	8,52	11	8,87	20	20,41	0	0,00	22	6,59
Gimnasia gogorra	5	5,88	15	5,56	8	6,45	17	17,35	3	13,64	26	7,78
Korrika	5	5,88	10	3,70	9	7,26	12	12,24	3	13,64	22	6,59
Mendian ibiltzea	2	2,35	14	5,19	13	10,48	10	10,20	1	4,55	13	3,89
11 eta 7 futbola	2	2,35	2	0,74	4	3,23	2	2,04	2	9,09	20	5,99
Muskulazioa, kulturismoa	1	1,18	3	1,11	4	3,23	5	5,10	1	4,55	9	2,69
Musikaren egiten diren beste jarduera fisiko batzuk	0	0,00	4	1,48	3	2,42	0	0,00	1	4,55	4	1,20
Padela	1	1,18	4	1,48	0	0,00	1	1,02	0	0,00	4	1,20
Beste batzuk		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00
Guztira	85	100	270	100	124	100	98	100	22	100	334	100

Ikasketek, diru sarrerek bezala, harreman nabarmena dute aztertutako jarduera fisiko batzuk egitearekin. Zenbat eta prestakuntza handiagoa, orduan eta gutxiago ibiltzen da oinez, eta orduan eta populazioaren ehuneko handiagoa ibiltzen da bizikletaz edo egiten du gimnasia arin edo gogorra.

8.7. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, ikasketen arabera

	Lehen Hezkuntza edo gutxiago, EGB		Erdi mailako Lanbide Heziketa, Bigarren Hezkuntza, Batxil- ergoa, BUP, COU		Goi mailako Lanbide Heziketa, erdi mailako unib- ertsitate ikasketak		Goi mailako unibertsitate ikasketak		Doktoretza	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	177	71,66	184	48,17	41	29,71	95	37,70	7	28,00
Igeri egitea	14	5,67	32	8,38	18	13,04	26	10,32	4	16,00
Gimnasia arina	24	9,72	34	8,90	11	7,97	30	11,90	1	4,00
Bizikletaz ibiltzea	9	3,64	30	7,85	16	11,59	26	10,32	1	4,00
Gimnasia gogorra	9	3,64	24	6,28	13	9,42	25	9,92	3	12,00
Korrika	4	1,62	22	5,76	12	8,70	22	8,73	2	8,00
Mendian ibiltzea	6	2,43	19	4,97	14	10,14	8	3,17	6	24,00
11 eta 7 futbola	2	0,81	0	0,00	0	0,00		0,00		0,00
Muskulazioa, kulturismoa	2	0,81	20	5,24	7	5,07	3	1,19	0	0,00
Musikarekin egiten den beste jarduera fisiko bat		0,00	10	2,62	3	2,17	7	2,78	1	4,00
Padela		0,00	5	1,31	2	1,45	4	1,59	0	0,00
Beste batzuk		0,00	2	0,52	1	0,72	6	2,38	0	0,00
Guztira	247	1000	382	1000	138	1000	252	1000	25	1000

“Seme-alabak edukitzeak edo ez edukitzeak” ez du horren erlazio garbirik egindako jarduera motarekin. Dena dela, adingabeak beren kargu ez dituzten artean, oinez ibiltzen direnak % 62,19 dira, aldiz, seme-alabak dituztenen kasuan % 48,51 dira.

8.8. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, seme-alabak edukitzearen edo ez edukitzearen arabera

	Seme-alabak ditu		Ez du seme-alabarik	
	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	114	48,51	431	62,19
Igeri egitea	26	11,06	67	9,67
Gimnasia arina	24	10,21	76	10,97
Bizikletaz ibiltzea	24	10,21	56	8,08
Gimnasia gogorra	14	5,96	60	8,66
Korrika	18	7,66	42	6,06
Mendian ibiltzea	9	3,83	42	6,06
11 eta 7 futbola	6	2,55	27	3,90
Muskulazioa, kulturismoa	9	3,83	14	2,02
Musikarekin egiten den beste jarduera fisiko bat	0	0,00	12	1,73
Padela	6	2,55	4	0,58
Beste batzuk		0,00		0,00
Guztira	235	1000	693	1000

Lan merkatuko egoera oso lotuta dago adinaren aldagaiekin. Erretirodunak gehiago ibiltzen dira (% 77, % 47). Esanguratsua da langabeak (% 62,79) eta etxean lan egiten dutenak (tradizioz “etxean lan egiten du” erantzunean jasotakoak) gehiago ibiltzen direla (% 68,32) ikasleak (% 40) edo langileak (% 49,67) baino. Halaber, ikasleek gimnasia eta 11 eta 7 futboleak gailentzen dira

8.9. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, egoera soziolaboralaren arabera

	Lan egiten du		Langabea		Erretiroduna		Ikaslea		Lanak etxean	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	229	49,67	54	62,79	196	77,47	30	40,00	39	68,42
Igeri egitea	46	9,98	14	16,28	19	7,51	10	13,33	4	7,02
Gimnasia arina	43	9,33	6	6,98	34	13,44	14	18,67	3	5,26
Bizikletaz ibiltzea	54	11,71	8	9,30	8	3,16	9	12,00	1	1,75
Gimnasia gogorra	45	9,76	5	5,81	7	2,77	13	17,33	3	5,26
Korrika	37	8,03	8	9,30	3	1,19	12	16,00	1	1,75
Mendian ibiltzea	32	6,94	5	5,81	13	5,14	3	4,00	1	1,75
11 eta 7 futbola	11	2,39	6	6,98	0	0,00	16	21,33	0	0,00
Muskulazioa, kulturismoa	16	3,47	2	2,33	2	0,79	3	4,00	0	0,00
Musikaren egiten diren beste jarduerak fisiko batzuk	11	2,39	0	0,00	0	0,00	1	1,33	0	0,00
Padela	6	1,30	3	3,49	0	0,00	1	1,33	0	0,00
Beste batzuk		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00
Guztira	461	1000	86	1000	253	1000	75	1000	57	1000

8.2. POPULAZIO AKTIBOAREN PROFILA, EGINDAKO JARDUEREN ETA KIROLLEN ARABERA

Gero, deskribatu egingo da jarduera bakoitza, hauen arabera: egiteko lekua, antolatzailea, norekin egiten den, federazioarekiko harremana, maiztasuna eta iraupena. Analisi hori egiteko, aintzat hartu da jendeak jarduera fisiko edo kirol jarduera bat aukera dezakeela lehen, bigarren edo hirugarren aukera gisa, eta horrek jarduera fisiko edo kirol jarduera horren profila finkatzen duela.

Profilak errealitaterako hurbilketa bat dira; izan ere, oro har pertsona talde txikiak ditugu, estatistikoki erakusgarriak diren emaitzak lortzeko aukerarik ematen ez dutenak.

GENEROA

%60

Oinez ibiltzen direnen ia % 60
EMAKUMEAK dira

OINEZ IBILTZEA

(Kop.=547)

ANTOLAKETA

%100

la % 100ek
BEREN KABUZ
egiten dute

MAIZTASUNA

%46

% 46,5 EGUNERO
JOATEN dira
oinez egitera

%33

% 33,4k astean
3-5 EGUNETAN

IRAUPENA

%40

% 40k
31 ETA 60 MINUTU
arteko saioak
egiten dituzte

%26

% 40k
31 ETA 60 MINUTU
arteko saioak
egiten dituzte

LEKUA

%65

Gehienek (% 64,65)
HIRI GUNEREN
EDO KALEREN BATEAN

%34

% 33,70EK
NATUR GUNEETAN

LAGUNARTEA

%46

la erdiek (% 46)
BAKARRIK
egiten dute

%31

% 31,1EK
LAGUNEKIN

GENEROA

%65

Gimnasia arina
egiten dutenen % 65
EMAKUMEZKOAK
dira.

GIMNASIA ARINA

(Kop.=101)

ANTOLAKETA

%50

Erdiek baino apur bat
gehiagok BEREN KONTURA
egiten dute gimnasia arina

%21

% 21EK KIROLDEGIAN
ANTOLATUTAKOA

%15

% 15,46K GIMNASIO
PRIBATU BATEAN
ANTOLATUTAKOA

LEKUA

MAIZTASUNA

%50

Erdiek baino APUR BAT
gehiagok jarduera hori
asteen behin edo BITAN
egiten dutela

%32

% 32K ASTEAN
3-5 BIDER

%14

% 13,6K EGUNERO
EGITEN DUTE

IRAUPENA

%61

Gehienek
31 ETA 60 MINUTU
arteko saioak
egiten dituzte

%50

Erdiek baino
apur bat gehiagok
KIROLDEGIAN egiten dute

%26

% 25,57K GIMNASIO
PRIBATU BATEAN

%9

NABARMENA DA % 9,09K
GIMNASIA ARINA ETXEAN
EGITEN DUTELA

LAGUNARTEA

%26

% 26,3K BAKARRIK
EGITEN DUTE

%26

PROPORTZIO
BERBERAK LAGUNEKIN

%25

% 24,7K BESTE
NORBAITZUEKIN

IGERI

(Kop.=93)

GENEROA

%54

Erdiak baino apur bat
gehiago (% 54)
EMAKUMEZKOAK dira

ANTOLAKETA

%75

Lautik hiruk
BEREN KONTURA
egiten dute igeri

MAIZTASUNA

%34

% 34k ASTEAN
3-5 ALDIZ egiten
dute igerian

%32

% 31,9k ASTEAN
BEHIN EDO BITA

%25

la gainerako guztiek
KIROLDEGIAK antolatutako
jardueren bidez

IRAUPENA

Igeri egiten duten
GEHIENEK
31 ETA 60 MINUTU
arteko tarteetan
egiten dute

%22

% 22k erabiltzen
dituzte 31 ETA 60
MINUTU artean

LEKUA

GEHIENAK

UDAL KIROL
INSTALAZIOETAN
aritzen dira igerian

%6

% 6,5
NATUR
GUNEETAN

LAGUNARTEA

%68

% 68 BAKARRIK
joaten da

%10

% 10,5,
LAGUNEKIN

BIZIKLETAZ IBILTZEA

(Kop.=80)

GENEROA

MASKULINIZATUTAKO
kirol bat da

70%

egiten dutenen
% 70 GIZONAK
dira

ANTOLAKETA

%99

Gehien-gehienek
BEREN KONTURA
egiten dute (% 99,30)

MAIZTASUNA

%50

IA ERDIEK ASTEAN BEHIN
edo BITAN egiten dute

%29

% 28,8K ASTEAN
3-5 ALDIZ

%2,5

% 2,47k, FEDERATUTAKO
TALDE batean

IRAUPENA

IRAUPENAK
ALDAKORTASUN
HANDIAGOA DU

%23

% 22,78k 120 MINUTU
BAINO GEHIAGO ematen
dituzte saioko

LEKUA

%41

% 40,67k jarduera hori
HIRI GUNEREN BATEAN
edo KALEAN egiten dute

%29

NATUR
GUNEETAN

LAGUNARTEA

%50

Erdiak bainoapur bat
gehiago ibiltzen dira
BAKARRIK

%36

% 35,7,
LAGUNEKIN

GIMNASIA GOGORRA

(Kop.=74)

ANTOLAKETA

%49

la erdiek BEREN
KONTURA egiten
dute (% 49,32)

%33

% 32,88k GIMNASIO
PRIBATU batek
antolatuta

GENEROA

%50

GIZONAK

%50

EMAKUMEAK

LAGUNARTEA

%59

% 58,9k BAKARRIK
egiten dute

IRAUPENA

%57

% 56,94k
31 ETA 60 MINUTU
arteko saioak
egiten dituzte

MAIZTASUNA

%58

% 58,3k
ASTEAN 3-5 ALDIZ
egiten dute

%24

% 23,61ek,
61 ETA 90 ARTEKOA

KORRIKA

(Kop.=61)

GENEROA

%72

Korrika aritzen diren
gehienak (% 72)
GIZONEZKOAK dira

ANTOLAKETA

%98

% 98,31k BEREN
KONTURA egiten dute

MAIZTASUNA

%50

Ia erdiek ASTEAN BEHIN
EDO BITAN egiten
dute

LEKUA

%61

Gehienek (% 60,66)
HIRI GUNEETAN
EDO KALEAN

IRAUPENA

%54

% 54,24k
31 ETA 60 MINUTU arteko
saioak egiten dituzte

%25

% 24,59,
NATUR GUNEETAN

MENDIAN IBILTZEA

(Kop.=54)

GENEROA

%65

Mendian ibiltzen
direnen % 65
GIZONEZKOAK dira

ANTOLAKETA

%96

% 96,15 mendian
BEREN KABUZ
ibiltzen dira

%15

% 15,28 DAUDE
FEDERATUTA

MAIZTASUNA

%30

Hamarretik hiruk
ASTEBURUAN
egiten dute

LEKUA

%91

% 90,57,
NATUR GUNEETAN

IRAUPENA

%64

Gehienek (% 64) diote
120 MINUTUTIK GORAKO
saioak egiten
dituztela

LAGUNARTEA

%53

% 52,8 LAGUNEKIN
joaten da

11/7 FUTBOLA

(Kop.=33)

GENEROA

%90

Futbol modalitateren
batean ibiltzen direnen
% 90 GIZONEZKOAK dira

ANTOLAKETA

%34

% 34,38 TALDE
FEDERATU
batekin ibiltzen dira

Nabarmena da
federatu
proportzio handiena
eta erregularoki
lehiatzen direnena
duen kirola dela

%28

% 21,88, KIROL
KLUB BATEKI

%22

% 28,13,
BEREN KABUZ

IRAUPENA

OHIKOENA

60 ETA 120 MINUTU

ARTEKO SAIOAK DIRA

LEKUA

%42

% 42,42,
UDAL
KIROLDEGIAN

%30

% 30,30, KLUB
PRIBATU BATEAN

MUSKULAZIOA

(Kop.=23)

GENEROA

%60

Aritzen diren
hamarretik 6 baino
apur bat gehiago
GIZONEZKOAK dira

ANTOLAKETA

%65

Gehienek beren
kabuz egiten
dute (% 64,71)

IRAUPENA

%33

% 33 inguruk
5 ETA 30 MINUTU
arteko saioak
egiten dituzte

LAGUNARTEA

%87

% 87K BAKARKA
EGITEN DUTE

LEKUA

%42

% 41,67 GIMNASIO
PRIBATUAN
aritzen dira

%37

% 37,5, UDAL
KIROLDEGIAN

MUSIKAREKIN EGITEN DIREN BESTE KIROL JARDUERA BATZUK

(Kop.=12)

GENEROA

EMAKUMEEK

egiten dituzte,
gehienbat

ANTOLAKETA

%55

Erdiek baino gehiagok
jarduera horiek
GIMNASIO PRIBATU
batean egiten
dituzte (% 54,55)

%27

NORBERE KABUZ,
% 27,27K

MAIZTASUNA

%67

% 66,7k jarduera fisikoa
musikarekin (zumba,
bodypump eta abar)
ASTEAN BEHIN
EDO BITAN egiten
dute

LAGUNARTEA

%25

% 25EK, LAGUNEKIN

%18

% 16,7K BAKARRIK
EGITEN DUTE

IRAUPENA

%83

% 83,33k
31 ETA 60 MINUTU
arteko saioak egiten
dituzte

LEKUA

%64

% 63,64
GIMNASIO PRIBATU
batera joaten dira
jarduera hori egitera

PADELA

(Kop.=10)

MAIZTASUNA

%78

Gehienek (% 77,8)
ASTEAN BEHIN
edo BITAN EGITEN
dute

ANTOLAKETA

%67

% 66,67k
BEREN KONTURA
egiten dute

IRAUPENA

%50

Erdiek 61 ETA 90
MINUTU arteko
saioak egiten
dituzte

LEKUA

%67

% 66,67,
UDAL
KIROLDEGIAN

LAGUNARTEA

75%

Gehienak (% 75)
LAGUNEKIN
joaten dira

8.10. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, antolatzaileen arabera

	Norbere kontura		Entr. Talde fed.		Ikastetxea		Kirol kluba		Kirol d.		Gimnasio pribatua		Beste batzuk	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	544	99,6	1	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,2	0	0,0
Igeri egitea	70	75,3	1	1,1	0	0,0	1	1,1	21	22,6	0	0,0	0	0,0
Bizikletaz ibiltzea	78	96,3	2	2,4	0	0,0	0	0,0	1	1,2	0	0,0	0	0,0
Gimnasia arina	50	51,5	1	1,0	0	0,0	4	4,1	21	21,6	15	15,5	6	6,2
Gimnasia gogorra	36	49,3	0	0,0	1	1,4	3	4,1	8	10,9	24	32,8	1	1,4
Musikarekin egiten diren beste jarduerak batzuk	3	27,3	0	0,0	0	0,0	1	9,1	0	0,0	6	54,5	1	9,1
Muskulazioa	11	64,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	23,5	2	11,7	0	0,0
Korrika	58	98,3	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11 eta 7 futbola	9	28,1	11	34,4	3	9,4	7	21,9	1	3,1	0	0,0	1	3,1
Mendian ibiltzea	50	96,1	1	1,9	0	0,0	1	1,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Padela	6	66,7	0	0,0	0	0,0	1	11,1	1	11,1	1	11,1	0	0,0

8.11. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, egiteko lekuaren arabera

	Udal kiroldegia		Ikastetxea		Klub pribatua		Gimnasio pribatua		Hiri gunea/kalea		Natur gunea		Etxea		Beste bat	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	3	0,5	1	0,9	0	0,0	3	0,5	353	64,6	184	33,7	1	0,2	1	0,2
Igeri egitea	80	86,0	0	0,0	2	2,1	1	1,1	1	1,1	6	6,4	1	1,1	2	2,1
Bizikletaz ibiltzea	8	9,5	0	0,0	1	1,2	2	2,4	35	41,6	24	28,5	11	13,1	3	3,5
Gimnasia arina	50	50,5	0	0,0	4	4,0	25	25,2	1	1,0	0	0,0	9	9,1	10	10,1
Gimnasia gogorra	19	25,7	1	1,3	9	12,2	40	54,0	0	0,0	0	0,0	3	4,0	2	2,7
Musikarekin egiten diren beste jarduerak fisiko batzuk	1	9,1	0	0,0	1	9,1	7	63,6	0	0,0	0	0,0	1	9,1	1	9,1
Muskulazioa	9	37,5	0	0,0	0	0,0	10	41,6	1	4,2	0	0,0	2	8,3	2	8,3
Korrika	4	6,5	0	0,0	1	1,6	2	3,3	37	60,6	15	24,6	1	1,6	1	1,6
11 eta 7 futbola	14	42,4	2	6,1	10	30,3	0	0,0	2	6,1	3	9,1	1	3,0	1	3,0
Mendian ibiltzea	1	1,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,9	48	90,5	1	1,9	2	3,7
Padela	8	66,6	0	0,0	2	16,6	1	8,3	0	0,0	0	0,0	0	0	0	0

8.12. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, maiztasunaren arabera

	Egunero		3-5		1-2		Asteburuan		15ean behin		Hilean behin		Oporretan		Tartean behin	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	249	45,7	182	33,4	94	17,2	14	2,6	4	0,7	1	0,2		0,0	1	0,2
Igeri egitea	8	8,5	32	34,0	30	31,9	6	6,4	6	6,4	6	6,4	6	6,4	0	0,0
Bizikletaz ibiltzea	8	10,0	23	28,8	37	46,3	7	8,8	2	2,5	1	1,3	2	2,5	0	0,0
Gimnasia arina	14	13,6	33	32,0	55	53,4	1	1,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Gimnasia gogorra	8	11,1	42	58,3	22	30,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Musikarekin egiten diren beste jarduerak fisiko batzuk	0	0,0	4	33,3	8	66,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Muskulazioa	3	13,0	11	47,8	8	34,8	0	0,0	1	4,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Korrika	3	5,1	22	37,3	29	49,2	3	5,1	1	1,7	1	1,7	0	0,0	0	0,0
11 eta 7 futbola	1	3,0	21	63,6	7	21,2	2	6,1	0	0,0	1	3,0	0	0,0	1	3,0
Mendian ibiltzea	1	1,9	12	22,6	12	22,6	16	30,2	10	18,9	2	3,8	0	0,0	0	0,0
Padela		0,0	2	22,2	7	77,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

8.13. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, konpainiaren arabera

	Bakarrik		Gurasoak		Seme-alabak		Beste batzuk Senideak		Lagunak		Taldea		Beste pertsona batzuk		Beste batzuk	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	249	46,0	3	0,6	15	2,8	95	17,6	168	31,1	2	0,4	2	0,4	7	1,3
Igeri egitea	52	68,4	1	1,3	4	5,3	3	3,9	8	10,5	3	3,9	4	5,3	1	1,3
Bizikletaz ibiltzea	37	52,9	0	0,0	0	0,0	5	7,1	25	35,7	1	1,4	2	2,9	0	0,0
Gimnasia arina	25	26,3	0	0,0	0	0,0	5	5,3	25	26,3	6	6,3	33	34,7	1	1,1
Gimnasia gogorra	43	58,9	0	0,0	0	0,0	2	2,7	13	17,8	3	4,1	12	16,4	0	0,0
Musikarekin egiten diren beste jarduerak fisiko batzuk	2	16,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	25,0	2	16,7	5	41,7	0	0,0
Muskulazioa	20	87,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	4,3	0	0,0	2	8,7	0	0,0
Korrika	41	80,4	0	0,0	0	0,0	1	2,0	7	13,7	0	0,0	1	2,0	1	2,0
11 eta 7 futbola	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	11	33,3	22	66,7	0	0,0	0	0,0
Mendian ibiltzea	12	22,6	0	0,0	2	3,8	5	9,4	28	52,8	4	7,5	2	3,8	0	0,0
Padela	1	12,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	75,0	1	12,5	0	0,0	0	0,0

8.14. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, iraupenaren arabera

	5-30		31-60		61-90		91-120		120 baino gehiago	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	36	6,6	217	40,0	94	17,3	137	25,3	58	10,7
Igeri egitea	21	22,3	60	63,8	4	4,2	6	6,4	3	3,2
Bizikletaz ibiltzea	6	7,6	22	27,8	13	16,4	20	25,3	18	22,7
Gimnasia arina	11	10,9	62	61,4	14	13,8	10	9,9	4	3,9
Gimnasia gogorra	4	5,5	41	56,9	17	23,6	9	12,5	1	1,4
Musikarekin egiten diren beste jarduerak fisiko batzuk	0	0,0	10	83,3	1	8,3	1	8,3	0	0,0
Muskulazioa	8	38,1	4	19,0	4	19,0	4	19,0	1	4,7
Korrika	16	27,1	32	54,2	4	6,8	3	5,1	4	6,7
11 eta 7 futbola	0	0,0	8	25,8	12	38,7	10	32,2	1	3,2
Mendian ibiltzea	1	2,0	8	16,0	4	8,0	5	10,0	32	64,0
Padela	0	0,0	2	25,0	4	50,0	2	25,0	0	0,0

8.15. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, federazioaren arabera

	Fitxa, erregulariki lehiatzen naiz		Fitxa, tarteka lehiatzen naiz		Fitxa, ez naiz lehiatzen		Ez daukat fitxarik	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Oinez ibiltzea	0	0,0	1	0,2	10	1,8	528	97,9
Igeri egitea	1	1,1	0	0,0		0,0	91	98,9
Bizikletaz ibiltzea	1	1,2	0	0,0	1	1,2	79	97,5
Gimnasia arina	0	0,0	1	1,0	2	2,0	95	96,9
Gimnasia gogorra	0	0,0	0	0,0	1	1,4	72	98,6
Musikarekin egiten diren beste jarduerak fisiko batzuk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	13	100,0
Muskulazioa		0,0	0	0,0	0	0,0	23	100,0
Korrika	1	1,6	2	3,3	1	1,6	57	93,4
11 eta 7 futbola	17	53,1	2	6,2		0,0	13	40,6
Mendian ibiltzea	0	0,0	0	0,0	8	15,4	44	84,6
Padela	2	20,00	1	10,00	0	0,00	7	70,0

9

**HARAGO
ARAKATZEN:
BIZKAIKO
JARDUERA
FISIKOAREN
ETA KIROLAREN
INGURUKO IKUSPEGI
ESPEZIFIKOAK**

Jarduera fisikorik edo kirolik egiten ez duten emakumezkoen kolektiboa handiagoa da (emakumeen % 20, gizonezkoen % 15). % 5 emakume gehiago ibiltzen dira oinez. Banakako kirol jardueran eta taldekakoan, eta kirol arautua edo gidatua gizonak gehiago egiten dute (% 6,2ko diferentzia).

Adingabeak beren kargu dituzten emakumeak dira denbora libre eskuragarri gutxien dutenak, eta, gainera, ezberdintasun handiagoak daude seme-alabak beren kargu ez dituztenekin bi taldeetako gizonen artean daudenak baino. Ezberdintasuna hauteman dugu jarduera fisikoarekin eta kirolarekin lotutako jardueretan: gizonen % 49k diote kirola egiten dutela, eta % 17 oinez ibiltzen dira beren denbora librean; aldiz, emakumeen % 23 ibiltzen dira, eta soilik % 20k hautatu zuten kirola beren denbora libreko jarduera nabarmen gisa. "Kirola ikusteari" dagokionez ere ezberdintasun nabarmenak daude: gizonen % 12k markatu zuten, eta emakumeen % 3k.

5.000 biztanletik beherako udalerriak Jarduera fisikoa edo kirola egitearekiko zuzeneko loturari dagokionez (galdera espezifiko batean galdetu zen), oso datu antzekoak daude Bizkaia osoan. Udalerrri horietako biztanleen **% 49k** diote administrazioak (udalek, Aldundiak edo Eusko Jaurilaritzak) sortutako aplikazio espezifiko bat bezalako zerbitzu zuzenek erraztu egingo lieketela jarduera fisikoa egitea.

Bizkaiko populazioa orokorrean aztertuz gero, ikus dezakegu **% 17,6k** ez dutela jarduera fisikorik egiten, **% 7,2k** jarduera fisikoa soilik ohiko espazioetan edo etxean egiten dute, eta **% 75,1ek** espazio publikoak erabiltzen dituzte.

9. HARAGO ARAKATZEN: BIZKAIKO JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN INGURUKO IKUSPEGI ESPEZIFIKOAK

Atal honek begirada espezifikoa behar duten kolektiboei erreparatzen die. Lehenik eta behin, generoari, jarduera fisikoan eta kirolean oraindik ere ohitura ezberdinduak baldintzatzen dituen aldagai bat delako. Dena den, egia da txosten osoan zehar (laginaren tamainak aukera ematen duenean eta datuak azalpenen bat ematen badu) datuak genero bereizita azaldu direla. Bigarrenik, emaitza interesgarriak eman dituen kolektibo bati erreparatu zaio, adingabeak beren kargu dituzten 25 eta 49 urte arteko pertsonak. Azkenik, 5.000 biztanletik beherako udalerrien analisia eta espazio publikoen erabileraren inguruko irakurketa.

9.1. GENEROA ETA KIROLA

Kapitulu honetan aztertutako populazioa da Bizkaian erroldatutako 16 urtetik gorako emakumeena. Lagina diseinatzean kontuan hartu da genero aldagaia. Ikerketa orokorrean inkesta egin zitzairen 933 pertsonetatik 491 emakumezkoak dira (lagin osoaren % 52,7); eta, beraz, estatistikoki lagin erakusgarri bat da bere horretan³. Banatu egin da udalerriaren tamainaren arabera, 1. taulan azaltzen den moduan. Kapituluan zehar, lagin osoa ere erabili da gizonen eta emakumeen arteko analisi konparatiboak egiteko.

9.1. TAULA Lagina, udalerriaren tamainaren arabera

	Egindako lagina (Kop.)	Lagina (%)
100.000 baino gehiago (Bilbo)	152	30,9
20.000-100.000	196	39,8
10.000-20.000	57	11,5
3.000-10.000	60	12,1
<3000	28	5,7
Guztira	491	100

Bizkaiko emakumeen denbora libreari dagokionez, erdiek baino apur bat gutxiagok 1-3 ordu izaten dituzte denbora librerako lanegunetan, eta % 28,2k diote egunean 5 ordu dituztela libre. Jaiegunetan, ehuneko hori % 60,8ra igotzen da. Denboraren banaketa hori beste aldagai batzuk ere baldintzatzen dute, esaterako, adinak edo lan egoerak.

9.2. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? - Lanegunetan

	Kop.	%	% Metatua
Ordubete baino gutxiago	25	5,1	5,1
1-3 ordu	230	46,8	51,9
3-5 ordu	97	19,7	71,6
5 ordu baino gehiago	139	28,2	99,8
ED/EE	1	,2	100
Guztira	491	100	100

9.3. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? - Jaiegunetan

	Kop.	%	% Metatua
Ordubete baino gutxiago	19	3,9	3,9
1-3 ordu	87	17,7	21,7
3-5 ordu	83	16,9	38,6
5 ordu baino gehiago	299	60,8	99,4
ED/EE	3	,6	100
Guztira	491	100	100

Erantzun horiek Bizkaiko gizonen emandakoekin alderatuz gero, egoera ezberdinak topatzen ditugu. Gizonen ia bi herenek (% 64) diote egunean 3 ordu libre baino gehiago dituztela, % 23k, 3 eta 5 ordu artean, eta % 41ek, bost baino gehiago. Aldiz, emakumeen kasuan, ehunekoak behera egiten du, 2.1. taulan ikus daitekeenez: % 48k diote 3 ordu baino gehiago dituztela, eta ez dira % 30era heltzen 5 ordu libre baino gehiago dituztenak.

9.4. TAULA Egunean zenbat denbora libre duzula esango zenuke, batez beste, lanari, ikasteari, lo egiteari eta jateari emandako orduak kenduta? (%)

	Lanegunetan			Jaiegunetan		
	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Ordubete baino gutxiago	3,8	5,1	4,5	2,3	3,9	3,1
1-3 ordu	32,4	46,7	39,9	8,6	17,7	13,4
3-5 ordu	22,2	19,7	20,9	11,3	16,9	14,3
5 ordu baino gehiago	41,4	28,3	34,5	77,3	60,9	68,7
ED/EE	0,2	0,2	0,2	0,5	0,6	0,5
Guztira	100 (442)	100 (492)	100 (933)	100 (441)	100 (491)	100 (933)

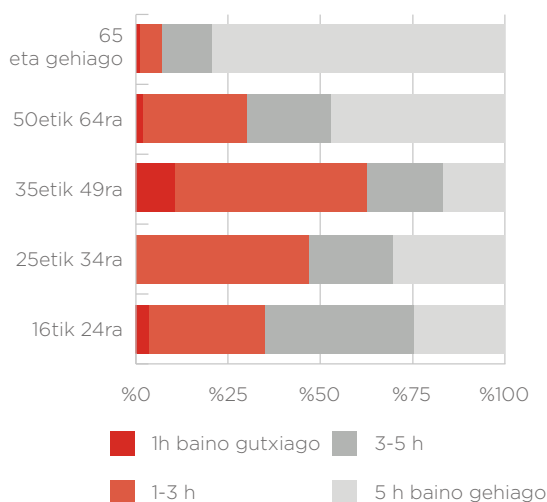
³ Txosten orokorraren Metodologia atalean laginaren ezaugarri teknikoak jaso dira. Emakumeen kolektiboa bere horretan baliozko lagin bat da, baina bere ezaugarriak direla-eta ezin da azpikolektiboetan aztertu.

Jaiegunetan, ezberdintasunak handitu egiten dira: guztira, biztanleen % 73k diote hiru ordutik gora dituztela; gizonen kasuan ia % 80k dituzte 5 ordu baino gehiago, baina emakumezkoen % 60k bakarrik diote horrenbeste dutela.

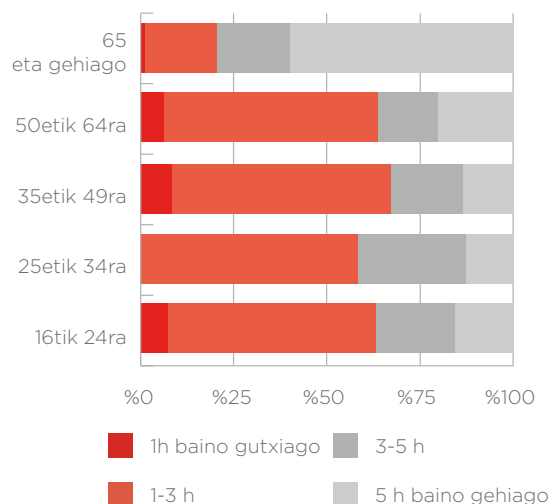
Adinaren aldagaia gurutzatuz gero, lanegunetan, adin talde guztietan ikusten dugu emakumeek denbora libre gutxiago dutela, eta ezberdintasunak oso nabarmenak dira, kasu guztietan, 35 eta 49 urte artekoetan salbu, horietan denbora librearen banaketa oso antzekoa baita.

Bitxia da ezberdintasun handienak dituzten adin taldeak 24tik beherakoak eta 50etik gorakoak direla. Ulertzen da, hein batean, talde nagusienetan oraindik gailentzen dela etxeko lanen eta zaintzen ardura emakumeen gain gelditzearen ideia, denboraren erabileraren eta etxeko lanen banaketaren inguruko hainbat ikerlanek jasotzen duten moduan. Dena den, hori gertatzen da ere gazteen artean (16-24 urte): emakumeen % 63,5ek diote lanegunetan 3 ordu libre baino gutxiago dituztela; gizonen kasuan, aldiz, % 35ek bakarrik dio denbora hori duela aisialdirako.

9.1. GRAFIKOA Gizonen denbora libre lanegunetan, adinaren arabera

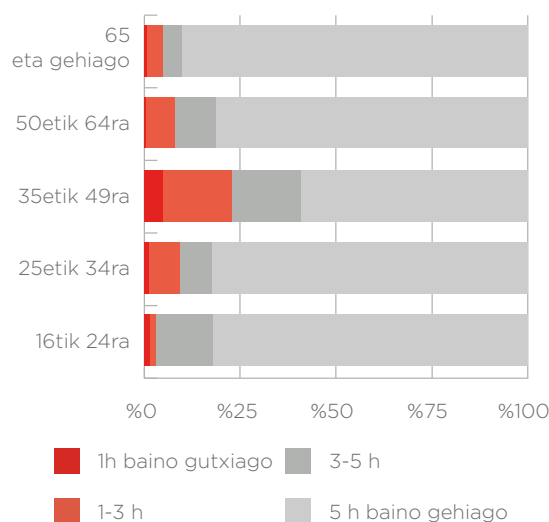

9.2. GRAFIKOA Emakumeen denbora libre lanegunetan, adinaren arabera

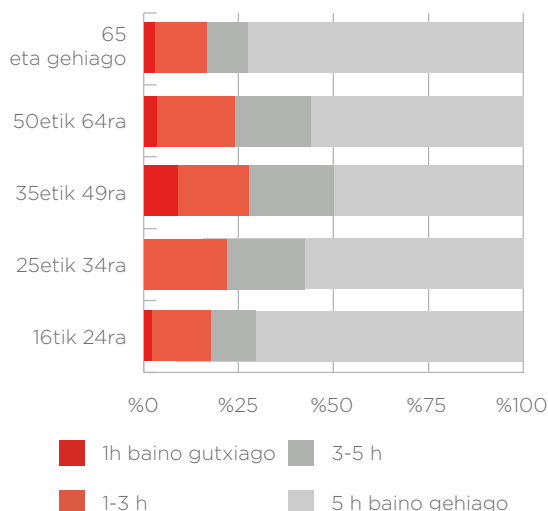

Jaiegunetan ere ezberdintasuna dago. Lanik gabeko egunak diren arren, emakumezkoek berdin hautematen dute denbora libre gutxiago dutela, eta beraz, gutxiago dute eskuragarri. Ezberdintasun nabarmenenak adin ertainekoen artean daude, baina nagusien eta gazteen artean ere badaude.

9.3. GRAFIKOA Gizonen denbora libre jaiegunetan, adinaren arabera

9.4. GRAFIKOA Emakumeen denbora librea jaiegunetan, adinaren arabera

Bizkaiko emakumeak beren denbora libre esku-ragarrian egiten dituzten jarduerak aztertzeke, galdetegian hainbat eman ziren aukeratzeko, hiru ohikoenak aukera zitzaten. Gainera, eskatu zitzaizen eskaintakoen artean egin nahi zituzten bi jarduera aukeratzeko.

Beste azterlan batzuetan gertatzen den bezala, noski, jarduerekin beraiekin aldi berean egin daitezkeen jarduera sozialenak hautatu ziren gehien; eta, zentzu horretan, nabarmenak dira familiarekin, bikotekidearekin, eta lagunekin egotea. Jarduera horiek gehien egiten direnak izateaz gain, gehien egin nahi direnak dira. Kirol jarduera horien atzeko postuetan egon ohi da.

Horrez gain, gizonen bezala, Bizkaiko emakume gehienek diote beren aisialdia familiarekin, bikotekidearekin eta lagunekin ematen dutela. Hirugarren aukera da oinez ibiltzea edo paseatzea, eta laugarrenean, kirola.

9.5. taulan ikus dezakegunez, ez dago ezberdintasun handirik emakumezkoen eta gizonzkoen denbora librean egiten dituzten jardueren artean, jarduera fisikoarekin eta, batez ere, kirolarekin lotutakoetan salbu. Gizonen kirol gehiago egiten dute emakumezkoen baino beren denbora librean, eta ehuneko ezberdintasuna ia 17 puntukoa da. Hori desitretan ere islatzen da: emakume baino gizon gehiagok egin nahi dute kirola beren denbora librean, % 10 puntu baino apur bat gehiagoko ezberdintasuna

dago: gizonen % 29k eta emakumeen % 17k egin nahi zuten kirola beren denbora librean.

9.5. TAULA Egiten diren eta egin nahi diren denbora libreko jarduerak (%)

	Egiten dira		Egin nahi dira	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Familiarekin edo bikotekidearekin egon	54,5	58,4	28,8	31,4
Lagunekin egon	46,0	49,6	26,2	31,2
Telebista ikusi, Interneten nabigatu	33,0	33,7	9,1	10,1
Oinez ibili, paseatu	32,1	38,5	17,6	17,0
Kirola egin	37,2	20,7	28,8	17,4
Liburuak edo aldizkariak irakurri	13,3	18,1	7,8	7,8
Irratia edo musika entzun	11,3	9,8	5,2	3,3
Zinemara edo antzokira joan	7,5	7,8	7,6	11,4
Kirola ikusi	13,2	2,3	3,9	1,3
Mendira edo txangoan irten	9,8	5,4	22,5	21,9
Eskulanak egin (josi, margotu eta abar)	2,6	6,9	3,7	6,5
Lorategia zaindu	3,5	1,3	3,1	2,0
Dantzatzeri joan	0,7	3,8	2,0	5,5
Elkarte edo klub batera joan	1,6	1,4	2,3	1,6
Bilera politiko edo sindikaletara joan	0,5	0	1,1	0,2
Beste batzuk	5,2	8,7	4,1	6,8
Ezer berezirik ez egin	9,5	13,3		
Guztira	100	100	100	100

Paseatzearen jarduera fisikoari erreparatu gero, emakumeak gizonak baino apur bat gehiago ibiltzen dira oinez (% 38 emakumeak, % 32 gizonak). Hala ere, denbora librean paseatu nahiko luketen gizonen eta emakumeen ehunekoak antzekoak dira: % 17 inguru, bi kasuetan. Horren azalpena izan daiteke paseatzeaz ari garenean jarduera "libre" batez ari garela, ez delako beharrezkoa prestaketarik egitea, ez delako aurretik planifikatu behar eta ez delako beste pertsonarik behar, eta, beraz, nahi duenak inolako mugarik gabe egin dezakeelako, beste kirol jarduera batzuekin gertatzen ez den moduan.

Adinaren aldagaiarekin ezin da gurutzatu, talde bakoitzaren kopurua txikia dela-eta ezin baitira analizatu.

Bizkaiko emakumezkoen populazioak jarduera fisikoarekin duen harremana hobeto ezagutzeko, eta egiten den jarduera mota zehatza aztertu aurretik, orain arte bezala, erantzun bakarreko galdera bat egin zen, eskatzen zuena lau aukera hauen artean hautatzeko:

- Ez dut kirola egiten, bere horretan, baina jarduera fisikoa bai, oinez egitera irteten bainaiz.
- Banakako edo taldeko kirol jarduera egiten dut, korrika egitera edo bizikletaz ibiltzera irteten bainaiz.
- Kirol arautua (lehiatu egiten naiz edo aukera dago) edo gidatua (gimnasioa eta abar) egiten dut.
- Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.

Horrela, emakumeak jarduera fisikoaren arabera bereizi nahi ziren, orokorrean, jarduera fisikoarekiko loturaren mailak aztertu ahal izateko, modalitate guztiak hartzeko, arinenetik hasi eta gogorrenera.

9.6. TAULA Bizkaiko emakumeak, jarduera fisikoarekin eta kirol jardueraren arabera

	Kop.	%
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	98	20,0
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	203	41,3
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	135	27,5
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	61	12,4
Guztira	491	100

Hamar emakumetik bik ez dute jarduera fisikorik edo kirolik egiten, eta esanguratsua da % 41 bakanrik ateratzen direla oinez ibiltzera. Kirol arautua edo gidatua % 12,4k egiten dute, eta banakako edo taldeko kirol jarduera % 27,4k. Emakumeen inaktibotasunaren datuak ez daude populazio guztia-
renetatik urrun. Hala ere, ezberdintasunak sortzen dira kirolarekiko loturak gora egin ahala, emakumeek proportzio txikiagoan egiten baitute kirola

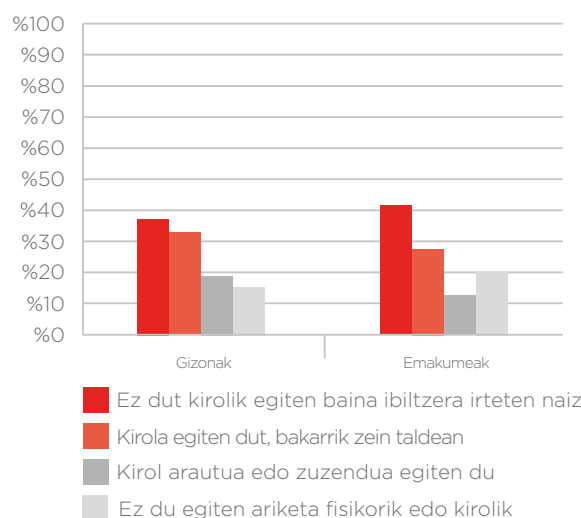
banaka edo taldean, baita kirol arautua edo gidatua ere. Bizkaiko gizonekin alderatuta, ezberdintasun horiek zabaldu egiten dira, 3.2. taulak erakusten duen moduan. Hiru gai nabarmendu behar dira:

- Jarduera fisikorik edo kirolik egiten ez duten emakumezkoen kolektiboa handiagoa da (emakumeen % 20, gizonezkoen % 15). Seden-tarismo gehiago dago.
- % 5 emakume gehiago ibiltzen dira oinez.
- Banakako kirol jardueran eta taldekakoan, eta kirol arautua edo gidatua gizonek gehiago egiten dute (% 6,2ko diferentzia).

9.7. TAULA Kirol jarduera fisikoaren eta generoaren erlazioa (%)

	Gizonak	Emakumeak
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	15,0	20,0
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	36,7	41,3
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	32,1	27,5
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	18,6	12,4
Guztira	100	100

9.5. GRAFIKOA Populazioaren eta jarduera fisikoaren arteko erlazioa, generoaren arabera (%)

Bizkaiko emakumeek kirola ulertzeko moduz honako hau esan beharra dugu: populazio osoak kirolaz gustukoena duena sasoi onean egotea bada ere, zenbait ñabardura daude erantzuten dutenen generoari erreparatuz gero. Emakumeentzat erlaxatzea edo aldartea hobetzea eta on egitea garrantzitsuagoa da, eta dibertsioa apur bat gehiago nabarmentzen dute gizonak.

9.8. TAULA Kirola egin zein ez egin, zer da kirolatik gustuko duzuna? Generoaren arabera (%)

	Gizoi-	Ema-	Guztira
	nak	kumeak	
Sasoi onean egoteko aukera ematen du (osasuna)	45,5	47,7	46,6
Dibertsio eta entrenamendu giroa	12,9	10,6	11,6
Lagunekin eta beste pertsona batzuekin egoteko aukera ematen du	3,2	5,5	4,5
Esperimentatzeko eta naturaz gozatzeko aukera ematen du	4,1	3,7	3,8
Erlaxatzeko balio du	8,8	12,6	10,8
On egiten du, aldartea hobetzen du	11,3	14,5	13,0
Helburu eta erronka pertsonalak	3,8	0,8	2,3
Lehiatzea	2,0	0	1,0
Ikuskizuna	2,5	0,4	1,4
Prestakuntza edo hezkuntza mota bat da	2,3	0,8	1,5
Kidetasuna eta beste balio batzuk	2,3	1,6	1,9
Ematen duen gorputz estetika	0	1,2	,7
Ezerk ez	0,9	0,4	,6
Beste bat	0,5	0,2	,3
Guztira	442	491	100

“Kirola egin zein ez egin, zer da kirolaz gutxien gustatzen zaizuna?” galderari dagokionez, berriz ere gizonen eta emakumeen pertzepzioan ezberdintasunak daude. Lesioak alderdi negatibo gisa nabarmentzen dituzte gizonak, emakumeek baino gehiago, % 5eko ezberdintasuna baitago. Kirol arrakastaren gurtza ere gizonak nabarmentzen dute gehiago.

Borroka, lehia eta nekea dira emakumeek gehien aipatutako alderdiak. Genero ezberdintasuna ere negatibotzat jotzen dute emakumeen % 8,5ek, eta gizonen artean ez da % 5,5era heltzen⁴.

9.9. TAULA Eta, zer da gutxien gustatzen zaizuna? Generoaren arabera (%)

	Gizoi-	Ema-	Guztira
	nak	kumeak	
Borroka, lehia	10,2	12,8	11,6
Kirol profesionala eta dirua	19,5	18,1	18,8
Konpromisoa, sakrifizioa	1,6	1,4	1,5
Kirol arrakastaren gurtza	10,7	7,7	9,2
Tentsioa, estresa	2,9	2,6	2,8
Publizitatea	2,0	1,4	1,7
Nekagarria da oso	4,5	7,3	6,0
Lesioak	15,0	9,8	12,2
Kirol batzuen kostua/laguntza gutxi	5,7	5,3	5,5
Genero ezberdintasuna	5,4	8,5	7,0
Beste gauza batzuk	2,7	3,3	2,9
Ezer negatiborik ez du	19,3	20,3	19,9
ED/EE	0,5	1,4	1,0
Guztira	442	491	100
Total	442	491	100

Jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez dutela onartzen dutenen kolektiboari dagokionez (kolektibo gakoa jarduera fisikoa eta kirola sustatzeko politiketarako), adierazi beharra dugu hamarretik sei emakumezkoak direla.

Ohar bat kolektibo honen ordezkagarritasun estatistikoiari dagokionez: zenbaki absolututan, jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez dutenen kopurua 160koa da, 98 emakume eta 62 gizon; beraz, haien erantzunen analisia, garrantzitsua bada ere, ezin daiteke esan erakusgarria dela estatistikoki. Hala ere, funtsezkoa da jarduerarik ez egitearen arrazoiak ezagutzera inguratzea, baita kirola edo jarduera fisikoa egiteko jarduerari heltzeko etorkizuneko aukerak ere.

⁴ Txosten orokorrean jasotako datu bat gogora ekarri beharra dago atal honetan: hamar pertsonatik bederatzik uste dute “emakumeek egindako kirola gizonak egindakoa bezainbeste baloratu eta sustatu beharko litzatekeela”.

Jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez dutela onartzen dutenen kolektiboari dagokionez (kolektibogakoa jarduera fisikoa eta kirola sustatzeko politiketarako), adierazi beharra dugu hamarretik sei emakumezkoak direla.

Ohar bat kolektibo honen ordezkagarritasun estatistikoari dagokionez: zenbaki absolututan, jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez dutenen kopurua 160koa da, 98 emakume eta 62 gizon; beraz, haien erantzunen analisia, garrantzitsua bada ere, ezin daiteke esan erakusgarria dela estatistikoki. Hala ere, funtsezkoa da jarduerarik ez egitearen arrazoiak ezagutzera inguratzea, baita kirola edo jarduera fisikoa egiteko jarduerari heltzeko etorkizuneko aukerak ere.

Jarduera fisikorik eta kirolik ez egiteari eta genero ezberdintasunei dagokienez, aintzat hartuta populazio txikiekin lanean ari garela, ikus dezakegu gizonek gehien aipatutako arrazoiak laneako obligazioak direla (% 26k aipatu dituzte, eta emakumeen % 19k); emakumeen kasuan, aldiz, “kirola gustuko ez izatea” % 27 aipatzen dute (gizonen % 12,5ek soilik aipatu dute).

“Une honetan, zergatik ez duzu jarduera fisikorik/kirolik egiten?” galdetutakoan, emakumeen % 27k diote kirolik ez dutela egiten gustuko ez dutelako dela; gizonetan, aldiz, bostetik batek bakarrik aipatzen du arrazoi hori. Familiako obligazioek ere gehiago baldintzatzen dute emakumeen praktika: % 19k aipatzen dute, eta gizonen kasuan, aldiz, soilik % 12k. Laneako arrazoiak dira, ordea, gizonek gehien aipatzen dituztenak, baina gizonen eta emakumeen artean ehuneko hiruko ezberdintasuna bakarrik dago (gizonen % 29,7k aipatu dute, eta emakumeen % 26k).

Jarduera fisiko gisa oinez ibiltzen diren Bizkaiko emakumeei eta emakume kirolariei dagokienez, azaldu behar da oinez bakarrik egiten duten pertsonen % 55,5 (gure laginean, 365) emakumeak direla, eta % 44,5, gizonak⁵. Beraz, oinez egiteari dagokionez badago generoaren arabera bereizitako joera bat.

403 dira “Jarduera fisikoa, kirola edo oinez egiten duzu?” galderari “Kirol jarduera banaka edo taldean egiten dut, adibidez, korrika, bizikleta” edo “Kirol arautua (lehiatuta, edo lehiatzeko aukerarekin) edo gidatua (gimnasioa eta abar) egiten dut” erantzuten dutenak: % 47,2, emakumezkoak, eta % 52,8, gizonak. Aurreko apartatuetan bezala, adina aldagai baldintzatzaile bat da. Bizkaiko emakumeen kolektiboa hartzen badugu analisiaren oinarri gisa, % 39,9 jo daiteke kirolaritzat, eta, gizonezkoetan, % 50,7 dira. Horra hor generoak markatutako beste emaitza bat.

Azkenik, generoaren araberrako analisiak erakusten digu aldagai horrek oraindik ere ezberdintasunak dakartzala kirol ohiturei dagokienez. Emakumeak gizonak baino gehiago ibiltzen dira, 8.3. taulan ageri den moduan, eta, hain zuzen, jarduera fisikoa eta/edo kirola egiten dutenen emakumeen % 82 oinez ibiltzen dira, hau da, inkesta egin duten emakume guztien % 65,5. Gimnasia arina ere emakumeek gehiago aukeratzen duten jarduera bat da; % 16,7k hautatzen dute, eta gizonezkoen % 9,3k. Beste elementu azpimarragarri bat da gizon gehiago ibiltzen direla txirrindularitzan, % 15, eta emakumezko gutxiago, % 6. Futbola eta mendian ibiltzea ere generoaren arabera aldatzen dira. 11 eta 7 futbola gutxiengoaren kirola da kirol jarduera egiten duten emakumeen artean (% 0,4), eta ez gizonentzat, % 8,4k egiten baitituzte. Mendian ibiltzeari dagokionez ere antzeko joera dago: jardueraren bat egiten duten gizonen % 9,6 dira, eta emakumezkoen % 4,7.

⁵ Logikoki, adinaren aldagaiak eragina du: Soilik oinez ibiltzen direnen gehiengo 50 urtetik gorakoak dira, kolektiboaren % 68,5, guztira (% 30,3k 50 eta 64 urte artean dituzte, eta % 38,2k, 65etik gora).

9.10. TAULA Bizkaiko biztanleen % 1ek egindako jarduerak eta kirolak, generoaren arabera

Jarduera	Gizonak			Emakumeak		
	Kop.	Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen %	Gizonezkoen %	Kop.	Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen %	Emakumezkoen %
Oinez ibiltzea	225	59,2	50,9	322	82,0	65,5
Igeri egitea	43	11,4	9,7	51	12,9	10,3
Gimnasia arina	35	9,3	7,9	66	16,7	13,4
Bizikletaz ibiltzea	56	15,0	12,6	24	6,0	4,8
Gimnasia gogorra	36	9,6	8,1	38	9,6	7,7
Korrika	44	11,7	9,9	17	4,3	3,4
Mendian ibiltzea	36	9,6	8,1	18	4,7	3,6
11 eta 7 futbola	32	8,4	7,2	1	0,4	0,2
Muskulazioa, kulturismoa	15	4,1	3,3	8	1,2	1,6
Musikarekin egiten den beste jarduera fisiko bat	3	0,8	0,6	9	2,4	1,8
Padela	7	1,9	1,5	2	0,6	0,4
Beste batzuk			0			65,5
Guztira	442			491		

Azkenik, eta kirol sozializazioaren garrantzia aitortzeari eta amaren figurak jarduera fisikoaren eta kirolaren ohitura sortzean duen erreferentziari dagokionez, honako emaitza hauek eskuratu ditugu.

9.11. TAULA Jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko harremana, amak kirolarekin zuen harremanaren arabera (emakume guztiak) (%)

	Amak beti egin du kirola	Amak gaztetan egin zuen kirola	Amak nagusia izanda egin du kirola	Amak inoiz ez du kirolik egin
Ez du ezer egiten	9,5	11,6	33,3	22,3
Oinez bakarrik ibiltzen da	47,3	27,3	45,5	4,7
Kirol jarduera edo kirol arautua egiten du	47,3	62,8	19,1	36,6
Guztira	100	100	100	100

Badirudi kirola inoiz egin ez duten amen alaben artean ezer egiten ez duen emakume ehuneko handiagoa dagoela (% 22,3), eta kirol gehien egiten dutenak direla gaztetan kirola egin duten amen alabak (% 62,8), edo kirola beti egin dutenenak.

Emakume gazteenen taldeari bakarrik begiratuz gero (35 urtetik beherakoak), ikusiko dugu kirol gehien egi-

ten dutela gaztetan kirola egiten zuten emakumeen alabak (% 85,3), edo gaztetan kirola egiten zuten eta orain egiten jarraitzen dutenenak (% 57).

9.12. TAULA Jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko harremana, amak kirolarekin zuen harremanaren arabera (16-35 urteko emakumeak) (%)

	Amak beti egin du kirola	Amak gaztetan egin zuen kirola	Amak nagusia izanda egin du kirola	Amak inoiz ez du kirolik egin
Ez du ezer egiten	10	4,8	50	22,7
Oinez bakarrik ibiltzen da	28,6	14,3	14,3	22,7
Kirol jarduera edo kirol arautua egiten du	59	85,3	26,8	57,5
Guztira	100 (20)	100 (21)	100 (8)	100 (66)

Egiten dutenaren arabera kirolarekin izan duten harremana aztertuz gero, konturatuko gara sedentario gehienek amak ere sedentarioak izan direla, eta kirola egiten dutenak direla (kirol jarduera banaka edo taldean, edo kirol arautua edo gidatua) ama kirolarienak izan dituztenak (% 13,7k kirola egin dute gaztetan, eta % 18,4k gaztetan egiten zuten eta orain egiten jarraitzen dute).

9.13. TAULA Amen kirolarekiko harremana (emakume guztiak)

	Amak beti egin du kirola	Amak gaztetan egin zuen kirola	Amak nagusia izanda egin du kirola	Amak inoiz ez du kirolik egin	Guztira
Ez du ezer egiten	7,1	5,1	7,1	79,6	100 (98)
Oinez bakarrik ibiltzen da	17,2	5,9	4,9	71,6	100 (204)
Kirol jarduera edo kirol arautua egiten du	18,4	13,7	2,04	65,3	100 (196)

Bitxia da gero eta argiagoa dela hori, ondo erreparatuta ikus baitaiteke gazteenetan joera hori zorroztu egiten dela.

9.14. TAULA Amen kirolarekiko harremana (16-35 urteko emakumeak)

	Amak beti egin du kirola	Amak gaztetan egin zuen kirola	Amak nagusia izanda egin du kirola	Amak inoiz ez du kirolik egin	Guztira
Ez du ezer egiten	8,7	4,3	17,4	65,2	100 (23)
Oinez bakarrik ibiltzen da	24	12	4	60	100 (25)
Kirol jarduera edo kirol arautua egiten du	19,9	25	2,8	53,5	100 (71)

Ezer egiten ez duten 35 urtetik beherako emakumeen artean, % 65,2ren amek kirolarekin harreman berdi-na izan dute: ez dute inoiz egin. Kirola egiten duten emakumeen amen % 25ek kirola egin zuten gaztetan, eta ia % 20k gaztetan egin zuten eta oraindik egiten dute; hau da, kirola egiten duten emakume gazteen ia erdiek (% 45) kirol jarduerari oso lotuta dauden edo egon diren amak dituzte. Horrek aukera ematen du erakusteko zein garrantzi duen amaren kirol jarduerak alaben sozializazioan.

9.2. ADINGABEAK BERE KARGU DITUEN 25ETIK 49 URTERA ARTEKO POPULAZIOA

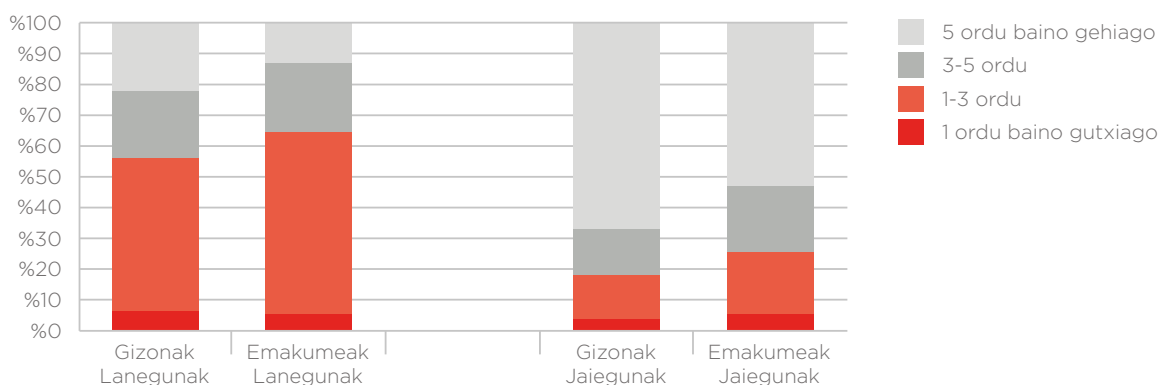
Atal honetan Bizkaiko 25 eta 49 urteko populazioa hartzen duen kolektibo espezifiko bat jorratuko dugu, *a priori* denbora libre gutxiago ematen dion bizitzako garai garrantzitsu batean dagoelako: garai gakoa da lan munduari dagokionez, baina, gainera, adingabeak norbere kargu izaten diren garaia izaten da, eta alderdi hori garrantzitsua iruditzen zaigu aisialdiaren okupazioa eta kirol jarduera aztertzeko.

352 pertsonaz osatutako talde bat da, eta, horrenbestez, lagin erakusgarri bat da, nahiz eta, logikoki,

ikerketaren gainerako zatian jorratutakoak baino ordezkagarritasun estatistiko txikixeagoa duen. Talde horretatik, % 36k (127) 25 eta 34 urte artean dituzte, eta % 64k (225), 35 eta 49 artean. Gainera, talde horretako % 49 gizonezkoak dira, eta % 51, emakumezkoak.

Talde gazteenean (25 eta 34 urte artean) % 21,25k bakarrik dituzte seme-alabak), eta 35 eta 49 urte artekoan, % 64,5ek dituzte adingabeak beren kargu.

9.6. GRAFIKOA Emakumeen eta gizonen denbora libre eskuragarria

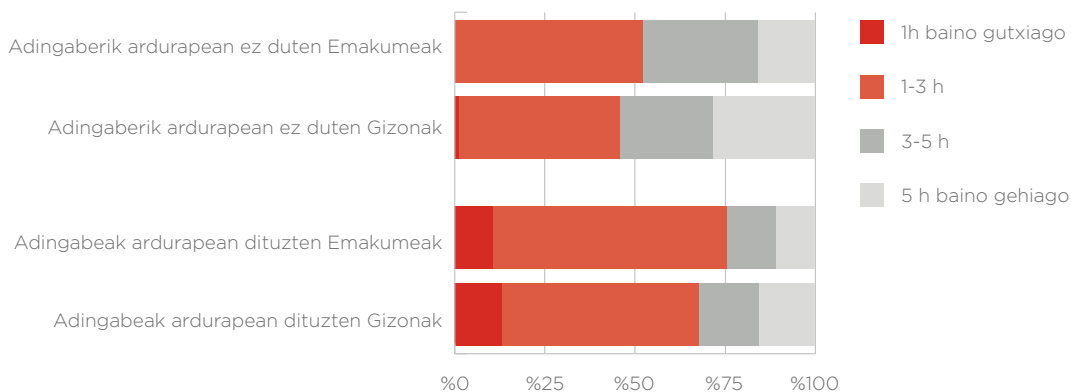
Oro har, grafikoan ikus daitekeen moduan, adin tarte horretako gizonen denbora libre gehiago dute emakumeek baino. Hori talde guztietan gertatzen da, baina interesgarria da baldintza espezifikoren batean sakontzea, kolektibo horretan eragin handiagoa izan dezakeena, adibidez, adingabeak norberaren kargu edukitzea edo ez edukitzea.

9.15. TAULA Denbora libre eskuragarria lanegunetan, norberaren kargu adingabeak edukitzearen edo ez edukitzearen arabera

	Ordubete baino gutxiago	1-3 ordu	3-5 ordu	5 ordu baino gehiago	Guztira
Beren kargu adingabeak dituzten gizonak	12,8	55,1	16,7	15,4	100
Beren kargu adingaberik ez duten gizonak	1	44,8	26	28,1	100
Beren kargu adingabeak dituzten emakumeak	10,6	64,9	13,8	10,6	100
Beren kargu adingaberik ez duten emakumeak	0	51,8	32,5	15,7	100

Grafikoan antzeman daitekeenez, adingabeak beren kargu dituzten emakumeak dira denbora libre eskuragarri gutxien dutenak, eta, gainera, ezberdintasun handiagoak daude seme-alabak beren kargu ez dituztenekin bi taldeetako gizonen artean daudenak baino. Seme-alabak dituzten emakumeen hiru laurdenek (% 75) 3 ordu libre baino gutxiago dituzte lanegunetan (% 10ek, bat baino gutxiago), aldiz, halakorik ez dutenen artean, erdiek diote 1-3 ordu dituztela, eta inork ez ordubete baino gutxiago. Gizonen kasuan, beren kargu adingaberik ez dutenen % 45ek diote hiru ordu libre baino gutxiago dituztela lanegunetan, eta badituztenen artean denbora libre gutxi dutenen ehunekoa % 69 inguruan dabil.

9.7. GRAFIKOA Denbora libre eskuragarria lanegunetan, generoaren eta adingabeak norbere kargu edukitzearen arabera

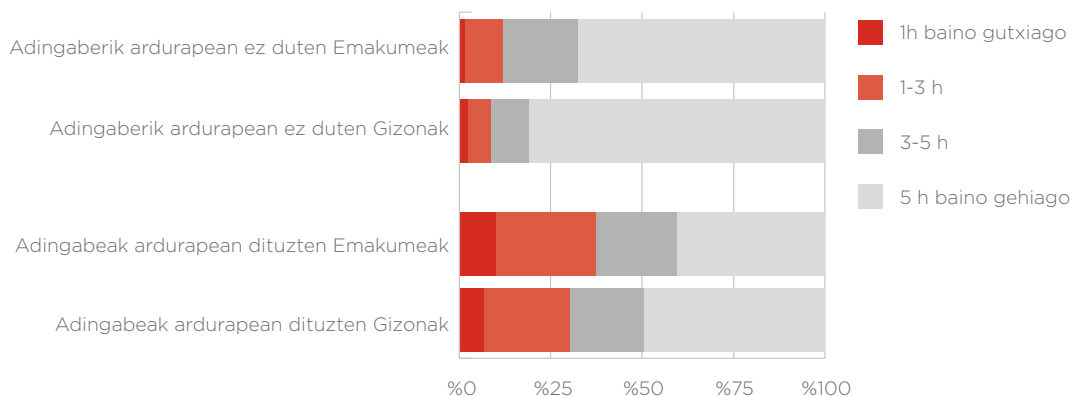
Jaiegunen kasuan, logikoki, emakumeek eta gizonak, biek dute denbora libre gehiago: beren kargu adingaberik ez duten hamar gizonetik zortzik eta hamar emakumetatik ia zazpik diote 5 ordu libre baino gehiago dituztela; bi taldeetan hamarretik bederatzira heltzen dira 3 ordu libre baino gehiago dituztenak.

9.16. TAULA Denbora libre eskuragarria lanegunetan, norberaren kargu adingabeak edukitzearen edo ez edukitzearen arabera

	Ordubete baino gutxiago	1-3 ordu	3-5 ordu	5 ordu baino gehiago	Guztira
Beren kargu adingabeak dituzten gizonak	6,3	24,1	20,3	49,4	100
Beren kargu adingabeak dituzten emakumeak	9,5	27,4	22,1	40	100
Beren kargu adingaberik ez duten gizonak	2,1	6,3	10,4	81,3	100
Beren kargu adingaberik ez duten emakumeak	1,2	10,8	20,5	67,5	100

Seme-alabak dituztenen artean, denbora eskuragarria gutxiago da: gizonen ia % 70ek dituzte hiru ordu baino gehiago, eta emakumeen artean % 62k dute denbora hori.

9.8. GRAFIKOA Denbora libre eskuragarria jaiegunetan, generoaren eta adingabeak norbere kargu edukitzearen arabera

Adin tarte horretan, denbora librean zer egiten duten galdetutakoan, gizonen % 61ek eta emakumeen % 71k diote familiarekin edo bikotekidearekin egoten direla, eta bi kolektiboen erdiek diote lagunekin egoten direla.

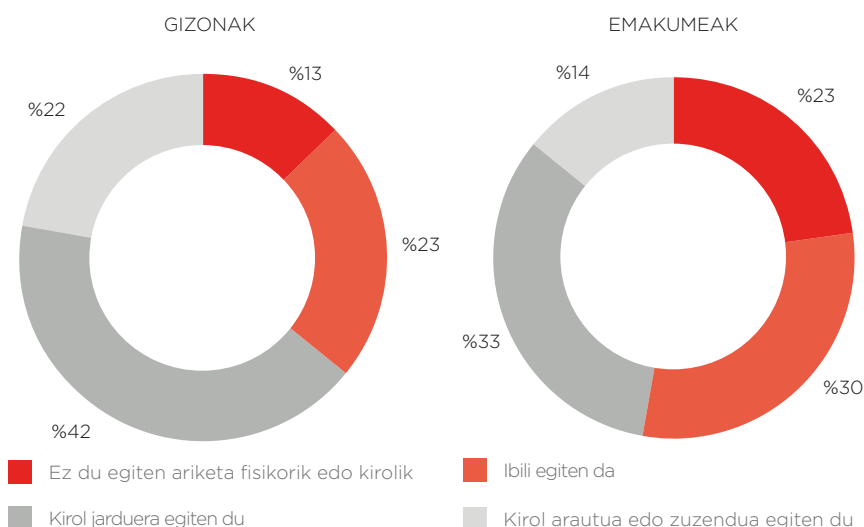
Ezberdintasuna hauteman dugu jarduera fisikoarekin eta kirolarekin lotutako jardueretan: gizonen % 49k diote kirola egiten dutela, eta % 17 oinez ibiltzen dira beren denbora librean; aldiz, emakumeen % 23 ibiltzen dira, eta soilik % 20k hautatu zuten kirola beren denbora libreko jarduera nabarmen gisa. “Kirola ikusteari” dagokionez ere ezberdintasun nabarmenak daude: gizonen % 12k markatu zuten, eta emakumeen % 3k.

Denbora librean kirola egiteko nahia ere ezberdina da bi kolektiboetan: kirola egin nahiko lukete gizonen % 38k, eta emakumeen % 21ek.

Badirudi seme-alabak edukitzeak gizonen eta emakumeen ezberdin eragiten diela jarduera fisikoarekin eta kirolarekin lotutako denbora libreko jardueretan. Ia ez dago ezberdintasunik gizonen artean: adingabeak beren kargu dituztenen % 48k egiten dute kirola, eta % 19 oinez ibiltzen dira; ez dituztenen artean, % 49k egiten dute kirola, eta % 15 ibiltzen dira oinez. Emakumeen kasuan, aldatu egiten da: seme-alabak dituztenen % 16k egiten dute kirola, eta ez dituztenen % 24k; eta adingabeak beren kargu dituztenen % 31 ibiltzen dira oinez, eta ez dituztenen % 13.

25 eta 49 urte artekoek jarduera fisiko edo kirol jarduera egitearekin duten harreman zehatzari dagokionez (galdera espezifiko baten bidez planteatuta), ezberdintasuna dago gizonen eta emakumeen egiten dutenaren artean.

9.9. GRAFIKOA Jarduera fisikoa eta kirol jarduera generoaren arabera (24 eta 49 urte arteko populazioa)

Gizonen artean, % 67k egiten dute kirol jardueraren bat, eta % 23 ez dute kirolik egiten, baina oinez ibiltzen dira. Emakumeen kasuan, ez dira erdira heltzen kirola egiten dutenak, % 30 oinez ibiltzen dira eta % 23k ez dute kirolik edo jarduera fisikorik egiten.

Ariketa egiten duten 25 eta 49 urte artekoek aukeratutako jardueren artean, kontuan hartuta hiru ere aukeratu zitezkeela, ezberdintasunak topatzen ditugu generoaren arabera. Gizonak, gehienbat, oinez ibiltzen dira (% 40), bizikletaz (% 21), korrika (% 17), igeri (% 16), gimnasioa gogorra egiten dute (% 13), mendian ibiltzen dira (% 12) edo 11 edo 7 futbolean (% 10). Emakumeak, oinez ibiltzen dira (% 69), gimnasia arina (% 16) edo gogorra (% 15) egiten dute, igerian (% 14), bizikletaz ibiltzen dira (% 10) edo korrika (% 9), gehienbat.

Oraindik ere kontuan hartuz gero talde txikiekin ari garela lanean, ordezkagarritasun estatistiko gutxikoekin, ikusiko dugu bien artean ezberdintasunak daudela bi taldeen artean, beren kargu adingabeak edukitzearen edo ez edukitzearen arabera.

9.17. TAULA Jarduera fisikoa eta kirolekoa, generoaren eta beren kargu adingabeak edukitzearen arabera

	Adingabeak dituzte beren kargu		Ez dute adingaberik beren kargu	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Ez dut jarduera fisikorik eta kirolik egiten.	16,7	25,5	11,5	20,2
Ez dut kirolik egiten, baina oinez ibiltzen naiz	20,8	36,8	25,0	24,1
Kirol jarduera egiten dut banaka edo taldean	51,9	29,8	38,5	38,6
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	64,7	40,3	68,7	57,9
Guztira	100 (78)	100 (94)	100 (95)	100 (83)

Logikoki, zenbat eta aldagai gehiago sartu segmentazioan, orduan eta talde txikiagoak ditugu esku artean, eta, beraz, ordezkagarritasun estatistiko txikiagoa, baina ez dugu zenbait joera aipatu nahi gabe utzi.

Oro har, seme-alabak beren kargu dituztenek kirol jarduera gutxiago egiten dute halakorik ez dutenek baino.

Jarduera fisikorik edo kirolik egiten ez duten gizonen eta emakumeen ehunekoak aztertuz gero, hautemango dugu bai gizonen bai emakumeen artean handiagoa dela adingabeak beren kargu dituztenen artean, ezberdintasun bera bi sexuen artean (% 5 inguru).

Egiten duten jarduera fisiko zehatzari buruz, ezer gutxi esan dezakegu, taldeen tamaina dela eta,

baina joera bat sumatzen da: Ezberdintasunak areagotu egiten dira kirolaz ari garenean, bere horretan: beren kargu adingabeak dituzten gizonen % 65ek egiten dute, eta soilik emakumeen % 40k; seme-alabarik gabeko gizonen kasuan, kirola % 68,7k egiten dute, eta emakumeen % 58k.

Baiezta dezakegu seme-alabak norberaren kargu edukitzeak eragina duela, gehienbat, 25 eta 49 urte arteko emakumeen kirol praktikan, ia % 18ko ezberdintasuna baitago beren kargu seme-alabarik ez dutenekin alderatuta (% 40 eta % 58). Gizonen kasuan, seme-alabak izateak gutxiago eragiten du: % 65ek egiten dute kirola, eta seme-alabarik ez dutenen % 69k.

9.3. ESPAZIO PUBLIKOEN ERABILERA

Gaur egun, jarduera fisikoak geroz eta ertz gehiago ditu, eta aukera gehiago dago praktikatzeko: bate-tik, ohiko kirol espazioak daude, zeinetan denbora eta praktika modua arautuagoak dauden; bestetik, ikus dezakegu gero eta ohikoagoa dela jarduera eta kirola espazio publikoetan egitea, non azken helburua ariketa egitea bera besterik ez den.

Jarduera fisikoa kirol espazio irekietan, hirikoetan edo naturaletan egiteak erraztu egiten du praktika malgua, arautu gabea, norberak erabakitzeko denbora libre erabiltzeko denbora, unea eta espazioa, tarte jakin batekin aurreikustea beharrezkoa izan gabe. Ez daude ezeren edo inoren mendean erabili ahal izateko: ez dute erreserbarik behar, doakoak dira, partekatuak mugarik gabe gainerako herritarrekin, eta norberak nahi duen moduan erabiltzen ditu.

Ohiko espazio edo instalazioak erabiliz gero, arauetara egokitu behar da: denbora (erabiltzeko ordutegi zehatzak), aurreikuspena (espazioa erreserbatzea), erabileraren bateragarritasuna (beste erabiltzaile batzuekin, ikastaroen ordutegiekin, arauekin eta abar) eta, are gehiago, erabiltzea eta zerbitzuak ordaintzea.

Bizkaiko populazioa orokorrean aztertuz gero, ikus dezakegu % 17,6k ez dutela jarduera fisikorik egiten, % 7,2k jarduera fisikoa soilik ohiko espazioetan edo etxean egiten dute, eta % 75,1ek espazio publikoak erabiltzen dituzte.

Emakume sedentarioen ehunekoa handiagoa da (% 21, gizonen % 13rekin alderatuta), eta gizonak, ordea, kirol jarduera edo kirol arautu edo gidatu gehiago egiten dute.

Adinak ere badu eragina: adin talde guztietan jarduera fisikoa egiten ez dutenen tasa % 15 eta % 20 artean mugitzen den arren, jardueraren bat egiten dutenen artean praktika mota aldatu egiten da: zenbat eta zaharragoa populazioa, orduan eta gehiago ibiltzen da oinez, 65etik gorakoen % 58 ibiltzera artea; eta talde gazteenak dira kirol arautu edo gidatu gehien egiten dutenak.

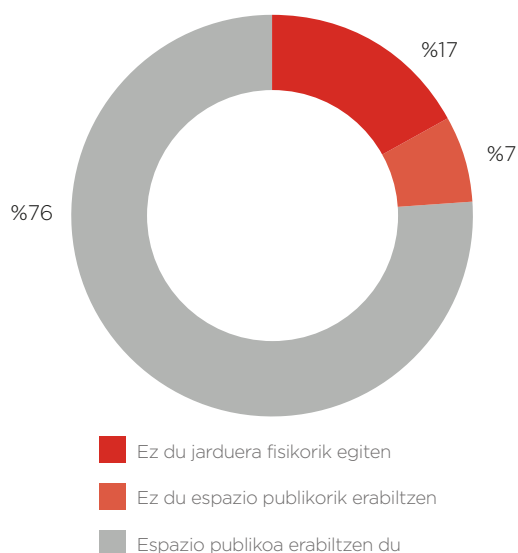
Kirola egitea edo ez egitea gorabehera, Bilboko herritarrei kirolaz gehien gustatzen zaiena da sasoi

fisiko onean egotea (osasuna), on egiten duela eta aldarte hobetzen duela, eta berekin dakarren dibertsio eta entrenamendu giroa.

Halaber, gutxien gustuko dutena da kirol profesionala eta dirua, lesioak eta sortzen diren genero ezberdintasunak, baina ezin dugu aipatu gabe utzi bost pertsonatik batek ez diola ezer txarra ikusten.

% 76k diote 15 minutu baino gutxiago behar dituztela oinez kirol instalaziorik hurbilenara, eta jarduera fisikoa egiten dutenen % 89k etxetik irten berri egiten dute, zuzenean irteten direlako, edo oinez edo bizikletaz joaten direlako kirola egiten duten lekura.

9.10. GRAFIKOA Bizkaiko populazioak espazio publikoak erabiltzeko modua

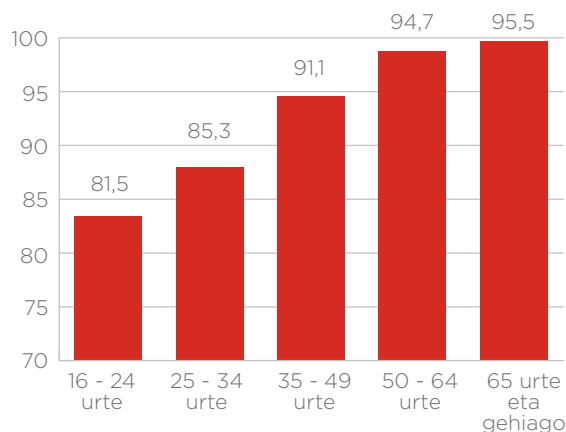

Espazio publikoak erabiltzen dituztenak aztertzeari helduta, ikus dezakegu erabilera ez dela generoaren arabera, % 49 gizonen eta % 51 emakumeen baitira; hain zuzen, jarduera fisikoa egiten duten gizonen % 91,5ek eta emakumeen % 90,9k erabiltzen dituzte.

Erabilera malgu eta indibidualizatua errazten duen espazio bat da, eta, beraz, bakoitzari egokitzen zaio; horregatik, ulergarria da erabiltzen dutenen erdiek baino gehiagok 50 urte baino gehiago izatea, eta % 75ek 35 baino gehiago.

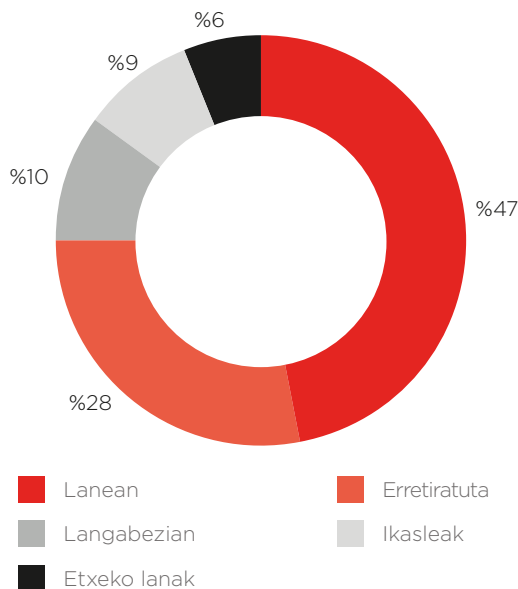
Antzeman dezakegu erabilerak gora egiten duela adinak aurrera egin ahala, eta jarduera fisikoa edo kirola egiten duten 65 urtetik gorako pertsona ia guztiek erabiltzen dute.

9.11. GRAFIKOA Hiri edo natur gune publikoen erabilera, adin taldearen arabera (%)

Lanari dagokionez, adinari hertsiki lotuta dagoenari, ikus dezakegu espazio horiek erabiltzen dituztenen erdiek lan egiten dutela, eta lautik bat baino gehixeago erretiroan daudela.

9.12. GRAFIKOA Hiri edo natur gune publikoak erabiltzen dituztenen lan profila

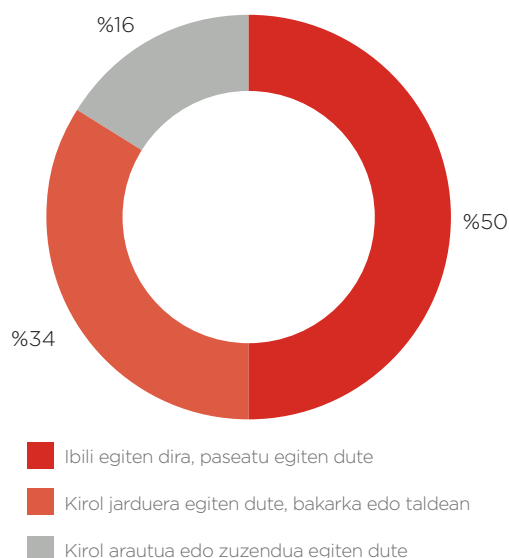
Erabilera ezberdintasunak daude udalerrien tamainaren arabera, eta ertainetan, 10.000 eta 20.000 artekoetan, erabiltzen dira gutxiak.

9.18. TAULA Jarduera fisikoa eta kirol jardueraren egiten dutenen espazio publikoaren erabilera

	Espazio publikoaren erabilera
Bilbo	93,1
20.000 eta 100.000 bitartean	89,3
10.000 eta 20.000 bitartean	85,9
3.000 eta 10.000 bitartean	95,4
3.000 baino gutxiago	95,7

Hiri edo natur espazio publikoak erabiltzen dituen pertsona mota ere azter dezakegu, egiten duen jardueraren arabera, hurrengo grafikoan ikus daitekeen moduan.

9.13. GRAFIKOA Espazio publikoak erabiltzen dituztenek jardueraren fisikoa egiten duten harremana

Jardueraren bat egiten duten kolektibo bakoitzaren espazio publikoaren erabilera ehunekoak ikusi nahi izanez gero, hautemango dugu, logikoki, oinez egiten dutenak direla gehien erabiltzen dituztenak (ia guztiak), eta, beste muturrean, kirol arautua edo gidatua egiten dutenak daudela, jardueraren mota hori ez baita hain malgua, baizik eta jarraibide zurrungoen arabera.

9.19. TAULA Espazio publikoaren erabilera, jardueraren fisikoa eta kirol jardueraren arabera

	Espazio publikoaren erabilera
Ez dut kirol egiten, baina oinez ibiltzen naiz	98,0
Kirol jardueraren egiten dut banaka edo taldean	87,4
Kirol arautua edo gidatua egiten dut	82,4

Oinez ibiltzen direnen artean ez dago zalantzarik espazioaren erabileraren inguruan, hori baita beren espazio fisiko eta kirolerako espazio nagusia.

Kirol jarduera banaka edo taldean, edo kirol arautua edo gidatua, egiten dutenen artean, oinez ere ibiltzen direnak topa ditzakegu, baina horietako askok espazio naturala edo hirikoa erabiltzen dute kirola egiteko funtsezko espazio gisa, bizikletaz ibiltzeko, korrika egiteko edo gimnasiarako erabiltzeko baita, eta horiek dira haien kirol jarduera nagusiak.

Horri lotuta, kontuan hartu behar ditugu ere adierazitako beharrak: gehienbat bidegorriak eta bideak, hurrengo taulan azaltzen den moduan.

9.20. TAULA Espazio publikoen beharra, jarduera fisikoaren praktikaren arabera (%)

	Populazio guztiarekin alderatuta	Oinez ibiltzen diren guztiekin alderatuta	Kirolari guztiekin alderatuta
Bidegorriak	20,5	15,1	28,2
Bideak, zidorrak	10,6	9,2	12,6
Kalistenia	3,4	2,6	4,4
Parke bioosasungarriak	3,7	4,1	4,2
Skate parkeak	1,6	1,1	2,7
Beste batzuk	1,5	2,4	1,2
Zerbait behar dela uste dutenak, guztira	30,6	26,3	38,8
Ez da espazio gehiagorik behar	69,3	73,7	61,2

9.4. 5.000 BIZTANLE BAINO GUTXIAGOKO HERRIETAKO POPULAZIOAREN KIROL OHITURAK

Landa gunea definitzea ez da erraza, hirikoaren eta landakoaren arteko mugak lausoak baitira, eta ez baita muga geografiko kontua: sare ekonomiko eta sozial oso bati ere erreferentzia egiten dio eta, gainera, berekin dakar, hein batean, eraikuntza etena eta populazio dentsitate txikikoa. Hain zuzen, ez dago adostasunik landakoa zer den eta zer ez den, are gutxiago populazio tamainari dagokionez.

Oro har, landako udalerritzat jotzen dira 2.000 biztanletik beherakoak, eta erdi landakotzat jotzen dira 2.000 eta 5.000 artekoak. 5.000 eta 10.000 artekoak erdi hirikotzat jotzen dira, eta 10.000tik aurrera hirikotzat.

Dena den, desadostasunak daude, eta administrazio guztiek ere ez dute definizio homogeneorik. BOEn (2007ko abenduaren 14koa, 299 zk.) landako udalerririk txikitzen jotzen dira 5.000 biztanletik beherako populazioa duten eta landa gunean txertatuta dauden udalerririk; Eustatek, aldiz, landako udalerririk jotzen ditu 2.500 biztanletik beherakoak (85 biztanle baino gutxiago kilometro koadroko, eta lehen sektoreak garrantzi handia badu -udal BPGren % 10-).

Edonola ere, atal honetan ez dugu landa udalerriez hitz egingo, baizik eta udalerririk txikiek, eta, nahiz eta azterlan hau diseinatu genuenean udalerririk kontzeptu klasikoaren arabera sailkatzea planteatu genuen, eta 3.000tik beherakoak landakotzat jotzea, une honetan, arrazoi operatiboak tarteko, gehienbat, tartea handitu dugu, eta 5.000tik gorakoei erreparatuko diegu. Bizkaian 5.000 biztanle baino gutxiago-ko 78 udalerririk daude, hau da, populazioaren % 10,3.

Atal honetan udalerririk txiki horiek aurkeztuko ditugu, 5.000 biztanle baino gutxiagokoak, aintzat hartuta joerak direla soilik, udalerririk horietako lagin ordezkagarriarik ez dugulako (horietan 111 inkesta egin dira, eta % 95eko konfiantza maila eta % +5eko errore marjina duten emaitza estatistikoki ordezkagarriak edukitzeko gutxienez 384 inkesta egin behar izan ziren).

Udalerririk horietan bizi direnen artea, % 50,5 gizonak dira (56) eta % 49,5, emakumeak (55).

9.21. TAULA Denbora libre eskuragarria (%)

	Lanegunetan	Jaiegunetan
Ordubete baino gutxiago	5,4	4,5
1-3 ordu	37,8	16,2
3-5 ordu	23,4	16,2
5 ordu baino gehiago	33,3	63,1
Guztira	100 (111)	100 (111)

Egindako jardueren erreparaturik gero, ikusiko dugu ohikoenak sozialak direla, esaterako, familiarekin egotea (% 55), edo lagunekin (% 47), baita, ordea, jardura fisikoarekin lotutakoak ere: biztanleen % 37k bere denbora librean igerian edo oinez egiten dute eta % 33k diote kirola egiten dutela (kasu hauetan, tasak apur bat handiagoak dira lurralde osoan baino). Badirudi ezberdintasunak daudela praktikan, generoaren arabera: emakumeak gehiago ibiltzen dira (% 47, eta gizonen % 28), eta gizonen kirol gehiago egiten dute (% 44, eta emakumeen % 20).

Jardura sedentarioagoak ere aipatu zituzten: telebista ikustea edo Interneten nabigatzea (% 26), liburuak edo aldizkariak irakurtzea (% 15). Azken horietan, nabarmena da emakumeek gizonen baino askoz gehiago irakurtzen dutela. % 24k diote liburuak edo aldizkariak irakurtzen dituztela denbora librean, eta soilik gizonen % 7k.

Jardura fisikoa edo kirol jardura egitearekin aitortutako zuzeneko harremanari dagokionez (galdera espezifikoan adierazia), Bizkaian osoan dauden datuen oso antzekoak ditugu, eta, ahaztu gabe oso lagin txikiarekin ari garela lanean (estatistikoki ordezkagarria ez dena), ez dugu ezberdintasunik topatu emakumeen eta gizonen praktiken artean.

9.22. TAULA Jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko harremana (%)

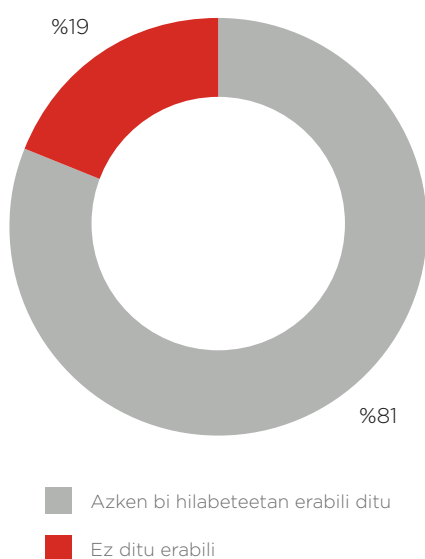
	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Ez dut ezer egiten	14,3	12,7	13,5
Oinez ibiltzen naiz	35,7	36,4	36,0
Kirol jarduera	39,3	40	39,6
Kirol arautua edo gidatua	12,5	12,7	12,6

* Ehunekoen batura % 100 baino handiagoa da, 16 pertsonak 2 aukera hautatu dituztelako, kirol jarduerarekin lotutako biak, zehatz-mehatz.

Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenak 5.000 biztanletik beherako udalerrietan bizi direnen % 86,5 dira; horietatik % 95,8 zuzenean irteten dira etxetik jarduera fisikoa egitera, edo oinez edo bizi-kletaz joaten dira; % 3,1 joaten dira autoz instalazio batera, eta 10 minutu baino gehiago behar dituzte.

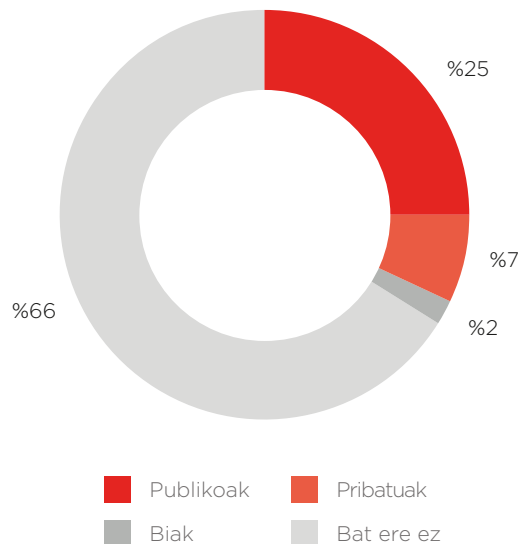
Udalerri txikietan jarduera fisikoa egiten dutenen % 93,8k eta bertako populazio osoaren % 81,1ek diote azken bi hilabeteetan hiri edo natur guneak erabili dituztela kirola edo jarduera fisikoa egiteko. Hamarretik ia lauk diote naturarekin kontaktuan egoteko egiten dutela (% 42), eta antzeko ehuneko batek dio ohituragatik dela (% 40).

9.14. GRAFIKOA Hiri edo natur espazioen erabilera kirola edo jarduera fisikoa egiteko

5.000 biztanletik beherako udalerrietako populazioaren % 25ek diote ohiko instalazio publikoak erabiltzen dituztela, eta % 7k, pribatuak, eta % 2 inguruk darabiltzate biak (% 1,8).

9.15. GRAFIKOA Ohiko kirol instalazioak erabiltzea

Kirola egiteko ohiko instalazioak erabiltzen dituztenen % 79k ekipamendu publikoak erabiltzen dituzte, eta soilik % 26k erabiltzen dituzte pribatuak.

Populazioaren hiru laurdeneak diote 15 minutu baino gutxiago behar direla beren etxeetatik kirol instalazio hurbilenera heltzeko (% 14k garraio publikoa erabili behar dute), baina, oro har, kirol instalazioak ia ez dituzte erabiltzen kirol egiten ez dutenek: batzuek kirol ikuskizunen baterako, eta beste batzuek eguzkia hartzeko.

Kolektibo horren barruan aztertutako populazioa udalerri txikietan bizi bada ere, herri horiek askotarikoak dira, bai instalazioen eskaintzari bai zerbitzuenari dagokienez, eta horietako bakoitzak ezaugarri espezifiko jakin batzuk ditu. Hala ere, populazioaren gehiengoak uste du kuotak egokiak direla, eta % 30ek diote ez dutela kuota sistema ezagutzen. % 11k uste dute garestiegiak direla.

Badakigu oso lagin txikiekin ari garela lanean eta, beraz, joerak bakarrik identifika ditzakegula, baina adieraz dezakegu instalazio publikoen inguruan hoberen baloratutako alderdiak direla sarbideak, irekitzeko eta ixteko orduak eta ematen diren ikastaroak. Instalazio pribatuei dagokienez, ordutegia ere baloratzen da, baita, ordea, kirol begiraleak eta zerbitzu espezifikoak ere (esaterako, personal trainerrak)

Beharrei erreparatuta, Bizkaiko udalerri txikietan bizi direnen % 53k uste dute ohiko kirol instalazio gehiago behar direla, eta, batez ere, igerileku estaliak (populazio osoaren % 25) eta aire zabalekoak (% 12) eskatzen dituzte, baita gimnasia, aparailu edo muskulazio aretoak ere (% 9).

% 33k jarduera egiteko prestatutako hiri espazioak eskatzen dituzte, batez ere bidegorriak (% 22) eta parke bioosasungarriak edo kalistenia-koak (% 10).

Oro har, kolektibo horri kirolaz gehien gustatzen zaiona da sasoi fisiko onean egotea (osasuna) (% 52) eta on egiten duela eta aldarteak hobetzen duela (% 11). % 9k nabarmentzen dute lagunekin edo beste pertsona batzuekin egoteko aukera ematen duela, eta hori Bizkaiko populazio osoan baino handiagoa da (% 4,5); horrez gain, dibertsio edo entrenamendu giroa ez dute askok aipatzen (% 2) udalerri txikietan, baina lurralde historiko osoan % 13ri gehien gustatzen zaiena da.

Gutxien gustuko dena borroka eta lehia (% 31) eta lesioak (% 13,5) dira; eta % 18k ez dio ezer txarrik ikusten.

Gehien egiten diren kirol jarduerari erreparatuz gero, eta emaitzak tentuz hartuz lagina txikia delako, ikus dezakegu ibiltzearen ondoren (udalerri horietan jarduera fisikoa egiten dutenen % 69k egiten du) datorrela gimnasia arina (% 15) eta bizikletan ibiltzea (% 12) edo korrika egitea (% 11) bezalako beste jarduera malgu eta indibidual batzuk.

Euskadiko udalerri txikietan bizi direnen artean nabarmendu beharreko beste alderdi bat da profesionalek praktikaren jarraipena egitea edo kirol praktika errazteko teknologiaren erabilera.

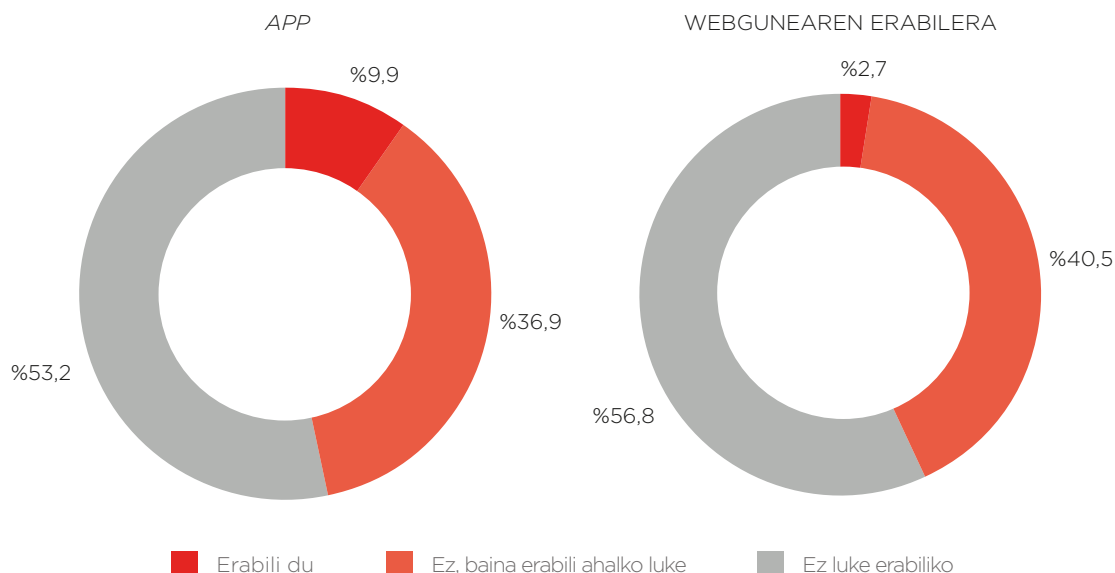
9.23. TAULA Nahiko zenuke norbaitek aholku ematea zuretzako kirol praktika edo jarduera egoki posibleen inguruan? (%)

	5.000 biztanletik beherako udalerriak	Bizkaia
Dagoeneko ematen didate aholku	13,5	17,1
Nahiko nuke aholku ematea	36,0	21,7
Ez nuke nahiko, ez zait beharrezkoa iruditzen	50,5	61,2
Guztira	100	100

% 13,5ek diote aholkularitza jasotzen dutela beren egoera pertsonalera egokitu-tako kirol praktiken eta jardueren inguruan, baina populazioaren % 36k diote jaso nahiko luketela. Ezberdintasun handia da Bizkaia osoarekin alderatuta, bertan % 17k baitiote aholkularitza jasotzen dutela, eta soilik % 21ek jaso nahiko luketela.

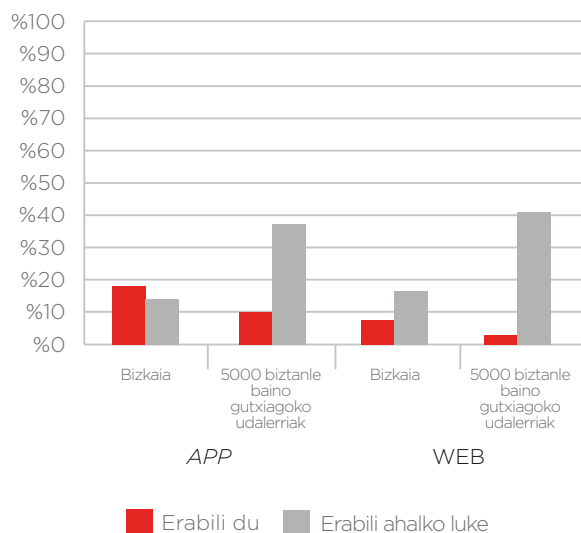
Horrek esan nahi du lan alor horrek aukera ematen duela udalerri txikietako populazioaren kirol praktika baldintzak hobetzeko. Udalerri horietan biztanleek kirol praktikarako teknologia berriak erabiltzeko duten asmoari helduz gero, hobetzeko tarte handia ikusiko dugu. Biztanleei jarduera fisikoak eta kirolekoak egitea errazteko eta horretan laguntzeko aplikazioak eta webguneak erabiltzean oinarritutako zerbitzu berriak sortzeko eta aplikatzeko aukera ederra da administrazioek zerbitzuak zabaltzeko.

9.16. GRAFIKOA Kirol jarduerarekin edo jarduera fisikoarekin lotutako Interneteko aplikazioen bat erabiltzen duzu?

Datu hauek eta Bizkai osokoak, beste behin, ezberdinak dira, hurrengo grafikoan ikus daitekeenez.

9.17. GRAFIKOA Bizkai osoarekin alderatuta: Kirol jarduerarekin edo jarduera fisikoarekin lotutako Interneteko aplikazioen bat erabiltzen duzu? (%)

Agian udalerri txikiak direlako eta, sarri, ekipamendu gutxiago dituztelako, udalerri horietako biztanleen % 49k diote administrazioak (udalek, Aldundiak edo Eusko Jaurlaritzak) sortutako aplikazio espezifiko bat bezalako zerbitzu zuzenak erraztu egingo lieketela jarduera fisikoa egitea.

Gaur egun jarduera fisikorik edo kiroliek egiten ez dutenek, hau da, ez kirola egiten ez dutenek soilik, baizik eta paseatu ere egiten ez dutenek (% 13,5) kirol jarduerarekin harreman txikia izan dute, eta lautik hiruk 25 urte baino lehenago utzi zuten. Gehien aipatutako arrazoiak dira kirola ez zutela gustuko, edo familiako edo laneko obligazioengatik ezin zutela. Arrazoi horiexengatik dira inaktiboak gaur egun ere.

Nolanahi ere, horien erdiek diote kirola edo jarduera fisikoa egingo luketela beren esku bakarrik balego, eta bere itxaropenak paseatzean edo gimnasia arinean dautza.

9.5. BILBOKO POPULAZIOAREN KIROL OHITURAK

Bilbo bereizita jorratu behar da txosten honetan, bi arrazoi nagusigatik: batetik, lurralde historiko-ko hiriburua da, eta populazio handiena du, baina, gainera, ikerketa honetarako Bilbao Kirolakek parte hartu du, eta, horri esker, lagin handi bat lortu da (386 inkesta, barrutien, generoaren eta adinaren arabera sailkatuta), nahikoa ordezkagarria emaitza estatistiko garrantzitsuak lortzeko.

Bilboko biztanleen % 40k diote bost ordu libre baino gehiago dituztela lanegunetan, eta ehuneko hori jaiegunetan % 70era heltzen da.

Bizkaian dauden generoen arabera ezberdintasunak badaude hemen ere: oro har, gizonen denbora libre gehiago dute, bai lanegunetan bai jaiegunetan.

Familiarekin edo bikotekidearekin eta lagunekin egotea, edo telebista ikustea edo Interneten nabigatzea dira denbora libreko jarduerak ohikoenak, baina jarduerak fisikoarekin lotutakoak ere asko egiten dira: Bilboko biztanleen % 36k diote denbora librean paseatu egiten dutela, eta % 26k kirola egiten dute.

Ezberdintasun nabarmenak daude taldeak generoen arabera bereiziz gero: emakumeak gehiago egoten dira lagunekin (% 50,7, eta gizonen % 36,7), eta gizonak, oro har, diote kirol gehiago egiten (% 32,8, eta emakumeen % 19,6) eta ikusten (gizonen % 17,5 eta emakumeen % 3,3) dutela⁶.

Egin nahiko lituzketen jarduerari erreparatuta, ikus dezakegu jarduerak sozialez gain (familia eta lagunak), desiratuenak direla mendira/txangoan/bidaian joatea (% 29), kirola egitea (% 21ek nahiko lukete) eta paseatzea (% 15).

Bilboko populazioak jarduerak fisikoarekin eta kirolarekin duten harremanari dagokionez, Bilboko biztanleen % 17,6k diote ez dutela batere jarduerak fisikorik edo kirolik egiten, eta, beraz, sedentario-tzat jo daitezke. Jarduerak fisiko bakar gisa oinez egiten dutenen tasa % 38,6koa da.

% 30ek diote kirol jarduerak banaka edo taldean egiten dutela, korrika edo bizikletaz ibiltzea bezala, eta % 15,5ek diote kirol arautua (lehiatzen, edo lehiatzeko aukerarekin) edo gidatua (gimnasioa, adibidez) egiten dutela.

Emakume sedentarioen ehunekoa handiagoa da (% 21, eta gizonen % 13), baina gizonen kirol jarduerak edo kirol arautu edo gidatu gehiago egiten dute (gizonen % 49 dira kirolariak, eta emakumeen % 43,5). Dena den, ezberdintasun handiena kirol arautu edo gidatua datza, gizonen % 41 gizonak, % 37,3 emakumeak).

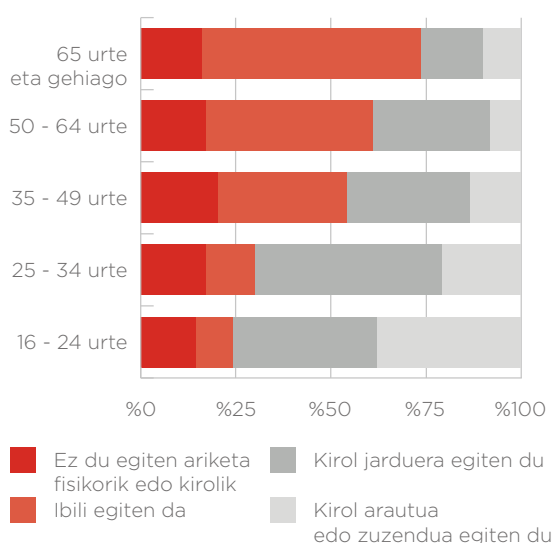
9.24. TAULA Jarduerak fisikoarekin eta kirolarekin duten harremana, generoaren arabera (%)

	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Ez dut jarduerak fisikorik edo kirolik egiten.	13,6	21,1	17,6
Ez dut kirola egiten, bere horretan, baina jarduerak fisikoak bai, oinez egitera irteten bainaiz.	40,1	37,3	38,6
Banakako edo taldeko kirol jarduerak egiten dut, korrika egitera edo bizikletaz ibiltzera irteten bainaiz.	30,5	31,1	30,8
Kirol arautua (lehiatu egiten naiz edo aukera dago) edo gidatua (gimnasioa eta abar) egiten dut.	19,2	12,4	15,5

⁶ Batura % 100 baino handiagoa da, 10 pertsonak baitiote kirol jarduerak edo kirol arautu edo gidatua egiten dutela. Bi kategoriak eskusibotzat jotzen badira, % 28,23k kirol jarduerak egiten dute, eta % 18,13k kirol arautu edo gidatua (azken hori kirolarekin lotuagotzat jota).

Adinak ere badu eragina: adin talde guztietan jarduera fisikoa egiten ez dutenen tasa % 15 eta % 20 artean mugitzen den arren, jardueraren bat egiten dutenen artean praktika mota aldatu egiten da: zenbat eta zaharragoa populazioa, orduan eta gehiago ibiltzen da oinez, 65etik gorakoen % 58 ibiltzera artea; eta talde gazteenak dira kirol arautu edo gidatu gehien egiten dutenak.

9.18. GRAFIKOA *Jarduera fisikoarekiko eta kirolarekiko harremana, adin taldearen arabera (%)*

Kirola egitea edo ez egitea gorabehera, Bilboko herritarrei kirolaz gehien gustatzen zaiena da sasoi fisiko onean egotea (osasuna), on egiten duela eta aldartea hobetzen duela, eta berekin dakarren dibertsio eta entrenamendu giroa.

Halaber, gutxien gustuko dutena da kirol profesionala eta dirua, lesioak eta sortzen diren genero ezberdintasunak, baina ezin dugu aipatu gabe utzi bost pertsonatik batek ez diola ezer txarra ikusten.

Aholkularitzari dagokionez, inkesta egin dutenen % 14k diote aholku ematen dietela beraiei egokitutako praktika edo kirol jarduera posibleen inguruan, eta % 20k diote aholkularitza jaso nahiko luketela. % 17k diote praktikan laguntzeko aplikazioen bat erabiltzen dutela, eta beste % 6k, erabiltzera heldu daitezkeela.

Edonola ere, biztanleen ia erdiek diote administrazioak (udala, aldundia edo Eusko Jaurlaritza) horretarako aplikazio espezifiko bat sortzeak jarduera fisikoa egitea erraztuko lukeela. Ez da % 7ra heltzen

ariketa egitea errazteko webguneren bat erabiltzen dutenen ehunekoa.

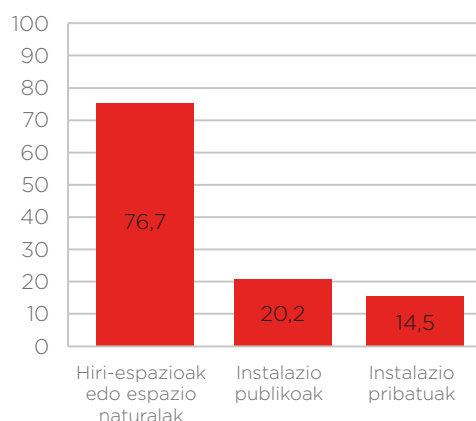
Ekitaldietan parte hartzeari eta kiroleko boluntario-tzari dagokienez, azterketa honetan analizatutako Bilboko biztanleen % 16k diote erakundeek, enpresaren batek edo GKEren batek antolatutako kirol ekitaldiren batean parte hartu duela (herri maratokia, krosa edo txapelketa solidarioa), eta % 8k diote parte hartzera heldu daitezkeela.

Bilbotarren % 7 inguruk noiz edo noiz boluntario moduan parte hartu dute klubaren, federazioaren edo kirol ekitaldiren batean.

Kirola egiten dutenen % 85 beren kideekin eta talde teknikoarekin soilik gaztelaniaz aritzen dira, eta % 10 inguru dira gaztelaniaz eta euskaraz berdinaritzen direnak.

Espazioei dagokienez, jarduera fisikoa egiten dutenen % 89k etxetik irteten berri egiten dute, zuzenean irteten direlako, edo oinez edo bizikletaz joaten direlako kirola egiten duten lekura. % 76k diote 15 minutu baino gutxiago behar dutela kirol instalazio publiko hurbilenera heltzeko. Bilbon bizi direnen % 77k hiri edo natur espazioak erabili dituzte kirola edo jarduera fisikoa egiteko, eta, beraz, jarduera fisikoa edo kirol jarduera egiten dutenen % 93k erabiltzen dituzte.

9.19. GRAFIKOA *Kirol espazio bakoitza erabiltzen duen Bilboko populazioaren ehunekoa (%)*

Gehienek ohituragatik, naturarekin kontaktua izateagatik edo praktika informalagoa izateagatik egiten dute.

Espazio erabilienak dira hiri bideak, mendiko bideak eta zidorrak eta bidegorriak, normalean oinez edo bizikletaz ibiltzeok, zentzuzkoa den moduan.

Inkesta egin dutenen % 20k diote instalazio publikoak erabili dituztela, hau da, ohiko instalazioak erabiltzen dituztenen % 63k, eta guztizkoaren % 14k erabiltzen dituzte instalazio pribatuak (ohiko instalazioen erabiltzaileen % 45), eta guztizkoaren % 2,6 erabiltzen dituzte biak (erabiltzaileen % 8).

Batak edo besteak erabiltzera daramatzaten arrazoiak ezberdinak dira: instalazio publikoak erabiltzearenak, batez ere prezioa eta hurbiltasuna, eta pribatuak erabiltzekoak, gehienbat giroa edo jende gutxiago egotea.

Ezberdintasun txiki batzuk ere badaude instalazioekin eta zerbitzuekin lotuta, baita bi ekipamenduen balorazioarekin ere.

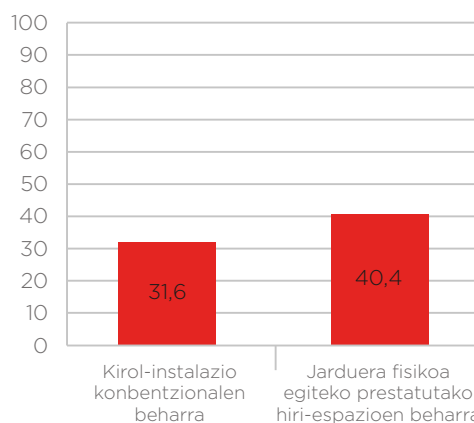
Instalazio publikoetako erabiltzaileen % 20,8 bat datoz: normalean jende gehiago dago; baina % 42k

uste dute jendea egon arren instalazioak ez daudela gainezka.

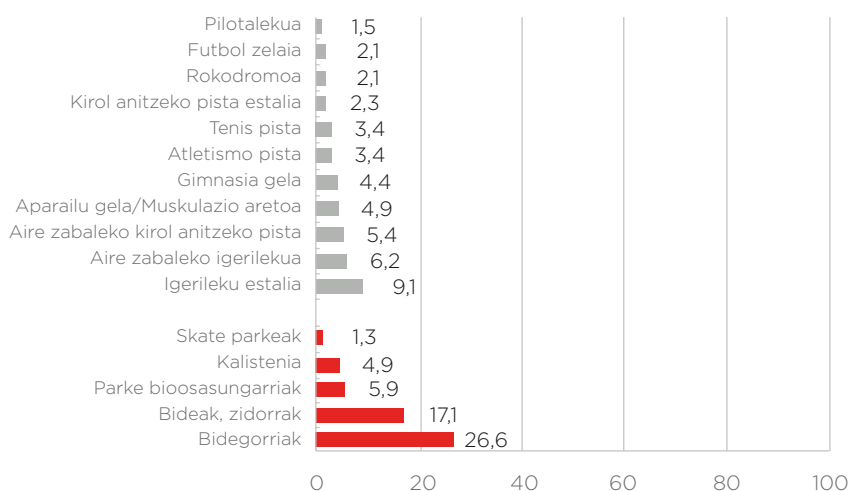
Udalerriko kiroldegi publikoren bat erabiltzen dutenek oso modu positiboan baloratzen dituzte: hiru laurdenek baino gehiagok 10etik 7ko edo gehiagoko nota ematen diete bertan eskainitako instalazioei eta zerbitzuei.

Jarduera fisikoa eta/edo kirola egiteko espazioen eskaerari dagokionez, Bilboko biztanleen % 31,6k uste dute ohiko kirol instalazio gehiago behar direla.

9.20. GRAFIKOA Ohiko instalazioen eta hiri espazioen beharra (%)

9.21. GRAFIKOA Jarduera fisikoa eta kirola egiteko espazioen eskaria (populazio osoaren %) (%)

% 40k diote kirola egiteko prestatutako hiri espazioak falta direla.

Eskatuenetakoak dira bidegorria, bideak eta zidorrak, baina parke bioosasungarriak eta kalistenia-koak ere eskatzen dituzte.

Pertsona sedentarioei dagokienez, esan dugun moduan, Bilboko biztanleen % 17,6k ez dute jarduera fisikorik egiten, eta gehienek arrazoi moduan aipatzen dituzten denbora falta, osasuna (lesioak edo gaixotasuna), edo, zuzenean, gustuko ez dutela.

Kolektibo horren gehiengoak aurretik harreman txikia izan du kirolarekin, eta praktika 20 urte baino lehen utzi du.

9.25. TAULA Zergatik utzi zenion jarduera fisikoa/kirola egiteari? Zergatik ez duzu orain egiten? (%)

	Zergatik utzi zenion jarduera fisikoa/kirola egiteari?	Zergatik ez duzu orain egiten?
Familiako obligazioengatik (etxea edo pertsonak zaindu)	22,8	20,6
Laneko obligazioek eragotzi egin zidaten	21,1	19,1
Ez nuen gustuko	19,3	23,5
Osasunagatik/lesioengatik/gaixotasunengatik	15,8	22,1
Ikasketak utzi nituelako eta, haiekin batera, kirola ere bai	12,3	2,9
Fisikoki asko nekatzen hasi nintzelako	5,3	1,5
Lagunak aldatu nituelako eta berriek ez dutelako kirolrik egiten	1,8	1,5
Desmotibazioa	1,8	5,9
Guztira	100 (57)	100

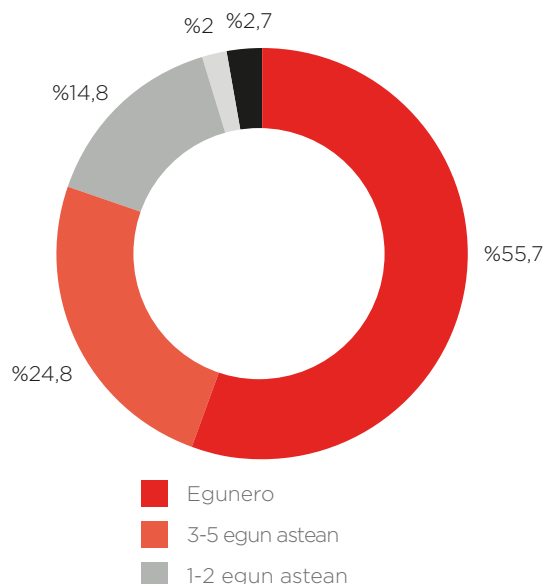
Kirola uzteko arrazoi nagusiak dira familiako edo laneko obligazioak, eta, horiek, kirola gustuko ez izatearekin batera, dira orain jarduera fisikoa ez egiteko arrazoiak.

% 60k diote jarduera fisikoren bat egin nahiko luke-tela, batez ere oinez ibiltzea edo paseatzea, gimna-sia arina, jarduerak musikarekin, edo igeri egitea.

Bigarren talde handiena, oinez bakarrik egiten due-na, Bilboko biztanleen % 38,6koa da. Horiek diote

ez dutela kirolrik egiten, baina jarduera fisikoa bai, oinez egiten dutelako, eta ehuneko hori hazi egiten da adinarekin batera.

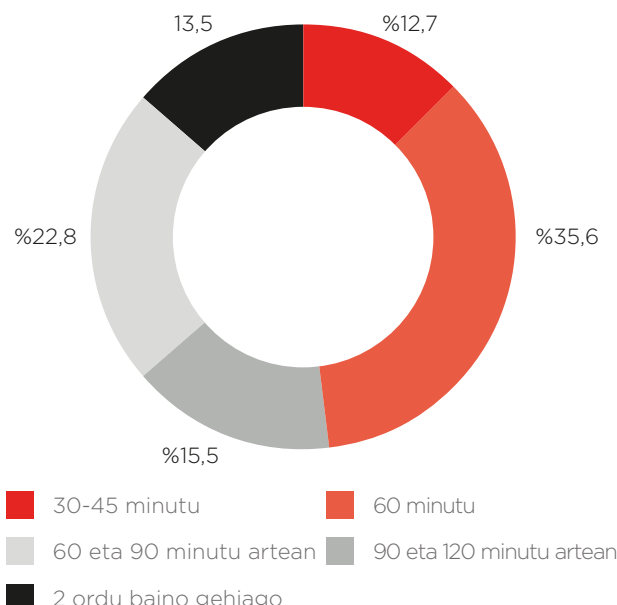
9.22. GRAFIKOA Oinez ibiltzeko maiztasuna (%)

Gehienek beren kabuz egiten dute, egunero, eta gehienbat hiri espazioak erabiliz.

% 36 bakarrik ibiltzen dira, antzeko zifra bat (% 34) lagunekin, eta % 22 senideekin. Aipatutako arrazoiak dira, funtsean, jarduera fisikoa egiteko eta aktibo egoteko beharra (% 28), osasuna (% 22,1) eta denbora libre erabili beharra (% 18,8).

9.23. GRAFIKOA Paseoaren ohiko ohitura (%)

Jardueraren iraupenari dagokionez, ikus dezakegu gehienak (% 35,5) oinez ordubete inguruz ibiltzen direla, baina erdiek baino gehiagok diotela denbora luzeagoz ibiltzen direla. % 13,5ek esaten dute bi orduz baino gehiago ematen dituztela oinez.

Kirola egiteari eta jarduera ezberdinak egiten dituztenen profilei dagokienez, nahiz eta Bilbon bizi diren eta jarduera edo kirol bakoitza egiten duten kolektiboak txikiagoak diren, ez ditugu udalerrri mailako joera batzuk aipatu gabe utzi nahi, aintzat hartuta pertsona aktiboen aukera edo mota ezberdinak topatzen ditugula: batzuk oinez bakarrik ibiltzen dira, beste batzuek, gainera, kirol bat edo gehiago egiten dituzte, eta beste batzuek kirol bat edo gehiago egiten dituzte aldi berean.

Hamarretik hiruk esaten dute banakako edo taldeko kirol jarduera egiten dutela, korrika egitera edo bizikletaz ibiltzera irteten direlako.

Oro har, gizonek kirol gehiago egiten dute emakumeek baino eta, zentzuzkoa den moduan, praktika murriztu egiten da adinarekin batera, eta, hein handi batean, paseoek ordezkutzen dute.

Kirol praktikari behatuz gero, kontuan hartuta jarduera fisiko edo kirol jarduera bat baino gehiago egin ditzaketen pertsonak (ibiltzea ere bai), ikus dezakegu Bilboko joerak eta Bizkaiko Lurralde Historiko osokoak antzekoak direla.

Kirol praktika ohikoenak gimnasia arina, igeri egitea edo bizikletaz ibiltzea dira. Horren atzetik daude gimnasia gogorra, korrika egitea, 11 edo 7 futbola eta mendian ibiltzea.

9.26. TAULA Egindako kirol jarduerak (%)

	Lehen aukera		Hiru aukera posible		
	Abs.	Populazio osoaren %	Abs.	Populazio osoaren %	Jarduera fisikoa edo kirola egiten dutenen %
Oinez ibiltzea	212	54,9	233	60,4	73,2
Gimnasia arina	11	2,8	49	12,7	15,4
Igeri egitea	13	3,4	47	12,2	14,7
Bizikletaz ibiltzea	15	3,8	43	12,2	13,5
Gimnasia gogorra	15	3,8	29	7,5	9,1
Korrika	11	2,8	21	5,4	6,6
11 eta 7 futbola	10	2,6	15	3,9	4,7
Mendian ibiltzea	8	2,1	14	3,6	4,4
Muskulazioa	6	1,5	8	1,5	2,5
Bestelako gimnasia, musikarekin	3	0,7	6	1,5	1,9
Guztira		100 (386)		100 (386)	100 (318)

Gimnasia arina egiten dutenei dagokienez, ikus dezakegu hamarretik sei emakumeak direla, eta erdiek 50 urte baino gehiago dituztela. Gehienak asteen behin edo bitan aritzen dira, eta gehienek beren kontura egiten dute. % 40k baino apur bat gehiagok udal kiroldegietan egiten dute, eta % 33k instalazio pribatuetan. % 10ek, aldiz, etxean.

Igerian aritzen direnen erdiak baino pixka bat gehiago emakumezkoak dira (% 53) eta, igerilarien adinari begiratuz gero, ikusiko dugu % 60k 35 eta 64 urte artean dituztela, eta % 15ek hori baino gehiago. Igeri egiten dutenen erdiek bakarrik egiten dute, eta konpainiarekin egiten dutenek lagunekin edo senideekin (gehienbat seme-alabekin). Lautik hiruk udal instalazioetan egiten dute.

Gimnasia arina edo igerian egiten dutenetatik gehienak emakumezkoak dira, baina bizikletaz

ibiltzen direnen % 65 gizonak dira. Kirol hori egiten dutenen erdiak baino apur bat gehiago 35 urtetik gorakoak dira; % 75 bizikletaz ibiltzera bakarrik joaten dira, tea gainerako % 25, lagunekin. % 50ek diote hiri espazioetan egiten dutela, eta % 20k, natur espazioak erabiltzen dituztela.

Gimnasia gogorra egiten dutenen % 45 35 urte baino gazteagoak dira, asteen 3-5 bider egiten dute, eta gehienek klub pribatuetan (% 55).

Korrikalariei dagokienez, % 60 gizonak dira, eta, guztira, hamarretik seik 35 urte baino gutxiago dituzte. Beren kabuz egiten dute, hiri espazioetan, gehienbat.

Futbolari dagokionez, kirol jarduera maskulinoa da, hamarretik zortzi baino gehiago gizonak baitira, eta % 50ek 24 urte baino gutxiago dituzte.

10 ONDORIOAK

10. ONDORIOAK

Azterlan hau kalean egindako inkesten bidezko metodologia kuantitatibo batean oinarritu da, eta bertan frogatu da jarduera fisikoa eta kirola Bizkaiko populazioan zabalduetako eta errotutako praktikak direla. Hori ikusi izan da azken urteotan Foru Aldundiak enkargatutako azterlanetan (Calderón, Goio, 2008, Ispizua, Marian, 2003), baita autonomia erkidegoan eta estatuan egindako beste ikerketa batzuek ere: Euskal Autonomi Erkidegoa (EAE) punta-puntan dago jarduera fisikoa eta kirola egiteko mailan (Solar, Luis, et al, 2016; García Ferrando, Manuel, CSD, eta CIS, 2005), 15 urtetik gorako biztanleen % 47k baitiote jarduera fisikoren edo kirolen bat egiten dutela. Gainera, 2010etik % 10 igo da.

Datuak xeheago aztertuz, profiletan sakondu dezakegu, eta Bizkaiko biztanleek beren ezaugarri soziodemografikoek baldintzatuta dituzten ohituren ezberdintasunak ikusi. Adin eta genero aldagaiek oraindik ere ezberdintasun horiek azaltzen dituzte, eta laneko edo bizitzako inguruabarren elementuek ere eragina dute, adibidez, seme-alabak zaindu beharrak. Kirol sozializazioak, hau da, gurasoek kirola egin izanak edo egiteak, kirol ohiturak baldintzatzen ditu.

“Sasoi fisiko onean egotea”, “on egiten du, aldartea hobetzen du”, “dibertsio eta entrenamendu giroa”, “erlaxatzeko balio du”, horiek dira emandako arrazoi nagusiak, eta biztanleen gehiengoak ez dio ezer txarra ikusten jarduera fisikoari eta kirolari.

Euskara jarduera fisikoaren eta kirolaren arloan erabiltzeari dagokionez, interesgarria da kirola instalazio publikoetan egiten dutenek gehiago erabiltzen dutela euskara. Halaber, bi hizkuntzak berdin erabiltzea ohikoagoa da kirol arautuan edo gidatuan, eta joera horrek gora egiten du talde gazteenetan; halako zerbait gertatzen da entrenatzaileekiko harremanetan ere.

Instalazioei dagokienez, aire zabaleko guneak baloratzen dituzte biztanleek, eta ez dago eskari orokorrik instalazio publikoei edo haien zuzkidurei buruz. Nabarmena da Bizkaiko hamar biztanletik zortzik baino gehiagok aitortzen dutela kirol instalazio publiko bat dutela oinez hamar minutura baino gutxiagora.

Generoaren arabera ezberdintasunak denbora librean hasten dira: gizon gehienek hiru ordu libre baino gehiago dituzte egunean, eta ehunekoa nabarmen txikiagoa da emakumeen artean. Denbora libreari eta generoari lotutako ezberdintasun horiek handiagoak dira asteburuan.

Jarduera fisikoari eta kirolari ere eragiten dio generoak. Ikerketaren arabera, gizon baino emakume sedentario gehiago dago eta, batez ere, gizonek kirol gehiago egiten dute: hamar gizonetik zazpik, eta hamar emakumetik lauk. Adina ere esanguratsua da jarduera fisikoaren eta kirolaren ohiturak azaltzeko: adinak aurrera egin ahala, jende gehiago ibiltzen da oinez, eta gutxiagok egiten du kirola.

Hiru populazio talde handi daude Bizkaiko biztanleen artean, jarduera fisikoarekin eta kirolarekin duten harremanaren arabera: sedentarioak, jarduera fisiko bakar gisa oinez egiten dutenak eta Bizkaiko kirolariak.

Sedentarioen inguruko datu garrantzitsu bat ematen digu ikerketak: hamarretik bik baino gutxiagok diote jarduera fisikorik eta kirolik egiten ez dutela (2001ean sedentarioen ehunekoa % 26koa zen), eta erakusten du emakumea izateak eta seme-alabak izateak eragina duela inguruabar horretan; izan ere, kolektibo horretan emakumeen ehunekoa handiagoa da, baita adingabeak beren kargu dituztenena ere.

BIZKAIKO POPULAZIO SEDENTARIOAREN PROFILA

Emakume gehiago daude, 50 urtetik gorakoak, kirol sozializazio txikikoak, jarduera fisiko edo kirolen bat egin nahi dutela diotenak.

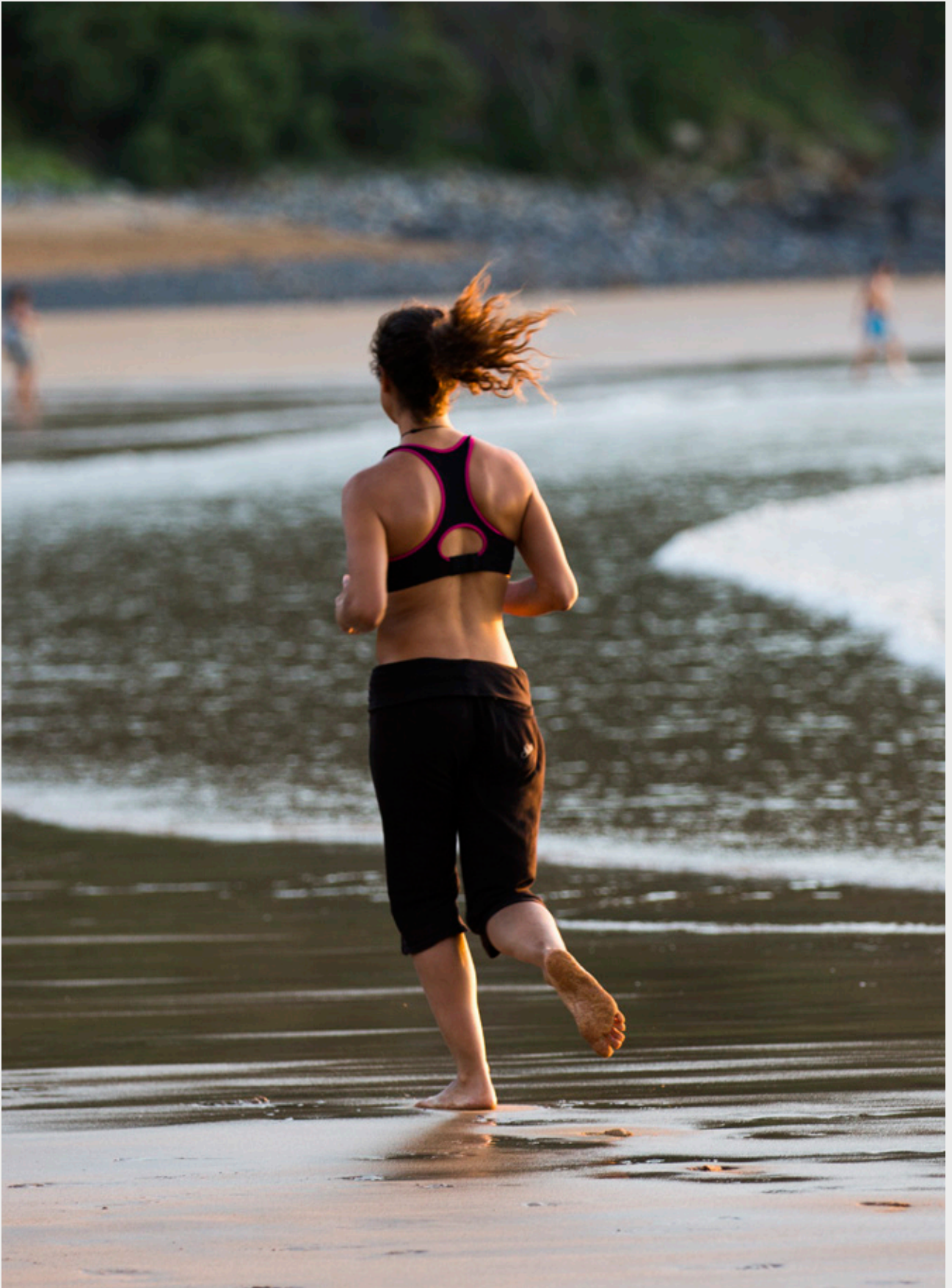
Hamarretik ia lauk ez dute kirolik egiten, baina esaten dute oinez egiten dutela. Kolektibo horretan nabarmendu beharra dago hirurogeita bost urtetik gorako populazioa eta, hein txikiagoan, emakumeena. Halaber, hamar pertsonatik hiruk diote jarduera fisikoa edo kirola egiten dutela. Profil horretan gizon gehiago dago.

JARDUERA FISIKO BAKAR GISA OINEZ EGITEN DUEN BIZKAIKO POPULAZIOAREN PROFILA

Gehienbat, 65 urte bete dituzten eta erretiroan dauden emakumeak. Natur edo hiri guneetan ibiltzen dira, aire zabalean. Ohitura praktika horretan txertatutako faktore garrantzitsu bat da. Gutxienez hogeita hamar minutuz ibiltzen dira, astean 3-5 aldiz, eta aholkularitzarik gabe. Osasun ona izatea eta sasoian egotea dira oinez egiteko arrazoi nagusiak.

Jarduera fisiko eta kirol jarduera ohikoenak dira oinez egitea, gimnasiako hainbat aldaera, igeri egitea edo bizikletaz ibiltzea. Generoak eta adinak ezberdintasunak dakartzate aukeran: oinez, gimnasia arina eta igerian egiten duten emakume gehiago daude, eta gizonen praktika, aldiz, heterogeneoagoa da: bizikleta, korrika, mendian ibiltzea, gimnasia gogorra eta 11 eta 7 futbola. Praktika mota adinaren arabera ere aldatzen da: pasearien ehunekoak gora egiten du adinarekin batera, eta igeri egitea edo gimnasia arina bezalako beste jarduera arin batzuk mantendu egiten dira, ordea (edo apur bat jaitsi). Ahalegin fisiko handiagoa eskatzen dutenak, aldiz, zentzuzkoa den moduan, apaldu egiten dira populazioa zahartu ahala.

BIZKAIKO POPULAZIO KIROLARIAREN PROFILA

Gazteak, gehienbat, lana dutenak, askotariko gimnasia edo igeri egiten dutenak edo bizikletaz ibiltzen direnak, osasunagatik eta sasoian egoteko, etxetik gertu, gehienbat kanpoko espazioak erabiliz, baita kirol instalazio publikoak ere. Saioen maiztasuna eta batez besteko iraupena jardueraren araberakoak dira, baina ez dira izaten hogeita hamar minutu baino gutxiagokoak, eta, batez beste, astean bi egunez egiten dituzte. Ez da identifikatu kirolariek adierazitako instalazio behar handirik.

Azkenik, kirol jarduera edo kirol bakoitzaren deskribapenari dagokionez, profil ezberdinak identifikatu dira, baita, esan den moduan, denbora, maiztasun eta egiteko modu ezberdinak ere. Batean ere ez dira hogeita hamar minutu baino gutxiagoko saioak egiten eta, batez beste, astean bi aldiz egiten dira.

Azken finean, ñabardurak ñabardura, Bizkaiko Lurralde Historikoak positibotzat jo ditzakegun kirol ohiturak ditu, gure inguruko herrialde garatuenen mailakoak. Dena den, garrantzitsua da populazio sedentarioaren kolektiboa mobilizatzea jotzea, baita hein handiagoan emakumeak hurbiltzera ere. Emakumezko erreferentziak ikusaraztea eta emaku-

mezko kirolariei aitortza egiteko lana Bizkaiko populazioaren iritziak berresten du: ia aho batez uste baitute “emakumezkoek egindako kirolak gizonek egindakoaren balorazio eta sustapen berbera izan beharko lukeela”.

Badirudi elementu gakoak dela ere jarduera fisikoaren eta kirolaren onura fisiko, psikologiko eta sozialen inguruko sentsibilizazioa, seme-alaben zaintzarekin uztartzeko aukera, jarduera fisikoa eta kirola eskola garaitik harago zabaltze eta mantentzea, eta gurasoen eta, batez ere, amen bidezko kirol sozializazioa, Bizkaiko populazioak jarduera fisikoa eta kirola gehiago eta hobeto egin dezan.

11

BIBLIOGRAFIA

- Calderón, G (2008): *Bizkaiko populazioaren kirol ohiturak*, Bizkaiko Foru Aldundia, Bilbo
- DELOITTE (2009): *EAEko kirol ohituren inkesta, Kirol Zuzendaritza*, Kultura Saila, Eusko Jaurlaritza
- Osasun Saila, Eusko Jaurlaritza (1992, 1997, 2002, 2007, 2013, 2018): *EAEko Osasunaren Inkesta*.
- INE (1987, 1993, 1995, 1997, 2001, 2003, 2006, 2012, 2017): *Espainiako Osasun Inkesta Nazionala*, Osasun eta Kontsumo Ministerioa, Madril
- CIS (1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015): *Hábitos deportivos de la población española*, CIS, Madril (www.cis.es)
- Bizkaiko Foru Aldundia (2017): *Bizkaiko ikasleen kirol ohiturak*, Bizkaiko Foru Aldundiaren Kirol Zerbitzua, Bilbo
- European Comission (2014) : "Sport and Physical activity" , *Special Eurobarometer 412 Wave EB80.2*, TNS Opinion&Social.
- European Comission (2018) : "Sport and Physical activity" , *Special Eurobarometer 472 Wave EB88.4*, TNS Opinion&Social.
- Eurostat (2018): *Sport statistics. 2018 Edition, Eurostat compact guides*, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8716412/KS-07-17-123-EN-N.pdf>
- Eustat (1993, 1998, 2003, 2008, 2013, 2018): *Denbora aurrekontuen inkesta*, Eustat, Eusko Jaurlaritza, Gasteiz
- García Ferrando, M. (1997): *Los españoles y el deporte*, Tirant lo Blanch, Valencia.
- García Ferrando, M. (2011): *Ideal democrático y bienestar personal. Encuesta sobre los hábitos deportivos en España 2010*, CIS/CSD, Madril.
- INE (2009) *Denboraren erabileraren inkesta*, 2009-2010 proiektua. INE, Madril
- Ispizua, M. eta Garmendia, M. (2000): "Komunikazioa, Kultura eta Kirola", in *EUSTAT: EAEko panorama soziala*, 2000, EUSTAT, Gasteiz, 449-476 or.
- Ispizua, M. (2003): *Bizkaiko populazioaren kirol ohiturak*, 2001, Bizkaiko Foru Aldundia, Bilbo
- Ispizua, M. eta Monteagudo, M.J. (2009): "Ocio y deporte: nuevas claves para el desarrollo humano" in García Ferrando, M., eta Lagardera, Puig, N. (Comps): *Sociología del deporte*, Alianza Editorial, Madrid, 3. ed., 249-280 or.
- Ispizua, M. (2012) "Kirol praktika eta jokabide oldarkorrak kirol lehiaketetan. Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoaren Kabineteak Kirolalderekin elkarlanean egindako inkestaren inguruko txostena. *Kirolalde*.
- Ispizua, M. eta Campelo, P. (2015): "Aisialdia eta kirola" in EUSTAT, *EAEko aldeketa sozialaren bi hamarkada, denboraren erabileraren bidez. Denbora aurrekontuaren inkesta, 1993-2013*, Eustat, Gasteiz, 289-328 or.
- Ispizua, M. eta Campelo, P. (2017): "Veinte años de cambio social en Euskadi: El tiempo de ocio como elemento central de nuestra vida" in *Revista Española de educación física y deportes, 418 bol.: España ante el desafío de Europa: identidad, integración, salud y deporte*, AEISAD/COLEF, 499-508 or.
- Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioa (2015): *Encuesta de Hábitos deportivos en España 2015. Síntesis de resultados*, Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioko idazkaritza tekniko nagusia.
- Kultura eta Kirol Ministerioa (2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019): *Anuario de estadísticas deportivas*, Kultura eta Kirol Ministerioa, Espainiako Gobernua, Madril.

11 GALDETEGIA

krosa

Deia

Bilbao Krosak

0:00:18

bbk

ppk=

ppk=

SER

SER

SER

SER

SER

SER

SER

SER

SER

SER

1361

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

1261

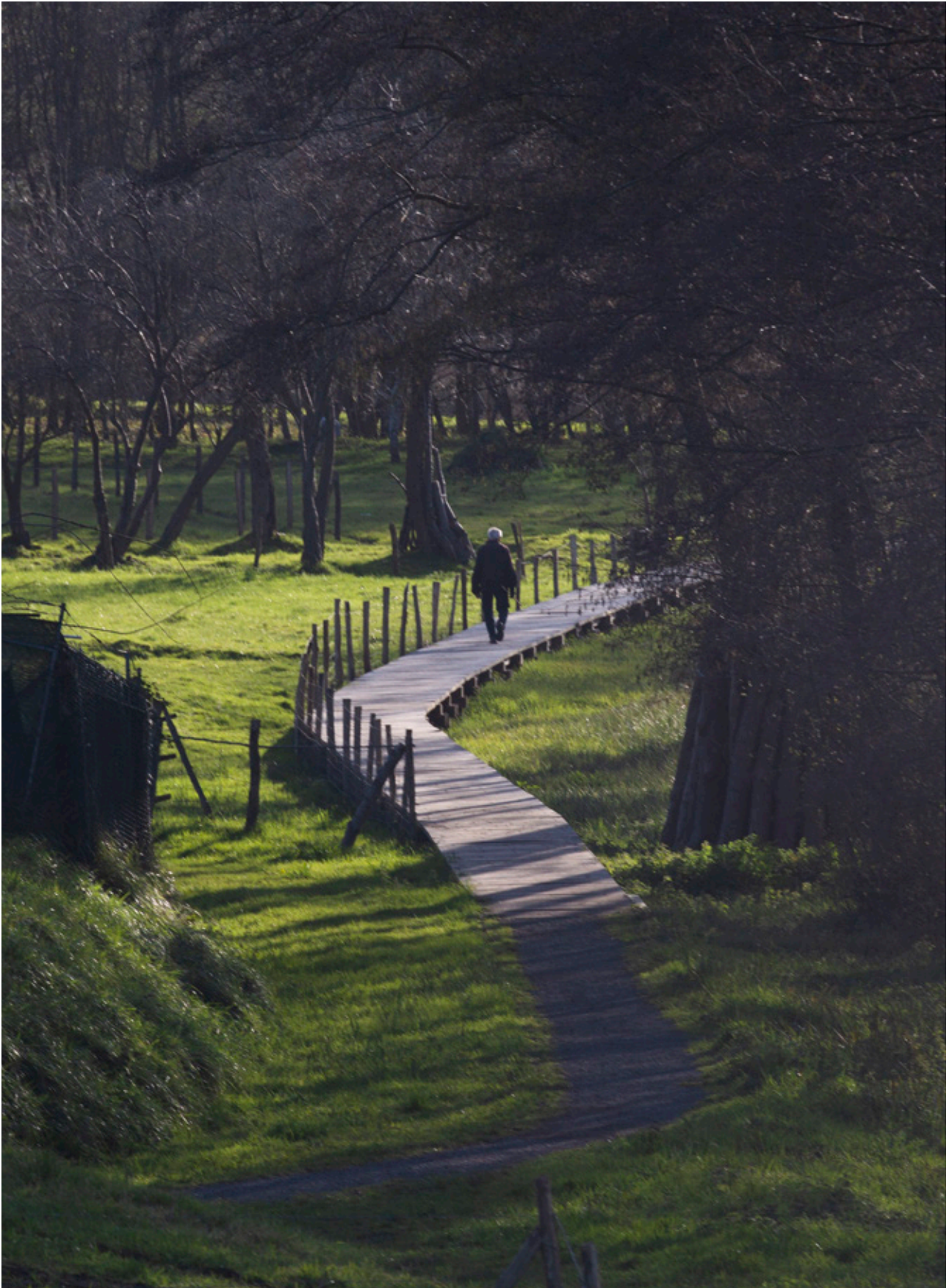
1261

1261

1261

1261

1261

BERTSIOA: V2

Galdeketa zenbakia: _____ ⁽¹⁾ **Herrialdea:** _____

Egite data: _____ **CPS-n zenbakia:** _____

Bizkaiko Foru Aldundiaren Euskara, Kultura eta Kirol Saileko Kirol Zerbitzua biztanleriaren aisialdi- eta kirol-ohiturei buruzko ikerketa bat egiten ari da, kirolari dagokion eskaintza publikoa hobetzeko, ahal den neurrian.

Horregatik, Bizkaiko biztanleek ariketa fisikoarekin lotuta zer erabilera egiten dituzten eta zer behar dituzten jakin dezagun, zuk, modu erabat anonimoan, hainbat galderari erantzutea nahiko genuke.

Esker mila alde aurretik zure laguntzagatik.

UDALERRIA: _____ ⁽²⁾

1G - Zure ustez, zenbat denbora libre duzu, egunero, batez beste, ikasketetan, lotan eta jaten emandako orduak kendu ondoren?

	LANEGUNETAN (3)	JAIEGUNETAN (4)
Ordu 1 baino gutxiago	1	1
1-3 ordu	2	2
3-5 ordu	3	3
5 ordu baino gehiago	4	4
Ed/Ee	9	9

2G - Oro har, zertan ematen duzu zure aisialdiko denbora? Gehienez 3 erantzun

(A TXARTELA)(Idatzi 5. G-n) ^{(5) (6) (7)}

3G - Zure esku bakarrik balego, zer egin nahiko zenuke zure aisialdiko denboran? (A TXARTELA).

Gehienez 2 erantzun ^{(8) (9)}

	ERABILTZEN DUZU (G2)	NAHIKO ZENUKE (G3)
- Familiarekin egon, bikotekidearekin egon	1	1
- Dantza egitera joan	2	2
- Zinemara edo antzerkera joan	3	3
- Kirola egin	4	4
- Oinez ibili / paseatu	5	5
- Kirola ikusi	6	6
- Ezer berezirik ez	7	7
- Lagunekin egon	8	8
- Mendira joan, txangoak egin, bidaiatu	9	9
- Telebista ikusi, Interneten nabigatu	10	10
- Irakurri: liburuak, aldizkariak	11	11
- Bilera politikoetara/sindikaletara joan	12	12
- Elkarteren edo klubaren batera joan	13	13
- Irratia entzun, musika entzun	14	14
- Eskulanak egin (josi, bordatu, margotu)	15	15
- Lorategiko lanak / brikolajea egin	16	16
- Musika-tresna bat jo	17	17
- Besteren bat (Zein? _____)	18	18

4.G - Aritzen al zara ariketa fisikoa egiten, kirola egiten edo paseatzen ⁽¹⁰⁾

Berez, ez dut kirola egiten; baina bai ariketa fisikoa, oinez ibiltzera ateratzen bainaiz	1
Bakarkako edo taldeko kirol-jarduera egiten dut, hala nola lasterka egitea, bizikletan ibiltzea...	2
Kirol arautua (lehiatuz / lehiatzeko posibilitateaz) edo zuzendua (gimnasioa, etab.) egiten dut	3
Ez dut batere ariketa fisikorik egiten, ez eta kirolik ere ➡ (Joan 12. G-ra)	4

5.G - Hauek erantzun dituzuenok 1,2,3... (ariketa fisikoa edo kirola egiten duzuenok) adierazi, zehazki, zer jarduera egiten dituzuen... (gehienez 3 jarduera, ordenan; 11tik 31ra) (B TXARTELA)

1 jarduera _____ ⁽¹¹⁾ 2 jarduera _____ ⁽¹²⁾ 3 jarduera _____ ⁽¹³⁾

Adierazi jarduera bakoitzerako:

		1 AKT	2 AKT	3 AKT
5.1. Nork antolatzen duen jarduera	Neure kabuz egiten dut	1	1	1
	Talde federatuaren entrenamendua da	2	2	2
	Ikastetxearen bidez	3	3	3
	Kirol-klubaren bidez	4	4	4
	Udal-kiroldegia bidez	5	5	5
	Gimnasio pribatuaren bidez	6	6	6
	Beste batzuk	7	7	7
	Ed/Ee	0	0	0
5.2. Jarduera egiten duzun lekua	Udal-kiroldegia	1	1	1
	Ikastetxea	2	2	2
	Kirol-klub pribatua	3	3	3
	Gimnasio pribatua	4	4	4
	Kalea, hiri-ingurunea	5	5	5
	Naturaguneak	6	6	6
	Etxea	7	7	7
	Beste batzuk	8	8	8
5.3. Zer maiztasunekin egiten duzun	Ed/Ee	0	0	0
	Egunero	1	1	1
	Asteaz 3-5 egun	2	2	2
	Asteaz 1-2 egun	3	3	3
	Asteburuan soilik	4	4	4
	15 egunean behin	5	5	5
	Hilean behin	6	6	6
	Batez ere oportetan	7	7	7
5.4. Norekin egiten duzun	Noizean behin (1/hila baino gutxiago)	8	8	8
	Ed/Ee	0	0	0
	Bakarrik	1	1	1
	Nire aitarekin edo/eta amarekin	2	2	2
	Nire semeekin edo/eta alabekin	3	3	3
	Familiako beste kide batzuekin	4	4	4
	Lagunekin	5	5	5
	Nire taldekideekin	6	6	6
5.5. Saio bakoitzaren iraupena, g.g.b.	Beste pertsona batzuekin	7	7	7
	Beste batzuk	8	8	8
	Ed/Ee	0	0	0
	_____ min.	_____	_____	_____
5.6. Federazioarekiko harremana	Federazioaren fitxa dut eta liga erregularrean lehiatzen naiz.	1	1	1
	Federazioaren fitxa dut eta, noiz edo noiz, lehiaketetan parte hartzen dut.	2	2	2
	Federazioaren fitxa dut, baina ez dut lehiaketetan parte hartzen.	3	3	3
	Ez dut federazioaren fitxarik.	4	4	4
	Ed/Ee	0	0	0

6.G - Esango zenidake zein diren arrazoi nagusiak kirol hori(ek) / jarduera fisiko hori egiteko? (C TXARTELA) (Gehienez bi erantzun, hautaketaren ordenan)

	1º ⁽³²⁾	2º ⁽³³⁾
- Dibertsioagatik eta denbora pasatzeko	1	1
- Adiskideekin topo egiteko	2	2
- Ariketa fisikoa egiteko, aktibo mantentzeko	3	3
- Kirola gustatzen zaidalako	4	4
- Lirain mantentzeko, sasoi onean egoteko	5	5
- Egunerokotasunetik ihes egiteko	6	6
- Kirol-karrera egiteko	7	7
- Lehiatzea gustatzen zaidalako	8	8
- Nire familiakoren bati laguntzeko	9	9
- Medikua aginduz	10	10
- Osasunagatik	11	11
- Beste arrazoiaren bat (Zein? _____)	12	12
- Ed/Ee	98	98

7.G - Zenbat euro gastatzen dituzu, batez beste, hilero, kirolean?

KUOTETAN ⁽³⁴⁾	_____ €
ZERBITZUTAN (coach-a/fisioterapia/osasunazterketak...) ⁽³⁵⁾	_____ €
BESTE GAUZA BATZUETAN (materiala, etab) ⁽³⁶⁾	_____ €

8.G - Normalean, zenbat denbora igaro ohi da etxetik irten eta kirola / jarduera fisikoa egiten hasten zaren arte? ⁽³⁷⁾

Zuzenean irteten naiz ariketa fisikoa egitera, edo paseoa, edo bizikletaz ➡ Joan G10	1
Autoz joaten naiz kirol-instalazio batera	2
Autoz joaten naiz hiri-ingurune batera	3
Garraio publikoa erabiltzen dut kirol-instalazio batera joateko	4
Garraio publikoa erabiltzen dut hiri-ingurune batera joateko	5

9.G - Autoz edo garraio publikoan joanez gero, zenbat denbora behar izaten duzu? _____ min ⁽³⁸⁾

10.G - Azken bi hilabeteetan, egin al duzu kirolik / ariketa fisikorik hiri-inguruneran edo naturaguneran batean? ⁽³⁹⁾

Bai ➡ Joan G11-ra	1
Ez ➡ Joan G13-ra	2

11.G - Hiri-inguruneetan edo naturaguneetan ibiliz gero, zeinetan ibiltzen zara zehazki? (Gehienez 3)? ⁽⁴⁰⁾

	1º	2º	3º
Hiri barneko pista kirolanitzetan	1	1	1
Bidegorrietan	2	2	2
Kolesterolaren ibilbideetan	3	3	3
Hiriko bideetan/ibilbideetan	4	4	4
Kalistenia egin daitekeen lekuetan	5	5	5
Parke bioosasungarrietan	6	6	6
Mendi-bideetan, bidezidor-retan	7	7	7
Beste batzuk, (Zein? _____)	8	8	8

12.G - Zein da arrazoi nagusia ingurune horietan ibiltzeko? (ARRAZOI 1 SOILIK ⁽⁴¹⁾)

Ordutegi-askatasun handiagoa	1
Jarduera informalagoa	2
Merkeagoa da	3
Naturarekin harremanetan nago	4
Atsegingarriagoa eta dibertigarriagoa da	5
Ohitura dut	6
Ibilbidea aprobetxatzen dut (etxea-lana-kirola)	7

KIROLA KIROL-INSTALAZIOETAN EGITEN DUTENENTZAT SOILIK:

13.G - Zer motatako instalazioak erabiltzen dituzu kirola /jarduera fisikoa egiteko?

Erabiltzen dituzun instalazioak:	Publikoak ⁽⁴²⁾	Pribatuak ⁽⁴⁷⁾
Erabiltzen dituzu	1	1
Ez dituzu erabiltzen	2	2
Adierazi instalazio horiek erabiltzeko bi arrazoi nagusiak:	Publikoak ^{(43) (44)}	Pribatuak ^{(48) (49)}
-Merkeagoak dira	1	1
-Jende gutxiago egoten da	2	2
-Gertuan ez dago bestelako instalaziorik	3	3
-Giroa hobea da	4	4
-Kudeaketan/antolaketa parte har dezaket	5	5
-Baldintzak (garbitasuna...) hobeak dira	6	6
-Instalazioak hobeak dira	7	7
-Zerbitzuak/monitoreak hobeak dira	8	8
-Egiten duan kirola besteetan ez dago	9	9
-Hurbilago daude	10	10
-Ohitura, familia	11	11
-Tratu pertsonalizatua	12	12
-Zerbitzu espezifikoak eskaintzen dituzte, hala nola entrenatzaile pertsonala, dietetika...	13	13
Instalazio publikoetan, zer baloratzen duzu gehien? (erantzun 1)	Publikoetan ⁽⁴⁵⁾	Pribatuetan ⁽⁵⁰⁾
-Gunerako sarbideak/irisingarritasuna	1	1
-Pisten erreserba egiteko erraztasuna	2	2
-Irekitzeko eta ixteko duten ordutegia	3	3
-Ematen dituzten ikastaroak	4	4
-Langileen jarrera	5	5
-Kirol-monitoreak	6	6
-Eskaintako zerbitzuak (taberna, jatetxea)	7	7
-Instalazioen mantentze-lanak	8	8
-Garbitasuna (aldagelak/komunak)	9	9
-Kuotak	10	10
-Antolaketa administratiboa	11	11
-Instalazioen zainketa	12	12
-Zerbitzu espezifikoak, hala nola entrenatzaile pertsonala izatea...	13	13
Erabiltzaile-kopuruari buruz, zer iritzi duzu?	Publikoetan ⁽⁴⁶⁾	Pribatuetan ⁽⁵¹⁾
-Oro har, jende gehiegi egon ohi da	1	1
-Jendea etortzen den arren, ez dago gainezka	2	2
-Udan bakarrik egon ohi da jende gainezka	3	3
-Zenbait ordutan jende gainezka egon ohi da	4	4
-Jende gehiago etorri ahal izango litzateke	5	5
-Gutxiegi erabiltzen da	6	6

KIROLIK ETA JARDUERA FISIKORIK EGITEN EZ DUTENENTZAT SOILIK:

14.G - Oro har, zergatik ez duzu egiten JARDUERA FISIKORIK edo KIROLIK?

(Gehienez 2 arrazoï, ordenan) (D TXARTELA)) (52) (53)

	1º	2º
Ez zait gustatzen	1	1
Adinagatik	2	2
Osasunagatik/lesioagatik/gaixotasunagatik	3	3
Ez zidaten erakutsi, inoiz ez dut egin	4	4
Ez diot onurarik ikusten	5	5
Ez dut astirik	6	6
Gertuan ez dago kirol-instalaziorik	7	7
Ez dago instalazio egokirik	8	8
Ez dago plaza nahikorik nire gustuko ikastaroetan	9	9
Beste jarduera batzuek sortutako nekeagatik (lana/ikasketak)	10	10
Jendearengatik, ez baitago nire gustuko giroa	11	11
Egin nahiko nukeenaren ordutegia bat dator nire beste jarduera batzuekin	12	12
Paseoan ibiltzen naiz, eta hori nahikoa da	13	13
Beste bat (zehaztu _____)	14	14
Ed/Ee	98	98

15.G - Lehenago, egin izan duzu kirolik / jarduera fisikorik? (54)

Bai, garai batean federazioaren fitxa nuen	1
Bai, federazioaren fitxarik ez nuen arren, lehen kirola maiz egiten nuen	2
Bai, ez nuen federazioaren fitxarik, baina sarri samar egiten nuen jarduera fisikoa	3
Bai, baina inoiz ez dut jarduera fisiko asko egin	4
Eskola-kirolean bakarrik egin nuen jarduera fisikoa edo kirola	5
Inoiz ez dut kirolik edo jarduera fisikorik egin erregulartasunez	6

16.G - Gutxi gorabehera, zer adinetan utzi zenion kirola egiteari? _____ (55)

17.G - Zergatik utzi zenion jarduera fisikoa / kirola egiteari? Adierazi arrazoï nagusia soilik (E TXARTELA) (kodetu 16. G-n)

18.G - Une honetan, zergatik ez duzu jarduera fisikorik / kirolik egiten? Adierazi arrazoï nagusia soilik (Kodetu 52.ean)

	G17 (56)	G18 (57)
Ez zitzaidalako gustatzen	1	1
Ikasketak utzi nituelako, eta, haiekin batera, kirola ere bai	2	2
Familiarekiko eginbeharrak nituelako (etxea zaintzea, pertsonak zaintzea)	3	3
Nire lan-betebeharrek eragozten zidatelako	4	4
Adiskideak aldatu nituelako, eta adiskide berriek ez dutelako kirolik egiten	5	5
Lehen derrigorrez egiten nuelako, eta orain ez nagoelako derrigortuta egitera	6	6
Nire inguruko inork ez zuelako kirolik egiten	7	7
Neke fisiko handia sentitzen hasi nintzelako	8	8
Osasunagatik/lesioengatik/gaixotasunagatik	9	9
Bizilekuz aldatu nintzelako	10	10
Gertuan instalaziorik ez zegoelako	11	11
Motibazioa galdu nuelako	12	12
Kirolean espero nuena ez zelako bete	13	13
Nire intereseko eskaintzarik ez zegoelako	14	14
Nik nahi nuen horretan plazarik ez zegoelako	15	15
Entrenatzaileak edo monitoreak ez ninduelako motibatzen	16	16
Esperientzia txarrak izan nituelako (zein ____)	17	17

19.G - Zure esku bakarrik balego, egingo al zenuke kirolen bat edo jarduera fisikoren bat?

Bai (58)	1
Ez ➡ Joan G20-ra	2
ED/EE	3

20.G - Zerk animatuko zintuzke kirola egitera? (Adierazi aukera nagusia bakarrik) (59)

Gustatzen zaidan kirola egin ahal izateak	1
Onuraren bat ikusteak	2
Lesiorik edo osasun-arazorik / gaixotasunik ez izateak	3
Denbora gehiago izateak	4
Beste jarduerengatik nekea ez izateak	5
Instalazio egokiak izateak	6
Nire intereseko eskaintza egoteak	7
Plaza gehiago egoteak	8
Eskaintzaren ordutegia nire ordutegiekin egokitzeak	9
Nire adiskideek ere jarduera fisikoa / kirola egiteak	10
Beste batzuk (zein? _____)	11

21.G - Zer kirol edo jarduera fisiko egin nahiko zenuke? (Erantzun bat) Kodetu B TXARTELAGAZ)

(60)

DENEI GALDETU

22.G - Kirola egin ohi duzun ala ez alde batera utzita, joaten zara inoiz kirol-instalazio publikoetara edo pribatueta?

	Públicas (61)	Privadas (62)
Inoiz ez naiz joaten	1	1
Udan igerilekura (eguzkia hartzera) joaten naiz	2	2
Pertsona bati laguntzera joaten naiz	3	3
Zerbait hartzera joaten naiz adiskideekin edo senideekin	4	4
Kirol-ikuskizunetara joaten naiz	5	5
Beste bat (zehaztu _____)	6	6
Kirola egitera soilik joaten naiz	7	7
ED/EE	98	98

23.G - Gertuen duzun kirol-instalazio publikoa, zer distantziatara dago zure etxetik (63)

Oinez, 15 minutu baino gutxiago behar ditut	1
Oinez, 15-30 minutu behar ditut	2
Garraioaren bat erabili behar da, eta 15 minutu baino gutxiagora dago	3
Garraioaren bat erabili behar da, eta 15-30 minutu baino bitartean dago	4
Garraioaren bat erabili behar da, eta 30 minutu baino gehiagora dago	5
Ez dakit non dagoen gertuen dudako instalazioa	6
ED/EE	98

24.G - Zure egoera pertsonaletik ikusita, zure ustez, zer instalazio eraiki beharko lirake zure auzoan edo herrian datozen urteetan?

Egin galdera irekia, eta esleitu erantzunei kode itxiak (**Guztira, gehienez 2 erantzun**)

	BAI	EZ
KIROL-INSTALAZIO KONBENTZIONAL gehiago behar dira (64)	1	2
24.1. G -Zein?	1º (65)	2º (66)
Teniseko pistak	1	1
Kanpoko igerilekua	2	2
Kanpoko pista kirolanitz	3	3
Igerileku estalia	4	4
Pista kirolanitz estalia	5	5
Futbol-zelaia	6	6
Atletismo-pistak	7	7
Frontoia	8	8
Rokodromoa	9	9
Aparatu-gela /muskulazio-gela	10	10
Gimnastikarako/zumbarako, pilateserako eta abarretarako gela	11	11
	BAI	EZ
Ariketa fisikorako prestatutako LEKUAK FALTA DIRA HIRI-INGURUNEAN (67)	1	1
24.2. G -Zein?	1º (68)	2º (69)
Bidegorriak	1	1
Bideak, mendi-bideak	2	2
Kalesteniako lekuak	3	3
Parke bioasungarriak	4	4
Skate-parkeak	5	5
Beste batzuk. Zein?	6	6

25.G - Dakizunez, kirola ulertzeko eta baloratzeko modu desberdinak daude. Ondoren, hainbat esaldi irakurriko ditzazue. Esaldi horiek iritzi desberdinak biltzen dituzte, oro har kirola zer den adierazteko. Zenbateraino zaude ados esaldi horietako bakoitzarekin?

	BE	G	NA	OA	Ed/Ee	
Osasun-iturria da, sasoi onean egoten laguntzen du	1	2	3	4	98	(70)
Tentsioak eta umore txarra askatzen laguntzen du	1	2	3	4	98	(71)
Joko garbian eta zintotasunean hezten du	1	2	3	4	98	(72)
Aukera ematen du beste pertsona batzuekin harremanetan jartzeko eta adiskideak egiteko, eta talde-lana, lankidetzeta eta adiskidetasuna sustatzen ditu	1	2	3	4	98	(73)
Autodiziplina, konpromisoa eta konstantzia izaten ikasteko modu bat da, eta hobetzen laguntzen digu	1	2	3	4	98	(74)
Herrialde eta kultura desberdinetako pertsonak elkarrengana gerturatzen laguntzen du	1	2	3	4	98	(75)
Errespetuan eta tolerantzian hezten du	1	2	3	4	98	(76)
Berdintasuna lortzeko modu bat da	1	2	3	4	98	(77)
Emakumeen kirola gizonezkoena bezainbeste baloratu eta sustatu beharko litzateke	1	2	3	4	98	(78)

26.G - Kirola egin ohi duzun ala ez alde batera utzita, kirolek zer gustatzen zaizu gehien? (Erantzun 1) ⁽⁷⁹⁾ (F TXARTELA)

Fisikoki, sasoi onean (osasuntsu) egoten laguntzen du	1
Dibertsio- eta entrenamendu-giroa	2
Adiskideekin edo beste pertsona batzuekin egon zaitezke	3
Natura sentitzen eta naturaz gozatzen laguntzen du	4
Lasaitzeko balio du	5
Mesede egiten du, aldartea hobetzen du	6
Norberaren helburuak eta erronkak	7
Lehiaketa	8
Ikuskizun ederra ematen du	9
Trebatzeko eta hezteko modu bat da	10
Adiskidetasuna eta beste balio batzuk	11
Ematen duen gorputz-estetika	12
Ezer ez	13
Beste bat (zehaztu _____)	98

27.G - Zer da gutxien gustatzen zaizuna? (Erantzun 1)(G TXARTELA)⁽⁸⁰⁾

Borroka, lehia	1
Kirol profesionala eta dirua	2
Konpromisoa, sakrifizioa	3
Kirol-arrakastaren gurtza	4
Tentsioa, estresa	5
Publizitatea	6
Nekagarria da oso	7
Lesioak	8
Kirol batzuen kostua/laguntza gutxi	9
Genero ezberdintasuna	10
Beste gauza batzuk (zehaztu _____)	11
Ezer negatiborik ez du	12
ED/EE	98

32.G - Zer deritzozu zure udalerriko instalazio publikoen kuota- /ordainketa-sistemari? (Erantzun 1) ⁽⁸⁷⁾

Ez dut ezagutzen	1
Egokia irizten diot	2
Oso garestia da	3
Txartel bakar batek nahikoa izan beharko luke instalazio guztietarako	4
Ez luke derrigorrezkoa izan behar aparteko kuota bat ordaintzea zenbait kirol egiteko, hala nola padela, tenisa...	5
Ordainketak inguruko herrietan erabiltzeko ere balio beharko luke	6
Zenbait instalazio erabiltzeko (footing-pistak...) ez luke beharrezkoa ez luke beharrezkoa	7
Beste bat (zehaztu _____)	8
ED/EE	98

33.G - Inoiz hartu duzu parte erakundeek (Udalak, Foru Aldundiak...), zure enpresak, beste enpresaren batzuek edo GKEren batek antolatutako kirol-ekitaldiren batean (herri-maratoia, krosa edo txapelketa solidarioak)? ⁽⁸⁸⁾

Bai, eta berriro egingo nuke	1
Bai, baina ez dut berriro egiteko asmorik	2
Ez dut parte hartu; baina, agian, noizbait egitea pentsa nezake	3
Ez, eta ez dut inongo asmorik horrelakoren batean parte hartzeko	4
ED/EE	98

28.G - Nahiko al zenuke norbaitek aholku ematea zuretzat egokiak izan daitezkeen kirol-jarduerei buruz? ⁽⁸¹⁾

Aholkatzen naute	1
Norbaitek aholku ematea nahi nuke	2
Ez nuke nahi, ez zait beharrezkoa iruditzen	3

29.G - Egiten duzun kirolarekin / jarduera fisikoarekin lotuta, erabiltzen duzu app motaren bat edo Interneteko aplikazioen bat?

	Bai	Ez, baina erabil nezake	Ez nuke erabiliko
Bai, app bat erabiltzen dut (zein? _____) ⁽⁸²⁾	1	2	3
Webguneren bat erabiltzen dut ⁽⁸³⁾	1	2	3

30.G - Administrazioak (Udalak, Foru Aldundiak edo Eusko Jaurlaritzak) helburu horrekin app berezi bat sortuko balu, uste duzu ariketa fisikoa egitea erraztuko lizukeela? ⁽⁸⁴⁾

Bai	1
Ez	2
Ez zait axola	3

31.G - Esango zenidake zure aita eta ama kirolen bat egin duten edo egiten duten?

	Aitak ⁽⁸⁵⁾	Amak ⁽⁸⁶⁾
Beti egin izan du kirola (gaztetan eta handitan)	1	1
Gazteago zenean kirola egiten zuen	2	2
Kirola egiten du, baina handitan hasi da kirola egiten	3	3
Ez du kirolik inoiz egin	4	4
Ed/Ee	98	98

34.G - Hartzen duzu parte klub, federazioen edo kirol- ekitaldiren batean boluntario gisa? ⁽⁸⁹⁾

Bai, noizean behingp ekitaldietan, noizean behingo lehiaketetan	1
Bai; klub bateanm federazio batean edo eskola-kirolean, denborari osoan zehar	2
Bai; noizean behingo ekitaldietan nahiz denboraldi osoan zehar	3
Ez, ez dut parte hartzen	4

35.G - Ariketa fisikoa egiten duzunean, zer hizkuntza erabiltzen duzu zure adiskideekin? Eta entrenatzaileekin (monitoreekin)? ⁽⁹⁰⁾⁽⁹¹⁾

	Adiskideekin ⁽⁹⁰⁾	Entrenatzaileekin ⁽⁹¹⁾
Gaztelania	1	1
Euskara	2	2
Biak	3	3
Beste batzuk	4	4

36.G - Esango zeniguke non jaio zinen? Eta zure aita eta ama?

	Elkarriz. ⁽⁹²⁾	Aita ⁽⁹³⁾	Ama ⁽⁹⁴⁾
Bizkaian	1	1	1
EAEko beste lurralde batean	2	2	2
Estatuko beste lurralderen batean	3	3	3
Atzerrian	4	4	4
ED/EE	98	98	98

37.G - Zer ikasketa dituzu? ⁽⁹⁵⁾

Lehen Hezkuntza osatu gabea edo amaitu gabea; ikasketarik ez	1
OHO, Lehen Hezkuntza osoa, ikasketa-agiria	2
Bigarren Hezkuntza, arte eta lanbideak edo antzekoak	3
Erdi Mailako Heziketa Zikloak, LH II	4
Batzilergoa, BBB, UBI	5
Goi Mailako Heziketa Zikloak, Lanbide Heziketa	6
Erdi-mailako unibertsitate-ikasketak (Peritutzak, lehengo irakasle-ikasketak...)	7
Goi-mailako unibertsitate-ikasketak edo goi-mailako ikasketa teknikoak	8
Doktoregoa edo graduondoa	9
Beste batzuk (zehaztu _____)	10
ED/EE	98

38.G - Honako hauetatik, zein da zure egoera? ⁽⁹⁶⁾

Lanean	1
Langabezian	2
Erretiroa hartuta	3
Ikaslea	4
Etxeko lanak	5
ED/EE	98

39.G - HILEKO DIRU-SARRERA FAMILIARRA (€): KATEGORIAK:

(familiako kide GUZTIEN diru sarrera TOTALARI buruz hitz egiten gaude) ⁽⁹⁷⁾

1000 eurotara arte	1
1001 - 1800	2
1.801 - 2500	3
2.501-4.000	4
4000 eurotatik aurrera	5
Ed/Ee	98

40.G - Zure adina esango zenidake? (Idatzi adina eta esleitu) ^{(98) (99)}

16-24 urte	1
25-34 urte	2
35-49 urte	3
50-64 urte	4
65 urte edo gehiagokoak	5

41. G - Sexua: ⁽¹⁰⁰⁾

Gizonezkoa	1
Emakumezkoa	2

42.G - Egoera zibila: ⁽¹⁰¹⁾

Ezkongabea	1
Ezkondua	2
Izatezko bikoteduna	3
Banandua edo dibortziatua	4
Alarguna	5
Ed/Ee	98

43.G - Amaitzeko, baduzu adingabeko semerik eta/edo alabarik? ⁽¹⁰²⁾

Bai	1
Ez	2
ED/EE	98

BILBOKO IBILBIDEETAN BAKARRIK

G44. Zein da zure erreferentziazko polikiroldegia? (gehien erabiltzen duzuna utilizas) ⁽¹⁰³⁾

Artxanda	1
Abusu/La Peña	2
Atxuri	3
Deusto/Deustu	4
La Casilla	5
Miribilla	6
Errekalde/Rekalde	7
San Ignazio/San Ignacio	8
San Mamés	9
Txurdinaga	10
Zorrotza/Zorroza	11
Centro de actividad física	12
Azkuna Zentroa (Alhóndiga)	13
Beste bat. Zein?	14

G45. Otik (gutxieneko) 10era (gehieneko) balore-eskala batean, nola baloratzen duzu polikiroldegi hori?

Instalazioak ⁽¹⁰⁴⁾	
Zerbitzuak ⁽¹⁰⁵⁾	

ESKERRIK ASKO ZURE LANKIDETZAGATIK

Landa lanaren kontrolatzeko bakarrik:

Izena: _____

Telefona: _____

 Bizkaia
foru aldundia
diputación foral